

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Research Journal

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2564 Vol.8 No.3 September - December 2021

HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Website : <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-arj>

ISSN 2408-0942

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Research Journal

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2564 Vol.8 No.3 September-December 2021

บทความวิจัย

1. การศึกษาสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา....1-10
2. การศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียน
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง.....11-20
3. การศึกษาสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัสของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์
คณะครุศาสตร์21-28
4. การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีน สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
และอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นปฏิบัติ29-42
5. การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยชุดฝึกทักษะการสังเกต การจำแนกประเภทและการทดลอง
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา..... 43-52
6. การพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ53-68
7. การปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....69-80
8. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.....81-92
9. ทศนคติและพฤติกรรมในการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา.....93-102
10. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2...103-110

บทความวิชาการ

11. ภาษีในประวัติศาสตร์ไทย.....111-118
12. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย.....119-128
13. การบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....129-138
14. แรงงานผู้สูงอายุกับตลาดแรงงานไทยในยุค 4.0139-150
15. การศึกษาภาษาม้งบ้านตูป้อ ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย.....151-162

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยครอบคลุมด้านบริหารธุรกิจ ด้านการศึกษา ด้านรัฐศาสตร์ ด้านนิติศาสตร์ ด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และประวัติศาสตร์
2. เพื่อเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

นโยบายการจัดพิมพ์

วารสารเปิดรับบทความวิจัยแบบเต็มรูปแบบ (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Articles) จากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยบทความดังกล่าวจะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และเป็นข้อคิดเห็นของผู้ส่งบทความเท่านั้น

เกณฑ์การพิจารณาบทความ

บทความจะผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้น จำนวน 2-3 ท่าน ซึ่งกองบรรณาธิการอาจให้ผู้เขียนปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และทรงไว้ซึ่งสิทธิในการตัดสินใจตีพิมพ์หรือไม่ก็ได้

คำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับ

การจัดรูปแบบบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้เขียนบทความสามารถจัดรูปแบบบทความตามตัวอย่างที่แสดงใน Template ซึ่งทางวารสารได้ทำการตั้งค่าขนาดหน้ากระดาษ รูปแบบหน้าแรก รูปแบบและขนาดตัวอักษร คำอธิบายสำหรับการเขียนบทความ วิธีการเขียนเนื้อเรื่อง การเขียนอ้างอิง การเขียนสมการทางคณิตศาสตร์ การใส่ภาพและตาราง ผู้เขียนสามารถดาวน์โหลดเอกสารชุดนี้ได้จากเว็บไซต์ของวารสารหรือศึกษาจากภาคผนวกท้ายเล่มของวารสาร

ข้อมูลเผยแพร่ : <http://rdi.aru.ac.th/journal/>

กำหนดออกเผยแพร่ : ปีละ 3 ฉบับ

มกราคม – เมษายน

พฤษภาคม – สิงหาคม

กันยายน – ธันวาคม

การส่งต้นฉบับบทความ

ผู้เขียนต้องส่งต้นฉบับบทความโดยไม่ระบุชื่อ-ที่อยู่ผู้เขียนจำนวน 1 ชุด และระบุชื่อผู้เขียนจำนวน 1 ชุด โดยบทความวิจัยต้องมีความยาวไม่เกิน 15 หน้า กระดาษขนาด B5 และบทความวิชาการต้องมีความยาวไม่ต่ำกว่า 8 หน้ากระดาษ และไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ B5 พร้อมทั้งกรอกแบบฟอร์มนำส่งบทความ โดยส่งผ่านระบบเว็บไซต์ของวารสารที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-ar>

ขั้นตอนการดำเนินการของวารสาร

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศชาย สติยพันธ์วงศ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์	อติวัฒน์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์	มัลลิกะมาลย์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	สังข์ศรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ศาสตราจารย์ ดร. อารยะ	ปรีชาเมตตา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก	เตชะชั้นหมาก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
รองศาสตราจารย์ ดร.จิราภา	วิทยาภักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ	รัฐฉัตรานนท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา	บุญสม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ	วรรณนัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นราธิป	ปิติธนบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา	เตชะชั้นหมาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทรกร หลังประยูร

ดร.นพดล ปรารักษ์ทอง

ดร.ภาวินีย์ ธนาอนวัช

ดร.วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง

ดร.สุรรักษ์ แซ่เจี๋ย

ดร.ศิริประภา ดีประดิษฐ์

ดร.จิราภรณ์ มีสง่า

อาจารย์เนตรนิภา เจียมศักดิ์

ฝ่ายจัดการ

นายณัฐพงษ์ สาระเมฆ

นางสาวบงกช สมหวัง

นางสาวพิมพ์ประภา พลรักษ์

นางวรรณิศา นัยชิต

นางสาวสุธีรา มูลดี

นางสาวสุจิตตรา งามบุญปลอด

นายอวิรุทธ์ เจียมฮวดหลี

นางสาวอจณรา วงษ์หา

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เลขที่ 96 ตำบลประตู่ชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

โทรศัพท์ 0-3532-2082 โทรสาร 0-3532-2082

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน – ธันวาคม 2564

รองศาสตราจารย์ ดร.กฤต ศรียะอาจ
ภาควิชาการพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตวิสุทธิ์ วิมุตติปัญญา
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินตานุรักษ์
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายดา เกตุสมบุรณ์
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ ชมภูคำ
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ดาบเพชร
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาดรี มหันตรัตน์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รองศาสตราจารย์ ดร.สญาญ ธีระวนิชตระกูล
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มงคล อักษรดิษฐ์
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ
ภาควิชาการพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.ชนาธิป ชินะนาวิน
ศาลฎีกา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชนก นัยเจริญ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิอร หาสาน์ศรี
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพร จุลสุวรรณ
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักริน ด้วงคำ
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน – ธันวาคม 2564

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐริรา กาญจนศิลป์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ดร.สุธัญญา ปานทอง
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ดร.ดารินทร์ โพธิ์ตั้งธรรม
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ดร.อภิญา ศิริวรรณ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ดร.สณชัย เกียรติทรงชัย
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

**การศึกษาสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**
**A Study of Causes of Learning Problems in Mathematics Program, Faculty
of Education at Suan Sunandha Rajabhat University.**

บุญยพล จันทร์ฝอย¹ ธีรวิรัช ทินประภา² และ วาริยา พุทธปฏิโมกษ์³
Poonyapon Chanfoy¹ Teerawit Tinprapa² and Wariya Puttapatimok³

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประชากรเป็นนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 327 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบปลายปิดสำรวจรายการ ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนใน สาขาวิชาคณิตศาสตร์ แบบปลายปิดโดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) และ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ แบบปลายเปิด ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามเท่ากับ 0.952 ผู้วิจัยได้รับการตอบแบบสอบถามจำนวน 293 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 และ เป็นเพศหญิงจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 69.60 ของจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดได้แก่นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 26.69 รองลงมาเป็นบัณฑิตที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์อาศัยอยู่ในหอพักมากที่สุด จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาอาศัยบ้านพักส่วนตัว จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 และ อาศัยในลักษณะอื่น ๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40

2. สาเหตุทางด้านผู้เรียนที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์พบว่านักศึกษาอ่านเนื้อหาล่วงหน้าก่อนเรียนในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03

¹ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Mathematics Department, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University
E-mail: poonyapon.ch@ssru.ac.th

² สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Mathematics Department, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University
E-mail: teerawit.ti@ssru.ac.th

³ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Mathematics Department, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University
E-mail: poonyapon.ch@ssru.ac.th

รองลงมาคือนักศึกษามีการทบทวนเนื้อหาการเรียนในแต่ละครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 สาเหตุทางด้านการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อปัญหาการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์พบว่า อาจารย์มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมอย่างหลากหลายน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 รองลงมาคือ อาจารย์มีการสะท้อนผลการวัดผลในแต่ละครั้งให้กับนักศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 และ สาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีผลต่อปัญหาการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์พบว่า สถานศึกษามีบริการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.96 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 รองลงมาสถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียนให้นักศึกษาปฏิบัติอย่างพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

จากผลการวิจัยที่กล่าวข้างต้นผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่านักศึกษาควรมีการศึกษาเนื้อหาการเรียนในชั้นเรียน และอ่านหนังสือทบทวนเนื้อหาทุกครั้งหลังเรียน อาจารย์ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการคิด กิจกรรม ดำเนินกิจกรรม ทั้งในรูปของแบบกลุ่ม หรือรายบุคคล และสถานศึกษาต้องจัดหาข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย และให้เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา

คำสำคัญ : สาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียน, ปัญหาต่อการเรียน, สาขาวิชาคณิตศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was to study of causes of learning problems in mathematics program, faculty of education at Suan Sunandha Rajabhat University. The population consisted of 327 pre-service teachers of mathematics program who enrolled in the academic year B.E.2/2562 by purposive sampling. The data were collected from a questionnaire which examined the content validity and reliability with Cronbach's alpha criteria 0.952, and it was separated into three parts. In part 1, it was the close ended check list questions of students' general information. In part 2, it was the Likert scale close ended questions of factors that affected students' study. In part 3, it was suggestions of students. A total of 293 questionnaires were returned. The research results showed that;

1. The number of male students was 89 that was 30.40 % of all respondents. The number of female students was 204 that was 69.60 % of all respondents. The most respondents were 78 second-year students (26.96%), followed by 76 graduated students (25.90 %), and 62 third-year students (21.20 %). A dormitory was the most popular living place of students and the total number of them was 211 that accounted for 72 %. There were 72 students who lived in a house and this number was 24.60 %. Finally, there were 10 students that were 3.40 % who lived in other types of living.

2. The least two mean values of students' factors that caused their study problems were reading textbooks before class, and revising lesson. They had the mean values of 2.90 ,and 3.47 as well as standard deviations of 1.03, and 0.86 respectively. The least two mean values of social's factors that caused their study problems were diverse activities, and reflective assessment that performed by lectures. They had mean values of 4.15, and 4.21 as well as standard deviations of 0.77, and 0.81 respectively. Finally, the least two mean values of environmental factors that caused

their study problems were enough information service, and adequate facility. They had mean values of 3.69, and 3.97 as well as standard deviations of 0.83, and 0.87 respectively.

According to the research results, the researcher advised students to read a textbook before class, and revise the lesson after class. The teacher should let students participate for creating and operating activities in class. The activities may be individual or groups. The university should prepare new and sufficient information for student needs.

Keywords : Cause of Learning Problem, Learning Problem, Mathematics

วันที่รับบทความ : 02 ตุลาคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 17 มิถุนายน 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 18 มิถุนายน 2564

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

จากการศึกษากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาการศึกษา ทั้งหลักสูตรห้าปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, น. 11-12) และหลักสูตรสี่ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, น.20) ผู้วิจัยสรุปได้ว่ากรอบมาตรฐานได้กำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับกลุ่มสาขาวิชาคณิตศาสตร์ นักศึกษาจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎี เนื้อหา โน้ตค้นทางคณิตศาสตร์ สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ เข้าใจหลักการวัดผลและประเมินผลทางคณิตศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย ประกอบการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และสามารถดำเนินการทอววิจัยเพื่อแก้ไขหรือพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

แต่จากปัญหาที่พบตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พรรณภัทร แซ่ไห้ว (2562, น. 296) พบว่าถึงแม้ว่าวิชาคณิตศาสตร์จะมีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตและประกอบอาชีพมากมายเพียงใด แต่ยังมีนักศึกษาอยู่จำนวนมากที่ไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีความเครียด ความเบื่อ ความไม่สบายใจ และความวิตกกังวลที่เกิดจากการเรียนคณิตศาสตร์ และผู้วิจัยพบว่านักศึกษาในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ นั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ นอกจากนั้นพบว่ามึนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถศึกษาต่อได้ ส่งผลให้ต้องพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา หรือลาออกเพื่อไปศึกษาในสาขาวิชาอื่น หรือย้ายสาขาวิชา หรือไม่สำเร็จการศึกษา Herbert J. Klausmeier (1961) ได้อธิบายถึงอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนอกจากเกิดจากตัวผู้เรียนเอง และผู้สอนแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลอีกหลายอย่าง เช่น ครอบครัว สิ่งแวดล้อม และการศึกษาส่วนตัวของผู้เรียน เป็นต้น และ Davis (1977) อธิบายถึงอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามี 4 ประการ 1. บรรยากาศในชั้นเรียน 2. วิธีการหรือลักษณะของครู 3. การคาดหวังของครู และ 4 การใช้เวลาของนักเรียน ผู้วิจัยได้แบ่งสาเหตุของปัญหาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อมทางเรียน

จากปัญหากล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญถึงสาเหตุที่ส่งผลให้นักศึกษานั้นไม่สามารถศึกษาต่อ หรือศึกษาได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำในการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จึงได้ดำเนินการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

ประชากร

นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 327 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

สาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยมีแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากประชากรที่เกี่ยวกับสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ของประชากร จำนวน 327 ชุด โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1.1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อกำหนดประเด็นหัวข้อที่จะนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

1.2) ดำเนินการออกสร้างแบบสอบถามประกอบไปด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1.3) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และค่า IOC เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไปทุกข้อ

1.4) ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามในเบื้องต้น และนำแบบสอบถามไปหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยแบบสอบถามฉบับนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.952

1.5) ดำเนินส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังประชากรที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 327 คน โดยผู้วิจัยได้รับการตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 293 คน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติดังนี้

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกับนักเรียน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3) นำข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากแบบสอบถามส่วนที่ 3 มาสรุปเป็นข้อๆ

3. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์

ตารางที่ 1 ข้อมูลเพศของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	89	30.40
หญิง	204	69.60
จำนวน	293	100.00

ตารางที่ 2 ข้อมูลระดับชั้นนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์

ระดับชั้นปี	จำนวน	ร้อยละ
ปี 2	78	26.60
ปี 3	62	21.20
ปี 4	28	9.60
ปี 5	49	16.70
บัณฑิต	76	25.90
รวม	293	100.00

ตารางที่ 3 ข้อมูลที่อยู่อาศัยของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์

ที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
หอพัก	211	72.00
บ้านพักส่วนตัว	72	24.60
อื่น ๆ	10	3.40
รวม	293	100.00

จากตารางที่ 1-3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิงจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 69.60 นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชั้นปีที่ 2 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 และนักศึกษาส่วนใหญ่พักอาศัยในหอพักจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตอนที่ 2 สาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ตารางที่ 4 สาเหตุทางด้านผู้เรียน

ลำดับ	สาเหตุที่มีผลต่อปัญหาการเรียน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D
		5	4	3	2	1		
สาเหตุทางด้านผู้เรียน								
1	นักศึกษาอ่านเนื้อหาล่วงหน้าก่อนเรียนในชั้นเรียน	23 (7.85%)	46 (15.70%)	125 (42.66%)	75 (25.60%)	24 (8.19%)	2.90	1.03
2	นักศึกษาเข้าเรียนตรงต่อเวลา	162 (55.29%)	106 (36.18%)	19 (6.48%)	2 (0.68%)	4 (1.37%)	4.43	0.76
3	นักศึกษาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน	215 (73.38%)	65 (22.18%)	8 (2.73%)	2 (0.68%)	3 (1.02%)	4.66	0.67
4	นักศึกษาตั้งใจเรียน และมีสมาธิในการเรียน	72 (24.57%)	152 (51.88%)	63 (21.50%)	5 (1.71%)	1 (0.34%)	3.99	0.75
5	นักศึกษากล้าซักถามข้อสงสัยเมื่อเวลาไม่เข้าใจในระหว่างเรียน	59 (20.14%)	98 (33.45%)	108 (36.86%)	21 (7.17%)	7 (2.39%)	3.62	0.96
6	นักศึกษาตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในระหว่างเรียน	133 (45.39%)	135 (46.08%)	21 (7.17%)	2 (0.68%)	2 (0.68%)	4.35	0.70
7	นักศึกษามีการทบทวนเนื้อหาการเรียนในแต่ละครั้ง	35 (11.95%)	100 (34.13%)	127 (43.34%)	28 (9.56%)	3 (1.02%)	3.47	0.86
8	นักศึกษابริกาเพื่อน/อาจารย์ทุกครั้งที่ไม่เข้าใจในเรื่องที่เรียน	107 (36.52%)	129 (44.03%)	47 (16.04%)	7 (2.39%)	3 (1.02%)	4.13	0.84
9	นักศึกษาศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมสม่ำเสมอ	37 (12.63%)	118 (40.27%)	111 (37.88%)	24 (8.19%)	3 (1.02%)	3.55	0.85
10	นักศึกษาสามารถจัดระบบการเรียนกับเรื่องส่วนตัวได้	116 (39.59%)	138 (47.10%)	35 (11.95%)	3 (1.02%)	1 (0.34%)	4.24	0.73

ตารางที่ 5 สาเหตุทางการสนับสนุนทางสังคม

ลำดับ	สาเหตุที่มีผลต่อปัญหาการเรียน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D
		5	4	3	2	1		
สาเหตุทางการสนับสนุนทางสังคม								
11	อาจารย์ชี้แจงแผนการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาทราบ	146 (49.83%)	118 (40.27%)	24 (8.19%)	2 (0.68%)	3 (1.02%)	4.37	0.75
12	อาจารย์ชี้แจงการวัดผลและประเมินผลให้ทราบก่อนเรียน	153 (52.22%)	120 (40.96%)	16 (5.46%)	1 (0.34%)	3 (1.02%)	4.43	0.71
13	อาจารย์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน	188 (64.16%)	87 (29.69%)	14 (4.78%)	1 (0.34%)	3 (1.02%)	4.56	0.70
14	อาจารย์มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ และมีสื่อการสอนที่ดี	143 (48.81%)	118 (40.27%)	28 (9.56%)	2 (0.68%)	2 (0.68%)	4.36	0.74
15	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามในระหว่างเรียนในชั้น	172 (58.70%)	102 (34.81%)	16 (5.46%)	1 (0.34%)	2 (0.68%)	4.50	0.69

ตารางที่ 5 (ต่อ) สาเหตุทางด้านการสนับสนุนทางสังคม

ลำดับ	สาเหตุที่มีผลต่อปัญหาการเรียน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D
		5	4	3	2	1		
สาเหตุทางด้านการสนับสนุนทางสังคม								
16	อาจารย์มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมอย่างหลากหลาย	102 (34.81%)	140 (47.78%)	46 (15.70%)	3 (1.02%)	2 (0.68%)	4.15	0.77
17	อาจารย์มีอัตราเสียดีและเป็นมิตรกับนักศึกษา	179 (61.09%)	97 (33.11%)	14 (4.78%)	1 (0.34%)	2 (0.68%)	4.53	0.67
18	อาจารย์ให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหานักศึกษาได้	154 (52.56%)	110 (37.54%)	25 (8.53%)	3 (1.02%)	1 (0.34%)	4.41	0.72
19	อาจารย์ให้คำแนะนำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษา	150 (51.19%)	114 (38.91%)	23 (7.85%)	5 (1.71%)	1 (0.34%)	4.39	0.73
20	อาจารย์มีการแบ่งคะแนนในการวัดผลอย่างเหมาะสม	142 (48.46%)	120 (40.96%)	26 (8.97%)	3 (1.02%)	2 (0.68%)	4.35	0.74
21	อาจารย์มีการวัดผลที่หลากหลาย (การสอบ, การปฏิบัติ ฯลฯ)	136 (46.42%)	125 (42.66%)	26 (8.87%)	3 (1.02%)	3 (1.02%)	4.33	0.76
22	การทดสอบมีความหลากหลายและเที่ยงตรงกับเนื้อหา	129 (44.03%)	132 (45.05%)	27 (9.22%)	2 (0.68%)	3 (1.02%)	4.30	0.75
23	อาจารย์มีการสะท้อนผลการวัดผลในแต่ละครั้งให้กับนักศึกษา	120 (40.96%)	126 (43.00%)	39 (13.31%)	5 (1.71%)	3 (1.02%)	4.21	0.81
24	นักศึกษาสามารถปรึกษาขอคำแนะนำจากอาจารย์ได้สม่ำเสมอ	158 (53.92%)	116 (39.59%)	15 (5.12%)	2 (0.68%)	2 (0.68%)	4.46	0.69
25	อาจารย์มีการวัดผลและประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด	152 (51.88%)	120 (40.96%)	17 (5.80%)	1 (0.34%)	3 (1.02%)	4.43	0.71

ตารางที่ 6 สาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ลำดับ	สาเหตุที่มีผลต่อปัญหาการเรียน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D
		5	4	3	2	1		
สาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน								
26	นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้	171 (58.36%)	106 (36.18%)	14 (4.78%)	1 (0.34%)	1 (0.34%)	4.52	0.64
27	นักศึกษาสามารถปรึกษาเพื่อนได้ เมื่อมีปัญหา	169 (57.68%)	113 (38.57%)	10 (3.41%)	-	1 (0.34%)	4.53	0.60
28	นักศึกษาชอบทำกิจกรรม/งานเป็นกลุ่ม	112 (38.23%)	122 (41.64%)	47 (16.04%)	7 (2.39%)	5 (1.71%)	4.13	0.88
29	การจัดลำดับรายวิชาในการเรียนก่อน/ หลัง มีความเหมาะสม	135 (46.08%)	130 (44.37%)	25 (8.53%)	1 (0.34%)	2 (0.68%)	4.34	0.71
30	เนื้อหาแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมี ความเหมาะสม	117 (39.93%)	151 (51.54%)	22 (7.51%)	-	3 (1.02%)	4.29	0.69

ตารางที่ 6 (ต่อ) สาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ลำดับ	สาเหตุที่มีผลต่อปัญหาการเรียน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D
		5	4	3	2	1		
สาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน								
31	เนื้อหาวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง	105 (35.84%)	128 (43.69%)	52 (17.75%)	5 (1.71%)	3 (1.02%)	4.12	0.83
32	สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียนให้นักศึกษาปฏิบัติอย่างพอเพียง	83 (28.33%)	138 (47.10%)	57 (19.45%)	11 (3.75%)	4 (1.37%)	3.97	0.87
33	สถานศึกษามีบริการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ	79 (26.96%)	134 (45.73%)	69 (23.55%)	9 (3.07%)	2 (0.68%)	3.96	0.83
34	ครอบครัวเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้ของนักศึกษา	180 (61.43%)	88 (30.03%)	19 (6.48%)	3 (1.02%)	3 (1.02%)	4.50	0.75
35	ครอบครัวให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเรียน	181 (61.77%)	94 (32.08%)	12 (4.10%)	4 (1.37%)	2 (0.68%)	4.53	0.70

จากตารางที่ 4-6 สาเหตุที่มีผลต่อปัญหาการเรียนพบว่า ในสาเหตุทางด้านผู้เรียน นักศึกษาอ่านเนื้อหาล่วงหน้าก่อนเรียนในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 2.90 สาเหตุทางด้านการสนับสนุนทางสังคม พบว่าอาจารย์มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมอย่างหลากหลายมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.15 และสาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่าสถานศึกษามีบริการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.96 แสดงว่าสาเหตุที่มีผลต่อปัญหาการเรียนในแต่ละด้าน คือ นักศึกษามีการเตรียมความพร้อมเนื้อหาวิชาก่อนเรียนน้อย ใช้เวลาในการทบทวนเนื้อหาบทเรียนน้อย อาจารย์มีการจัดกิจกรรมโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมยังไม่หลากหลาย และสถานศึกษายังมีข้อมูลสารสนเทศที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษา

1. บางรายวิชาให้ภาระงานเยอะ
2. ปัจจัยทางการเงินไม่เพียงพอ ค่าใช้จ่าย ค่ากิจกรรมต่าง ๆ
3. การทำงานกลุ่มกับคนที่มีความรู้ต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพของงานออกมาไม่ดีพอ เพราะเกิดจากความคิดที่ไม่ตรงกันและไม่ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การให้ตน.จับกลุ่มเองตามความพอใจ จึงมีผลอย่างมากต่อการทำงาน
4. อุปกรณ์ห้องเรียนมีปัญหา เช่น โปรเจคเตอร์ เครื่องฉาย มีปัญหาภาพไม่ชัด
5. สภาพจิตใจ สภาพร่างกาย มีผลต่อการเรียนการสอนของนักศึกษา
6. การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนมาก
7. ทักษะชีวิตที่มีต่อการเรียน นักเรียนควรทราบประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในแต่ละรายวิชา
8. เนื้อหาบางวิชายาก และมากจนเกินไป ทำให้เรียนไม่ไหว
9. เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ยากต่อความเข้าใจ
10. การจัดโต๊ะเรียนในห้องเรียนไม่เหมาะสม ทำให้นักศึกษาที่นั่งบริเวณด้านข้าง มองไม่ชัดเจน
11. ความรู้พื้นฐานของนักศึกษาไม่แข็งแรงพอ

12. กิจกรรมบางกิจกรรมรบกวนเวลาเรียนในตารางเรียนปกติ

13. ยากให้อาจารย์บางท่านแจ้งคะแนนเก็บเรื่อย ๆ จะทำให้นักศึกษาตัดสินใจได้ว่าจะต้องใจหรือจะถอนรายวิชาออก

4. อภิปรายผล

การเก็บข้อมูลปัญหาที่พบผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลจากประชากรได้ จำนวน 293 คน คลาดเคลื่อนจากจำนวนประชากรทั้งหมด 327 คน ขาดไปจำนวน 34 คน คิดเป็นประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนทั้งหมด เนื่องจากการเก็บข้อมูลในระบบออนไลน์ จึงทำให้ไม่ได้รับผลตามจำนวนที่กำหนด แต่ข้อมูลที่ได้นั้นคิดเป็นร้อยละ 90 ของจำนวนทั้งหมด ซึ่งถือว่าเพียงพอที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในครั้งนี้ได้

จากการสอบถามสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์จำนวน 293 พบว่าสาเหตุทางด้านผู้เรียนที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์พบว่านักศึกษาก่อนเรียนเนื้อหาล่วงหน้าก่อนเรียนในชั้นเรียนมีค่าน้อยที่สุด การเตรียมตัวศึกษานอกระบบก่อนเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะเรียนในหัวข้อถัดไป ซึ่งจากงานวิจัยพบว่านักศึกษามีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนเรียนจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้เนื้อหาได้ดีมากขึ้น และนักศึกษามีการทบทวนเนื้อหาการเรียนในแต่ละครั้งน้อย ปัจจัยทางด้านการสนับสนุนทางสังคม พบว่า อาจารย์มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมอย่างหลากหลายน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมที่หลากหลายมีผลต่อลักษณะการเรียนรู้ของนักศึกษา อาจารย์ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่สอดคล้องกับความถนัดของนักศึกษาให้หลากหลาย ทั้งในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ อาจารย์มีการสะท้อนผลการวัดผลในแต่ละครั้งให้กับนักศึกษา การสะท้อนผลการวัดผลย้อนกลับให้นักศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้นักศึกษารับทราบการวัดผลเพื่อที่จะนำไปพัฒนาตัวเอง และปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสำคัญต่อการให้ข้อมูลสะท้อนผลไปยังนักศึกษา ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ สถานศึกษามีบริการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอที่สุด สถานศึกษาควรมีการสื่อสาร ตำรา และข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาให้มากขึ้นกว่าเดิม เพราะปัจจุบันที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับการใช้งานของนักศึกษา สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียนให้นักศึกษาปฏิบัติอย่างพอเพียง บางเนื้อหาวิชามีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ ซึ่งมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน และอุปกรณ์มีความเสียหายไม่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ส่งให้นักศึกษาปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์ (2556); โรสนี จริยะมาการ และชื่นใจ สุกปาน (2559); รุจิราพรพรณ คงช่วย (2559) และสมภพ ล่ำวฒนพร (2544) สาเหตุทางด้านผู้เรียนมีปัญหามากที่สุดคือความขยันอ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม วางแผนการเรียนและการทำงานไวล่วงหน้าน้อยมาก อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนที่ยังไม่หลากหลาย และสิ่งสนับสนุนการเรียนยังไม่พอเพียง

5. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาเกิดจากปัจจัยใดบ้าง จึงเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาที่จะได้นำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการพัฒนาตน และปรับปรุงตนให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.1.1 นักศึกษาควรมีการวางแผนในการเรียนก่อนเรียนทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เข้าใจถึงขอบเขตเนื้อหาที่จะเรียนในครั้งต่อไป

5.1.2 หลังจากการเรียนรู้ในห้องเรียนนักศึกษาควรมีการอ่านหนังสือทบทวนเนื้อหาทุกครั้ง เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาในทศน์ที่เรียนในคาบนั้นอย่างต่อเนื่อง

5.1.3 อาจารย์ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรม และดำเนินกิจกรรมทั้งในรูปของแบบกลุ่ม หรือรายบุคคล

5.1.4 สถานศึกษาต้องจัดหาข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย และให้เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.1.5 ควรนำสาเหตุของปัญหาที่ได้จากวิจัยไปศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงปัจจัยที่เป็นปัญหา โดยสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานต่อไป

5.1.6 ควรทำการศึกษาสาเหตุที่เป็นปัญหาต่อการเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ในรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้จริง และสามารถนำไปช่วยเหลือนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง

6. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี)*.

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2562). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี)*

พ.ศ. ๒๕๖๒. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. ธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์. (2556). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์

ในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารวิชาการปทุมวัน*, 3(7), 23-29.

พรรณภัทร แซ่โง้ว. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานีพญา.

วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 13(2), 294 – 306.

โรสนี จริยะมาการ และชินใจ สุกปาน. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์: การวิเคราะห์พระระดับ. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(2), 26 – 40.

รุจิราพรรณ คงช่วย. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.

สมภาพ ล่ำวฒนพร. (2544). *การศึกษาปัญหาการเรียนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานของนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณ*.

(ปริญญาการศึกษา มหบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

Davis K. (1997). *Human Behavior at Work*. New York, McGraw – Hill.

Klausmeier, Herbert J. (1961). *Learning and Human Abilities : Educational Psychology*. New York :

Brothers Statistical Package for the Social Sciences. New York, McGraw – Hill.

การศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน วิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง

A Study and Comparison of Problems for Instructional Management of Physical Education Teachers in Primary Schools between Phra Nakhon Si Ayutthaya and Ang Thong Province

เสาวลักษณ์ ประมาน¹ และ สมชาย สุวรรณ²
Saowaluk Praman¹ and Somchai Suwanna²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 142 คน จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง ตามสาขาวิชาเอกที่จบ พบว่าครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาเอกพลศึกษาและสาขาวิชาอื่น มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

คำสำคัญ: ปัญหาการจัดการเรียนการสอน การสอนพลศึกษา ประถมศึกษา

Abstract

The purposes of the research were to study and to compare the problems for instructional management of physical education teachers in primary schools between Phranakhon Si

¹ สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Physical Education Department, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

E-mail: saowaluk57@hotmail.com

² สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Physical Education Department, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

E-mail: somchays3414@gmail.com

Ayutthaya and Ang Thong province. The population comprised of 142 physical education teachers in primary schools, with the professional practicum school for co- operative and pre- service teacher training, faculty of education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat university, selected by using a purposive sampling technique. The research instrument consisted of a questionnaire on problems for instructional management of physical education teachers in primary schools using (content validity = .94). The statistics method used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, and Paired-sample T-test.

The results of this research were as follows.

1.The physical education teachers in primary schools both Phranakhon Si Ayutthaya and Ang Thong province had the problems for instructional management. It was divided into four parts: curriculum, teaching activity, place, equipment, and facilities used for teaching, as well as assessment on the evaluation. The total results were at high level.

2. For the comparison of problems for instructional management of physical education teachers in primary schools both Phranakhon Si Ayutthaya and Ang Thong province, the result was found the teachers' classified by educational background had also encountered the problems for instructional management. The research was statistically significant difference at .05 level including with curriculum, teaching activity, and assessment on the evaluation.

Keyword: Problems for instructional management , Teaching Physical Education , Primary School

วันที่รับบทความ : 18 มีนาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 10 เมษายน 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 18 มิถุนายน 2564

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

การจัดการเรียนการสอนพลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม และกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพทางกาย เพื่อสุขภาพและการกีฬา ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญาหรือจิตวิญญาณ เพราะเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต ดังนั้น การเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัย อันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2551) แต่อย่างไรก็ตาม ภายใต้ระบบการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาส่วนมากใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยให้ครูประจำชั้นสอนครบทุกรายวิชา จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้ไม่สามารถพัฒนานักเรียนได้ตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะวิชาพลศึกษา ที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และมีวิธีการสอนที่หลากหลาย (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2559)

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนทักษะระหว่างครูพลศึกษากับครูประจำชั้นที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา พบว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนกับครูพลศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนกับครูประจำชั้นที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ซึ่งไม่มีความเข้าใจหลักการและวิธีการสอนทางพลศึกษา รวมทั้งทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา (Workman, 1966; Silvester, 1969) ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ ประมาน และคณะ (2559) ที่ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง ที่ชี้ให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา มีปัญหาด้านความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้และการจัดสภาพภายในโรงเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นอกจากนั้นผลการวิจัยยังพบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาเอกพลศึกษากับครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาอื่นๆ นั้น ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยและคณะ จึงเลือกที่จะศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง ซึ่งเป็นโรงเรียนในพื้นที่บริการ และเป็นเครือข่ายโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประโยชน์บรรลุมตามวัตถุประสงค์ในด้านการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทองระหว่างครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ที่จบสาขาวิชาพลศึกษาและครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาอื่น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา

1.3.3 ขอบเขตด้านวิธีการดำเนินงาน คือ การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

1.3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 71 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 1 คน และประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 142 คนจากครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 426 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบสอบถาม (questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ .94 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (open-ended)

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระดับประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2.3.2 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัยและวิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา กับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 71 โรงเรียน และบันทึกผล

(2) ผู้วิจัยนำข้อมูลปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลการศึกษาลงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ค่าที

3. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหา และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง ดังนี้

ตารางที่ 1 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง จำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	2.58	.89	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการสอน	2.58	.75	มาก
3. ด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	2.98	.85	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	2.40	.71	น้อย
รวม	2.63	.80	มาก

จากตาราง 1 พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98) ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58) ด้านการจัดกิจกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58) และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40)

ตารางที่ 2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาด้านหลักสูตร

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของหลักสูตร	2.68	.78	มาก
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	2.66	.84	มาก
3. ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร	2.61	.85	มาก
4. ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระเรียนรู้	2.53	.92	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาด้านหลักสูตร

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
5. ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้	2.55	.92	มาก
6. ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัด	2.53	.94	มาก
7. ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างการสอนระยะยาว	2.52	.95	มาก
8. ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	2.56	.99	มาก
9. ความเข้าใจเกี่ยวกับระดับการศึกษาและเวลาเรียน	2.54	.95	มาก
10. ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.69	.85	มาก
รวมเฉลี่ย	2.58	.89	มาก

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69) ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68) ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66)

ตารางที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์	2.75	.80	มาก
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนเกิดความตระหนักในปัญหา	2.47	.66	น้อย
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักสร้างทางเลือกวิธีต่างๆ ในการแก้ปัญหา	2.62	.97	มาก
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความมีระเบียบวินัย	2.30	.79	น้อย
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการให้แก่ นักเรียน	2.73	.83	มาก
6. การเลือกวิธีสอนมาใช้ให้สอดคล้องกับกระบวนการหรือทักษะกระบวนการ	2.77	.84	มาก
7. การนำกระบวนการแต่ละขั้นไปใช้ในการสอน	2.61	.68	มาก
8. ความสัมพันธ์ต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะกระบวนการ	2.67	.74	มาก
9. ครูผู้สอนมีการสอนที่ใช้วิธีที่หลากหลาย	2.67	.75	มาก
10. ครูผู้สอนต้องการการเข้ารับอบรมเทคนิคและวิธีสอนแนวใหม่	2.57	.66	มาก
11. การเรียนรู้ของนักเรียนต่างกันมากจนไม่สามารถสอนได้ตามหลักสูตร	2.67	.73	มาก
12. เวลาในการเตรียมการสอนของครูผู้สอน	2.60	.72	มาก
13. จำนวนนักเรียนมากเกินไป	2.72	.75	มาก
14. การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน	2.66	.75	มาก
15. ความสนใจในการเรียนและร่วมมือในการจัดกิจกรรมของนักเรียน	2.54	.76	มาก
16. ความเพียงพอของครูผู้สอนกับจำนวนชั้นเรียน	2.33	.73	น้อย
17. การแต่งกายของนักเรียนในเวลาเรียน	2.22	.83	น้อย
18. ความร่วมมือของผู้ปกครองที่มีต่อกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียน	2.52	.63	มาก
19. ความร่วมมือของคณะครูในการจัดกิจกรรมพลศึกษาภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	2.61	.73	มาก
20. การมอบหมายงานให้นักเรียนไปฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน	2.66	.81	มาก
รวม	2.58	.75	มาก

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ การเลือกวิธีสอนมาใช้ให้สอดคล้องกับกระบวนการหรือทักษะกระบวนการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการให้นักเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73)

ตารางที่ 4 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. งบประมาณในการจัดกิจกรรมพลศึกษา	2.97	.79	มาก
2. ความเพียงพอของอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก	3.02	.87	มาก
3. คุณภาพของอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน	2.91	.91	มาก
4. ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การเรียนและการฝึกซ้อม	2.97	.82	มาก
5. การจัดทำสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ตัวชี้วัด	2.96	.84	มาก
6. มีความรู้ในการใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ	2.96	.79	มาก
7. ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการสอนและการฝึกซ้อม	3.01	.89	มาก
8. ความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน	3.02	.85	มาก
9. สถานที่ในร่มที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.01	.90	มาก
10. สถานที่กลางแจ้งที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.98	.89	มาก
รวม	2.98	.85	มาก

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความเพียงพอของอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02) ความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02) ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการสอนและการฝึกซ้อม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01)

ตารางที่ 5 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การกำหนดเครื่องมือในการวัดผลตรงจุดประสงค์	2.55	.63	มาก
2. การสร้างเครื่องมือวัดความรู้	2.50	.59	มาก
3. การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ	2.50	.60	มาก
4. การทดสอบเนื้อหาทางทฤษฎี	2.49	.56	น้อย
5. การทดสอบเนื้อหาทางความรู้ทางทักษะ	2.60	.91	มาก
6. การทดสอบทักษะเป็นรายบุคคล	2.38	.93	น้อย
7. การทดสอบทักษะเป็นกลุ่ม	2.24	.80	น้อย
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ	2.32	.82	น้อย
9. การวัดและประเมินผลทางด้านเจตคติ	2.09	.68	น้อย
10. การวัดและประเมินผลด้านสมรรถภาพทางกายของนักเรียน	2.42	.58	น้อย
รวม	2.40	.71	น้อย

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวม อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การทดสอบเนื้อหาทางความรู้ทางทักษะ(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60) การกำหนดเครื่องมือในการวัดผลตรงจุดประสงค์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55) การสร้างเครื่องมือวัดความรู้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50)

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ที่จบสาขาวิชาพลศึกษา และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาอื่น จำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	t	sig
1. ด้านหลักสูตร	2.58	.89	2.74	.00*
2. ด้านการจัดกิจกรรมการสอน	2.58	.75	9.73	.00*
3. ด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	2.98	.85	0.11	.90
4. ด้านการวัดและประเมินผล	2.40	.71	7.58	.00*

p. < 0.5

จากตาราง 6 พบว่าการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ที่จบสาขาวิชาพลศึกษา และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาอื่น จำแนกเป็นรายด้านเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาพลศึกษา และสาขาวิชาอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

4.1 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา พบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีภาระหน้าที่หลายอย่างปัญหาต่างๆ ก็เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษารวมถึง ครูบางส่วนยังขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญทางพลศึกษา และเมื่อพิจารณารายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เนื่องจากพลศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนการสอนในส่วนของทฤษฎีและปฏิบัติที่ต้องอาศัย สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ กรรจ์ มากเจริญ และคณะ (2561) ในการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่กล่าวว่าพลศึกษามีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงต้องมีสถานที่ มีอุปกรณ์ที่เพียงพอได้มาตรฐานมีความปลอดภัยและทันสมัย ซึ่งมีความจำเป็นและส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้านหลักสูตร พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรเปรียบเหมือนกรอบแนวทางในการวางแผนจัดการศึกษา ซึ่งจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วม ซึ่งครูบางส่วนยังขาดความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ ที่ส่งผลต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ศิรินา เคาณาวัง(2561) ในการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ดังนั้น การกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดทำหลักสูตร ครูผู้สอนควรมีความรู้ มีประสบการณ์ในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจากพลศึกษามีความเฉพาะที่แตกต่างจากวิชาอื่น ทั้งรูปแบบการสอน การถ่ายทอดความรู้ ซึ่งครูบางส่วนอาจยังไม่มีประสบการณ์ ในการเลือกวิธีการสอนกิจกรรมหรือจัดกระบวนการเรียนรู้ การสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับวาสนา

คุณาภสิทธิ์ (2539) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้พลศึกษามีลักษณะที่แตกต่างจากวิชาอื่นทั้งลักษณะเนื้อหา อุปกรณ์ สถานที่ การจัดและบริหารชั้นเรียนการได้ทำความเข้าใจเอาใจใส่และฝึกปฏิบัติให้ได้ตามหลักการจะส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเตรียมการสอนการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ พุทธธัน พุทธจาและคณะ (2558) ที่ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีความรู้มีประสบการณ์ในการจัดกระบวนการการเรียนรู้ทางพลศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษามีความแตกต่างจากรายวิชาอื่นทั้งในด้านทฤษฎีการปฏิบัติ และการถ่ายทอด ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับน้อยอาจเป็นเพราะครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผล เนื่องจากการวัดและประเมินทางพลศึกษาจะต้องมีการดำเนินการตลอดระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งยังสอดคล้องกับ วิริยา บุญชัย (2529) ที่กล่าวว่าวัตถุประสงค์เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการวัดและประเมินผลเพราะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าจะประเมินผลอะไรและดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างไร ซึ่งจะส่งผลให้การวัดและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ที่จบสาขาวิชาพลศึกษา และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาอื่น พบว่า ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนวิชาพลศึกษาทั้งที่จบสาขาวิชาพลศึกษา และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาอื่น มีปัญหาหรือความต้องการทางด้านนี้เหมือนกันเพราะด้านนี้อาจเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะครูผู้สอนที่จบสาขาวิชาอื่น ต้องรับผิดชอบในการสอนรายวิชาพลศึกษาทำให้เกิดปัญหา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แต่ละรายวิชามีความเฉพาะเจาะจง ครูที่ไม่เข้าใจ รวมไปถึงไม่มีประสบการณ์ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ที่ลงสู่กระบวนการสอนซึ่งครูจะต้องมีความรู้ในหลักการพลศึกษา มีทักษะในการให้ความรู้และสาธิตในการสอน ตลอดจนสามารถวัดและประเมินผลทางพลศึกษาได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2561) ที่กล่าวว่าครูพลศึกษา และกีฬาควรมีความรู้ความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะเทคนิคและทักษะต่างๆ ให้เห็นโดยชัดเจนและเพียงพอที่จะสอนอธิบายและสาธิตทักษะวิธีการเล่นกีฬาต่างๆ ให้นักเรียนเข้าใจได้

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ที่จบสาขาวิชาพลศึกษา และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาอื่น มีความแตกต่างกันในด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการสอน และด้านการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

6.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดการระบบการเรียนการสอนโดยให้ครูที่มีวุฒิทางพลศึกษา มาสอนวิชาพลศึกษาในทุกระดับชั้นเรียน

6.1.2 ครูพลศึกษา หรือครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษา ควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในของการนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

6.2.2 ควรเสนอรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

6. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรรฐ มากเจริญและสุวิมล ชูสุวรรณ. (2561). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 6(2), 8-19.
- พุทธรัตน์ พุทธจาและสุธนะ ดิงค์ภักย์. (2558). การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 10(2), 238-296.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2539). *หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้พลศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2559). *รากฐานของพลศึกษา วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา*. เอกสารประกอบการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.
- วิริยา บุญชัย. (2529). *การทดสอบและวัดผลทางพลศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2561). *ปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางการศึกษาพลศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริินภา เคนาวัง. (2561). *ปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 6*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- เสาวลักษณ์ ประมาน และประวิทย์ ประมาน. (2559). *ปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง*. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 11(2), 117-125.
- Silvester, P. J. (1969). *Attitude to physical education in primary school*. *Physical Education*. 61(6), 66-76.
- Workman, D. J. (1966). *A comperison in selected skills of children taught by the physical education specialist and taught by classroom teacher*. *Dissertation Abstract International*. 20(5). 2581-A.

การศึกษาสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์

A Study of Causes for Affecting Learning Achievement in Calculus of Mathematics Student Teachers, Faculty of Education

ธัญยศ จำปาหวาย¹ ช่อเอื้อง อุทิศสาร² และสุรนนท์ เย็นศิริ³
Thanatyod Jampawai¹ Chouang Utitasarn² and Suranon Yensiri³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของ นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์คณะครุศาสตร์ ประชากรเป็นนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 73 คน ผู้วิจัยทำการเก็บ ข้อมูลจากแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบปลายปิดสำรวจ รายการ ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส แบบปลายเปิดโดยใช้ มาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert Scale) ที่ผ่านการตรวจคุณภาพเครื่องมือโดยมีค่าความเที่ยงตรงและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.942

ผลการวิจัยพบว่า

สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีมีดังนี้ 1) สาเหตุด้านผู้เรียนคือการทำแบบฝึกหัดและงานที่ได้รับมอบหมาย 2) สาเหตุ ด้านอาจารย์ผู้สอนคือผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี 3) สาเหตุด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือการใช้ สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและหลากหลาย 4) สาเหตุด้านการวัดประเมินผลการเรียนคือการตัดสินใจให้เกรดของ ผู้สอนถูกต้องตามหลักการวัดผลและประเมิน 5) สาเหตุด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนคือการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนแบบซ่อมเสริม เช่น เพื่อนติวเพื่อน และพี่ติวน้อง เป็นต้น และการมีตำราและเอกสารประกอบการสอนมีเพียงพอ และ 6) สาเหตุด้านหลักสูตรของวิชาแคลคูลัสคือการจัดให้เรียนวิชาแคลคูลัสในชั้นปี 1

คำสำคัญ: สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ แคลคูลัส

¹ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Division of Mathematics, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University
E-mail: Thanatyod.ja@ssru.ac.th

² สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Division of Mathematics, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University
E-mail: Chouang.ut@ssru.ac.th

³ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Division of Mathematics, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University
E-mail: Suranon.ye@ssru.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to study the causes affecting for learning achievement in calculus of mathematics student teachers. The population consisted of 73 pre-service teachers of mathematics who enrolled in the academic year B.E.2/2562. The data were collected from a questionnaire that examined the content validity, and reliability with Cronbach's alpha criteria 0.942. It was separated into two parts. For part 1, it was the close ended check list questions of students' general information. As part 2, it was the Likert scale with close ended questions of causes affecting learning achievement in calculus.

The results showed that;

The causes of affecting learning achievement in calculus of mathematics student teachers, faculty of education, Suan Sunandha Rajabhat University have followed that 1) students' causes are to practice and do exercises as well as assignments ,2) teachers' causes are the experts in assigned subjects ,3) causes of teaching and learning activities are to use of appropriate and diverse educational materials ,4) causes of assessment and measurement are to consider teacher's grades which are based on the principles of evaluation ,5) learning causes in teaching and learning facilities are to teach activities such as tutoring friends, having sufficient textbooks ,and teaching materials ,and 6) curriculum causes of calculus are to enroll calculus courses in first year.

Keywords: Causes affecting learning achievement, Learning achievement, Calculus

วันที่รับบทความ: 08 ตุลาคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ: 12 กรกฎาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 18 มิถุนายน 2564

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา จะต้องลงทะเบียนเรียนใน รายวิชาคณิตศาสตร์ 1 ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชาเช่นเดียวกับวิชาแคลคูลัส 1 ซึ่งถือว่าเป็นวิชาบังคับที่หลักสูตรกำหนดให้มีการเรียนการสอน นอกจากนี้แล้ววิชาดังกล่าวยังเป็นวิชาที่จะต้องเรียนให้ผ่านก่อนที่จะลงทะเบียนเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ 2 ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชาเช่นเดียวกับวิชาแคลคูลัส 2 และต้องเรียนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 2 ให้ผ่านก่อนเรียนวิชาคณิตศาสตร์วิเคราะห์ ในปีการศึกษา 2562 มีนักศึกษายกเลิกรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 คิดเป็นร้อยละ 8.86 และวิชาคณิตศาสตร์ 2 คิดเป็นร้อยละ 21.91 ของผู้ลงทะเบียน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียน) อาจทำให้เกิดการสูญเสียของค่าใช้จ่ายนักศึกษาและทรัพยากรของมหาวิทยาลัยฯ ที่จะต้องจัดให้กับนักศึกษาที่ต้อง ลงทะเบียนเรียนซ้ำในวิชาดังกล่าว

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและสังเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทฤษฎี ความต้องการความสำเร็จ ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory) ที่มี ความเชื่อว่าความต้องการของบุคคลเป็นผลมาจากการเรียนรู้มากกว่าอย่างอื่น ความต้องการที่เกิดจาก การเรียนรู้จึงมีอิทธิพลสูงใจให้บุคคลแสดงหรือประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และทฤษฎี การเสริมแรง ของสกินเนอร์ (Reinforcement Theory) ที่กล่าวถึงความถี่ในการแสดงพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะถูกกำหนดโดยผลลัพธ์ที่ได้รับจากการกระทำนั้น (Skinner, 1969)

เจตคติต่อการเรียน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส 1 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการความสำเร็จ ของแมคเคลแลนด์ ที่กล่าวว่าความต้องการของบุคคลเป็นผลมาจากการเรียนรู้มากกว่าอย่างอื่น ความ

ต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้จึงมีอิทธิพลสูงใจให้บุคคลแสดงหรือประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย และสอดคล้องกับทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (Reinforcement Theory) ที่กล่าวถึง ความสำเร็จในการแสดงพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะถูกกำหนดโดยผลลัพธ์ที่ได้รับจากการกระทำนั้น (กานดา คำมาก, 2558)

จากแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาถึงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส โดยศึกษาสาเหตุทั้งหมด 6 ด้านคือ สาเหตุด้านผู้เรียน สาเหตุด้านอาจารย์ผู้สอน สาเหตุด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาเหตุด้านการวัดประเมินผลการเรียน สาเหตุด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และสาเหตุด้านหลักสูตรของวิชาแคลคูลัสมาทำการศึกษาในครั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพทางการจัดการเรียนการสอนรายวิชา แคลคูลัสให้เหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.3 ขอบเขตการวิจัย

เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาแคลคูลัส 1 ภาคเรียนที่ 1/2562 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 73 คน

1.4 ตัวแปรที่ศึกษา

สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. วิธีดำเนินการวิจัย

สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสาเหตุที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของวิชาแคลคูลัส โดยข้อคำถามสาเหตุด้านผู้เรียน และสาเหตุทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับปรุงคำถามของ กานดา คำมาก (2558) ข้อคำถามสาเหตุทางด้านอาจารย์ผู้สอน สาเหตุทางด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และสาเหตุทางด้านการวัดประเมินผลการเรียน ปรับปรุงคำถามของ โรสนี จริยะมาการ (2559); ร่วมกับ Elvis Munyaradzi Ganyaupfu (2013) และนำไปพัฒนาแบบสอบถามสาเหตุที่ต่อผลสัมฤทธิ์ของวิชาแคลคูลัสโดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องเชิงวิชาการ และการใช้ภาษา (IOC = 1) และผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาค่าความเที่ยงตรงและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.942 จากนั้นนำใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 และเป็นเพศหญิงจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 ของจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ส่วนที่ 2 สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส แสดงดังตาราง 1 – 6

ตารางที่ 1 สาเหตุด้านผู้เรียน

ลำดับ	สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์	ระดับความคิดเห็น				$\bar{x}$	S.D
		4	3	2	1		
1	มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์	10 (13.70%)	47 (64.38%)	15 (20.55%)	1 (1.37%)	2.90	0.62
2	เข้าใจประเด็นสำคัญที่ผู้สอนทำการสอน	13 (17.81%)	55 (75.34%)	5 (6.85%)	0 (0.00%)	3.11	0.48
3	กล้าซักถามข้อสงสัยภายในห้องเรียน	7 (9.59%)	33 (45.21%)	28 (38.36%)	5 (6.85%)	2.58	0.76
4	มีการช่วยเหลือระหว่างกันและกันภายในห้องเรียน	35 (47.95%)	32 (43.83%)	5 (6.85%)	1 (1.37%)	3.38	0.67
5	ทบทวนและทำแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ	9 (12.33%)	37 (50.68%)	24 (32.88%)	3 (4.11%)	2.71	0.73
6	มีสมาธิและความสนใจในการเรียน	21 (28.77%)	45 (61.64%)	7 (9.59%)	0 (0.00%)	3.19	0.59
7	ทำแบบฝึกหัดและงานที่ได้รับมอบหมาย	33 (45.20%)	37 (50.68%)	3 (4.11%)	0 (0.00%)	3.41	0.57
8	มีการระหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียน ทำให้เรียนได้ไม่เต็มที่	12 (16.44%)	20 (27.40%)	33 (45.21%)	8 (10.96%)	2.49	0.89

ตารางที่ 2 สาเหตุทางด้านอาจารย์ผู้สอน

ลำดับ	สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์	ระดับความคิดเห็น				$\bar{x}$	S.D
		4	3	2	1		
9	เรียงลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม	43 (58.90%)	29 (39.73%)	1 (1.37%)	0 (0.00%)	3.58	0.52
10	ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	58 (79.45%)	15 (20.55%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	3.79	0.40
11	มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน	44 (60.27%)	28 (38.36%)	1 (1.37%)	0 (0.00%)	3.59	0.52
12	สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	23 (31.51%)	39 (53.42%)	11 (15.07%)	0 (0.00%)	3.16	0.66
13	การให้แรงจูงใจแก่ผู้เรียน	32 (43.83%)	33 (45.21%)	8 (10.96%)	0 (0.00%)	3.33	0.66
14	มีการนำบทเรียนไปสัมพันธ์กับเนื้อหาในระดับชั้นมัธยม	34 (46.57%)	36 (49.31%)	3 (4.11%)	0 (0.00%)	3.42	0.57
15	เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือถามปัญหา	41 (56.16%)	28 (38.36%)	3 (4.11%)	1 (1.37%)	3.49	0.64
16	มีเวลาให้คำปรึกษา นอกเวลาเรียน	37 (50.68%)	32 (43.83%)	4 (5.48%)	0 (0.00%)	3.45	0.60

ตารางที่ 3 สาเหตุทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ลำดับ	สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์	ระดับความคิดเห็น				$\bar{x}$	S.D
		4	3	2	1		
17	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาตามความสนใจ	25 (34.25%)	42 (57.53%)	6 (8.22%)	0 (0.00%)	3.26	0.60
18	มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน	31 (42.47%)	33 (45.20%)	9 (12.33%)	0 (0.00%)	3.30	0.68
19	มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนที่น่าสนใจในห้องเรียน	29 (39.73%)	38 (52.05%)	6 (8.22%)	0 (0.00%)	3.32	0.62
20	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้สอน	30 (41.10%)	31 (42.46%)	11 (15.07%)	1 (1.37%)	3.23	0.75
21	ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและหลากหลาย	36 (49.31%)	33 (45.20%)	3 (4.12%)	1 (1.37%)	3.42	0.64
22	รูปแบบกิจกรรมการเรียนมีความหลากหลาย	21 (28.77%)	42 (57.53%)	10 (13.70%)	0 (0.00%)	3.15	0.63

ตารางที่ 4 สาเหตุทางด้านการวัดประเมินผลการเรียน

ลำดับ	สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์	ระดับความคิดเห็น				$\bar{x}$	S.D
		4	3	2	1		
23	ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่เรียน	46 (63.01%)	27 (39.99%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	3.63	0.48
24	คำถามในข้อสอบชัดเจน ตรงประเด็น	42 (57.53%)	30 (41.10%)	1 (1.37%)	0 (0.00%)	3.56	0.52
25	จำนวนข้อสอบเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้	26 (35.62%)	39 (53.42%)	7 (9.59%)	1 (1.37%)	3.23	0.67
26	ระดับความยากง่ายของข้อสอบมีเหมาะสม	14 (19.18%)	50 (68.49%)	9 (15.07%)	0 (0.00%)	3.07	0.56
27	คะแนนเก็บ (ไม่รวมสอบกลางภาคและปลายภาค) เป็นคะแนนช่วยให้สอบผ่าน	36 (49.32%)	33 (45.20%)	4 (5.48%)	0 (0.00%)	3.44	0.60
28	สัดส่วนของคะแนน (100 คะแนน) มีเหมาะสม	37 (50.68%)	32 (43.84%)	4 (5.48%)	0 (0.00%)	3.45	0.60
29	การตรวจให้คะแนนของข้อสอบมีความยุติธรรม	53 (72.60%)	20 (27.40%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	3.73	0.45
30	การตัดสินให้เกรดของผู้สอนถูกต้องตามหลักการวัดผลและประเมิน	56 (76.71%)	16 (21.92%)	1 (1.37%)	0 (0.00%)	3.75	0.46

ตารางที่ 5 สาเหตุทางด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน

ลำดับ	สาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์	ระดับความคิดเห็น				$\bar{x}$	S.D
		4	3	2	1		
31	มีกิจกรรมการเรียนการสอนแบบซ่อมเสริม เช่น เพื่อนติวเพื่อน และพี่ตัวน้อง เป็นต้น	39 (63.01%)	29 (39.99%)	5 (0.00%)	0 (0.00%)	3.47	0.62
32	ตำราและเอกสารประกอบการสอนมีเพียงพอ	36 (57.53%)	35 (41.10%)	2 (1.37%)	0 (0.00%)	3.47	0.55
33	สถานที่อ่านหนังสือในมหาวิทยาลัยมีเพียงพอ	29 (35.62%)	32 (53.42%)	10 (9.59%)	2 (1.37%)	3.21	0.78
34	ห้องเรียนมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน	26 (19.18%)	37 (68.49%)	9 (15.07%)	1 (0.00%)	3.21	0.70
35	ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา	26 (49.32%)	37 (45.20%)	6 (5.48%)	4 (0.00%)	3.16	0.79

ตารางที่ 6 สาเหตุทางด้านหลักสูตรของวิชาแคลคูลัส

ลำดับ	สาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์	ระดับความคิดเห็น				$\bar{x}$	S.D
		4	3	2	1		
36	จำนวนชั่วโมงเรียนแต่ละสัปดาห์ (4 ชั่วโมง) เหมาะสม	34 (46.57%)	34 (46.57%)	5 (6.86%)	0 (0.00%)	3.40	0.61
37	เนื้อหารายวิชาส่งเสริมผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์	34 (46.57%)	38 (52.05%)	1 (1.37%)	0 (0.00%)	3.45	0.52
38	เนื้อหารายวิชาที่ได้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง	24 (32.88%)	41 (56.16%)	6 (8.22%)	2 (2.74%)	3.19	0.70
39	เนื้อหารายวิชามีความทันสมัย	31 (42.47%)	40 (54.79%)	1 (1.37%)	1 (1.37%)	3.38	0.59
40	การจัดให้เรียนวิชานี้ในชั้นปี 1 มีความเหมาะสม	38 (52.05%)	35 (47.95%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	3.52	0.50
41	เนื้อหารายวิชาสอดคล้องความต้องการของผู้เรียน	31 (42.47%)	40 (54.79%)	1 (1.37%)	1 (1.37%)	3.38	0.59

จากตาราง 1-6 สาเหตุทางด้านผู้เรียนที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าการทำแบบฝึกหัดและงานที่ได้รับมอบหมายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ($\bar{x} = 3.41$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 (S.D. = 0.57) สาเหตุทางด้านอาจารย์ผู้สอนที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ($\bar{x} = 3.79$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 (S.D. = 0.40) รองลงมาคือมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ($\bar{x} = 3.59$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 (S.D. = 0.52)

3. สาเหตุทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาสาขา วิชาคณิตศาสตร์ พบว่าการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ($\bar{X} = 3.42$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 (S.D. = 0.64) สาเหตุทางด้านการวัด ประเมินผลการเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าการ ตัดสินใจให้เกรดของผู้สอนถูกต้องตามหลักการวัดผลและประเมิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ($\bar{X} = 3.75$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 (S.D. = 0.46) สาเหตุทางด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัสของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าการมีกิจกรรมการเรียนการสอนแบบซ่อมเสริม เช่น เพื่อน ดิวิเพื่อน และพี่ติวน้อง เป็นต้น และการมีตำราและเอกสารประกอบ การสอนมีเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากันทั้ง 2 สาเหตุคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ($\bar{X} = 3.47$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 (S.D. = 0.62) และ 0.55 (S.D. = 0.55) ตามลำดับ สาเหตุทางด้านหลักสูตรของวิชาแคลคูลัสที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าการจัดให้เรียนวิชานี้ในชั้นปี 1 มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ($\bar{X} = 3.52$) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 (S.D. = 0.50)

4. อภิปรายผล

จากการสอบถามสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 73 คนพบว่าสาเหตุทางด้านผู้เรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนวิชาแคลคูลัสคือการทำให้แบบฝึกหัดและงานที่ได้รับมอบหมาย จากการสอบถามพบว่านักศึกษาทำแบบฝึกหัด ทบทวนน้อยจนเกินไปและไม่สม่ำเสมอและทำงานที่ผู้สอนมอบหมายให้ไม่เต็มที่ จึงผลต่อการเรียนเป็นอย่างมากสาเหตุ ทางด้านอาจารย์ผู้สอนคือผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดีนั่นคือมีความเชี่ยวชาญในการวิชาแคลคูลัสและมีทักษะ การทอดสู่ผู้เรียนเป็นอย่างดีอันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อที่หลากหลาย จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เอกพัฒน์ เอื้องใสสอง และเชาว์ อินโย (2559) ที่ว่าสื่อการเรียนการ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกณฑ์การประเมินของผู้สอนถูกต้องตามหลักการวัดผลและประเมินผลมี ผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะการตรวจและประเมินคะแนน ตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องและเป็นธรรม โดยผู้เรียนเห็น ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อคะแนนในการวัดประเมิน และสิ่งสนับสนุนที่มีสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือกิจกรรมการเรียนการสอนแบบซ่อมเสริม เช่น เพื่อนดิวิเพื่อน และพี่ติวน้อง นั้นจะช่วยส่งเสริมด้านทักษะซึ่งทำการ ทบทวนความรู้อีกครั้งให้แม่นยำยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กานดา คำมาก (2558) ที่ว่าเพื่อนมีส่วนสำคัญในการเรียน หาก เป็นไปได้ควรมีการเปิดกลุ่มจัดติวกัน จะทำให้มีความเข้าใจมากขึ้นเพราะเพื่อนจะเข้าใจกันและกล้าซักถามกันมากกว่า ถามอาจารย์ รวมทั้งการจัดรุ่นพี่ติวให้พอ ช่วยให้มีความเข้าใจมากขึ้นและควรจัดให้มีการเรียนการติวอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป และสุดท้ายการการจัดให้เรียนวิชาแคลคูลัสในชั้นปี 1 มีความเหมาะสมมาก ที่สุด เนื่องจากเป็นวิชาพื้นฐานและนำความรู้ระดับมัธยมศึกษามาใช้อย่างหลากหลาย แต่ไม่ซับซ้อนมากนักอีกทั้งผู้เรียน เฝิงจบการศึกษาในระดับมัธยม ศึกษาทำให้ความรู้ที่เกิดขึ้นสอดคล้องและพัฒนายิ่งขึ้น

สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาแคลคูลัส สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทาคือ 1) การทำให้แบบฝึกหัดและงานที่ได้รับมอบหมาย 2) ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี 3) การใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและหลากหลาย 4) การตัดสินให้เกรดของผู้สอนถูกต้องตามหลักการวัดผลและ ประเมิน 5) การมีกิจกรรมการเรียนการสอนแบบซ่อมเสริม เช่น เพื่อนดิวิเพื่อน และพี่ติวน้อง เป็นต้น และการมีตำรา และเอกสารประกอบการสอนมีเพียงพอ และ 6) การจัดให้เรียนวิชาแคลคูลัสในชั้นปี 1

5. ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนวิชาแคลคูลัสอาจนำสาเหตุดังกล่าวไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. นำสาเหตุที่ได้ไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้สมการถดถอย

6. เอกสารอ้างอิง

- กานดา คำมาก. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี Suranaree Journal of Social*, 9(1), 83-94.
- โรสนี้ จริยะมาการ และชื่นใจ สุกปาน. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์: การวิเคราะห์พหุระดับ. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(2), 26-40.
- เอกพัฒน์ เอื้องใสส่อง และเชาว์ อินโย. (2559). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(3), 237-249.
- Elvis Munyaradzi Ganyaupfu. (2013). Factors Influencing Academic Achievement in Quantitative Courses among Business Students of Private Higher Education Institutions. *Journal of Education and Practice*, 4(15), 30-33.

**การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีน สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นปฏิบัติ**
**The Development of Chinese Listening and Speaking Skills
for Being Young Tour Guides in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
and Ayutthaya Historical Park by Using Task-Based Learning Program**

ธัญญารัตน์ มะลาศรี¹

Thanyarat Malasri

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีน สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรม โดยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างกลุ่มประชากรจำนวน 15 คน

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 15 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 86.7 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 13.3 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 21-35 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ระยะเวลาในการเรียนภาษาจีนที่เรียนภาษาจีนเป็นระยะเวลา 5 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 ผลการสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) ที่สอบผ่านระดับ 3 มีจำนวนมากที่สุด เป็นร้อยละ 53.3

จากการสำรวจระดับต้องการในการเข้ารับการอบรม พบว่า ความต้องการในการเข้าอบรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ผู้เข้าอบรมต้องการความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและทักษะการฝึกปฏิบัติการเป็นมััคคุเทศก์มากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) อีกทั้งผู้เข้าอบรมต้องการความรู้เกี่ยวกับด้านไวยากรณ์มากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) ผู้เข้าอบรมต้องการให้มีวิธีการอบรมด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบการฝึกปฏิบัติจริงมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ยุวมัคคุเทศก์ต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบเอกสารการฝึกอบรมมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

จากแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าอบรม พบว่า ในด้านความตั้งใจและกระตือรือร้นที่จะใช้ภาษาในขณะปฏิบัติงานมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ พบว่าช่วยให้ผู้เข้าอบรมความมั่นใจในตนเอง กล่าวพูด กล่าวแสดงออก และสถานที่ฝึกอบรมมีความเหมาะสมมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการฟัง-พูดภาษาจีน สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ทักษะภาษาจีน ยุวมัคคุเทศก์ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นปฏิบัติ

Abstract

The purpose of this research was to develop Chinese listening and speaking skills for being young tour guides in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University ,and Ayutthaya Historical Park by using task –based learning program. The tools for this research were questionnaire, and behavioral observation form. For data collection, the sample group was 15 participants.

The findings of individual factors were as follow: Most of 15 participants were 86.7% female, and 13.3 % male. The age group from 21 to 35 years was 100% at the most. The Chinese learning year was 40 % at least 5 years. The Chinese proficiency test (HSK) was 53.3% in level 3 at the most.

As the survey, the participating need on was at a high level ($\bar{X} = 3.87$). The participants needed to know more the tourist attractions in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat university. For practicing to be a young tour guide, it was at a high level ($\bar{X} = 3.93$). Additionally, the participants needed to learn Chinese grammars at a high level ($\bar{X} = 4.20$). They also needed the tourist training in terms of workshop at a high level ($\bar{X} = 4.07$) . Meanwhile, the young tour guides needed the tourist training in terms of training documents at a high level ($\bar{X} = 4.33$).

From the observation form, the participants had the greatest enthusiasm for practicing Chinese skills on work at a high level ($\bar{X} = 4.47$). For the participating satisfaction, the participants were satisfied with the tasked – based learning program. Being young tour guides enhanced the self-confident and assertive experiences. In addition, training atmosphere was suitable at a high level ($\bar{X} = 4.33$).

The result found Chinese listening and speaking skills for being young tour guides in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, and Ayutthaya Historical Park was higher than pre-experiment. The finding was statistically significant difference at 0.05 level.

Keyword: communicative Chinese ability, young tour guides, Ayutthaya Historical Park, ability to be for Phranakhon Si Ayutthaya young tour guides Rajabhat, The use of task-based learning program

วันที่รับบทความ : 02 พฤศจิกายน 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 31 ธันวาคม 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 05 มกราคม 2564

1.บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

หลังการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี ค.ศ. 1949 ประเทศจีนแทบไม่มีการติดต่อทางการค้ากับต่างประเทศเลย จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1978 รัฐบาลจีนภายใต้การนำของเติ้งเสี่ยวผิงได้พลิกประวัติศาสตร์หน้าใหม่ให้แก่ประเทศจีนด้วยการเริ่มดำเนินนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศอย่างจริงจัง ส่งผลให้ประเทศจีนเดินทางเข้าสู่ยุคของการสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ผลการพัฒนาหลังการเปิดประเทศ ทำให้โอกาสทางการค้าของประเทศจีนเพิ่มขึ้นอย่างมากมาหลายทศวรรษ ในปี ค.ศ. 1950 ประเทศจีนมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเพียง 1,130 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หลังดำเนินนโยบายเปิดประเทศ 10 ปี ปี ค.ศ. 1988 มูลค่าเพิ่มขึ้นทะลุหลักแสนล้านเป็น 102,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ดอลลาร์สหรัฐ หลังเข้าเป็นสมาชิก WTO ปี ค.ศ. 2001 ทะลุห้าแสนล้านเป็น 509,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (อ้างอิงข้อมูลจากกรมสถิติจีน มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของประเทศจีนระหว่างปีค.ศ.1978-2008) ทั้งนี้ จากการพัฒนาการค้าทำให้การค้าระหว่างประเทศสร้างมูลค่าให้แก่ GDP ของจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปี ค.ศ. 1978 การค้าระหว่างประเทศสร้างมูลค่าให้แก่ GDP จีนร้อยละ 9.7 ถึงปี ค.ศ. 2008 สัดส่วนดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 59.8 นอกจากนี้ การค้าระหว่างประเทศของจีนเป็นการค้าที่ได้ดุลมาโดยตลอด ช่วยให้จีนมีปริมาณเงินสกุลต่างประเทศเพิ่มขึ้น จนกระทั่งเป็นประเทศที่มีปริมาณเงินทุนสำรองระหว่างประเทศมากที่สุดในโลกในปัจจุบัน โดยในปี ค.ศ. 1995 เป็นปีแรกที่การค้าระหว่างประเทศของจีนได้ดุลการค้ามากกว่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี ค.ศ. 2005 จีนได้ดุลการค้าทะลุ 100,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และปี ค.ศ. 2007 ทะลุมูลค่า 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งการค้าระหว่างประเทศเหล่านี้ไม่ได้นำมาเพียงเม็ดเงินจำนวนมากที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศจีนเท่านั้น แต่นำมาซึ่งการพัฒนาในแทบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณูปโภค การศึกษา เทคโนโลยีต่าง ๆ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย อันช่วยให้เศรษฐกิจจีนมีความแข็งแกร่งขึ้นอย่างรวดเร็ว (อ้างอิงข้อมูลจากกรมสถิติจีน มูลค่าเงินทุนสำรองระหว่างประเทศและมูลค่าการค้าได้ดุลการค้าของประเทศจีน ระหว่างปี ค.ศ. 1978-2008)

ในปัจจุบันไทยกับจีนมีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่เจริญรุดหน้าในทุกด้าน และนับวันจะยิ่งพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนของทั้งสองประเทศ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค ดังนั้น ในช่วงศตวรรษที่ 21 ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ของจีน ไทยและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคหวังว่าจะร่วมมือกับจีนมากยิ่งขึ้นในด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน โดยจีนจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของโลกรวมทั้งประเทศไทย ในด้านการท่องเที่ยว หลังจากประเทศจีนได้เริ่มดำเนินนโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจภายใต้การนำของนายเติ้ง เสี่ยวผิง เมื่อปี 1978 ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศได้พัฒนาและขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว ในด้านการค้า มูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีน เพิ่มขึ้นจากปีแรกที่สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตที่ 25 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็น 31,062 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2007 ในด้านการลงทุน ไทยนับเป็นประเทศแรก ๆ ที่เข้าไปลงทุนในจีนตั้งแต่เมื่อปี 1979 และก่อนเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในเอเชียเมื่อปี 1997 ไทยเป็นประเทศที่อยู่ใน 10 อันดับแรก ที่มีการลงทุนในจีน ปัจจุบันตัวเลขของการลงทุนก็ยังระบุว่า ไทยยังคงมีการลงทุนในจีนนับพันโครงการ โดยมีมูลค่าการลงทุนรวมนับพันล้านเหรียญสหรัฐ (อ้างอิงศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน <http://www.thaibizchina.com>) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการท่องเที่ยว จากสถิติกรมการท่องเที่ยว พบว่าการท่องเที่ยวประเทศไทยในปี 2558 นั้นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาในภูมิภาคอาเซียน เป็นจำนวนมากกว่า 7 ล้านคน ซึ่งส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวชาวจีน และในปี 2559 จากสถิติยังพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวจีนโดยสรุปจากสถิติรายเดือนในไตรมาสแรกดังนี้ เดือนมกราคมปี 2559 คิดเป็น 27.14% เดือนกุมภาพันธ์ 2559 คิดเป็น 31.02 % เดือนมีนาคม 2559 คิดเป็น 29.05 เดือนเมษายน 2559 คิดเป็น 30.87% และมีแนวโน้มที่นักท่องเที่ยวชาวจีนจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปีนี้ ปี 2560 และปี 2561

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญ ในอดีตนั้นเคยเป็นเมืองหลวงของสยาม เป็นระยะเวลายาวนานถึง 417 ปี ทำให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มากมายไม่ว่าจะเป็น พระราชวังโบราณ วัดพระศรีสรรเพชญ์ วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม และวิหารพระมงคลบพิตร เป็นต้น วันที่ 13 ธันวาคม 2534 องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก : UNESCO) ได้ขึ้นทะเบียนให้อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมากหลั่งไหลเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีน จากกระบวนข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว พบว่าในปี 2557 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้าท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,795,787 คน จากสถิติการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ

11.52 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.00 และชาวต่างชาติมีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.43 และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ในอาณาบริเวณของราชธานีเก่า มีวัดและโบราณสถานที่มีทรงคุณค่าแก่การอนุรักษ์เป็นจำนวนมาก ได้แก่ วัดบรมพุทธาราม วัดสิงหาม วัดสวนหลวงคางคาว อนุสรณ์สถานเจ้าพระยาบวรราชนายก (เอกะหมัด) สะพานและคลองประตู่เทพหมี สะพานคลองฉะไกรน้อย และศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของโบราณสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เพื่อจัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะภาษาจีนแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ให้กับนักเรียน นักศึกษาและบุคคลภายนอกในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีความสนใจ โดยจัดทำเนื้อหาให้สอดคล้องกับโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เพื่อพัฒนาภาษาจีนให้กับผู้เข้าอบรม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นและสามารถต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ของผู้เข้าร่วมอบรม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่

โบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้แก่ วัดบรมพุทธาราม วัดสิงหาม วัดสวนหลวงคางคาว วัดไชยวัฒนาราม วัดมหาธาตุและวัดพนนังเชิง

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยจัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ ให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา คำศัพท์ รูปประโยค ไวยากรณ์ และสำนวนที่ใช้บ่อยสำหรับการเป็นมัคคุเทศก์ รวมถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว ข้อควรปฏิบัติเมื่อไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมไปถึงความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย โดยผู้เข้าอบรมจะต้องออกเสียงคำศัพท์ บทสนทนาที่ใช้บ่อยในงานมัคคุเทศก์ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถสร้างประโยคและบทสนทนาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 6 บท ได้แก่ บทที่ 1 เรื่อง วัดบรมพุทธาราม บทที่ 2 เรื่องวัดสิงหาม บทที่ 3 เรื่องวัดสวนหลวงคางคาว บทที่ 4 เรื่องวัดไชยวัฒนาราม บทที่ 5 เรื่องวัดมหาธาตุ และบทที่ 6 เรื่องวัดพนนังเชิง ซึ่งแต่ละบทประกอบไปด้วย คำศัพท์ ไวยากรณ์ บทสนทนา และแบบฝึกหัด

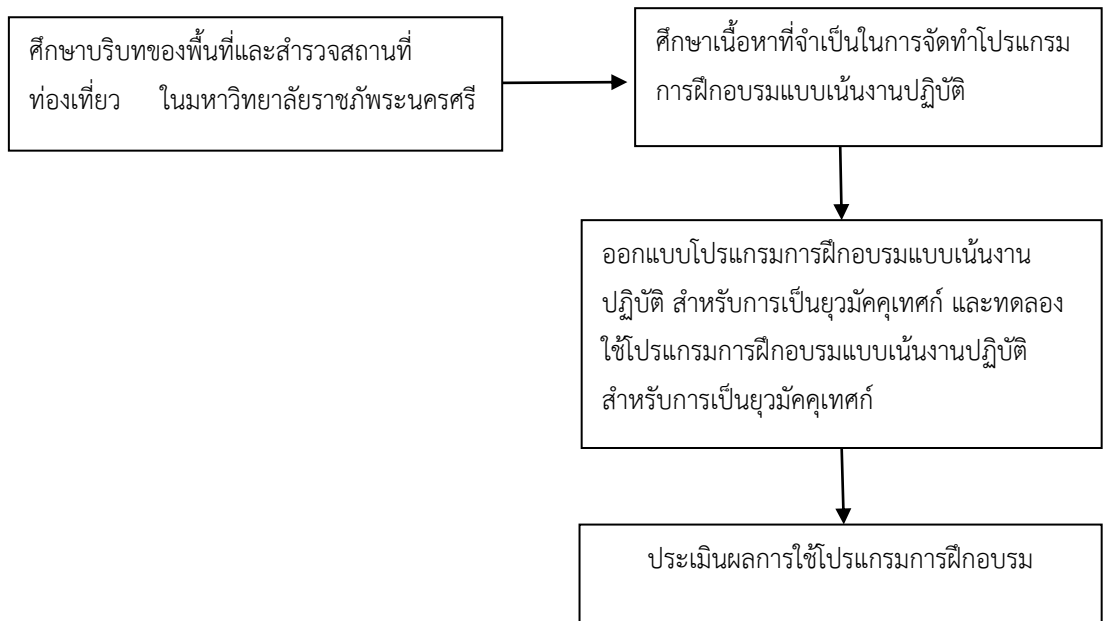
ขอบเขตประชากร

นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่สอบผ่านการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ระดับ 3 หรือสูงกว่า จำนวน 15 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การอบรมครั้งนี้ใช้ระยะเวลา จำนวน 30 ชั่วโมง โดย 18 ชั่วโมงแรกเป็นการอบรมภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติ โดยใช้กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติและ 12 ชั่วโมงหลังเป็นการออกฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 สำรวจพื้นที่ศึกษาและตรวจสอบทรัพยากร

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดพื้นที่เพื่อทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำเนื้อหาของโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นปฏิบัติ

2.2 การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่สอบผ่านการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ระดับ 3 หรือสูงกว่า จำนวน 15 คน

2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นปฏิบัติโดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสารหรืองานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวิจัย
2. สร้างเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการอบรม คือโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ
 - แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์
 - แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

- แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการอบรม

- แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

2.4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 สำรวจพื้นที่เป้าหมาย

สำรวจพื้นที่เป้าหมายว่าแหล่งท่องเที่ยวใดบ้างในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาที่นักท่องเที่ยวชาวจีนนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว เพื่อนำมาสร้างเป็นเนื้อหาในการฝึกอบรม ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ลงพื้นที่สำรวจแหล่งท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

2. เมื่อได้พื้นที่เป้าหมายแล้ว ซึ่งก็คือวัดบรมพุทธาราม วัดสิงหราม วัดสวนหลวงค้างคาว วัดไชยวัฒนาราม วัดมหาธาตุและวัดพนมเชิง ก็ทำการศึกษาค้นคว้าประวัติของแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงข้อควรปฏิบัติต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติเมื่อเข้ามาท่องเที่ยว ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นเนื้อหาในการฝึกอบรมสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีน

ระยะที่ 2 ศึกษาเนื้อหาที่ใช้ในการจัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

ศึกษาดำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาเนื้อหาที่ใช้ในการจัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ อันประกอบไปด้วยคำศัพท์ รูปประโยค ไวยากรณ์ และสำนวนที่ใช้บ่อยสำหรับการเป็นมัคคุเทศก์ รวมถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว ข้อควรปฏิบัติเมื่อไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ รวมทั้งสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมายเป็นภาษาจีน รวมไปถึงลดความผิดพลาดในการสื่อสาร ทั้งยังสามารถให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยกับนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

ระยะที่ 3 การออกแบบโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

นำข้อมูลจากการศึกษาพื้นที่เป้าหมาย ในระยะที่ 1 และศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับคำศัพท์ รูปประโยค ไวยากรณ์ และสำนวนที่ใช้บ่อยสำหรับการเป็นมัคคุเทศก์ รวมถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว ข้อควรปฏิบัติเมื่อไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ รวมทั้งสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ในการจัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ ในระยะที่ 2 นำมาออกแบบโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ ดังนี้

1. จัดทำแบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง – พูดภาษาจีน สำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 15 คน

2. กำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม เพื่อให้เนื้อหาสาระในการอบรมมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของยุวมัคคุเทศก์ที่จำเป็นต้องการปฏิบัติงานในพื้นที่จริง

3. จัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากผลการศึกษาริบทของพื้นที่ร่วมกับความรู้ภาษาจีนที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอนในการจัดทำดังนี้

1) สร้างเนื้อหาในการฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์

2) สร้างสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม คือ โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

3) สร้างรูปแบบการวัดและการประเมินผล

4) ตรวจสอบโครงร่างโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์โดยผู้เชี่ยวชาญ

5) ปรับปรุงโครงสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ หลังการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ

6) ได้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ ที่พัฒนาจากการสังเคราะห์และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 4 การทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

การทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในครั้งนี้ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ บทที่ 1 – บทที่ 6 โดยทุกบทประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์การฝึกอบรม เนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม โดยกระบวนการหรือขั้นตอนในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนในแต่ละบทมีดังนี้

1.1 ขั้นก่อนปฏิบัติงาน (Pre-Task)

1. ผู้สอนและผู้เรียนสนทนาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ผู้สอนและผู้เรียนสนทนาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมารวมถึงข้อควรปฏิบัติเมื่อเข้าชมสถานที่นั้น ๆ
3. ผู้สอนสอนคำศัพท์ใหม่ โดยการอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ
4. ผู้สอนสอนไวยากรณ์ที่สำคัญโดยการอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

1.2 ขั้นปฏิบัติงาน (Task Cycle)

1. ผู้สอนแจกใบงานให้กับผู้เรียน หลังจากนั้นให้ผู้เรียนฟังเนื้อหาของเรื่องเพื่อจับใจความจากเรื่องที่ได้ฟัง โดยให้ผู้เรียนฟังบทสนทนา 3 ครั้ง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน
2. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม และมอบหมายให้ผู้เรียนแปลบทสนทนาด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้สอนตรวจสอบความถูกต้อง
3. ผู้เรียนสร้างสถานการณ์จำลองโดยใช้เนื้อหาจากใบงาน โดยผู้เรียนสามารถเพิ่มเติมข้อมูล และสำนวนภาษาได้ตามความเหมาะสม แล้วแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน

1.3 ขั้นหลังปฏิบัติงาน (Post-Task)

ผู้เข้าอบรมเตรียมวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาและสรุปผลการปฏิบัติตั้งแต่เริ่มต้นปฏิบัติงานตามขั้นตอน ดังนี้

1.4 ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Language Analysis)

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันระบุถึงโครงสร้างทางภาษาที่ได้เรียนรู้จากใบงาน จากการปฏิบัติงานและจากโครงสร้างทางภาษาใหม่ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ พร้อมทั้งช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้องโดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำเพิ่มเติมข้อมูลและโครงสร้างภาษาที่จำเป็นและควรใช้ในสถานการณ์นั้น ๆ

1.5 ขั้นฝึกการใช้ภาษา (Practice)

ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกการพูดอีกครั้งหนึ่ง โดยสมมุติให้ผู้เรียนไปทัศนศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ โดยมีมัคคุเทศก์พูดแนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ และนักท่องเที่ยวยกถามข้อมูลที่ต้องการรู้

1.6 ขั้นอภิปรายผล (Retrospective)

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการใช้ภาษาและการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งบอกวิธีการแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป

1. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน
2. แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

3. แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการอบรม โดยผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดคำถาม คำถามตอนที่ 1 มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน โดยสัมภาษณ์ผู้เข้าอบรมเป็นรายบุคคล ตอนที่ 2 ให้ผู้เข้าอบรมแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวที่ตนจับฉลากได้ และสนทนากับผู้สอนเสมือนเป็นมััคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยว จำนวน 3 ข้อ 60 คะแนน

ระยะที่ 5 ประเมินผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ($\bar{X}$) และ(SD) แล้วแปรผลตามผลของ บุญชม ศรีสะอาด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	แปลความว่า	มีความต้องการระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	แปลความว่า	มีความต้องการระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	แปลความว่า	มีความต้องการระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	แปลความว่า	มีความต้องการระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	แปลความว่า	มีความต้องการระดับ	น้อยที่สุด

หมายเหตุ ($\bar{X}$) หมายถึงค่าเฉลี่ยของความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ (SD) หมายถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

2. แบบประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาจีนสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม ใน 3 ประเด็น คือ

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

2.2 แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ($\bar{X}$) และ(SD) แล้วแปรผลตามผลของ บุญชม ศรีสะอาด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	แปลความว่า	มีความพึงพอใจระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	แปลความว่า	มีความพึงพอใจระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	แปลความว่า	มีความพึงพอใจระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	แปลความว่า	มีความพึงพอใจระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	แปลความว่า	มีความพึงพอใจระดับ	น้อยที่สุด

หมายเหตุ ($\bar{X}$) หมายถึงค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ (SD) หมายถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

2.3 แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการอบรมโดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent samples

3. สรุปผลการวิจัย

3.1สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจความต้องการในการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูดภาษาจีน สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ โดยใช้โปรแกรมแบบเน้นปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาในการเรียนภาษาจีน ผลการสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	86.7
หญิง	13	13.3
รวม	15	100
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
21-35 ปี	15	100
36-50 ปี	0	0
51-65 ปี	0	0
65 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	15	100
ระยะเวลาในการเรียนภาษาจีน		
1 ปี	0	0
2 ปี	0	0
3 ปี	4	26.7
4 ปี	2	13.3
5 ปี	6	40
มากกว่า 5 ปี	3	20
รวม	15	100
ผลการสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK)		
ระดับ3	8	53.3
ระดับ4	7	46.7
ระดับ5	0	0
ระดับ6	0	0
รวม	15	100

ตอนที่ 2 ความต้องการในการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูดภาษาจีน สำหรับการเป็น
 ยูมัคคุเทศก์ โดยใช้โปรแกรมแบบเน้นปฏิบัติ

ที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD	ความต้องการ
	1. ความต้องการในการเข้าอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูดภาษาจีน สำหรับการเป็นยูมัคคุเทศก์ โดยใช้โปรแกรมแบบเน้นปฏิบัติ	3.87	0.915	มาก
	2. ความต้องการในการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูดภาษาจีน สำหรับการเป็นยูมัคคุเทศก์ โดยใช้โปรแกรมแบบเน้นปฏิบัติ ท่านต้องการมีความรู้ในเรื่องต่างๆเหล่านี้ในระดับใด			
	2.1 ด้านมัคคุเทศก์			
	1. ความรู้เกี่ยวกับความหมายที่เกี่ยวข้องกับมัคคุเทศก์	3.67	0.976	มาก
	2. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และคุณสมบัติของมัคคุเทศก์	3.80	0.862	มาก
	3. ความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์	3.87	0.990	มาก
	4. ทักษะการฝึกปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์	3.93	1.033	มาก
	5. ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	3.93	0.961	มาก
	6. ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	3.80	1.014	มาก
	2.2 ด้านทักษะการฟัง-พูดภาษาจีน			
	1. ด้านการออกเสียง	4.13	0.743	มาก
	2. ด้านคำศัพท์	4.13	0.834	มาก
	3. ด้านไวยากรณ์	4.20	0.862	มาก
	4. ด้านความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา	4.00	0.845	มาก
	5. คำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง	4.07	0.799	มาก
	3. ยูมัคคุเทศก์ต้องการให้มีวิธีการอบรมด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบใดบ้าง			
	1. เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย - สาธิต	4.00	0.845	มาก
	2. ฝึกปฏิบัติจริง	4.07	0.799	มาก
	3. การศึกษาดูงานนอกสถานที่	4.00	0.926	มาก
	4. การอภิปราย	4.07	0.799	มาก
	4. ยูมัคคุเทศก์ต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบใดบ้าง			
	1. เอกสารการฝึกอบรม	4.33	0.724	มาก
	2. วิดีทัศน์	3.93	0.884	มาก
	3. โพรเจคเตอร์/จอฉาย	3.93	0.884	มาก
	4. PPT	4.27	0.799	มาก

3.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3 ระดับคุณภาพของผู้เข้าอบรมในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

ที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD	ระดับคุณภาพ
1.	ใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น หรือโต้ตอบได้อย่างคล่องแคล่ว และเหมาะสม	4.27	0.799	มาก
2.	ใช้ภาษาในการซักถามปัญหา หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ	4.07	0.799	มาก
3.	เลือกใช้คำศัพท์และสำนวนได้อย่างเหมาะสม	4.33	0.816	มาก
4.	ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	4.07	0.799	มาก
5.	มีความพยายามในการแก้ไขข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาของตนตลอดเวลาในขณะปฏิบัติงาน	4.33	0.816	มาก
6.	มีความตั้งใจและกระตือรือร้นที่จะใช้ภาษาในขณะปฏิบัติงาน	4.47	0.640	มาก
7.	ใช้ภาษาและกิริยาท่าทางในการสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติไม่เคอะเขิน	4.07	0.799	มาก
8.	พูดออกเสียงชัดเจน ไกล่เคียงกับเจ้าของภาษา	4.07	0.799	มาก

3.3 แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์

ที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD	ความพึงพอใจ
1.	เนื้อหาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม	3.87	0.990	มาก
2.	สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม	4.07	0.704	มาก
3.	กิจกรรมที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม	3.87	0.834	มาก
4.	กิจกรรมช่วยให้ผู้เข้าอบรมความมั่นใจในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก	4.33	0.724	มาก
5.	การฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมเน้นปฏิบัติทำให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะการออกเสียงภาษาจีนดีขึ้น	4.07	0.799	มาก
6.	การฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมเน้นปฏิบัติทำให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนดีขึ้น	4.07	0.799	มาก
7.	การฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมเน้นปฏิบัติทำให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะในการใช้ไวยากรณ์จีนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.87	0.834	มาก
8.	การฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมเน้นปฏิบัติทำให้ผู้เข้าอบรมสามารถใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.07	0.799	มาก
9.	การฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมเน้นปฏิบัติทำให้ผู้เข้าอบรมสามารถสื่อสารภาษาจีนได้อย่างคล่องแคล่ว	3.93	0.799	มาก
10.	สถานที่ฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.33	0.724	มาก
11.	สถานที่ฝึกอบรมมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการฝึกอบรม	3.93	0.799	มาก
12.	ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.07	0.799	มาก

3.4 ผลการศึกษาความสามารถด้านทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการอบรม

	N	$\bar{x}$	SD	t	Df	P
ก่อนทดสอบ	15	2.71	0.44	-6.71	28	0.00
หลังทดสอบ	15	3.79	0.43			

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการทดสอบความสามารถด้านทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการอบรม โดยมีความสามารถที่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนทดสอบและหลังทดสอบเป็น 2.71 และ 3.79 ตามลำดับ

4. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษากการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นปฏิบัติ สามารถอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

4.1 โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์นั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสถานที่ท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ชาวจีนนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ วัดบรมพุทธาราม วัดสิงหาม วัดสวนหลวงคำงคาว วัดไชยวัฒนาราม วัดมหาธาตุและวัดพนันเชิง ซึ่งผลการอบรมพบว่า เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับพื้นฐานทางภาษาจีนของผู้เข้าอบรม ระดับภาษาไม่ยากและไม่ยากจนเกินไป รวมทั้งมีเนื้อหาที่ครอบคลุมทั้งคำศัพท์ รูปประโยค ไวยากรณ์และสำนวนที่ใช้บ่อยสำหรับการเป็นมัคคุเทศก์ รวมถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว ข้อควรปฏิบัติเมื่อไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ทำให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ในด้านดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง รวมทั้งสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ของตนได้

4.2 ทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากสัมภาษณ์ก่อนการฝึกอบรมเพื่อประเมินทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พบว่าผู้เข้าอบรมมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ผู้เข้าร่วมฟังคำถามไม่รู้เรื่อง ทำให้การสื่อสารไม่ราบรื่น 2) ผู้เข้าอบรมขาดความมั่นใจในการสื่อสาร พูดเสียงเบา เพราะกลัวพูดผิดหรือออกเสียงคำนั้น ๆ ไม่ถูกต้อง 3) ผู้เข้าร่วมอบรมออกเสียงคำศัพท์ไม่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นคำศัพท์เฉพาะที่ผู้เข้าอบรมไม่เคยเรียนมาก่อน เช่น 玛哈泰寺 菩提树 巴南清庙 三保公 柴瓦塔娜兰寺 เป็นต้น 4) ผู้เข้าร่วมอบรมมีปัญหาในการเว้นจังหวะในการพูดในกรณีที่ประโยคยาว ทำให้สื่อสารคลาดเคลื่อน เช่น 寺内最著名的景点是位于入口处的树缠佛头，闭目含笑的佛头被菩提老树根缠绕，是泰国七大奇迹之一。这是一座建于大城王朝以前的大寺院，也是一座展现华人信仰的寺院巴南清庙。 เป็นต้น 5) ผู้เข้าอบรมใช้คำศัพท์ และโครงสร้างทางภาษายังไม่ถูกต้อง

จะเห็นได้ว่าผู้เข้าอบรมขาดความรู้ในเรื่องของประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา รวมไปถึงคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรียกของสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ

จากการสัมภาษณ์หลังการฝึกอบรมเพื่อประเมินทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นยุวมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พบว่าผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ฟัง

คำถามแล้วเข้าใจ ตอบคำถามได้ตรงประเด็น สามารถเข้าใจได้ดี ใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง ระหว่างสนทนามีหยุดบ้างบางครั้งแต่ไม่บ่อยนัก จากแนวคิดของพินอคเซียโร (อ้างถึงในชายุดา จันทะปิตตา, 2555) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง การเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน คือ การถอดความภาษาและตีความโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้ฟังจะต้องมีความตั้งใจและความจำเกี่ยวกับสิ่งที่ฟัง จึงจะเกิดความเข้าใจในการฟัง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคุณ (อ้างถึงในชายุดา จันทะปิตตา, 2555) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง ความสามารถในการตีความสารที่ได้รับ การตีความมีลักษณะคล้ายกับการที่นักถอดรหัส ทำการถอดรหัสจากข้อมูลที่ได้รับทั้ง ๆ ที่ไม่รู้รหัสมาก่อน

ผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวคิดของนักวิชาการทั้งสองท่านนี้ ดังนั้นจึงพยายามฝึกฝนให้ผู้เข้าอบรมมีสมาธิจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ฟัง ฝึกจดจำใจความหลักที่ผู้พูดต้องการสื่อ โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง การท่องจำคำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์และบทสนทนา การฝึกแต่งประโยครวมทั้งการฝึกฝนการพูดโต้ตอบและการแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้เข้าอบรมคุ้นชินและสามารถตีความหมายของสารที่ได้รับง่ายขึ้น อีกทั้งจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้เข้าอบรมสามารถออกเสียงและเลือกใช้คำศัพท์และสำนวนได้อย่างเหมาะสม

จากผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับการเป็นมัคคุเทศก์ พบว่าผู้เข้าอบรมมีความมั่นใจในตนเอง กล่าวพูด กล่าวแสดงออกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เข้าอบรมสามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว เนื่องจากผู้เข้าอบรมได้ผ่านการอบรมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวทั้ง 6 บท ได้แก่ บทที่ 1 วัดบรมพุทธาราม บทที่ 2 เรื่องวัดสิงหาม บทที่ 3 เรื่องวัดสวนหลวงคำขาว บทที่ 4 เรื่องวัดไชยวัฒนาราม บทที่ 5 เรื่องวัดมหาธาตุ บทที่ 6 เรื่องวัดพนมเชิง ผู้เข้าอบรมได้ผ่านการฝึกฝน ไม่ว่าจะเป็นการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนและการปฏิบัติในสถานที่จริงโดยการจำลองสถานการณ์ ผ่านการทำงานเป็นหมู่คณะเพื่อระดมสมอง วิพากษ์วิจารณ์เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกท่าทาง น้ำเสียง ความถูกต้องในการออกเสียง และการใช้ภาษา ซึ่งช่วยให้ผู้เข้าอบรมมีความมั่นใจในการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งสามารถนำเสนอได้อย่างคล่องแคล่ว

ซึ่งผลการวิจัยทั้งหมดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของแฮริส (อ้างถึงในวรรณพรณ เลิศวัตรกานต์, 2556) ซึ่งได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารว่า ประกอบด้วยความสามารถดังต่อไปนี้ 1) ความสามารถในการออกเสียง ผู้พูดต้องออกเสียงทั้งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ให้ถูกต้อง 2) ความสามารถด้านไวยากรณ์ ผู้พูดต้องใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ 3) ความสามารถด้านคำศัพท์ ผู้พูดต้องสามารถใช้คำศัพท์ได้หลากหลายและถูกต้อง 4) ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา ผู้พูดต้องสามารถใช้ภาษาสื่อความหมายได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮอลล์ (อ้างถึงในธีราภรณ์ กิจจารักษ์, 2553) กล่าวว่า การพูดประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสำเนียง ด้านคำศัพท์ ด้านไวยากรณ์ ด้านความคล่องแคล่ว และด้านสามารถเข้าใจคำพูดผู้อื่น และสอดคล้องกับแนวคิดของแฮริส (อ้างถึงในพัชรี วิจิตรไพศาล, 2548) ได้กล่าวว่างค์ประกอบสำคัญของความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารจะต้องประกอบไปด้วยความสามารถในด้านการออกเสียง ความสามารถในด้านของไวยากรณ์ ความสามารถในด้านของคำศัพท์ ความคล่องแคล่วของการใช้ภาษาและความสามารถที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ

ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าทักษะการฟังและการพูดนั้นผู้เรียนจะต้องมีความรู้ด้านการออกเสียง ด้านคำศัพท์ ด้านไวยากรณ์ และรูปประโยค อีกทั้งผู้เรียนจะต้องผ่านฝึกปฏิบัติทั้งในชั้นเรียนและฝึกฝนในสถานที่จริง รวมทั้งฝึกฝนด้วยตนเองเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องชัดเจน ใช้คำศัพท์ได้หลากหลายและถูกต้อง รูปประโยคถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษา จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ตรงประเด็น และมีความมั่นใจในการสื่อสาร การพูดสนทนารวมไปถึงการแสดงความคิดเห็น

จากงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าโปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นปฏิบัติ มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนสำหรับการเป็นมัคคุเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งอนาคตผู้เรียนสามารถนำไปส่งเสริมและต่อยอดองค์ความรู้ของตนเองได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของตนเองในอนาคต

5. ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดกิจกรรมอบรมในครั้งนี้ ในภาคบรรยายควรมีการเชิญชาวอาจารย์ชาวต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการบรรยาย เพื่อให้ผู้เข้าอบรมรู้สึกคุ้นเคยกับการใช้ภาษา อีกทั้งเป็นการฝึกให้ผู้เข้าอบรมกล้าแสดงออก

2. ในขั้นตอนการวิเคราะห์ภาษา ผู้อบรมควรเพิ่มเติมโครงสร้างทางภาษาที่หลากหลาย โดยเฉพาะรูปแบบทางภาษาที่สามารถใช้ได้หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

6. กิตติกรรมประกาศ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ให้การสนับสนุนเงินทุนการวิจัยตลอดโครงการการวิจัย ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

7. การอ้างอิง

ชาญดา จันทะปิตตา. (2555). การพัฒนาแบบเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบัวหลวงวิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ (การศึกษานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

ธีรารณ กิจจารักษ์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร . มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.

พัชร วิจิตรไพศาล. (2548). การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อการเป็นยุวมัคคุเทศก์

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบเน้นงานปฏิบัติ (การศึกษานิพนธ์ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

วรรณพรรณ เลิศวัตรกานต์. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยเน้นงานปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะการฟังและการพูด

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมารีวิทยา (การศึกษานิพนธ์ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยชุดฝึกทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท และการทดลองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

The Development of Scientific Process Skills with the Observational Skill Packages on Classification and Experiment for Grade 6 Students in Satit Elementary School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

วิลาลินี วันปาน¹ และ วนิดา เรืองศาสตร์²
Wilasinee Wanpan¹ and Wanida Ruangsath²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1.) เพื่อสร้างชุดฝึกทักษะการสังเกต การ จำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาให้มีประสิทธิภาพ 80 / 80 2.) เพื่อ เปรียบเทียบทักษะการสังเกตการจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ก่อน และหลังการใช้ชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนวิชา วิทยาศาสตร์ ว 16102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 69 คน โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster Sampling) จำนวนหนึ่งห้องเรียน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 / 1 ซึ่งมีจำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ชุดฝึกทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน จำนวน 2 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของ จำนวน 2 แผน มีความเหมาะสมและสอดคล้อง อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = .25.27, S.D.= 7.388 แบบทดสอบวัดทักษะการสังเกต การจำแนกประเภทและการทดลอง เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน จำนวน 30 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.901 ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง คะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน t-test แบบ paired t-test ผลการวิจัย พบว่า 1.ชุดฝึกทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ที่ พัฒนาขึ้นมี ประสิทธิภาพเท่ากับ 80.45และประสิทธิภาพของผลลัพธ์(E2) เท่ากับ 84.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด 2.นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

คำสำคัญ : ชุดฝึกทักษะการสังเกต การจำแนกและการทดลอง ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

¹ สาขาโรงเรียนประถมสาธิต คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Demonstration Primary School Branch Faculty of Education, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
Email: femwila@hotmail.com

² สาขาโรงเรียนประถมสาธิต คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Demonstration Primary School Branch Faculty of Education, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
Email: Wanida5732@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to create a package for practicing the observation, classification, and experiment skills on chemistry in everyday life for grade 6 / 1 students at satit elementary, with an efficiency of 80 / 80; and 2) to compare the skills of observation, classification, and experimentation on chemistry in everyday life before and after using the skill package of grade 6 / 1 students at satit elementary school, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. The population was 69 students in grade 6 studying course 16102, second semester of the academic year 2018, The sample was selected by cluster sampling in one classroom. The students were grade 6 / 1, which consisted of 33 students. Classification and experiments on chemistry in everyday life. The instruments

used for this experiment were as follows: the 2 observational skill packages for practicing the observation, classification, and experiment skills, and 2 lesson plans on chemistry in everyday life were appropriate and consistent at very good level. ($\bar{X}$ = .20.85, S.D. = 7.388) The observational skill test on chemistry in everyday life with 30 items, IOC = 0.901, with reliability of 0.93. The basic statistics used in data analysis were mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD), and paired t-test. The results showed that 1) the observational skills packages to develop classification and experimentation on chemistry in everyday life were 80.45, and the efficiency of the result (E2) was 84.23, which was higher than the specified standard 80/80; and 2) the posttest was statistically higher than the pretest at a significant level of .05.

Keywords: Observation skills training set, Classification and experimentation, Scientific process skills.

วันที่รับบทความ : 11 สิงหาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 15 กันยายน 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 15 กันยายน 2564

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

วิทยาศาสตร์มีความสำคัญมากกับในยุคดิจิทัลปัจจุบันซึ่งวิทยาศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเทคโนโลยีเครื่องมือเครื่องใช้และ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์มาผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์ความรู้ด้านอื่น ๆ วิทยาศาสตร์ทำให้มนุษย์มีการพัฒนาความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล ความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ สามารถแยกแยะ มีทักษะการทำงาน การค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ ข้อมูลที่หลากหลาย ในโลกสมัยใหม่วิทยาศาสตร์เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (knowledge-based society) ทุกคนจึงจำเป็นต้องพัฒนาการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้มีความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, 2542, น.13) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งสติปัญญา (IQ) และคุณธรรม (EQ) สามารถอยู่ร่วมกันสังคมได้ มาตรา 22 ระบุว่า ในการศึกษาปัจจุบันนั้นให้ผู้เรียนเป็น

ศูนย์กลางการเรียนรู้ในการเรียน ครูเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เท่านั้นทำให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนโดยตรงนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองและพัฒนาตัวเองได้ อีกทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพด้านร่างกายและสติปัญญาได้เต็มที่ มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษานอกระบบ ในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีจุดมุ่งหมายเน้น ความสำคัญ ความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ บูรณาการเข้ากับหลาย ๆ วิชา ตามความเหมาะสมของแต่ด้วยและแต่ละระดับขั้นของการศึกษา การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์นั้นต้องจัดให้เกิดทั้งความรู้ครอบคลุมทักษะความสามารถและเจตคติด้านวิทยาศาสตร์ ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน การนำธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดและคุ้มค่า (กระทรวงศึกษาธิการ พ.ร.บ. การศึกษา 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2542) การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านร่างกาย จิตใจ คุณธรรมและความรู้ มีจิตสำนึกในความรักชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์เป็นพลเมืองไทยที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในสังคมโลกยึดมั่นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจึงต้องเน้นความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ให้กับนักเรียนกิจกรรมต้องมีความน่าสนใจและน่าตื่นเต้น เน้นการทดลองและสืบเสาะ ครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์จะต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายสามารถดึงศักยภาพนักเรียนออกมาให้มากที่สุดโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นจุดเริ่มส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้เข้าใจทักษะพื้นฐาน ต่อวิทยาศาสตร์เจตคติที่ดีต่อการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต ผู้สอนและผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะของผู้เรียน และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ การจัดการในระดับประถมศึกษา นั้น เป็นการจัดการศึกษาแก่ ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงวัยเจริญเติบโต อายุช่วง 7-12 ปี ผู้เรียนจำเป็นจะต้องมีพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา การให้ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์จึงจำเป็นจะต้องให้ทั้งความรู้ และฝึกทักษะการคิดให้เป็นระบบเพื่อพัฒนาให้เป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ได้รับความรู้กระบวนการคิดแบบวิทยาศาสตร์นำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน

การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พัฒนาแนวคิดและสติปัญญา สร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพให้เป็นประชากรมีศักยภาพให้กับประเทศชาติในอนาคต การสอนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กประถมศึกษาควรมีความรู้ด้านวิชาการและเน้นการพัฒนาความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียนด้วย การจัดการเรียนการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาจึงต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมที่สนุกและเพลิดเพลินกับการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในปัจจุบันยังไม่สามารถจัดให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านทักษะการเป็นผู้นำทางวิทยาศาสตร์ในประเทศได้อย่างเด่นชัดนัก จำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนมีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางวิทยาศาสตร์ มาร์ติน (Martin, 2001) กล่าวว่า นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติงานด้วยการประยุกต์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ พัฒนาทฤษฎีค้นพบ ความรู้และส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ด้วยการค้นพบ ซึ่งประกอบ 12 ทักษะ คือ 1. การสังเกต (Observation) 2. การจำแนกประเภท (Classifying) 3. การสื่อสาร (Communicating) 4. การวัด (Measuring) 5. การพยากรณ์ (Predicting) 6. การลงความเห็น (Inferring) 7. การกำหนดและควบคุมตัวแปร (Identifying and controlling variables) 8. การสร้างสมมติฐาน (Formulating and testing hypothesis) 9. การตีความหมายข้อมูลและการลงข้อสรุป (Interpreting data) 10. การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ (Defining operationally) 11. การทดลอง (Experimenting) 12. การสร้างความรู้ในตนเอง (Constructing model) จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ประเภทของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 13 ทักษะ ประกอบด้วย ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน 8 ทักษะ และทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการ 5 ทักษะ ซึ่งทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ที่ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเฉพาะทักษะคือทักษะการสังเกต การจำแนก และการทดลอง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับทั้งความรู้ กระบวนการ และเจตคติที่ดีที่จะกระตุ้นส่งเสริมให้สนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนวิทยาศาสตร์ เพื่อกระตุ้นความคิดให้ผู้เรียนเกิดคำถามและกระตุ้นการตั้งสมมติฐานในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว มีความมุ่งมั่นและมีความสุขที่จะศึกษาค้นคว้าในการหาคำตอบตามสมมติฐาน สืบเสาะหาความรู้เพื่อรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผล นำไปสู่ คำตอบของคำถาม สามารถตัดสินใจ

ด้วยการใช้ข้อมูลและตรรกะอย่างมีเหตุผล สามารถสื่อสาร คำถาม คำตอบ ข้อมูลและสิ่งที่ค้นพบจากการเรียนรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจ นำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนให้มีทักษะกระบวนการ โดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 , 2544)

การจัดการเรียนสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ของผู้สอนที่ผ่านมา ได้พบปัญหานักเรียนขาดทักษะทางด้านการสังเกต การจำแนกประเภทและทักษะการทดลอง อันเป็นสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อย่างนักเรียนไม่เป็นตามเกณฑ์ การทดสอบ O-NET ทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท และทักษะการทดลองเป็นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญมากในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ที่ผู้เรียนจะต้องมี นอกจากทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท และทักษะการทดลองจะเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์โดยตรงแล้ว ยังมีผลโดยอ้อมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ตลอดจนถึงการนำเอาทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท และทักษะการทดลองไปใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสังเกตการจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารใน ชีวิตประจำวัน ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียน ประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 ชุดฝึกทักษะการสังเกตการจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีประสิทธิภาพ 80 / 80

1.3.2 ทักษะการสังเกตการจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หลังจากเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการสังเกตและทักษะการทดลองเรื่องสารในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนการเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการสังเกตและทักษะการทดลองเรื่องสารในชีวิตประจำวัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster Sampling) คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน 33 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ ชุดฝึกทักษะการสังเกตการจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการสังเกตการจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ใช้ระยะเวลาจำนวน 8 ชั่วโมง

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบทดสอบวัดทักษะการสังเกตการจำแนกประเภทและการทดลอง จำนวน 30 ข้อ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.1 หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการสังเกตการจำแนกประเภทและการทดลองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โดยนำคะแนนของนักเรียนทุกคนที่ได้จากแบบทดสอบย่อยมาหาค่า E_1 และนำคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนมาหาค่า E_2 แล้วหาค่าเฉลี่ยมาเทียบกัน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานประสิทธิภาพ 80/80

1.6.2 เปรียบเทียบทักษะด้านการสังเกตการจำแนกประเภทและการทดลองของนักเรียนก่อน เรียนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการสังเกตการจำแนกประเภทและการทดลองสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โดยใช้สถิติ t-test แบบ paired t-test

2. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะสังเกต การจำแนกประเภท การทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (n = 33)

คนที่	ครั้งที่1	ครั้งที่2	รวม (20)	คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์
	(10)	(10)		(30)
1	8	8	16	24
2	8	5	13	24
3	7	8	15	25
4	7	8	15	24
5	8	9	17	24
6	10	9	19	26
7	10	9	19	27
8	9	5	14	22
9	9	10	19	25
10	9	7	16	20
11	9	4	13	24
12	10	9	19	24
13	8	4	12	24
14	8	7	15	22
15	6	6	12	16

ตารางที่ 1(ต่อ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (n = 33)				
คนที่	ครั้งที่1	ครั้งที่2	รวม (20)	คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์
	(10)	(10)		(30)
1	8	8	16	24
2	8	5	13	24
3	7	8	15	25
4	7	8	15	24
5	8	9	17	24
6	10	9	19	26
7	10	9	19	27
8	9	5	14	22
9	9	10	19	25
10	9	7	16	20
11	9	4	13	24
12	10	9	19	24
13	8	4	12	24
14	8	7	15	22
15	6	6	12	16
$\bar{x}$	8.515	7.576	16.09	25.27273
ประสิทธิภาพของ กระบวนการ E1 / E2=	80.45	/ 84.23		

จากตารางที่ 1 พบว่าชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) 80.45 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂) 84.23 แสดงว่าชุดฝึกทักษะสังเกต การจำแนกประเภท การทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมสาธิตให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดฝึกทักษะสังเกต การจำแนกประเภท การทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการจำแนกประเภทของสารรอบตัวและการเลือกใช้สารในชีวิตประจำวันโรงเรียนประถมศึกษาสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D	Sig	t
ก่อนเรียน	33	8.06	1.17	0.009	2.782
หลังเรียน		8.51	1.20		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า เมื่อทดสอบสถิติ t - test แบบ paired t-test ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดฝึกทักษะสังเกต การจำแนกประเภท การทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การแยกสารและผลของการเปลี่ยนแปลงของสาร โรงเรียนประถมศึกษาสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

(n = 33)

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D	Sig	t
ก่อนเรียน	33	5.24	1.714	0.000	7.532
หลังเรียน		7.58	1.786		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อทดสอบสถิติ t - test แบบ paired t-test ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. อภิปรายผล

การศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการสังเกต การจำแนกประเภทและการทดลองเรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีข้อควรอภิปรายดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะสังเกต การจำแนกประเภท การทดลองเรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เกณฑ์ 80/80 พบว่าชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E_1) 80.45 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) 84.23 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดฝึกทักษะสังเกต การจำแนกประเภท การทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมสาธิตดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำชุดฝึกทักษะสังเกต การจำแนกประเภท การทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินคุณภาพและนำไปใช้ทดลองสอน

จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องที่พบจากการทดลองในครั้งแรก จนได้ชุดกิจกรรมที่สมบูรณ์ ถูกต้องจึงส่งผลให้ชุดฝึกทักษะสังเกต การจำแนกประเภท การทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมถวิล ชัดเกล้า (2546) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดฝึกทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ที่สร้างขึ้นจำนวน 5 ชุด ใช้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน 8 ทักษะ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ใช้เวลาสอนครั้งละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที จำนวน 5 ครั้ง รวมเวลา 10 คาบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.33/83.33 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จงศิริ วิวัฒน์เขาวพันธ์ (2549) ได้วิจัยเรื่องการสร้างชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 33 จำนวน 46 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง จำนวน 23 คนและกลุ่มควบคุม จำนวน 23 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานมาหาประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 71.43 / 73.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 70 / 70 แสดงว่าชุดฝึกทักษะมีประสิทธิภาพดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.06 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญศรี รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2551) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนอนุบาลภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 50 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ผลการ ศึกษาพบว่า ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่สร้างขึ้นจำนวน 9 ทักษะ มีประสิทธิภาพตามการกำหนดค่า E1/E2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.93 / 85.70 สูงกว่าเกณฑ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะสูงกว่าก่อนการเรียนรู้ด้วยการใช้ชุดฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบทักษะการสังเกตการจำแนกประเภท และการทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดฝึกทักษะสังเกตการ จำแนกประเภท การทดลอง เรื่องสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถิติ t - test แบบ paired t-test ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อาจเป็นผลมาจากนักเรียนได้เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะ ได้เรียนรู้กิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มจึงเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิวัฒน์ ไหมใหญ่เจริญวงศ์ (2544) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญชุดการสอนสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญศรี รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2551) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ พบว่าคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะสูงกว่าก่อนการเรียนรู้ด้วย การใช้ชุดฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาวิจัยชุดฝึกทักษะ พบว่าชุดฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ ประเภทหนึ่งครูสร้างขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่เป็นการทบทวนหรือเสริมเพิ่มเติมความรู้ ให้แก่นักเรียน หรือให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ การเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบเพื่อสร้างเสริมเพิ่มเติมความรู้ให้แก่นักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถแก้ไข

ข้อบกพร่องของนักเรียน ได้ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้การเรียนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สมถวิล ชัดเภา (2546) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.33/83.33 จงศิริ วิวัฒน์ เชาวพันธ์ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติ ชุดฝึกทักษะมีประสิทธิภาพดีและนักเรียนมีความพึงพอใจที่ต่อชุดฝึก บุญศรี รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2551) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะสูงกว่าก่อนการเรียนรู้ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ หลังการใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด

การแก้ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการสังเกต ซึ่งเป็นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การใช้ชุดฝึกทักษะเป็นสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสังเกต การจำแนกประเภทและทดลอง ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพรหมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จึงสนใจจะนำชุดฝึกทักษะไปพัฒนาทักษะการสังเกตให้แก่ผู้เรียนได้มีการพัฒนาด้านทักษะการสังเกต การจำแนกประเภทและการทดลอง ซึ่งส่งผลให้การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

3.1.1 ผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจในการนำชุดฝึกทักษะการสังเกตการณ์จำแนกประเภท และการทดลองเรื่องสารในชีวิตประจำวัน

3.1.2 ผู้สอนในระดับประถมศึกษาสามารถนำชุดฝึกทักษะการสังเกตการณ์จำแนกประเภท และการทดลองเรื่องสารในชีวิตประจำวัน โดยปรับเวลาให้เหมาะสม

3.1.3 ผู้สอนควรปรับปรุงใบกิจกรรมให้มีรูปแบบน่าสนใจ สวยงามและหลากหลายขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและพัฒนาด้านความรู้มากขึ้น รวมทั้งนำไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆได้อีก

3.1.4 ควรมีการจัดห้องเรียนหรือสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียนเป็นกลุ่มเพื่อความสะดวกในการทำงานกลุ่ม

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

3.1.5 ควรศึกษาชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่นที่ตรงกับเนื้อหาสาระของระดับชั้นต่างๆ และส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้ทดลอง แสดงความคิดเห็นมีการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.1.6 ควรศึกษารูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เช่น พัฒนาการคิดวิเคราะห์เจตคติต่อวิทยาศาสตร์

4. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์*.

นทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์.

- จงศิริ วิวัฒน์เชาวพันธ์. (2549). การสร้างชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- นิวัฒน์ ไหมใหญ่เจริญวงศ์. (2544). การพัฒนาชุดการสอนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการนิเทศ. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- บุญศรี รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2551). การพัฒนาชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิจัยทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- สมถวิล ชัดเกล้า. (2546). การสร้างชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- Martin, D.J. (2001). *Constructing Early Childhood Science*. New York.

การพัฒนาแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ The Development of a Management Model for LGBT Inmates

สร้อยทิพย์ อินทะเตชะ¹ ลักษณะพร คำดี² และ ปรีชา ดิลกวุฒิสิทธิ์³
Soithip Intatecha¹ Laksanaporn Khamdee² and Pricha Dilokwuthisit³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิด ปัญหาการจัดการความหลากหลาย และแนวทางการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ 2) เพื่อพัฒนาแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ จำนวน 42 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง และการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเลือกกลุ่มเป้าหมาย 2) การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง 3) การดำเนินการ ประกอบด้วย (1) ด้านการศึกษา (2) การจัดสวัสดิการ (3) ด้านการควบคุมความเสมอภาค และ 4) ติดตาม ประเมินผล ซึ่งมุ่งเน้นให้กับผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศมีความรู้ มีทักษะการประกอบอาชีพ และได้รับสวัสดิการอย่างเสมอภาคเหมาะสม เมื่อพ้นโทษไปแล้วสามารถประกอบอาชีพที่สุจริตใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

คำสำคัญ: การพัฒนา แบบการจัดการ ผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

Abstract

The purposes of this research were to 1) to study the cause of the offence, LGBT management problem and management approach of LGBT inmates; 2) to develop the management model for LGBT inmates. It was a qualitative research. The group of informants were 42 people including executives, officers, and LGBT inmates, selected by using a purposive sampling technique. The research instruments consisted of a focus group of 15 people, and in-depth interviews. The data collection has been divided into 2 parts: documentary and field work with content analysis.

¹ สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Management for Development graduate school Rajabhat Rajanagarindra University

Email: Soitip180720sw@gmail.com

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Lecturer at Faculty of Humanities and Social Sciences Rajabhat Rajanagarindra University

Email: Soitip180720sw@gmail.com

³ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Lecturer at Faculty of Humanities and Social Sciences Rajabhat Rajanagarindra University

Email: wp74laksana.roj@gmail.com

The results of the research were as follows: the development of a management model for LGBT inmates has been divided into 4 steps: 1) target group selection; 2) classification of inmates; 3) process operation which consists of (1) education, (2) welfare arrangement, (3) equality control, and (4) monitoring and evaluation system. Focusing on LGBT inmates has realized a set of knowledges, occupational skills, equal and appropriate welfare. After crime and punishment, LGBT inmates could have the right to get an honest career, and live a normal life in society.

Keywords: Development, Management model, LGBT inmates

วันที่รับบทความ 12 กรกฎาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 30 กรกฎาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 30 กรกฎาคม 2564

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ในเกือบทุกประเทศทั่วโลก คนส่วนใหญ่มักไม่ยอมรับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (SOGI) ทำให้กลุ่มเลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล คนข้ามเพศ และผู้มีสภาวะทางเพศกำกวม (LGBTI) ถูกแบ่งแยก เกิดข้อจำกัดในการเข้าถึงพื้นที่ทางสังคม และมีความเปราะบางที่จะถูกกระทำด้วยพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถูกเลือกปฏิบัติ และถูกจำกัดโอกาสในการใช้ชีวิต ข้อเสียเปรียบเหล่านี้ไม่เพียงจำกัด การได้ใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เขาควรมี แต่ยังเป็นการปล้นศักดิ์ศรีของพวกเขาไปด้วย (อดิศร จันทรสข, 2560) ในความเป็นจริงความหลากหลายทางเพศไม่ใช่เรื่องใหม่ หรือเพิ่งเกิดขึ้นในสังคมสมัยใหม่แต่มีมานานแล้วในอารยธรรมต่างๆ ของมนุษย์ (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2559) พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 เพียงฉบับเดียวที่ให้การคุ้มครองบุคคลข้ามเพศอย่างชัดเจน แต่การบังคับใช้กฎหมายยังคงเป็นสิ่งที่ต้องติดตามกันต่อไป ก่อนหน้าการตราพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวนี้นี้ มีเพียงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เท่านั้นที่สามารถนำมาตีความเพื่อคุ้มครองบุคคลข้ามเพศได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนห้ามการเลือกปฏิบัติ แต่ก็ไม่ได้บัญญัติอย่างเจาะจงถึงอัตลักษณ์ทางเพศเอาไว้ (สกล โสภิตอาชาศักดิ์, 2560) ในยุคสมัยใหม่ได้เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมวัฒนธรรมที่สำคัญ และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองในเรื่องเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ สิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคล และมุมมองต่อเพศวิถีของคนในสังคม ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาแนวคิดเสรีนิยมที่ให้ความสำคัญ และตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพ ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ และการเคารพในสิทธิมนุษยชน (สมชาย ปริชาศิลป์กุล, 2558) สิทธิมนุษยชนเป็นของทุกคนไม่ว่าผู้นั้นจะยากจนหรือร่ำรวย ทุกคนสมควรจะได้รับประโยชน์จากสิทธิเศรษฐกิจ สิทธิทางสังคม สิทธิทางวัฒนธรรม และสมควรได้รับสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง รวมทั้งสิทธิทางการศึกษา เพราะสิทธิมนุษยชนครอบคลุมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทย มีพันธกรณี ที่จะต้องปฏิบัติตาม เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ เป็นต้น (คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน , 2554) บุคคลทุกคนเกิดมาพร้อมกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) มาตรา 4 กล่าวว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเหมือนกัน” จะเห็นได้ว่าเป็นการที่รัฐได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะให้ความรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลทุกคน มนุษย์ทุกคนจึงสามารถ

กำหนดคุณค่าของตนเองซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ ผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ แม้มีอัตลักษณ์และวิถีทางเพศแตกต่างไปจากผู้ต้องขังเพศชายและเพศหญิงทั่วไปก็ย่อมต้องได้รับความคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพ และได้รับความเสมอภาคในอันที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังดังกล่าวโดยไม่ลดทอนคุณค่าของความเป็นมนุษย์เพียงเพราะความแตกต่างในเรื่องเพศ (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2558)

แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของไทยในปัจจุบันยังคงมุ่งเน้นการควบคุมเป็นภารกิจหลัก โดยมีเป้าหมายด้านการควบคุมและยึดหลักอำนาจนิยมเป็นหลักการพื้นฐานในการทำงานของบุคลากรของกรมราชทัณฑ์ประกอบกับสภาพภาพของผู้ต้องขังเป็นกลุ่มคนชายขอบของสังคม ส่งผลให้ภาพลักษณ์ของเรือนจำคือพื้นที่สำหรับการลงโทษ การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังจึงเป็นประเด็นที่สังคมมิได้ให้ความสนใจหรือให้การสนับสนุนสิทธิต่าง ๆ แก่ผู้ต้องขังอย่างจริงจัง แม้ว่าในภาพรวม พบว่า การดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขัง แต่กลับพบว่ากรมราชทัณฑ์ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังยังมีข้อจำกัดในการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากบริบทแวดล้อมและเงื่อนไขในการจัดการหลายประการของเรือนจำและทัณฑสถาน ทั้งเรื่องจำนวนผู้ต้องขัง การจัดสรรทรัพยากรการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงในเรือนจำและทัณฑสถาน ทัศนคติเชิงลบต่อผู้ต้องขังและการไม่ให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้ต้องขัง การดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสวนทางกับการดำเนินงานด้านการควบคุม การกักกัน ดูแลงานด้านการจัดสวัสดิการของเรือนจำและทัณฑสถานโดยตัวชี้วัดความต้องการและฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของผู้ต้องขังและกระแสสังคม ซึ่งข้อจำกัดดังกล่าวเหล่านี้ส่งผลต่อการกำหนดแนวทาง และประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังของไทย ขึ้นอยู่กับปัจจัยและบริบทแวดล้อมหลายประการที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังทรัพยากรในการดำเนินการ นโยบายที่ชัดเจนและโครงสร้างการดำเนินงานที่เอื้อต่อการบริการเรียนรู้และความพร้อมในการปรับตัว การดำเนินงานเชิงบูรณาการจากภาคส่วนต่าง ๆ และกลไกของกระบวนการยุติธรรมที่ส่งผลต่อจำนวนผู้ต้องขัง (ปรีชญาณันท์พอน, 2562) นโยบายของประเทศไทยยังคงใช้การลงโทษจำคุกเป็นวิธีการดำเนินงานกระแสหลัก (Mainstream) ของการแก้ไขปัญหาสังคม โดยเชื่อว่าการลงโทษจำคุกเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและได้ผลในการหาทางออกให้แก่สังคม แต่รัฐกลับไม่มีแนวนโยบายที่ดีในการดูแลผู้ต้องขัง ซึ่งมีจำนวนมากในปัจจุบัน แม้ว่าบุคลากรหลายส่วนจะเริ่มตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน แต่การดำเนินงานที่แท้จริงยังคงต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานการควบคุมมิให้ผู้ต้องขังหลบหนีเป็นหลักการบริหารเรือนจำส่วนใหญ่ จึงมุ่งเน้นการควบคุมที่เข้มงวด เป็นระบบอำนาจนิยมที่เน้นการสั่งการใช้อำนาจควบคุมผู้ต้องขังแบบเบ็ดเสร็จ ผู้ต้องขังจึงมีสถานะเป็นผู้อยู่ใต้การปกครองควบคุม ถูกลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ได้รับการบริการตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามที่ควรจะเป็น (กฤตยาอาชนิกกุล และกุลภา วจนสาระ, 2560) และประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติและแนวปฏิบัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน ที่ใช้เป็นมาตรฐานการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ทำให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังส่วนใหญ่ยังคงยึดตามเพศกำเนิดส่งผลให้ผู้ต้องขังไม่ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมสอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศที่เขาพึงได้รับภายใต้หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, 2558)

กอบเกียรติ กสิวิวัฒน์ (2560) ได้กล่าวถึง ความคับหน้การจัดทำแผนพิเศษ เพื่อขังกลุ่มนักโทษที่มีความหลากหลายทางเพศว่า ก่อนหน้านี้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอกรมราชทัณฑ์ให้มีพื้นที่ควบคุมผู้ต้องขังหลากหลายเพศ โดยมีการแยกออกจากแดนทั่วไป แต่สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบันเรือนจำทั่วประเทศไม่ได้มีผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวนมากถึงขนาดที่ต้องตั้งเรือนจำเฉพาะ เนื่องจากในทางปฏิบัติเรือนจำเพศทางเลือกจะต้องพิจารณาจากความเป็นจริงและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งต้องคำนึงถึงความปลอดภัยไม่ให้ผู้ต้องขังกลุ่มนี้ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งการนำผู้ต้องขังเพศทางเลือกจากเรือนจำอื่นมาอยู่ส่วนกลาง หรือนำผู้ต้องขังเพศทางเลือกจากส่วนกลางไปอยู่เรือนจำเฉพาะ อาจส่งผลต่อจิตใจของผู้ต้องขังได้ และจะเกิดความยากลำบากในการเข้าเยี่ยมของครอบครัวด้วย ดังนั้น ทางเลือกที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงให้กำหนดโซนเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ หากเรือนจำใดมีผู้ต้องขังเพศทางเลือกจำนวนมากให้แยกโซนพิเศษเช่นเดียวกับ เรือนจำมีนบุรี เรือนจำกลางคลองเปรม และเรือนจำ

จังหวัดพัทธยา ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ข้อมูลจากกรมราชทัณฑ์ระบุว่า ปัจจุบันมีผู้ต้องขังลงทะเบียนว่าเป็นกลุ่มหลากหลายทางเพศประมาณ 4,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1 จากจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด 3 แสนคน โดยแบ่งเป็นกระเทย 1,800 คน, เกย์ 352 คน, ทอม 1,200 คน, ดี 1,000 คน และกลุ่มชายแปลงเพศประมาณ 34 คน และที่ผ่านมาราชทัณฑ์แบ่งกลุ่มเพศทางเลือกเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้ต้องขังชายที่แปลงเพศแล้ว ซึ่งจะมีการตรวจร่างกายและส่งตัวไปควบคุมที่แดนหญิง ส่วนชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงหลังจากพิจารณาพฤติกรรมแล้วจะส่งไปที่แดนชายเพื่อรอการพิจารณา เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วก็ถูกส่งไปคุมที่แดนอื่นต่อไป ส่วนผู้ต้องขังหญิงรักหญิงจะแยกควบคุมตัวที่เรือนนอนตามมติคณะกรรมการ ส่วนผู้ต้องขังสองเพศยังไม่มีในเรือนจำ แต่หากพบแนวทางปฏิบัติต้องยึดตามสำเนาทะเบียนราษฎรที่กำหนดเพศไว้เท่านั้น ซึ่งขั้นตอนหลังจากนี้ต้องรอคำวินิจฉัยจากแพทย์หรือศาลสั่งให้ผู้ต้องขังเลือกเพศเพื่อเป็นแนวปฏิบัติต่อไป ซึ่งเรือนจำกลางจังหวัดฉะเชิงเทรา มีข้าราชการและลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และพนักงานราชการตรวจพิสูจน์ ชายและหญิงรวมทั้งสิ้นมี 100 คน พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่

จากเหตุผลดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ของเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา กรมราชทัณฑ์ มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการพัฒนาผู้ต้องขังในเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา จึงมีความมุ่งมั่นสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งเป็นผู้ต้องขังชายและหญิงในเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา อันจะทำให้ทราบถึงการยอมรับและการเลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศในเรือนจำ ตลอดจนปัจจัย และบริบทต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อความเท่าเทียมกันของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศภายในเรือนจำ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเรือนจำในปัจจุบัน ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านทรัพยากรมนุษย์อย่างมาก

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิด ปัญหาการจัดการความหลากหลาย และแนวทางการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

1.2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

1.3 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการ หมายถึง ขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลด้วยคนและทรัพยากรขององค์การ ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ได้แก่ ขบวนการ (process) ประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness)

การจัดการความหลากหลาย หมายถึง กระบวนการในการวางแผนและการปฏิบัติตามระบบขององค์กร รวมถึงแนวปฏิบัติในอันที่จะจัดการกับความหลากหลายของบุคลากรในองค์กรทั้งในส่วนของการสรรหา การรักษาไว้ และการให้รางวัลเพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบที่มาจากความหลากหลายและเป็นโอกาสที่จะหาทางขจัดหรือลดข้อเสียเปรียบขององค์กรให้เหลือน้อยที่สุด

ความหลากหลายทางเพศ หมายถึง บุคคลที่แสดงพฤติกรรมทางกายแตกต่างจากลักษณะทางเพศที่ติดตัวมาแต่กำเนิด โดยหมายรวมถึงชายรักชาย หญิงรักหญิง รักทั้งสองเพศ และคนข้ามเพศ ทั้งยังเป็นบุคคลที่มีความพึงพอใจทางเพศกับบุคคลที่มีเพศเดียวกันกับตนเพียงอย่างเดียว หรือเป็นส่วนใหญ่ โดยที่อาจมี หรือไม่มีความสัมพันธ์ทางกายต่อกันก็ได้ คนที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาไม่ชัดเจน และกลุ่มคนที่มีลักษณะทางเพศที่อาจทำให้ได้รับผลกระทบทางสังคม

ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง คนฝาก โดยนักโทษเด็ดขาด คือ “บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุด และหมายความรวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้ลงโทษด้วย” และคนต้องขัง คือ “บุคคลที่ถูกฝากขังไว้ตามหมายขัง”

2. ทบทวนวรรณกรรม

สภาพปัญหาและการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

ในการจัดการกลุ่มความหลากหลายทางเพศกระทำคามผิดและต้องโทษตามกฎหมายในการจำแนกนักโทษก็ถูกจำแนกตามเพศกำเนิด กล่าวคือ หากคุณเป็นคนข้ามเพศ (Transgender) แปลงเพศจากชายเป็นหญิงแล้ว แต่ยังมีค่านำหน้าว่า ‘นาย’ ก็ต้องได้รับการปฏิบัติเทียบเท่ากับนักโทษชายที่ชอบเพศหญิง (Straight) คนอื่นๆ และถูกคุมขังในเรือนจำชายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ด้วยลักษณะของการเหมารวมด้วยเพศกำเนิดนี้ของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่เป็นคนข้ามเพศจึงมีความกังวลและรู้สึกไม่ปลอดภัยที่จะเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศหรือวิถีทางเพศของตน ด้วยเกรงว่าอาจจะถูกเลือกปฏิบัติ หรือถูกปฏิบัติจากคนรอบข้างอันเนื่องมาจากความไม่เข้าใจและการมีอคติไปจนถึงการใช้ความรุนแรง ถึงแม้เรือนจำในไทยจะมีสภาพที่ค่อนข้างแออัด แต่ก็มีระบบที่ก้าวหน้ามากกว่าหลายประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการแยกขังกลุ่มผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้คนกลุ่มนี้สามารถที่จะอยู่ในเรือนจำได้อย่างปลอดภัยและลดความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งในบางประเทศอย่างสหรัฐอเมริกายังไม่มีการใช้ระบบนี้ ทำให้ผู้ต้องขังกลุ่มนี้ต้องถูกล่วงละเมิดหรือไม่ก็ถูกจับขังเดี่ยวและนำไปสู่การฆ่าตัวตายในที่สุด (จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์, 2561)

ดังนั้นกรมราชทัณฑ์มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการกระบวนการยุติธรรมในฐานะที่ต้องบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลในคดีอาญา สำหรับการบังคับคดีตามคำพิพากษาในกรณีศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลย เจ้าพนักงานเรือนจำจะดำเนินการกับจำเลยตามคำพิพากษาของศาลโดยมีวัตถุประสงค์ คือ การควบคุมตัวไว้ไม่ให้หนีและลงโทษ หรือแก้ไขฟื้นฟู ผู้ต้องโทษให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี ซึ่งการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง หมายถึง กระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ต่อเนื่องนับจากที่ได้รับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำไปจนถึงปล่อยตัวผู้ต้องขัง ครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ทั้งในด้านการจัดบริการอบรมแก้ไขและการควบคุมดูแลผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัย และไม่หลบหนีภายใต้หลักการที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนกฎกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ โดยรายละเอียดของการจัดการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในสถานที่ควบคุมภายใต้ภารกิจของกรมราชทัณฑ์ สามารถแยกพิจารณาขั้นตอนและมาตรการในการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้ (กรมราชทัณฑ์, 2558.)

1. การรับตัวผู้ต้องขัง

การรับตัวผู้ต้องขัง เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยเริ่มตั้งแต่การรับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำตามหมายศาล หรือคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมาย และรวมไปถึงการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่นำติดตัวเข้ามา การจำแนกลักษณะการแยกขังและการย้ายผู้ต้องขัง ตลอดจนการอบรมระเบียบวินัยเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพภายในเรือนจำได้

2. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างถูกจองจำในเรือนจำ

กระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ มีความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังเป็นอย่างมาก เนื่องจากระยะเวลาที่ต้องโทษมีกำหนดเท่าไร ก็ต้องดำเนินการในเวลาที่มีอยู่ให้ผู้ต้องขังแต่ละคนสามารถกลับตนเป็นคนดีได้ ไม่ไปกระทำผิดซ้ำอีกภายหลังปล่อย ในขณะที่เดียวกัน จะต้องควบคุมดูแลความมั่นคงปลอดภัยในด้านต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยโดยมีหลักการปฏิบัติออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ด้านการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง การควบคุมและดูแลผู้ต้องขังมีหลักการดำเนินงาน ใช้การควบคุมผู้ต้องขังต้องใช้หลักวิชาชีพในการดำเนินการ อันได้แก่ หลักอาชีวศึกษา ทักษะวิทยา ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ตลอดจนข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ มาตรฐานความโปร่งใส และมาตรฐานเรือนจำด้านต่างๆ มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักกฎหมาย และระเบียบต่างๆ ควบคู่ไปกับหลักวิชาการ การนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ควบคุมผู้ต้องขัง เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การจัดอบรมสัมมนาให้แก่เจ้าพนักงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง การจัดทำมาตรฐานคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังให้ครบทุกเรือนจำ

ส่วนที่ 2 ด้านการแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างต่อเนื่อง ในด้านการแก้ไขฟื้นฟู ได้แก่ การจัดการศึกษาทั้งระดับสายสามัญ และสายอาชีพ รวมทั้งการฝึกวิชาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจในรูปแบบต่างๆ อาทิ อบรมจิตภาวนา อบรม

ผู้ต้องขังต่างศาสนา อบรมตามประเภทของกลุ่มผู้ต้องขัง และอบรมผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษ เพื่อเป็นการขัดเกลาลัทธิจิตใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ รวมทั้งจัดกิจกรรมด้านนันทนาการ ให้กับผู้ต้องขังในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดหางาน การให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับตัวเข้าสู่สังคม เป็นต้น การให้การสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขังที่ต้องการขอรับความช่วยเหลือ และการติดตามผลหลังปล่อย

3. การปล่อยตัวผู้ต้องขัง

การควบคุมผู้ต้องขังจะสิ้นสุดลง เมื่อมีการปล่อยตัวผู้ต้องขัง ซึ่งขั้นตอนนี้ เจ้าพนักงานจะต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง จะเกิดการผิดพลาดมิได้โดยเด็ดขาด แบ่งเป็นการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข และแบบไม่มีเงื่อนไข รวมถึงกรณีผู้ต้องขังเสียชีวิตด้วย สำหรับ การปล่อยตัวแบบมี เงื่อนไข ได้แก่ กรณีที่ผู้ต้องขังได้รับวันลดวันต้องโทษจำคุก หรือได้รับการพักการลงโทษจำคุก ส่วนการปล่อยตัวแบบไม่มีเงื่อนไขนั้น ได้แก่ กรณีที่ผู้ต้องขังจำคุกครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล หรือ ได้รับการพระราชทานอภัยโทษหมู่ หรือกรณีเฉพาะราย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธรรสนัย อ่อนทอง (2562, น. 470) กล่าวว่า ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศตามลักษณะเพศที่กำหนด ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่คำนึงถึงเพศที่มีความหลากหลายที่ต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ต้องขังด้วย ตั้งแต่ขั้นตอนการระบุอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ต้องขัง การตรวจค้นร่างกาย การพิจารณาจัดสถานที่คุมขัง รวมถึงความจำเป็นอื่น ๆ ดังนั้นประเทศไทยควรมีบทบัญญัติเฉพาะเพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิในแต่ละขั้นตอนที่สำคัญเพื่อใช้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศที่กำหนดมาตรฐานให้แต่ละเรือนจำ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับอัตลักษณ์ทางเพศของแต่ละบุคคล รวมถึงเพื่อช่วยช่วย บรรเทาความเสี่ยงจากการถูกล่วงละเมิด การกระทำทารุณกรรมทางเพศ ดังนี้ 1) การกำหนดขั้นตอนการระบุอัตลักษณ์ เสนอให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์ออกกฎกระทรวงตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 โดย ความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ กำหนดขั้นตอนการระบุอัตลักษณ์ของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทาง เพศ เพื่อให้เรือนจำสามารถทราบลักษณะเฉพาะของผู้ต้องขังตามกลุ่มความเสี่ยงและสามารถปฏิบัติต่อผู้ต้องขังแต่ละ กลุ่มตามความเหมาะสมกับความเสี่ยงนั้น 2) การกำหนดขั้นตอนการค้นตัวผู้ต้องขัง เนื่องจากระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการตรวจร่างกายผู้ต้องขังเข้าใหม่และผู้ต้องขังเข้า - ออกเรือนจำ พ.ศ. 2561 ข้อ 9 และข้อ 13 ได้กำหนดการตรวจร่างกายผู้ต้องขังกรณีผู้ต้องขังชายที่ผ่านการศัลยกรรมแปลงเพศเป็นหญิง ไว้เพียงกรณีเดียวเพื่อให้ครอบคลุมกับผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศทุกคนทุกลักษณะ ผู้ศึกษาเสนอให้บัญญัติ เพิ่มเติม ข้อ 9(4) ของระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการตรวจร่างกายผู้ต้องขังเข้าใหม่และผู้ต้องขังเข้า-ออกเรือนจำ พ.ศ. 2561 ดังนี้ “ผู้ต้องขังที่ผ่านการศัลยกรรมแปลงเพศเพียงบางส่วนหรือยังไม่ได้ศัลยกรรมแปลงเพศแต่มีการแสดงออก แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด ให้ผู้ต้องขังดังกล่าวระบุเพศเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการตรวจร่างกาย หากไม่ใช้กรณีฉุกเฉิน เจ้าพนักงานจะต้องจัดให้ตามที่ผู้ต้องขังประสงค์” นอกจากนี้ เสนอให้กรมราชทัณฑ์ออกระเบียบโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 36(5) แห่งพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 กำหนดรายละเอียดข้อมูล “เพศของเจ้าพนักงานผู้ทำการตรวจค้นร่างกาย” เพิ่มเติม ใน ทะเบียนประวัติของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ตั้งแต่วันรับตัวผู้ต้องขังเข้าใหม่ เพื่อให้เกิดความชัดเจนใน การจัดเจ้าพนักงานผู้ทำการตรวจค้นในครั้งต่อไป

ลักสกร จันทพา (2561) กล่าวว่า ผู้ต้องขังข้ามเพศในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ ถูกควบคุมไว้ภายในเรือนจำตามคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายภายใต้เพศโดยกำเนิด การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังข้ามเพศปฏิบัติเช่นเดียวกับ ผู้ต้องขังทั่วไปภายใต้กรอบของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำยึดข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขัง(ข้อกำหนดแมนเดลา)และข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rule) สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงผู้ต้องขังข้ามเพศไม่ได้แยกแดน คุมขังเป็นการเฉพาะแต่จะแยกแดนและแบ่งโซนในการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด กรณีผู้ต้องขังข้ามเพศที่ผ่าตัดแปลงเพศแล้วจะถูกแยกคุมขังจากผู้ต้องขังชายทั่วไป ทั้งตอนกลางคืนและกลางวัน ผู้ต้องขังข้ามเพศที่ยังไม่ผ่าตัดแปลงเพศ จะถูกแยกขังในช่วงเวลากลางคืน โดยให้ผู้ต้องขัง ประเภทที่เป็นกะเทยรวมอยู่ในห้องเดียวกัน และ ในเวลากลางวันจะให้อยู่รวมกันเฉพาะกลุ่มและ แยกออก

จากผู้ต้องขังชายทั่วไป ภายใต้การดูแลของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์อย่างใกล้ชิด และกรณี ที่ไม่มีการแยกผู้ต้องขังข้ามเพศ ออกจากผู้ต้องขัง ชายทั่วไปเนื่องจากพื้นที่ภายในเรือนจำไม่เพียงพอ หากแต่ผู้ต้องขังกลุ่มนี้จะต้องได้รับการควบคุม ดูแล อย่างใกล้ชิด ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ต้องขังข้ามเพศในเรือนจำยังคงมีอยู่ แต่จะเป็นในรูปแบบของลักษณะของ การสมยอม การสมยอมแบบมีเงื่อนไขและไม่สมยอมมีปัญหา การทะเลาะวิวาท มีปัญหาการหึงหวง มีความ รุนแรง ทางด้านอารมณ์และมีโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ ผู้ต้องขังข้ามเพศส่วนใหญ่มี ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองเมื่ออยู่ใน เรือนจำชาย เพราะได้รับการดูแลจากผู้ต้องขังชาย และ ส่วนใหญ่ไม่ต้องการย้ายไปอยู่ในแดนเฉพาะ สำหรับผู้ต้องขังข้าม เพศ เนื่องจากมีความรู้สึก ว่า พวกตนแปลกแยกจากผู้ต้องขังอื่น รู้สึกอับอาย เมื่อต้องได้รับการตีตราว่าเป็นคนที่มี ลักษณะ เบี่ยงเบนทางเพศ และถ้าย้ายไปอยู่ในแดนเฉพาะ ผู้ต้องขังข้ามเพศ ผู้ต้องขังมองว่าการอยู่ไกล จากภูมิลาเนา เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางมาติดต่อ เยี่ยมญาติระหว่างผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำ

จารุวรรณ คงยศ (2560) กล่าวว่า การใช้ชีวิตของกะเทยภายในคุก เป็นการใช้กระบวนการปลดปล่อยตัวตนและการ ใช้อำนาจควบคุม ผ่านกลไกการสร้างระเบียบวินัยต่อผู้ต้องขังในคุก แต่คุกก็ยังพอเปิดโอกาสให้ ผู้ต้องขังได้ผ่อนคลายบ้าง และพอรู้สึกว่ามันไม่ได้ถูกตัดขาดจากโลกภายนอกอย่างสิ้นเชิง โดยเปิดโอกาสให้ญาติมาเยี่ยมซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ เชื่อมโยงพวกเขากับกับโลกภายนอก ให้ผู้ต้องขังสามารถสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนในคุกได้โดยสมัครใจ และยอมให้มีวันหยุด พักและเวลาว่างในช่วงวันเสาร์และวัน อาทิตย์ แต่สภาพแวดล้อมภายในคุกก็ไม่ได้เอื้อต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากนัก ส่วนใหญ่ก็จะนั่งพูดคุยกับกลุ่มกัน กะเทยบางคนก็จะอยู่กับคู่รักของตนเอง บางคนเขียนจดหมายหาญาติหรือเพื่อนที่อยู่ นอกคุก นอกจากนี้หลังจากที่พวกเขาพอยอมรับกับชีวิตความเป็นอยู่ในคุกได้ ทุกคนเห็นว่าการใช้ชีวิตร่วมกับผู้ชายก็ ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของพวกเขา แม้ว่าจะสร้างความอึดอัดใจในช่วงแรกๆ แต่เมื่อเวลาผ่านไป พวกเขาสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันร่วมกับผู้ต้องขังชายได้ และยังได้รับการอำนวยความสะดวก ความช่วยเหลือ เล็กๆ น้อยๆ จากนักโทษชายอื่นๆ คุกซึ่งเป็นพื้นที่แห่งการควบคุม ตรวจสอบ เป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยระเบียบ วินัย และ กฎเกณฑ์ ผู้ต้องขังถูกกำหนดให้ใช้ชีวิตและดำเนินกิจกรรมที่สัมพันธ์กับพื้นที่และเวลาที่เคร่งครัด กะเทยต้องเผชิญกับ กระบวนการปลดปล่อยตัวตนไม่เว้นแต่มีเพศภาวะและเพศวิถี อย่างไรก็ตามประสบการณ์และมุมมองของกะเทยที่ สะท้อนในงานครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าในอีกแง่หนึ่งคุกก็ ยังพอเปิดโอกาสให้กะเทยใช้ชีวิตด้านเพศตามที่ตนเองปรารถนาได้บ้าง รวมทั้งยังเป็นพื้นที่ที่พวกเขา และคนรักจำลองความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ ดังนั้นประสบการณ์ชีวิตเพศภาวะ และเพศ วิถีของกะเทยในคุกมีความหลากหลายซับซ้อนและลักลั่น คุกเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยระเบียบกฎเกณฑ์ เป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วย อำนาจในการควบคุม ตรวจสอบ จับจองและสอดส่องความประพฤติของผู้ต้องขัง เป็นพื้นที่ที่มีกระบวนการปลด ปล่อยตัวตนในทุกๆ ด้านไม่เว้นแม้มีมิติทางเพศ เป็นพื้นที่ที่กำกับชีวิตของพวกเขาในทุกๆ วันผ่านกิจวัตร ประจำวันที่ สัมพันธ์กับตารางเวลาและพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกัน คุกกลับเป็นพื้นที่ที่ยินยอมให้พวกเขา พยายามแสดงออกถึงเพศภาวะ อารมณ์ ความรู้สึกและความปรารถนาทางเพศได้ เป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้กะเทยบางคนได้มีความรักและคนรักเป็นครั้งแรก ได้ใช้ชีวิตกับคู่รักที่คอยเลี้ยงดู เอาอกเอาใจพวกเขาเป็นพื้นที่ที่ทำให้กะเทยรู้สึกว่าไม่ต้องปิดบังเพศภาวะและเพศวิถี ของตนเอง เนื่องจากถูกกักตุน ขาดจากโลกภายนอกและจากคนที่พวกเขาค้นเคย รวมทั้งพวกเขายังเป็นพื้นที่ที่หล่อหลอมเพศ ภาวะและเพศวิถีของพวกเขาให้ลื่นไหล ปรับเปลี่ยน ให้พวกเขาได้เรียนรู้และสำรวจเพศภาวะและเพศวิถีในฐานะที่เป็น มนุษย์คนหนึ่งที่ถูกขัดเกลามาและเติบโตขึ้นในสังคมกระแสหลักที่ให้คุณค่ากับความสัมพันธ์แบบหญิงชายภายใต้สถาบันการ สมรส

วิติยา เพชรมน (2559) ได้กล่าวถึงการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังที่สำคัญ เพื่อประโยชน์ในด้านการควบคุมผู้ต้องขัง ไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนี ตลอดจนการควบคุมดูแลให้ผู้ต้องขังอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ก่อความเดือดร้อนรำคาญ เป็นภารกิจที่ สำคัญของเรือนจำและปัญหาที่สำคัญก็คือปัญหาในด้านการปกครองควบคุม ซึ่งการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจะช่วยให้ เรือนจำรู้จักผู้ต้องขังดีขึ้น ได้ทราบประวัติข้อมูลความเป็นมาของผู้ต้องขังแต่ละคน รวมทั้งบุคลิกลักษณะและข้อบกพร่อง ต่างๆ ข้อควรสังเกต หรือข้อควรระวังในการควบคุม ซึ่งจะทำให้สามารถควบคุมผู้ต้องขังได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ลด โอกาสการกระทำผิดระเบียบวินัย การก่อความเดือดร้อนรำคาญของ ผู้ต้องขังในเรือนจำ ตลอดจนการแหกหักเรือนจำ หลบหนี และประโยชน์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้านการอบรมแก้ไข และพัฒนาพฤติกรรม การกิจหลักที่สำคัญอีก

ประการหนึ่งของเรือนจำคือการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง ให้เป็นบุคคลที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมทั่วไปได้เมื่อพ้นโทษ โดยมุ่งเน้นให้การบำบัดรักษา ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การแก้ไขเพื่อพัฒนาจิตใจ และปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังให้มี ความรู้วิชาสามัญ วิชาชีพ มีทักษะและความชำนาญในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมภายนอก รวมทั้งให้ผู้ต้องขังได้รับการสงเคราะห์ในด้านต่างๆ ตาม ความเหมาะสม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การออกแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศในเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องโดยให้กลุ่มตัวอย่างเล่าอัตชีวประวัติ และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) อันจะทำให้ทราบถึงการพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง การจัดการความหลากหลายในเรือนจำ และบริบทอื่นๆ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเนื่องจากการศึกษาผู้มีความหลากหลายทางเพศมีข้อจำกัดตรงที่ประเด็นที่มีความอ่อนไหว (Sensitive) ทั้งนี้ผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศมักถูกสังคมมองว่าเป็นคนผิดปกติ และเป็นความเบี่ยงเบนทางสังคม ดังนั้น คนกลุ่มนี้จึงมีแนวโน้มที่จะปกป้องตัวเองสูงจึงอาจมีการบิดเบือนข้อมูล หรือปรุงแต่งข้อมูลขึ้นมา ดังนั้นการจะเข้าถึงข้อมูลที่แท้จริง ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ตั้งแต่การสร้างความสัมพันธ์ สร้างความไว้วางใจ การพูดคุยให้คำปรึกษา และการเก็บข้อมูลของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศต้องมีการเก็บซ้ำหลายๆ ครั้ง

3.1.1 การวิจัยเชิงเอกสาร

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเอกสารโดยมีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1) เพื่อศึกษาแนวคิดด้วยผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ การจัดแบ่งจำแนกตามพื้นที่เพื่อนำแนวคิดด้านประสิทธิภาพการบริหารองค์กร (Organizational Effectiveness) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานในองค์กร รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์การ

2) เพื่อศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรมราชทัณฑ์ เช่น นโยบายวัตถุประสงค์การพัฒนาผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ บทบาทหน้าที่โครงสร้าง และการจัดระบบงานของการพัฒนาผู้ต้องขัง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytic induction) กล่าวคือ ศึกษาและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารและนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารจะช่วยกำหนดกรอบการศึกษาวิจัยสำหรับดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยเชิงคุณภาพต่อไป

3.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้บริหารเรือนจำ ซึ่งเรือนจำฯ ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (AEC) ได้แก่ เรือนจำกลางระยอง เรือนจำกลางชลบุรี และเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ และผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศในเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา ลักษณะคำถามเจาะลึกในรายละเอียดของแต่ละปัญหาที่ค้นพบจากการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรทั้งสามกลุ่มนอกจากนี้หลังจากได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อย (focus group) กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ผู้บริหารเรือนจำ เจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

3.2 ขอบเขตในการวิจัย

3.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยศึกษาสภาพปัญหา สัมภาษณ์แบบเจาะลึก การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ

3.2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย ศึกษาผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศในพื้นที่เรือนจำกลางฉะเชิงเทรา สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารเรือนจำฯ เรือนจำกลางระยอง เรือนจำกลางชลบุรี และเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา

3.2.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลในเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561 ถึง ปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรก เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตำรา เอกสาร วิชาการ ช่วงที่สอง เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกต วิเคราะห์ประเมินผล รวมทั้งสรุป และข้อเสนอแนะ

3.2.4 ขอบเขตด้านประชากร

- 1) ประชากรของการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 4 กลุ่ม
 - ผู้บริหารเรือนจำ 6 คน
 - เจ้าหน้าที่ 6 คน
 - ผู้ต้องขังชายที่มีความหลากหลายทางเพศ 20 คน
 - ผู้ต้องขังหญิงที่มีความหลากหลายทางเพศ 10 คน

- 2) การสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สำคัญที่สุด คือ ตัวผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือที่จะได้มา ซึ่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยมีการเตรียมตัวให้พร้อมในส่วนของการความรู้ โดยการทำความเข้าใจกับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เลือกใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง มีแนวคำถาม ไว้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นรายการของประเด็นที่จะศึกษา โดยผู้วิจัยนำมาเป็นหัวข้อการสนทนา ที่มีความครอบคลุมเนื้อหาข้อมูลที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดำเนินการตามขั้นตอนการสัมภาษณ์ 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นเริ่มสัมภาษณ์ ขั้นสัมภาษณ์เนื้อหา และขั้นยุติการสัมภาษณ์ ซึ่งประยุกต์มาจากแนวคิดการสัมภาษณ์เชิงลึกของเบอร์รี่ (Berry, 1999) เพื่อสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกสบายใจและให้ข้อมูลเชิงลึกได้มากขึ้น

3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้วิธีในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2 วิธี วิธีแรก คือ การให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณาให้ความเห็น วิธีที่สอง คือ การนำแนวคำถามไปทดสอบกับเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ แล้วจึงทำการปรับแก้ก่อนนำไปใช้จริง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.5.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูล และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และงานวิจัยต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย นโยบาย แผนงาน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางวิชาการ รายงานวิจัย บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ ตลอดจนรายงานการประชุมต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้ทราบถึงสาเหตุการกระทำผิด ปัญหาการจัดการความหลากหลาย และแนวทางการจัดการความหลากหลายของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศในเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา

3.5.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Data) หรือจากพื้นที่ที่ทำการวิจัย ซึ่งเป็นข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ดังนี้ 1) ผู้ทำการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ

ทัศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยการกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ท้าวิจัย ก่อนเริ่มการทำการสัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยได้แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียง ระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้ทำการวิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีการทดสอบคำถามและคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการถามคำถามต่อไป โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30-60 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แต่ละรายจะทำการสัมภาษณ์จนกว่าจะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้นจึงหยุดการสัมภาษณ์ 2) ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยจะใช้การจดบันทึกสรุปสั้น ๆ เฉพาะประเด็นที่สำคัญ และเมื่อจบการสัมภาษณ์ จะทำการบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ทันทที เช่น ลักษณะท่าทาง ลักษณะน้ำเสียง ตามความเป็นจริงโดยไม่มีการตีความ นอกจากนี้ยังได้บันทึกเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ทำการวิจัยขณะที่รวบรวมข้อมูล ซึ่งการเขียนบันทึกสรุปสั้น ๆ ดังกล่าวมีประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหัวข้อสรุป 3) ข้อมูลจะถูกนำมาทำการบันทึกและถอดเทปรายวัน เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป และข้อมูลที่ได้นำมาผู้ทำการวิจัยจะนำมาถอดเทปคำตอบ คำประโยคต่อประโยค แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งด้วยการ ฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำ

3.6 ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้นำมาตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Trustworthiness) ดังนี้

3.6.1 ผู้สัมภาษณ์สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้ทำการวิจัยซึ่งจะมีผลต่อความถูกต้องและเป็นจริงของข้อมูล

3.6.2 การยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (Member Checking) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ได้จดบันทึกอย่างละเอียดและอธิบายอย่างชัดเจนนำกลับไปให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยันความถูกต้องของข้อมูลว่าข้อมูลเป็นจริงตรงกับความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์หรือไม่

3.6.3 ตรวจสอบความไว้วางใจได้ของข้อมูล (Dependability) โดยการนำข้อมูลไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อยืนยันความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3.6.4 ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ (Transferability) โดยการเขียนระเบียบวิธีการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และบริบทที่ต้องการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของการวิจัยในการที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงกัน

3.6.5 การยืนยันผลการวิจัย (Conformability) โดยการที่ผู้ทำการวิจัยจะเก็บเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้เป็นอย่างดี พร้อมสำหรับการตรวจสอบ (Audit Trail) เพื่อยืนยันว่าข้อมูลที่ได้ไม่มีความลำเอียงหรือเกิดจากการคิดขึ้นของผู้วิจัย

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย ทำโดยนำข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมถึงประวัติส่วนตัว ทัศนคติ ค่านิยม ความต้องการ รวมถึงบริบทด้านสภาพแวดล้อมมาประกอบกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้ความหมายกับข้อมูลที่ได้นำมา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเรือนจำ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และสัมภาษณ์ผู้ต้องขัง การจัดทำและจัดเก็บข้อมูล ดังนี้ 1) นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปและการบันทึกภาคสนามในลักษณะของการพิมพ์ข้อความ เพื่อความสะดวกในการนำมาวิเคราะห์ภายหลังต่อไปมาอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ 2) นำข้อมูลกลับมาอ่านอีกครั้งโดยละเอียดทุกบรรทัด และจึงตีความ พร้อมทำการตั้งข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ 3) นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความหรือทุกประโยค แล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้งกลุ่มใหญ่ (Themes) และ กลุ่มย่อย (Sub-theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว คือ การสร้างหัวข้อสรุป และกลุ่มหัว

ข้อสรุปแนวคิดในตัวข้อมูล อธิบายว่ากระทำโดยอ่านบทวนข้อมูลปฐมภูมิที่อยู่ในรูปข้อความทางภาษา (Textual Primary Data) ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ ในภาคสนาม เสร็จแล้วจึงแบ่งแยกข้อมูลดังกล่าว ออกเป็นส่วนย่อย (Breaking Down) ตามหน่วยความหมาย (Meaning Unit) หรือหน่วยวิเคราะห์ (Analysis Unit) ในระดับเบื้องต้น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นโน้ตค้น หรือหัวข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญทั้งที่ปรากฏชัดแจ้งและแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้นแล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันมาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุป แนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความเป็นนามธรรมมากขึ้น 4) ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะไม่มีการนำทฤษฎีไปควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจนบนพื้นฐานของข้อมูลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเอกสาร และเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้หลักการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ สำหรับเป็นแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพของเรือนจำกลางฉะเชิงเทราต่อไป

4. ผลการวิจัย

4.1 การศึกษาสาเหตุการกระทำผิด ปัญหาการจัดการความหลากหลาย และแนวทางการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

ผลการศึกษาสาเหตุการกระทำผิด ปัญหาการจัดการความหลากหลาย และแนวทางการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า

1. สาเหตุการกระทำผิด

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า สาเหตุการกระทำผิดของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์ถึงสาเหตุสำคัญ ๆ ได้แก่ การศึกษา การประกอบอาชีพ สภาพครอบครัว และเศรษฐกิจและสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านการศึกษา

การศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้รายได้ที่ได้จากการทำงานไม่พอต่อรายจ่ายในปัจจุบัน กอปรกับความต้องการของตนเอง ดังนั้นเพื่อความอยู่รอด และดำรงชีวิตในสังคม อีกทั้งได้รับความกดดันรอบข้างไม่ว่าจะจากเพื่อน จากสังคมรอบข้าง ทำให้ถูกชักชวน ชักจูงไปในทางที่ไม่ดี ทำให้เกิดคดีมากมาย เช่น ค้ายาเสพติด ลักขโมย ปล้น การฆาตกรรม เป็นต้น

1.2 ด้านการประกอบอาชีพ

ในปัจจุบันค่าครองชีพมีอัตราที่สูงขึ้น ทำให้ผู้มีรายได้น้อยเดือดร้อน ทำให้ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม พ่อแม่ต้องทำงานไม่มีการดูแล เอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร จึงเป็นสาเหตุให้กระทำผิดได้เช่นกัน

1.3 ด้านสภาพครอบครัว

ส่วนใหญ่มากจากครอบครัวที่ยากจน ถึงปานกลาง ครอบครัวแตกแยก หย่าร้าง ทำมาหากินไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน พ่อและแม่ไม่สนใจลูกทั้งลูกให้อยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้เด็กไปกับเพื่อนหนีเรียน เรียนไม่จบหรือพ่อแม่เลิกกันทั้งลูกไว้กับย่าซึ่งไม่มีงานทำ ปู่ก็ทำงานไม่ได้ แรก ๆ ก็ส่งเงินมาให้ใช้จ่ายภายในครอบครัว แต่พอพ่อแม่ต่างไปมีครอบครัวใหม่ ก็ไม่ได้ส่งเงินมาให้อีกเลย

1.4 ด้านเศรษฐกิจและสังคม

เศรษฐกิจและสังคม มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ค่าครองชีพวันจะยิ่งขยับสูงขึ้น ทำให้เงินเดือนที่ได้รับไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย อีกทั้งสังคมไม่ค่อยให้ออกาสผู้ต้องขังที่พ้นโทษไป ได้แก้ไขตัวเองหรือไม่เชื่อว่าผู้ต้องขังที่พ้นโทษไป จะกลับตัวได้ ยกเว้นจะมีทุนเปิดร้านของตนเอง และมักถูกละเลยจากสังคม ไม่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาชีวิตผู้ต้องขัง เมื่อพ้นโทษมาจึงทำให้เราหางานทำยาก เพราะเคยติดคุกมาก่อน ทำให้มีการดิ้นรนเอาตัวรอดเพื่อให้อยู่ในสังคม ทำให้กระทำผิดด้วยการขโมย ปล้น ฆาตกรรม

2. ปัญหาการจัดการความหลากหลายทางเพศ

ด้านปัญหาในความหลากหลายทางเพศของต้องซัง พบว่า ผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศนั้น ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ ทำให้เกิดปัญหาน้อยมาก และในแต่ละวันนั้นผู้ต้องซังมีกิจกรรมทำกันทุกคน มีเวลาพักก็น้อย ทำให้ไม่มีปัญหาใด ๆ และผู้ต้องซังมีความพึงพอใจในการจัดการของเรือนจำ ในเรื่อง 1) ด้านการศึกษา ซึ่งผู้ต้องซังบอกว่า เป็นนโยบายที่ดีมาก ตอนอยู่ภายนอกไม่มีโอกาสได้เรียน 2) การจัดสวัสดิการ เรือนจำเข้าใจสภาวะของผู้ต้องซัง พยายามทุกวิถีทางเพื่อจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องซังให้ดีขึ้นเมื่อออกจากเรือนจำ มีการจัดสวัสดิการให้ เช่น การอบรมฝึกอาชีพ การบริการของใช้ที่จำเป็น การทำงานหารายได้ระหว่างคุมขัง 3) การควบคุมและความเสมอภาค ผู้คุมกับผู้ต้องซังอยู่ด้วยกันแบบกัลยาณมิตร ทำให้ไม่เกิดปัญหาในการจัดการในเรือนจำ มีเพียงปัญหาเล็ก ๆ น้อย ประจำวันที่ผู้ควบคุมสามารถจัดการดูแลได้ เช่น กิจกรรมการเรียนอาชีพที่ตุนัด การพูดจากัน เป็นต้น

3. แนวทางการจัดการผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศ

ด้านแนวทางการจัดการผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า ทางเรือนจำปฏิบัติต่อผู้ต้องซังด้วยความเสมอภาค มีกัลยาณมิตรต่อกัน มีความเข้าใจกัน ซึ่งปัจจุบันมีมาตรการที่เป็นระบบรัดกุม สามารถควบคุมความเสมอภาคได้มากขึ้นและต่อเนื่อง อีกทั้งผู้ต้องซังมีความเข้าใจในการปฏิบัติตนได้ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของเรือนจำเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้ต้องซังได้รับการส่งเสริมด้านการศึกษา ด้านการจัดสวัสดิการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องซัง และด้านการควบคุมความเสมอภาค ทั้งนี้ เนื่องมาจากทางเรือนจำได้ดำเนินการในการจัดการผู้ต้องซังตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีการประชุมวางแผน ทบทวนการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และด้วยการดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่เรือนจำ ทำให้ผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศกับผู้ต้องซัง (ปกติ) อยู่ด้วยความเข้าใจกันและมีความสงบสุข

4.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศ

ผลการศึกษา พบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยการจัดการผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเลือกกลุ่มเป้าหมาย 2) การจำแนกลักษณะผู้ต้องซัง 3) การดำเนินการ ประกอบด้วย 3.1 ด้านการศึกษา 3.2 การจัดสวัสดิการ 3.3 ด้านการควบคุมความเสมอภาค และ 4) ติดตามประเมินผล เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. การเลือกกลุ่มเป้าหมาย

เรือนจำมีการอบรมเป็นการให้ความรู้กับผู้ต้องซังเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการใช้ชีวิตในเรือนจำ จากนั้นชี้แจงถึงนโยบายของเรือนจำที่มีให้กับผู้ต้องซัง จากนั้นจึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะนำมาเข้ากิจกรรม สำหรับผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกเข้าร่วมในกิจกรรมใดก็ได้ แต่ก่อนจะเลือกผู้ต้องซังประเภทใด จะพิจารณาในแง่ของคดี ของพฤติกรรม โดยการจัดกิจกรรมควรจัดกิจกรรมเป็นรุ่น ๆ รุ่นละประมาณ 30 – 50 คน หรือมากกว่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรม สถานที่ วิทยาการ ฯลฯ มีทั้งกิจกรรมระยะสั้นสำหรับผู้ต้องซังที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และกิจกรรมระยะยาว สำหรับผู้ต้องซังที่ต้องโทษนานหลายปี

2. การจำแนกลักษณะผู้ต้องซัง

เพื่อให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จ จึงต้องมีการจำแนกลักษณะผู้ต้องซัง หรือการประเมินเป็นรายบุคคล ในขั้นตอนนี้ผู้คุมต้องศึกษาผู้ต้องซังมาก่อนแล้ว ว่าแต่ละรายเป็นอย่างไร เพื่อที่จะทำให้สามารถรู้จักผู้ต้องซังเป็นรายบุคคล ซึ่งจะต้องเจาะลึกถึงพฤติกรรมและสาเหตุการกระทำผิดของผู้ต้องซังแต่ละคน โดยเน้นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ศึกษาประวัติจากเอกสาร และจากการเปิดเผยของผู้ต้องซัง การสังเกตพฤติกรรม การใช้แบบประเมินทางจิตวิทยา เพื่อจะนำมาวิเคราะห์ จัดประเภท แยกประเภท ชี้แนะ และนำเข้าสู่กิจกรรมได้อย่างเหมาะสมของผู้ต้องซังแต่ละคนต่อไป ซึ่งในขั้นตอนนี้จะแบ่งผู้ต้องซังที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นกลุ่มตามความสนใจ และสมัครใจ ประชุมวางแผน เชิญวิทยากร สถานที่ที่เหมาะสมจัดกิจกรรมต่าง ๆ

3. การดำเนินการ

ในขั้นตอนนี้ เป็นการดำเนินการกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ในแต่ละกลุ่มตามกิจกรรมที่กำหนดไว้เป็นไปตามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนหลักเพราะเป็นเนื้อหาสำคัญของการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของผู้ต้องซังในคดีต่าง ๆ

ซึ่งอาจจะเริ่มจากการให้ความรู้ ให้ความเข้าใจ การฝึกทักษะ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ และนำไปสู่การปรับพฤติกรรม นำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิก ซึ่งสมาชิกจะต้องอยู่ด้วยกันเป็นเวลานาน ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ ซึ่งจะจัดอย่างไรขึ้นอยู่กับภาวะวิเคราะห้สาเหตุและจัดประเภทผู้กระทำผิด แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในภาพรวมแล้วก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

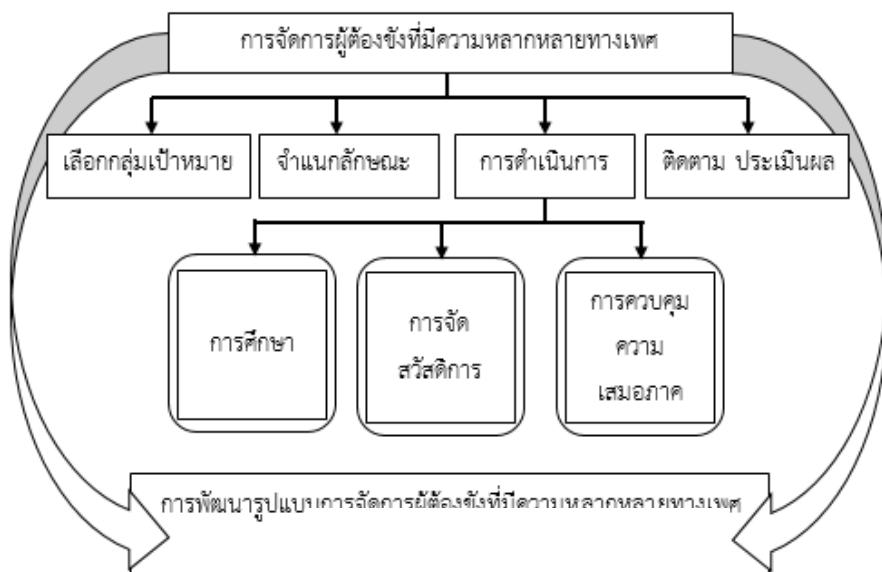
3.1 ด้านการศึกษา ให้การศึกษากับผู้ต้องขังในระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา และสายอาชีพ

3.2 ด้านการจัดสวัสดิการ ในด้านการประกอบอาชีพ มีการอบรมอาชีพอย่างน้อยคนละ 1 อาชีพ เพื่อให้มีทักษะในการประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ และมีการส่งผู้ต้องขังไปยังสถานประกอบการภายนอกเรือนจำเพื่อการปฏิบัติงานจริง และการหารายได้ระหว่างต้องขัง เพื่อเป็นทุนเมื่อพ้นโทษ

3.3 ด้านการควบคุมความเสมอภาค มีการดูแล เอาใจใส่ผู้ต้องขังอย่างใกล้ชิด เพื่อการควบคุมและความเสมอภาค

4. ติดตาม ประเมินผล

มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการและรายงานการดำเนินงาน เพื่อทราบถึงผลการดำเนินงานและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไปได้ และติดตามผู้ต้องขังหลังปล่อยตัวแล้ว จะได้ทราบถึงการดำเนินงานประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม

รูปภาพที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

5. อภิปรายผล

5.1 ผลการศึกษาสาเหตุการกระทำผิด ปัญหาการจัดการความหลากหลาย และแนวทางการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

ผลการศึกษาสาเหตุการกระทำผิด ปัญหาการจัดการความหลากหลาย และแนวทางการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ เมื่อพิจารณาพบว่า

1. สาเหตุการกระทำผิด

สาเหตุการกระทำผิดของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์ถึงสาเหตุสำคัญ ๆ ได้แก่ การศึกษามีระดับการศึกษาน้อย การประกอบอาชีพต่าง ๆ ก็ไม่มีโอกาสได้เงินเดือนมากพอใช้จ่ายในการดำรงชีวิต สังคม

รังเกียจไม่ให้ออกาสแก่ผู้กระทำความผิดเข้าทำงาน เพราะกลัวว่าจะทำให้ตนเดือดร้อนได้ในภายหลัง สอดคล้องกับปรีชญาณ นักพ่อน (2562) กล่าวว่า เมื่อบุคคลกระทำความผิด และถูกตัดสินจำคุกมักถูกละเลยจากสังคม โดยไม่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาชีวิตผู้ต้องขัง หากเทียบกับผู้ต้องขังในสังคมกลุ่มอื่น สิ่งนี้จึงนับเป็นการตอกย้ำผู้กระทำความผิด และสอดคล้องกับพรศพล ชุนรัง (2556) กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำความผิดซ้ำได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการอบรม ได้แก่ การอบรมวิชาชีพ การอบรมด้านจิตใจ การอบรมด้านระเบียบวินัย 2) ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ด้านปัจจัยทางสังคมภายหลังพ้นโทษ ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและสังคม ด้านภาวะทางเศรษฐกิจ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับอาชญากร 3) ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ด้านการถูกชักจูงให้กระทำความผิด ด้านความไม่เกรงกลัว กฎหมาย ด้านทัศนคติต่อการถูกลงโทษ ด้านลักษณะนิสัยและความรับผิดชอบส่วนตัว 4) ปัจจัยด้านการตัดสินใจเชิงเหตุผลในการลงมือกระทำความผิด ได้แก่ ด้านมูลค่าของทรัพย์สินที่ละทิ้งมือกระทำความผิดด้านความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและผู้ร่วมกระทำความผิด และพาติเมห์ ชันธศักดิ์ (2557) กล่าวว่า สาเหตุกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน สามารถแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านครอบครัว ขาดการทำหน้าที่ดูแล อบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรมให้ถูกต้อง ขาดความรัก การดูแลเอาใจใส่ทั้งในด้านการเรียน และการคบเพื่อนจากพ่อแม่รวมทั้งขาดคำปรึกษาที่ดีและคอยแนะนำช่วยเหลือจาก พ่อแม่เมื่อมีปัญหา 2) ปัจจัยด้านสังคม เกิดการเลียนแบบความประพฤติที่ไม่ดีจากบุคคลรอบข้างเมื่อเด็กและเยาวชนขาดความหนักแน่น ทางจิตใจจึงอาจถูกรอบข้างชักจูงจากบุคคลรอบข้างได้ง่าย ทำให้เด็กหรือเยาวชนหลงกระทำความผิด 3) ปัจจัยด้านความผิดปกติของร่างกายและจิตใจ เกิดจากความผิดปกติของร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้อารมณ์ของเด็กหรือ เยาวชน ขาดความยับยั้งชั่งใจไม่สามารถควบคุมตนเองได้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ดีและหลงกระทำความผิดจน นำไปสู่การกระทำที่รุนแรงต่อสังคมและคนรอบข้าง

2. ปัญหาการจัดการความหลากหลายทางเพศ

ด้านการจัดการความหลากหลายทางเพศนั้น เรือนจำได้ปฏิบัติตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายภายใต้เพิกโดยกำหนดการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่นเดียวกับผู้ต้องขังทั่วไปภายใต้กรอบของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำ ยึดข้อกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง และผู้ต้องขังหญิงข้ามเพศ ไม่ได้แยกแดนคุมขังเป็นการเฉพาะ แต่จะแยกแดนและแบ่งโซนในการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศนั้น ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาน้อยมาก และในแต่ละวันนั้นผู้ต้องขังมีกิจกรรมทำกันทุกคน มีเวลาพักก็น้อย ทำให้ไม่มีปัญหาใด ๆ และผู้ต้องขังมีความพึงพอใจในการจัดการของเรือนจำในเรื่อง ด้านการศึกษา การจัดสวัสดิการ และการควบคุมและความเสมอภาค สอดคล้องกับปรีชญาณ นักพ่อน (2562) กล่าวว่า การกำหนดแนวปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ในแต่ละด้านย่อมนำไปสู่คุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังตลอดระยะเวลาที่ถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ หรืออาจกล่าวได้ว่า เรือนจำได้กลายมาเป็นสังคมหรือโลกของผู้ต้องขังที่ต้องมีการกำหนดกฎระเบียบกติกากในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยกรมราชทัณฑ์ในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางและมาตรการใน การดูแล ควบคุม และพัฒนาผู้ต้องขัง ซึ่งภารกิจพื้นฐานที่สำคัญคือ การจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขัง โดยต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างหลักสิทธิขั้นพื้นฐานแห่งความเป็นมนุษย์และแนวนโยบายในการดำเนินงานด้านแนวทางการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการจำคุกเพื่อเป้าหมายในการปกป้องสังคม และ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสียของผู้ต้องขังที่นับว่าเป็นผู้กระทำความผิดต่อสังคม เพื่อให้เกิดแนวทางการจัดสวัสดิการ ให้แก่ผู้ต้องขังที่เหมาะสม

3. แนวทางการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

เรือนจำปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้วยความเสมอภาค มีกัลยาณมิตรต่อกัน มีความเข้าใจกัน ซึ่งปัจจุบันมีมาตรการที่เป็นระบบรัดกุม สามารถควบคุมความเสมอภาคได้มากขึ้นและต่อเนื่อง อีกทั้งผู้ต้องขังมีความเข้าใจในการปฏิบัติตนได้ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของเรือนจำเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้ต้องขังได้รับการส่งเสริมด้านการศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา ได้รับสวัสดิการช่วยเหลือสิ่งของที่เป็น สอดคล้องกับกรมราชทัณฑ์ (2560) กล่าวว่า กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่มีภารกิจด้านการควบคุมผู้กระทำความผิด ตามคำพิพากษาของศาลควบคุมไปกับการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมให้ผู้กระทำความผิดเหล่านั้นเป็นคนดีเพื่อกลับคืนสู่สังคม ซึ่งส่วนหนึ่งของการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังได้นำ “การศึกษา” มาใช้ประกอบด้วย การศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ ระดับอุดมศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ที่สอดคล้องกับบริบท

ผู้ต้องขังแต่ละประเภท ตามความสนใจ ความต้องการโอกาสความพร้อม ศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล และกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาผู้ต้องขังให้มีความชัดเจน เพื่อเรือนจำ ทักษสถานในฐานะผู้ปฏิบัติ จะได้มีแนวทางในการปฏิบัติให้ตรงตามเป้าประสงค์อย่างเป็นรูปธรรมและการปฏิบัติงานด้านการศึกษามีรายละเอียดการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตลอดจนมีองค์ความรู้ที่มีลักษณะเฉพาะที่มีคุณค่าต่อการรวบรวม และถ่ายทอดให้กับบุคลากร เพื่อให้เป็นมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขัง และนิติพล ธาระรูป (2561, น. 76) กล่าวว่า การพัฒนาให้ผู้ต้องขังมีจิตสำนึกการทำดี ละชั่ว กลัวยาบ การให้ความรู้ด้วยการฝึกทักษะวิชาชีพที่ตอบสนองทั้งความต้องการของผู้ต้องขังและตลาดแรงงาน ให้การศึกษาในระดับต่าง ๆ ให้สามารถอยู่ในสังคมได้ เมื่อพ้นโทษให้มีอาชีพรองรับ เป็นการเพิ่มโอกาสการมีงานทำของผู้ต้องขัง

5.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันการพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเลือกกลุ่มเป้าหมาย 2) การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง 3) การดำเนินการ ประกอบด้วย (1) ด้านการศึกษา (2) การจัดสวัสดิการ (3) ด้านการควบคุมความเสมอภาค และ 4) ติดตามประเมินผล ซึ่งเน้นการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศให้กับผู้ต้องขังให้มีความรู้ มีทักษะการประกอบอาชีพ ได้รับสวัสดิการอย่างเสมอภาคเหมาะสม สอดคล้องกับนิติพล ธาระรูป (2561) ที่ศึกษาวิจัยรูปแบบการปฏิรูปเรือนจำ และกระบวนการคืนผู้ต้องขังสู่ชุมชนสันติสุข โดยมีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ 1) การรับตัวผู้ต้องขัง 2) การดำเนินการพัฒนาพฤตินิสัย ประกอบด้วย (1) การพัฒนาจิตใจ (2) การให้การศึกษา (3) การจัดสวัสดิการ (4) การส่งเสริมสุขภาพ (5) การจัดการสิ่งแวดล้อม 3) เตรียมการปล่อยตัว ประกอบด้วย (1) การสร้างสังคมอบอุ่น (2) การหลุดพ้นอาชญากรรม (3) การจัดตั้งกองทุนพึ่งพาตนเอง และ 4) การดูแลหลังการปล่อยตัว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาพฤตินิสัยให้กับผู้ต้องขังให้มีความรู้ มีทักษะการประกอบอาชีพ มีสุขภาพดี สร้างสังคมอบอุ่น พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม โดยนาระบบคณะกรรมการหมู่บ้านในเรือนจำดูแลผู้ต้องขัง ซึ่งในเรือนจำอำเภอหนองระ จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ผู้ต้องขังมีอัตราการกระทำผิดซ้ำต่ำเพียงร้อยละ 11 และไม่พบสารเสพติดและสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำร้อยละ 100

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยด้านวิชาการ

1) มีการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติและช่วยเหลือต่อกลุ่มผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศที่ชัดเจนกว่าเดิมให้มากขึ้น พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินอย่างจริงจัง

2) มีการรณรงค์ให้เกิดการยอมรับผู้พ้นโทษ เพื่อให้โอกาสผู้ต้องขังสามารถดำเนินชีวิตของตนในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อลดโอกาสในการกลับมากระทำผิดซ้ำ เช่น ทำ MOU กับสถานประกอบการ

6.2 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยด้านการนำไปใช้

1) ควรมีการกำหนดแนวทางการดูแลผู้ต้องขังในกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศให้เหมาะสมต่อไป เช่น มีการจัดห้องอาบน้ำ ห้องสุขา จัดสวัสดิการที่เหมาะสม ด้วยการจัดด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามความต้องการของผู้ต้องขัง

2) ผลการศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการลดปัญหาหรือผลกระทบต่อสิทธิหรือความต้องการพื้นฐานของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ทางกายภาพ ซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทในการออกกฎหมาย ที่สามารถลดผลกระทบต่อความต้องการพื้นฐานของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศได้

6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษารูปแบบการจัดการผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยเป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่มีคุณภาพมากขึ้น

2) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการคุณภาพชีวิตหลังพ้นโทษของผู้ต้องขัง เพื่อหาแนวทางในการจัดการและเป็นการเปิดโอกาสให้สถานประกอบการในเขตพื้นที่มีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นถึงความต้องการมากขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม. (2558). *บทสรุปสำหรับผู้บริหารเกี่ยวกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2557 – 2561*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- กรมราชทัณฑ์. (2558). *แผนปฏิบัติการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559-2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- กรมราชทัณฑ์. (2560). *คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง*. กรุงเทพฯ: ส่วนส่งเสริมการศึกษา สำนักพัฒนาพฤตินิสัยกรมราชทัณฑ์.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และกุลภา วจนสาระ. (2560). การขับเคลื่อน ‘คุกไทย’ สู่ ‘เรือนจำสุขภาวะ’. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- กอบเกียรติ กลวิวัฒน์. (2560). *กรมราชทัณฑ์ ส่งแยกขังนักโทษกลุ่มเพศทางเลือก*. สืบค้น 10 มกราคม 2564, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/746426>
- คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน. (2554). *กลไกของมนุษย์กับการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิฟรีดริชชอเลแบร์.
- จารุวรรณ คงยศ. (2561). *เพศภาวะ เพศวิถี ประสบการณ์ชีวิตของกะเทยในคุก*. วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล สาขาวิชาการวิจัยทางสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์. (2561). *ความหลากหลายทางเพศกับกรอบทางสังคม*. สืบค้น 5 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/21760#>
- จิตติยา เพชรมน. (2559). การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเปรียบเทียบ. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*, 24(1), 17 – 46.
- ธรรมนัย อ่อนทอง. (2562). การคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง: ศึกษากรณีกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ. *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์*, 12(3), 470 – 480.
- นฤพนธ์ ตัววิเศษ. (2560). *แนวคิดทฤษฎีเรื่อง “ความหลากหลายทางเพศ”*. สืบค้น 10 มกราคม 2564, จาก <https://www.sac.or.th/main/th/article/detail/56>
- นิติพล ธาระรูป. (2561). *โครงการพัฒนารูปแบบการปฏิรูปเรือนจำ และกระบวนการคืนผู้ต้องขังสู่ชุมชนสันติสุข*. ได้รับทุนอุดหนุน จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2558). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ปรีชญาณ นักร้อน. (2562). *การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังของไทย*. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 22(1), 74 – 89.
- ฟาติมะห์ ชันธศักดิ์. (2557). *สาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนและกระบวนการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553*. ยะลา: สำนักงานอัยการคดี เยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. เล่ม 134 ตอนที่ 40ก 6 เมษายน 2560. 1 – 90.
- ลภัสกร จันทเพา. (2561). *ผู้ต้องขังข้ามเพศในเรือนจำ*. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 11(2), 31 – 46.
- สกล โสภิตอาชาศักดิ์. (2560). *การรับรองเพศสถานะตามกฎหมายในประเทศไทย: การทบทวนกฎหมายและนโยบาย*. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประเทศไทย.
- สมชาย บริชาศิลป์กุล. (2558). *บุคคลเพศหลากหลายในระบบกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสิทธิและความเป็นธรรมทางเพศ,
- อดิสร จันทรสข. (2560). *การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของกลุ่ม LGBTI ในประเทศ*. สืบค้น 20 มกราคม 2564, จาก

https://prachatailand.blogspot.com/2017/11/prachatai3info_13.html#1

Berry, Rita S. Y. (1999).

Collecting Data by In-Depth Interviewing. Retrieved from

<http://www.leeds.ac.uk/educol/documents/000001172.htm>

การปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Basic Practices as Buddhist of Students from the Faculty of Humanities and Social Sciences

บุญรอด บุญเกิด¹, สกุน อ้นมา² และ ขันทอง วิชเดช³

Boonrod Boongird, Sakun Onma and Khanthong Wichadech

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตจำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 28 ข้อ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .21 - .85 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .92 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2563 ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยความคลาดเคลื่อน .05 ของยามาเน่ จำนวน 357 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สถิติเปรียบเทียบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 3 โดยเว้นจากการประพาศิลาภิเษก, นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 2 โดยเว้นจากการลัก โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน, นิสิตแสดงความเคารพโดยการไหว้ผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ ฯ ทุกครั้งที่พบ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ นิสิตร่วมสนทนาธรรมะกับพระสงฆ์

2. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมนิสิตเพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามชั้นปีการศึกษา พบว่า โดยรวมนิสิตที่มีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกันระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ, ชาวพุทธ, นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

¹ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
Religion and Philosophy Faculty of Humanities and Social Sciences Burapha University
Email : boonrod@go.buu.ac.th

² สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
Religion and Philosophy Faculty of Humanities and Social Sciences Burapha University
Email : sakun@go.buu.ac.th

³ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
Religion and Philosophy Faculty of Humanities and Social Sciences Burapha University
Email : khanthong@go.buu.ac.th

Abstract

This research aimed to study levels of students' basic practices as Buddhist from the faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University, and compare levels of students' basic practices as Buddhist categorized by gender, and academic levels. The research instrument included 5-point scale questionnaire consisting of 28 items. The discrimination was between .21 to .85, while the reliability was at .92. the samples were first, second, third-, and fourth-year students from the faculty of Humanities and Social Sciences Burapha University from the academic year of 2020. The selection was conducted by multi-stage sampling method. With taro Yamane formula, the error was at .05 and representing the samples of 357 people. The data was analyzed by mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, and Sheffe's Method. The research findings are as follows:

1. The level of students' basic practices as Buddhist was at medium level (2.97), holistically. Individually, it found that most of the students practice themselves along with the five precepts on the precept number 3, which is abstention from sexual misconduct, while the second most practiced precept is the precept number 2, which is abstention from theft, another most practiced behavior is that students also pay respects to parents, teachers, and benefactors, and the last most practiced behavior is that the students take part in Dhamma discussions with monks.

2. The comparison of the levels of students' basic practices as Buddhist when categorized by gender suggested that male and female students showed no different level of basic practices. When categorized by academic level, it found that students with different academic levels showed no different level of basic practices as Buddhist.

Keywords: Basic practices as Buddhist, Buddhist, Students from the faculty of Humanities and Social Sciences

วันที่รับบทความ : 12 กรกฎาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 11 พฤศจิกายน 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 17 พฤศจิกายน 2564

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมจากเดิมเป็นอย่างมาก เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ยุคทุนนิยมและเทคโนโลยี ได้ส่งผลให้สภาพสังคมและวิถีชีวิตของประชาชนในสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม รวมทั้งพฤติกรรมของเยาวชนก็ได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมสู่ภาวะเสื่อมถอย ซึ่งเยาวชนตามความหมายในระดับสากลโดยสหประชาชาติระบุว่า เยาวชน คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ในปัจจุบันพบว่า เยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วงหลายประการ เช่น มีปัญหาพฤติกรรมการกินการอยู่ฟุ้งเฟ้อ มีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ใช้ชีวิตแสดงถึงความทันสมัยด้วยการใช้สินค้ายี่ห้อราคาแพง แต่งตัวตามแฟชั่นเลิศจรูด เติบโตตามห้าง นอนดึก ตื่นสาย ขาดเรียน หนีเรียน ชอบก่อเรื่องยกพวกตีกัน ตั้งแก๊งมอเตอร์ไซด์แข่งขันกันอย่างเอาเป็นเอาตายบนท้องถนนในยามค่ำคืน เป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อื่น เด็กวัยรุ่นมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนวัยอันควร เป็นต้น (มติชนออนไลน์, 2563) ซึ่งพฤติกรรมของเยาวชนจะมีความแตกต่างจากในยุคสมัยก่อนเป็นอย่างมาก อีกทั้งในยุคสมัยก่อนที่ประเทศไทยเป็นยุคสังคมเกษตรกรรม สถานที่ที่เยาวชนจะไปรวมตัวกันทำกิจกรรมร่วมกันแห่งหนึ่งก็คือ วัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือวันสำคัญ

อันเป็นส่วนหนึ่งของประเพณีไทย ทำให้เยาวชนไม่ห่างไกลจากวัดและศาสนา แต่ในปัจจุบันมีสถานที่มากมายที่เยาวชนจะนิยมไปรวมตัวกัน เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ สถานเริงรมย์ ผับ บาร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นสถานที่ที่อาจชักนำมอมเมาเยาวชนให้หลงใหลและหลงติดในวัตถุนิยม ประกอบกับเยาวชนในปัจจุบันนั้นเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ โซเชียลมีเดียต่างๆ ส่งผลให้เยาวชนเหล่านี้หมกมุ่นอยู่กับความสุขทางสังคมแบบทุนนิยมซึ่งเน้นเชิงวัตถุนิยม ทำให้เยาวชนยุคนี้ห่างไกลวัดและศาสนา จนละเลยการสนใจทางธรรมและการนำแนวปฏิบัติที่ดีงามในศาสนามาปฏิบัติ กล่าวคือ ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษาและปฏิบัติตนในฐานะพุทธศาสนิกชน สอดคล้องกับที่ คณะเทคโนโลยีและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร (2563) ได้เผยแผ่ข่าวเกี่ยวกับเด็กรุ่นใหม่ไม่สนใจธรรมะ ด้วยมองว่าเป็นเรื่องน่าเบื่อ โดยในเนื้อหาข่าวได้มีการกล่าวถึงผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างคุณค่าและค่านิยมของเยาวชนไทย โดยผู้วิจัยคือ สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่พบว่า “เยาวชนไทยไม่นิยมเข้าวัด หรือสนใจหลักธรรมต่างๆ โดยร้อยละ 50 ไม่เคยทำบุญตักบาตร และร้อยละ 70 ไม่เคยฟังเทศน์” สอดคล้องกับที่สำนักข่าวอิศรา (2558) ได้กล่าวว่า “สังคมไทยปัจจุบันเป็นวัตถุนิยม เด็กวัยรุ่นอยู่กับวัตถุและเงิน ไม่ค่อยเชื่อเรื่องบาปบุญ ไม่กลัวบาป ไม่อายที่จะทำบาป เป็นสังคมที่เอาตัวรอด เห็นแก่ตัว เอาแต่ใจตนเอง ใครดีใครได้ ส่วนคนที่บวชก็ทำตามประเพณีเท่านั้น” จากที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการไม่สนใจในหลักธรรมคำสอนและการปฏิบัติในฐานะชาวพุทธของเยาวชน อันเป็นสถานการณ์ที่น่าวิตกกังวล ดังนั้นจึงควรมีแนวทางส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ ซึ่ง คุณ โทษณ์ (2537) กล่าวว่า ในพระพุทธศาสนาได้มีข้อปฏิบัติอันเป็นการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธที่เน้นให้พุทธศาสนิกชนได้นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเบื้องต้นหลายประการ อันเป็นอุบายในการฝึกตนเอง อบรมตนเองให้เป็นผู้ตั้งมั่นอยู่ในคุณงามความดี มีจิตใจที่ผ่องใส จากที่กล่าวมาข้างต้นหากเด็กและเยาวชนได้น้อมนำการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันจะช่วยทำให้มีพฤติกรรมทางกายที่ดีขึ้น และมีสุขภาพจิตที่ดีงาม

มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของประเทศไทย จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยนิสิตที่เข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษานี้ (ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4) เป็นผู้ที่จะมีช่วงอายุระหว่าง 18-22 ปี จัดอยู่ในกลุ่มของเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ในขอบข่ายและควรได้รับการพัฒนาส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ ประกอบกับที่ตั้งของมหาวิทยาลัยบูรพามีแหล่งดึงดูดใจให้นิสิตหลงใหลในวัตถุนิยมสูง สภาพแวดล้อมรอบๆ มหาวิทยาลัยบูรพานั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว ห้างสรรพสินค้า ตลอดจนมีสถานบันเทิงเริงรมย์จำนวนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ยั่วยุ มอมเมาให้เยาวชนหลงใหลและหลงติดในวัตถุนิยม รวมทั้งมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ง่าย ดังนั้น นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจึงเป็นเยาวชนอีกกลุ่มหนึ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ และจากสถานการณ์วิกฤติปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่ปรากฏดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นความสำคัญของการที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถาบันการศึกษาควรร่วมหาแนวทางพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ไม่สร้างปัญหาหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแนวคิดในทางพระพุทธศาสนาได้สอนถึงการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไว้ว่า เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในชีวิตประจำวันอันจะช่วยทำให้บุคคลมีพฤติกรรมทางกายที่ดีนั้น เป็นแนวคิดหนึ่งที่มีความน่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากนิสิตที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยบูรพาส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว โดยเฉพาะนิสิตของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นนิสิตที่มีโอกาสได้ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต รวมทั้งจำนวนของนิสิตในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีเป็นจำนวนมากเป็นลำดับต้นๆ ของมหาวิทยาลัยบูรพา ดังนั้นการศึกษาระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศของการนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อหาแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนในกลุ่มเยาวชนเพื่อนำร่องในมหาวิทยาลัย โดยเริ่มจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จึงเป็นสิ่งที่เหมาะสม และผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ซึ่งทำการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความตระหนักในความสำคัญของพระพุทธศาสนาและเห็นถึงความสำคัญของการ

ปฏิบัติตนในฐานะชาวพุทธอันเป็นอุบายในการฝึกตนเอง อบรมตนเองให้เป็นผู้ตั้งมั่นอยู่ในคุณงามความดี มีจิตใจที่ผ่องใสได้ จึงมีความสนใจศึกษาระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ ของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ ของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยจำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ ของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

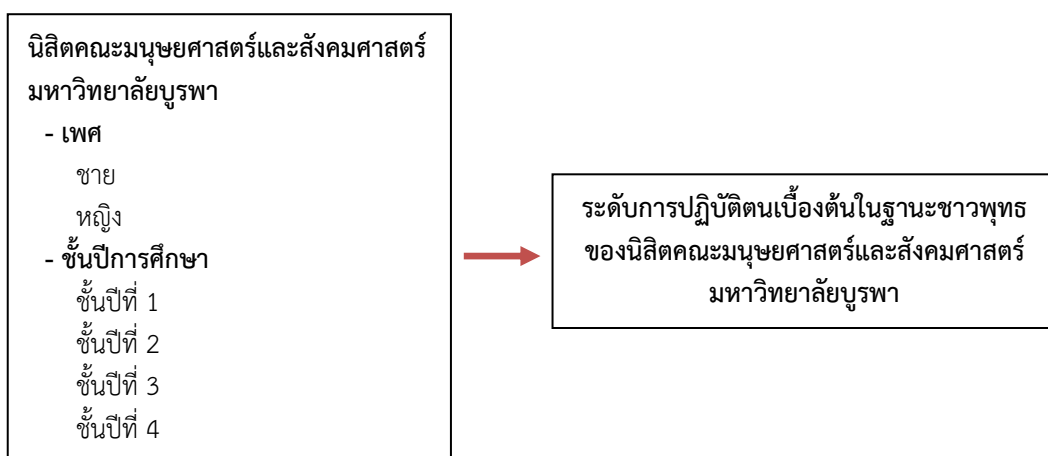
1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้เป็นการศึกษาระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต โดยจำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากร คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,361 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 357 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ เพศและชั้นปีการศึกษาของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตัวแปรตาม คือ ระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษาวิจัย คือ ปีการศึกษา 2563

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,361 คน (ระบบ MIS มหาวิทยาลัยบูรพา, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2563 กลุ่มตัวอย่างได้มาจากวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยความคลาดเคลื่อน .05 ของยามานะ (Yamane, 1970: 580 - 581) จำนวน 357 คน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแต่ละชั้นปี

ระดับชั้นปีการศึกษา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชั้นปีที่ 1	784	83
ชั้นปีที่ 2	933	99
ชั้นปีที่ 3	955	102
ชั้นปีที่ 4	689	73
รวม	3,361	357

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีคำถามเป็นแบบปลายปิดลักษณะแบบมีตัวเลือก จำนวนข้อคำถาม 2 ข้อ ประกอบด้วย เพศและชั้นปีการศึกษา ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดลักษณะแบบมีตัวเลือกประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท จำนวนข้อคำถาม 28 ข้อ

2.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยขั้นแรกได้ทำการศึกษาเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธแล้วนำมาสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย จำนวน 3 ท่าน พิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ภายหลังการพิจารณาเสร็จสิ้นนำแบบสอบถามมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ มีค่าอยู่ระหว่าง .21 - .85 นำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อ ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.92

2.4 การยื่นขอพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการยื่นเสนอเพื่อขอพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา (Burapha University Institutional Review Board) ก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง และได้รับหมายเลขการรับรองเลขที่ IRB2 009/2564

2.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกข้อความจากภาควิชาศาสนาและปรัชญา ไปยังหัวหน้าภาควิชา/ประธานหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยกับนิสิตชั้นปีที่ 1-4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยนัดหมายวัน-เวลา ในการขอเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน ตามชั้นปีการศึกษาของนิสิตกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยกับนิสิตกลุ่มตัวอย่าง ประกอบกับการแจกเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 06-02) และเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 06-03.01) ผู้วิจัยอธิบายคำชี้แจงและรายละเอียดในการตอบแบบสอบถามให้กับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างฟังจนเข้าใจ การเก็บข้อมูลวิจัยเป็นไปโดยสมัครใจ โดยเก็บข้อมูลจากนิสิตที่ยินยอมและเต็มใจให้ข้อมูลเท่านั้น โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัย

2.6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนน้ำหนักแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต นำมาวิเคราะห์ผลข้อมูลโดยการกำหนดค่าของคะแนนแต่ละข้อ โดยแบ่งออกเป็นระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

5	หมายถึง	การปฏิบัติตนมากที่สุด
4	หมายถึง	การปฏิบัติตนมาก
3	หมายถึง	การปฏิบัติตนปานกลาง
2	หมายถึง	การปฏิบัติตนน้อย
1	หมายถึง	การปฏิบัติตนน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้ง 5 ระดับ โดยเอาคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด กำหนดเป็นเกณฑ์และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535: 23-24)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติตนอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติตนอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติตนอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติตนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติเปรียบเทียบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Sheffe's Method)

3. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.39 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.61 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 23.25 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 27.73 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 28.57 และศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 20.45 สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

3.1 ระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 7 ข้อ ระดับปานกลาง 12 ข้อ ระดับน้อย 7 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ โดยอันดับแรก คือ นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 3 โดยเว้นจากการประพาศิริมุติในกาม รองลงมาคือ นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 2 โดยเว้นจากการลัก โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน และนิสิตแสดงความเคารพโดยการไหว้ผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ ฯ ทุกครั้งที่พบ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ นิสิตร่วมสนทนาธรรมะกับพระสงฆ์ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมและรายข้อ

การปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ	n = 357		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
นิสิตไหว้พระสวดมนต์ก่อนนอนเป็นกิจวัตรประจำวัน	1.97	1.25	น้อย	25
นิสิตแสดงความเคารพโดยการไหว้ เมื่อพบพระภิกษุสงฆ์และสามเณร	3.67	1.21	มาก	5
นิสิตแสดงความเคารพโดยการไหว้ เมื่อผ่านปูชนียวัตถุ-ปูชนียสถานทางพุทธศาสนา เช่น พระพุทธรูป สลูปเจดีย์ พระธาตุ วิหาร ฯ	3.59	1.27	มาก	7
นิสิตแสดงความเคารพโดยการไหว้ผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ ฯ ทุกครั้งที่พบ	4.42	0.77	มาก	3
นิสิตใส่บาตรแด่พระภิกษุสงฆ์ในวันสำคัญในชีวิต เช่น วันเกิด	3.18	1.38	ปานกลาง	13
นิสิตใส่บาตรแด่พระภิกษุสงฆ์ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา ฯ	2.73	1.21	ปานกลาง	16
นิสิตเข้าร่วมทำบุญที่วัดในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา ฯ	2.70	1.17	ปานกลาง	17

ตารางที่ 2 (ต่อ) คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมและรายข้อ

การปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ	$n = 357$		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
นิสิตเข้าร่วมงานบุญประจำปีของวัดตามโอกาส เช่น งานปิดทองฝังลูกนิมิต ฯ	2.66	1.22	ปานกลาง	19
นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 1 โดยเว้นจากการฆ่าสัตว์ การประทุษร้าย	3.63	1.15	มาก	6
นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 2 โดยเว้นจากการลัก โกง ละเมิด กรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน	4.49	0.90	มาก	2
นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 3 โดยเว้นจากการประพฤติดิฉินในกาม	4.51	0.93	มากที่สุด	1
นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 4 โดยเว้นจากการพูดเท็จ โกหก หลอกลวง	3.50	1.01	ปานกลาง	9
นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 5 โดยเว้นจากสุราและเมรัย สิ่งเสพติดให้โทษ	3.43	1.33	ปานกลาง	10
นิสิตทำบุญโดยการถวายจตุปัจจัยแด่พระสงฆ์ ตามควรแก่กำลัง ในโอกาสต่างๆ	3.19	1.23	ปานกลาง	12
นิสิตทำบุญโดยการปล่อยชีวิตสัตว์ เช่น ปลา นก เต่า ฯ ในโอกาสต่างๆ	2.68	1.35	ปานกลาง	18
นิสิตบริจาคทานให้แก่ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ตามควรแก่กำลัง ในโอกาสต่างๆ	3.57	1.10	มาก	8
นิสิตช่วยเหลือกิจกรรมของวัดตามโอกาส เช่น เก็บกวาด ทำความสะอาดวัด ฯ	2.41	1.21	น้อย	21
นิสิตฟังเทศน์ ฟังรายการธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ	1.81	1.11	น้อย	26
นิสิตศึกษาค้นคว้า อ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรมะ	1.73	1.02	น้อย	27
นิสิตร่วมสนทนาธรรมะกับพระสงฆ์	1.50	0.89	น้อยที่สุด	28
นิสิตฝึกนั่งสมาธิ บริหารจิตและเจริญปัญญา	2.04	1.05	น้อย	23
นิสิตเข้าร่วมการปฏิบัติธรรมในโอกาสต่างๆ	2.00	1.10	น้อย	24
นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	2.83	0.96	ปานกลาง	15
นิสิตจดจำบทสวดสำคัญๆ ในพระพุทธศาสนาได้ เช่น บทสรรเสริญพระพุทธรูป (อิติปิโส)	3.22	1.25	ปานกลาง	11
นิสิตนำหลักธรรมอริยบท 4 มาปรับใช้ในการศึกษาเล่าเรียน	2.64	1.09	ปานกลาง	20

ตารางที่ 2 (ต่อ) คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมและรายข้อ

การปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธ	n = 357		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
นิสิตนำหลักธรรมเบญจศีล-เบญจธรรม มาแนะนำ ถ่ายทอดแก่เพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ	2.18	1.07	น้อย	22
นิสิตยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทาง สำหรับประพฤติปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่างๆ	2.85	1.13	ปานกลาง	14
นิสิตให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและคนชรา	4.13	0.90	มาก	4
รวม	2.97	0.59	ปานกลาง	

3.2 ระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนิสิตเพศชายมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ส่วนนิสิตเพศหญิงมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.99

เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธโดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมนิสิตเพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ 1) นิสิตเข้าร่วมทำบุญที่วัดในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา 2) นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 3 โดยเว้นจากการประพฤติดิฉันในกาม 3) นิสิตทำบุญโดยการปล่อยชีวิตสัตว์ เช่น ปลา นก เต่า ในโอกาสต่างๆ 4) นิสิตบริจาคทานให้แก่ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ตามควรแก่กำลังในโอกาสต่างๆ 5) นิสิตฝึกนั่งสมาธิ บริหารจิตและเจริญปัญญา 6) นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 7) นิสิตให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและคนชรา ส่วนข้ออื่นๆ นอกจากนี้นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่แตกต่างกัน

3.3 ระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามชั้นปีการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนิสิตชั้นปีการศึกษาที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 นิสิตชั้นปีการศึกษาที่ 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 นิสิตชั้นปีการศึกษาที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 และนิสิตชั้นปีการศึกษาที่ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.86

เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธโดยจำแนกตามชั้นปีการศึกษา พบว่า โดยรวมนิสิตชั้นปีที่มีการศึกษาแตกต่างกันระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตชั้นปีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 1) นิสิตเข้าร่วมงานบุญประจำปีของวัดตามโอกาส เช่น งานปิดทองฝังลูกนิมิตฯ และ 2) นิสิตฟังเทศน์ ฟังรายการธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ ส่วนข้ออื่นๆ นอกจากนี้นิสิตแต่ละชั้นปีการศึกษามีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่แตกต่างกัน โดยระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามชั้นปีการศึกษา ในข้อนิสิตเข้าร่วมงานบุญประจำปีของวัดตามโอกาส เช่น งานปิดทองฝังลูกนิมิตฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 ส่วนในข้อนิสิตฟังเทศน์ ฟังรายการธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4

4. อภิปรายผล

4.1 จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระริน อคฺเตโช (2556) ที่พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนวัดปุณณวาส พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนวัดปุณณวาส อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะเยาวชนในปัจจุบันมีค่านิยมและการปฏิบัติตนที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับการให้ความสนใจ การให้ความสำคัญและความเอาใจใส่ต่อความเชื่อ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาต่างๆ น้อยลง แม้กระทั่งในพระพุทธศาสนาเองเยาวชนที่นับถือพระพุทธศาสนาก็ไม่นิยมเข้าวัด ไม่ค่อยสนใจให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตนตามหลักธรรมต่างๆ เหมือนเช่นสมัยก่อน สอดคล้องกับที่ คณะเทคโนโลยีและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร (2563) ที่ได้เผยแผ่ข่าวเกี่ยวกับเด็กรุ่นใหม่ไม่สนใจธรรมะ ด้วยเหตุผลว่าน่าเบื่อ โดยในเนื้อหาข่าวได้มีการกล่าวถึงผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างคุณค่าและค่านิยมของเยาวชนไทยของสมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่พบว่า “เยาวชนไทยไม่นิยมเข้าวัด หรือไม่สนใจหลักธรรมต่างๆ โดยร้อยละ 50 ไม่เคยทำบุญตักบาตร และร้อยละ 70 ไม่เคยฟังเทศน์” โดยสถานการณ์การข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่ปรากฏในเยาวชนไทยปัจจุบัน ซึ่งนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถือว่าเป็นผู้ที่มีอายุจัดอยู่ในกลุ่มเยาวชนด้วยเช่นกัน จึงมีภาพรวมระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่สูงมากนัก อยู่เพียงในระดับปานกลางเท่านั้น และเมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยอันดับแรก คือ นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 3 โดยเว้นจากการประพฤติดมในกาม รองลงมาคือ นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 2 โดยเว้นจากการลัก โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน และนิสิตแสดงความเคารพโดยการไหว้ผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ ฯ ทุกครั้งที่พบ ซึ่งการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธทั้งสามข้อนี้มีค่าเฉลี่ยที่มากกว่าข้ออื่น ๆ อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติตนดังกล่าวถูกถ่ายทอดและปลูกฝังให้เป็นส่วนหนึ่งในวิถีการดำเนินชีวิตของเยาวชนมาช้านานผ่านสถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน และวัด จึงให้การปฏิบัติตนด้านดังกล่าวเป็นเหมือนข้อควรปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวัน ทำให้มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนที่มากกว่าข้ออื่นๆ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ นิสิตร่วมสนทนาธรรมะกับพระสงฆ์ มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุด สาเหตุของการปฏิบัติตนของเยาวชนด้านนี้มีน้อยอาจเนื่องมาจากเยาวชนปัจจุบันมีวิถีการดำเนินชีวิตที่มีความห่างไกลวัดและพระสงฆ์ จึงทำให้โอกาสในการร่วมสนทนาธรรมะกับพระสงฆ์ลดน้อยลงไปตามไปด้วย ซึ่งการได้สนทนาธรรมะกับพระสงฆ์ที่เป็นผู้รู้ในพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะจะทำให้ชาวพุทธได้มีโอกาสศึกษาธรรมะเพื่อเข้าใจในหลักธรรมคำสอนอันจะเป็นการนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญหนา จิมารัง (2558) ที่กล่าวว่า ชาวพุทธที่ดีควรให้ความสนใจศึกษาค้นคว้าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และน้อมนำหลักธรรมที่ได้ศึกษาแล้วมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมแก่ฐานะของตน จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต อาจต้องมีการปรับเปลี่ยน โดยควรเน้นย้ำไปในลักษณะของกิจกรรมประยุกต์และสอดคล้องไปกับวิถีชีวิตประจำวันของเยาวชน

4.2 จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา โดยรวมนิสิตเพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระริน อคฺเตโช (2556) ที่พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดปุณณวาส เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองในปัจจุบัน และอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนวัดปุณณวาส มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ทราบได้ว่านิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่นับถือพระพุทธศาสนาไม่ว่าจะเป็นเพศใด ชั้นปีการศึกษาใดก็ตาม ภาพรวมมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธไม่แตกต่างกัน ดังนั้น การจะส่งเสริมการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตอาจไม่จำเป็นต้องจำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อ ซึ่งมีจำนวน 5 ข้อ ที่นิสิตเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนมากกว่านิสิตเพศชาย ได้แก่ 1) นิสิตเข้าร่วมทำบุญที่วัดในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา

2) นิสิตรักษาศีล 5 ข้อที่ 3 โดยเว้นจากการประพฤติดีกในกาม 3) นิสิตทำบุญโดยการปล่อยชีวิตสัตว์ เช่น ปลา นก เต่าฯ ในโอกาสต่างๆ 4) นิสิตบริจาคทานให้แก่ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ตามควรแก่กำลังในโอกาสต่างๆ และ 5) นิสิตให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและคนชรา และมีจำนวน 2 ข้อเท่านั้นที่นิสิตเพศชายมีระดับการปฏิบัติตนมากกว่านิสิตเพศหญิง ได้แก่ 1) นิสิตฝึกนั่งสมาธิ บริหารจิตและเจริญปัญญา และ 2) นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า การฝึกนั่งสมาธิ บริหารจิตและเจริญปัญญา รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นิสิตเพศชายอาจมีโอกาสนในการปฏิบัติเรื่องเหล่านี้มากกว่านิสิตเพศหญิงเนื่องจากมีช่องทางการศึกษาและเข้าถึงที่หลากหลายมากกว่า เช่น การบรรพชาเป็นสามเณร การสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ได้โดยตรงและสะดวก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตชั้นปีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ 1) นิสิตเข้าร่วมงานบุญประจำปีของวัดตามโอกาส เช่น งานปิดทองฝังลูกนิมิตฯ ชั้นปีที่พบความแตกต่าง คือ ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 และ 2) นิสิตฟังเทศน์ ฟังรายการธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ ชั้นปีที่พบความแตกต่าง คือ ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4 ซึ่งข้อแตกต่างรายข้อนี้อาจเป็นข้อที่ควรคำนึงในการเน้นย้ำเพิ่มเติมในการส่งเสริมการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิต โดยควรเน้นย้ำไปในลักษณะของกิจกรรมประยุกต์และสอดแทรกไปกับวิถีชีวิตประจำวันของเยาวชน การจะส่งเสริมการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ไม่จำเป็นต้องจำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรทำการศึกษาในระดับการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในทัศนะของผู้ปกครองร่วมด้วย

5.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนเบื้องต้นในฐานะชาวพุทธของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

6. กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยเงินรายได้ส่วนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เลขที่สัญญา Huso 13/2563 ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

7. เอกสารอ้างอิง

คณะเทคโนโลยีและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2563). *หวัน! เด็กรุ่นใหม่ไม่สนใจธรรมะ เหตุมองว่าน่าเบื่อ*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563, จาก http://www.ictsilpakorn.com/ictmedia/detail.php?news_id=118#.XqQZV2gzPZ.
 คุณ โทษณ์. (2537). *พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า
กับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*, 3(1), หน้า 23-24.
- บุญหนา จิมารัง. (2558). รายงานวิจัยเรื่อง ศึกษากระบวนการพัฒนาชาวพุทธต้นแบบและคุณค่าที่มีต่อชุมชน.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พระริน อคคเตโช. (2556). การศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ด้านคุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนวัดบูรณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- มติชนออนไลน์. (2563). สถานการณ์ปัจจุบันของเด็กและเยาวชนไทย นำวิกฤตในอนาคตยิ่งน่าเป็นห่วง.
สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2563, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1313057.
- สำนักข่าวอิศรา. (2558). คำตอบ...ทำไมคนไทยห่างไกลวัด. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2558, จาก
https://www.isranews.org/thaireform-other-news/40254-temple_40254.html.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essential of Psychological testing*. (5th ed). New York: Haper Collins.
- Yamane. (1970). *Statistics: And Introductory Analysis*. New York: Harper & Row.

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

The Relationship between Management and the Operation of Student Assistant System in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2

อัจฉรา ภูมิพานิช¹ และ ภัทรรมณณ์ เรืองวิทย์วุฒิ²
Autchara Pumpanich¹ and Phatamon Ruangvitayavut²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 2) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ครูของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 251 คน ผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan หลังจากนั้นผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยแบ่งสัดส่วนแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Person's Product Moment Correlation Coefficient ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการดำเนินการ ให้เหมาะสม ด้านการวางแผน และด้านการตรวจสอบ 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน และ 3) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก จึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยต้องมีระบบการดำเนินงานที่ดี มีการวางแผนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
Department of Educational Administration Master of Education degree program Siam Technology College
Email: apumpanich@gmail.com

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
Department of Educational Administration Master of Education degree program Siam Technology College
Email: Teacherphat@hotmail.com

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The purposes of this study were: 1) to study the management and the operation of student assistant system in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, 2) to study the operation of student assistant system in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 and 3) to find out the relationship between management and the operation of student assistant system in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. This research is quantitative research. A sample was selected from 251 teachers in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. The researcher determined the sample size by opening a ready-made table of Krejcie & Morgan. With a simple random method by dividing the proportions of each school, the research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire with a confidence value of 0.93. The statistics used an analysis of the such as frequency, percentage, mean, standard deviation and Person's Product Moment Correlation coefficient. The finding were as follows: The results of the study were as follows: 1) The management and the operation of student assistant system in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 in overall was a high level. When considering each aspect was found at the high level every level. The order from high to low, as follows: the implementation of the plan, the appropriate operation, the planning and the inspection. 2) The operation of student assistant system in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 In overall was a high level. When considering each aspect was found at the high level every level. The order from high to low, as follows: knowing individual students, screening for students and forwarding students. 3) The find out the relationship between management and the operation of student assistant system in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 there is a positive relationship. The results showed that of management effect to the success of the operation of student assistant system at a high level. Therefore, must focus on the management and the operation of student assistant system that have a good management system, systematic planning and the operation of student assistant system to enable management to be more efficiently.

Keywords: Management, The Operation of Student Assistant System, Opportunity Expansion School

วันที่รับบทความ : 10 กรกฎาคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 30 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 30 ธันวาคม 2564

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในสังคมโลก และส่งผลกระทบต่อให้กับวัยรุ่นทั่วโลกมีพฤติกรรมการเล่นแบบโดยเฉพาะการบริโภคสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ต่าง ๆ เช่น การแชทส่งข้อความเกี่ยวกับเรื่อง “เซ็กส์” โดยผ่านทางโทรศัพท์มือถือที่ส่งรูปโป๊ และคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการร่วมเพศ อันส่งผลให้เด็กและเยาวชนในวัยเรียนมีพฤติกรรมทางเพศ

ที่เป็นปัญหาทั้งต่อตนเองและสังคม (ภัทร์ธมณณ์ เรื่องวิทยาวุฒิ, 2551) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขยายโอกาสที่นักเรียนพฤติกรรมมรพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีการเลียนแบบ บริโภคสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ และรวมไปถึงมีการเสพยาเสพติดชนิดต่าง ๆ อันมีสาเหตุมาจากการลอกเลียนแบบสื่อ และสังคมโลกออนไลน์ต่าง ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งกำลังเข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตประจำวันของเด็ก และเยาวชน ที่รวมไปถึงคนในสังคมที่มีทั้งคุณและโทษ อันนำไปสู่ปัญหาของสังคมที่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ โดยต้องให้การดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักวิธีการป้องกันตนเองให้รู้เท่าทันสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ และห่างไกลจากเสพติดชนิดต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การออกจากโรงเรียนกลางคัน ดังนั้นนักเรียน ทุกคน จึงต้องได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดต่าง ๆ และเรื่องเพศ ซึ่งภัทร์ธมณณ์ เรื่องวิทยาวุฒิ ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของการมีเพศสัมพันธ์ของที่มีเหตุผลที่แตกต่างกันไปตามสาเหตุ และโครงสร้างของพฤติกรรมทางเพศที่เป็นปัญหา (2551) ดังนั้นก่อนที่จะเกิดปัญหาหรือจำเป็นต้องแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จึงต้องมีการเตรียมความพร้อม และดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กนักเรียนละเว้นจากการประพฤติตนที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ เช่น ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาการหนีเรียนการขาดเรียน การมีพฤติกรรมก้าวร้าว การพูดจาไม่สุภาพ การขาดวินัย การแต่งกายที่ไม่เหมาะสม การคบเพื่อน การติดเกม ตลอดจนปัญหาการอ่านไม่ออก และเขียนไม่ได้ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2552) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ตลอดจนการมีพฤติกรรมเสี่ยงอื่น ๆ เช่น ภาวะสมาธิสั้น การติดแชท และการติดเกมในโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ซึ่งยังคงเป็นประเด็นปัญหาของสังคมที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสจะต้องให้ความสำคัญ และต้องแสวงหาวิธีการบริหารจัดการ และการดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ดังนั้นจึงต้องเร่งดำเนินการ และให้มีการศึกษากันในเชิงลึกเพื่อหาวิธีการป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ กันอย่างจริงจัง จะเห็นได้ว่าปัจจุบันยังเป็นปัญหาที่มีให้เห็นในทุกสังคมที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหากันอย่างจริงจัง และยังไม่มีการศึกษาในเรื่องนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ซึ่งผลจากการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

1.2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

1.2.3 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาส ใน 4 ด้าน
(อัญพร ก้อยชูสกุล, 2554)

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน
3. ด้านการตรวจสอบ
4. ด้านการดำเนินการให้เหมาะสม

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
ขยายโอกาส ใน 5 ด้าน (ผล พรหมทอง, 2555)

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมพัฒนานักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อนักเรียน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขอบข่ายการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับค่านิยมศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ศึกษา สร้างข้อคำถามฉบับร่างตามขอบข่ายที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ มาหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ตามเกณฑ์มาตรฐาน และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ประจำปี การศึกษา 2560 จำนวน 726 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp.607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น จำนวน 251 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย และหาสัดส่วนตามจำนวนโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออก เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับคืนทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บมาพิจารณาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของครู โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยวิธีการหาความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 251 คน โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ตามลำดับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 251 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 20-30 ปี มีระดับการ ศึกษาปริญญาตรี และมีตำแหน่งครูชำนาญการ ผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.22$, SD. = 0.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 4.34$, SD. = 0.23) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการให้เหมาะสม ($\bar{X} = 4.22$, SD. = 0.21) และด้านการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.14$, SD. = 0.13) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.19$, SD. = 0.12) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.19$, SD. = 0.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสร้างความตระหนักความเข้าใจและประชาสัมพันธ์งานให้แก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.26$, SD. = 0.44) รองลงมา คือ มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.25$, SD. = 0.43) มีการจัดทำแผนงาน โครงการ แผนปฏิบัติการ และปฏิทินปฏิบัติงานเป็นภาคเรียน และตลอดปีการศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, SD. = 0.37) และมีการวางแผนปฏิบัติงาน มีการวิเคราะห์สภาพความพร้อมก่อนการดำเนิน ($\bar{X} = 4.15$, SD. = 0.36) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการดำเนินการให้มีคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 4.10$, SD. = 0.30)

1.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.34$, SD. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตลอดปีการศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, SD. = 0.50) รองลงมา คือ มีการจัดทำระเบียบสะสม ของนักเรียนทุกคนมีการสังเกต และบันทึกข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.37$, SD. = 0.48) มีการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน ($\bar{X} = 4.32$, SD. = 0.47) และมีการดำเนินการส่งต่ออย่างเป็นระบบ มีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.29$, SD. = 0.46) ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาคความประพฤติของนักเรียน ($\bar{X} = 4.23$, SD. = 0.42)

1.3 ด้านการตรวจสอบ โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.14$, SD. = 0.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดอบรมพัฒนากิจกรรมการผู้รับผิดชอบ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลให้มีความรู้ความเข้าใจ ในงาน และสามารถปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = 4.22$, SD. = 0.42) รองลงมา คือ มีการดำเนินการจัดเก็บ และรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.16$, SD. = 0.36) มีการจัดทำเครื่องมือการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลตามเกณฑ์มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.12$, SD. = 0.32) และมีการนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลไปปรับปรุง และพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.10$, SD. = 0.30) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.10$, SD. = 0.29) มีการนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลไปปรับปรุง และพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.10$, SD. = 0.30)

1.4 ด้านการดำเนินการให้เหมาะสม โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.22$, SD. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำรายงานสรุปผลและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 4.37$, SD. = 0.48) รองลงมา คือ มีแผนปฏิบัติการที่เป็นมาตรฐานและเกิดผลสัมฤทธิ์จริง ($\bar{X} = 4.22$, SD. = 0.41) ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบ ($\bar{X} = 4.10$, $SD. = 0.35$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับมีการสร้างความตระหนักรู้ให้นักเรียนรู้จักวิธีการป้องกันตนเอง และสามารถป้องกันตนเองได้ ($\bar{X} = 4.10$, $SD. = 0.35$)

1.5 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.23$, $SD. = 0.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีแผนและปฏิทินปฏิบัติงานการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเตรียมความพร้อม ($\bar{X} = 4.33$, $SD. = 0.47$) รองลงมา คือ มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือในการ เก็บข้อมูลนักเรียนด้านความสามารถพิเศษ ($\bar{X} = 4.31$, $SD. = 0.47$) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.22$, $SD. = 0.42$) และมีการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนเพื่อทำการรู้จักนักเรียน ($\bar{X} = 4.16$, $SD. = 0.36$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่นๆ ที่พบเพิ่มเติม ($\bar{X} = 4.10$, $SD. =$)

1.6 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ($\bar{X} = 4.25$, $SD. = 0.44$) รองลงมาคือ มีการใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนเพื่อจัดแบ่งเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา ($\bar{X} = 4.23$, $SD. = 0.42$) มีการติดตามผล และประเมินผลนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.22$, $SD. = 0.41$) และมีการนำผลการประเมินการคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการสรุปผลและรายงานผลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อผู้บริหารผู้ปกครองและชุมชนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.09$, $SD. = 0.28$)

1.7 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.26$, $SD. = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประสานงานกับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.33$, $SD. = 0.46$) รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนให้ดีขึ้นกว่าเดิม และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง ($\bar{X} = 4.31$, $SD. = 0.47$) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีมาตรฐานความรู้สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.25$, $SD. = 0.43$) และมีการให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติสนับสนุนดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกกลุ่มอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.23$, $SD. = 0.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความ สามารถได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.19$, $SD. = 0.39$)

1.8 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.19$, $SD. = 0.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการพบปะพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับข้อมูลของนักเรียนเพื่อการป้องกันปัญหา ($\bar{X} = 4.30$, $SD. = 0.46$) รองลงมา คือ มีการให้ความร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา นักเรียน ($\bar{X} = 4.28$, $SD. =$) มีการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหาด้วยความเต็มใจ และมีความเอื้ออาทรกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.40$) และมีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 4.16$, $SD. = 0.37$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนโดยออกเยี่ยมบ้านเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือ ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.00$)

1.9 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD. = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.30$, $SD. = 0.46$) รองลงมา คือ มีการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.28$, $SD. = 0.45$) มีการรวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานผล การส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.15$, $SD. = 0.36$) และมีการส่งต่อนักเรียนที่

ต้องการความช่วยเหลือไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$ SD. = 0.29) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการนำข้อมูลการส่งต่อนักเรียนมาปรับปรุงแก้ไขให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.05$ SD. = 0.22)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการ และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์ โดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก

4. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนและครู ได้ร่วมกันบริหารจัดการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการตรวจสอบ และด้านการดำเนินการ ให้เหมาะสม จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย ภูผา (2559) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา มีทอง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเตรียมและวางแผนการดำเนินงาน ด้านการดำเนินงานตามแผนและด้านการการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามลำดับ และด้านการประเมินผล ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีการจัดประชุมร่วมกันจัดทำแผนงาน โครงการแผนปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพความพร้อมก่อนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา มีทอง (2560) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก

1.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนให้ครูมีการรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ มีการจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนทุกคนเพื่อสังเกตและบันทึกข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียน รวมถึงครูมีการเยี่ยมบ้านนักเรียน บันทึกข้อมูลการติดตามผล และส่งต่องานกันอย่างเป็นระบบ จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา มีทอง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก

1.3 ด้านการตรวจสอบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศให้กับครู คอยกำกับ ติดตาม และประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงการจัดเก็บ และรวบรวมหลักฐานในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ จึงเป็นผลให้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา มีทอง (2560) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหาร

จัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน และครู มีการนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนางานระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพียงบางส่วนเท่านั้น จึงเป็นผล ให้ด้านการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

1.4 ด้านการดำเนินการให้เหมาะสม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการ จัดทำแผนปฏิบัติการแบบมาตรฐาน และให้ครูจัดทำรายงานสรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถเผยแพร่ให้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นระบบจึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิรา มีทอง (2560) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายการจัดการ การศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับดี อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีกระบวนการส่งเสริมช่วยเหลือและ แก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครู และผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน และมีคุณภาพ ครอบคลุมทั้งในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของมณีนทร เขตบุญพร้อม (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดี เช่นเดียวกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ ศิวินา (2558) ที่ศึกษา เรื่องรูปแบบการบริหาร ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการ ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย ภูผา (2559) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 14 ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิรา มีทอง (2560) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายการจัดการ การศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีแผนใน การดำเนินงานการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและร่วมกับผู้ปกครองในการดำเนินงานตามแผน รวมถึงมีการใช้แบบ ประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียนในด้านต่างๆ อย่างเป็นระบบ จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณีนทร เขตบุญพร้อม (2557) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานการ บริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของกิตติศักดิ์ ศิวินา (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดย ภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการคัดกรอง นักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา โดยการใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนเพื่อจัดแบ่งกลุ่ม และมีการติดตามประเมินผลนักเรียนทุกกลุ่มอย่างใกล้ชิด รวมถึงนำผลการประเมินการคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุงเพื่อ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย ภู ผา (2559) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 14 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสิทธิ์ รอดบำเรอ (2559) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก

1.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนักเรียนทุกกลุ่มได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และมีการประสานงานกับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ ศิวินา (2558) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย ภูผา (2559) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน สตรีระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับดี

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการสื่อสารและร่วมกัน แก้ไขปัญหาของนักเรียนกับผู้ปกครอง รวมถึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหา โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนิทร เขตบุญพร้อม (2557) ที่ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก และยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ ศิวินา (2558) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยการประสานการทำงานกับผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจ โดยได้รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งต่อนักเรียนให้กับองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนิทร เขตบุญพร้อม (2557) ที่ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับดีมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย ภูผา (2559) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก อย่างไรก็ตามผลการศึกษายังพบอีกว่า การดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะโรงเรียนอาจมีความล่าช้าในการปรับปรุงข้อมูลการส่งต่อนักเรียนในบางกรณี เช่น การส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในองค์กรอื่น ๆ เนื่องจากเป็นองค์กรภายนอก จึงต้องใช้เวลาในการเตรียมการ และอาจทำให้เกิดปัญหาในการประสานงานได้

2. การบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์ โดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมากถึงปานกลาง อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร และบุคลากร ในการนำหลักการบริหารจัดการโรงเรียน มาใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการบริหารงานที่ดี ทั้งในเรื่องการรู้จักนักเรียนเป็น

รายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญา และการส่งต่อนักเรียนจนเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมงคล แก้วดี (2554, น 16-17) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการเป็นเรื่องขององค์กรเป็นหน้าที่สำคัญของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือสมาชิกขององค์กรจะต้องร่วมมือกันสร้างความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์กร สามารถทำงานร่วมมือกันและประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของปวีณา รินโธสง (2554, น 22) ที่ได้สรุปสาระสำคัญของการบริหารได้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกระทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการ และทรัพยากรที่เหมาะสม จึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยต้องมีระบบการดำเนินงานที่ดี มีการวางแผนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.1.1 การบริหารจัดการด้านการตรวจสอบ โรงเรียนควรมีการนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปปรับปรุงพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมระบบงาน

5.1.2 การดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนควรมีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนให้ครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่น ๆ ที่ได้ขอค้นพบจากงานวิจัยเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.1.3 การดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีการสรุปผลและรายงานผลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

5.1.4 การดำเนินงานด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กกลุ่มเสี่ยงเพื่อยกระดับให้กลายเป็นเด็กกลุ่มปกติ และสามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่องไปพร้อมกัน

5.1.5 การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญา โรงเรียนควรมีการออกเยี่ยมบ้านเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

5.1.6 การดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรมีการนำข้อมูลการส่งต่อนักเรียนมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้พร้อมในการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่ปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและการทำวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรมีการศึกษาและทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่ส่งผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6. เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2552). *แผนยุทธศาสตร์กรมสุขภาพจิตตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554)*.

กรุงเทพฯ: บริษัท ละม่อม จำกัด.

กิตติศักดิ์ ศิวินา. (2558). รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 7(1), 108-124.

- ปวีณา รินไธสง. (2554). การบริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคามตามหลักการบริหารจัดการที่ดี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มงคล แก้วดี. (2554). การพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบล สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนิษฐา เขตบุญพร้อม. (2557). แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ภัทร์ธมณณ์ เรื่องวิฑูรย์. (2551) รูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาที่เหมาะสม สำหรับใช้แก้ไขพฤติกรรมทางเพศที่เป็นปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง, 5(3), 95-102.
- สุจิรา มีทอง. (2560). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ. (2559). รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 10(2), 222-223.
- เอกชัย ภูผา. (2559). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Krejcie & Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

ทัศนคติและพฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Attitude and behavior of clothing selection on social media of people
in Pra Nakorn Sri Ayutthaya Province

ชนัตติ พุ่มพฤษ

Chanattee Poompruk

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตพระนครศรีอยุธยา (2) ศึกษาทัศนคติที่มีต่อระดับความสำคัญของปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 400 คน อาศัยกระบวนการวิจัยในการเก็บข้อมูลทัศนคติและพฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่เป็น การซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นเนื่องจากต้องการความสะดวกสบาย โดยใช้จ่ายประมาณ 500 – 1,000 บาทต่อครั้ง แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างก็มีความกังวลเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าไม่ตรงตามที่ได้รับไว้ หรือมีตำหนิ (2) ประชาชนมีทัศนคติในระดับมากที่สุดด้านความรับรู้ต่อการซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์

คำสำคัญ: ทัศนคติ พฤติกรรมการซื้อ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม สื่อสังคมออนไลน์ พระนครศรีอยุธยา

Abstract

The purpose of this study were to (1) study the behavior of buying clothes on social media of in Pra Nakorn Sri Ayutthaya Province and (2) study the attitudes towards the importance of marketing factors that affect the decision to buying fashion clothes through social media of people in Pra Nakorn Sri Ayutthaya Province. The instrument used was a questionnaire. People in the district 400 persons. Based on the research process to collect data on attitudes and behavior of buying clothes via social media of people in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. location selection. Statistics used in data analysis were percentage, mean, t-test. And one-way ANOVA.

The study found that: (1) Most of the samples purchased clothes on social media. The cost of buying clothes was around 500 - 1,000 baht, but in the same group. (2) People have the highest attitudes towards awareness of buying clothes via social media.

Keyword: Attitude, buying behavior, clothing

วันที่รับบทความ: 10 พฤศจิกายน 2563

วันที่แก้ไขบทความ: 31 มีนาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 29 เมษายน 2564

1. บทนำ

ปัจจัยหนึ่งในปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ นั่นคือ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ใช้ในการป้องกันร่างกายจากมลภาวะ รวมทั้งป้องกันอันตรายจากภายนอก ถือว่าเป็นหน้าที่ทางด้านกายภาพ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มยังเป็นการบ่งบอกถึงภาพลักษณ์ของผู้สวมใส่ สถานภาพทางสังคมที่จะช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ แสดงให้เห็นถึงรสนิยมของผู้สวมใส่เป็นอย่างดี ปัจจุบันเสื้อผ้ามี การพัฒนาทั้งรูปแบบและคุณภาพให้มีความทันสมัย ตามกระแสค่านิยมและความต้องการของผู้ใช้ โดยจะมี การสั่งตัดเย็บตามร้านตัดเสื้อทั่วไปหรือจะมีการสั่งตัดโดยเฉพาะจากดีไซน์เนอร์ชื่อดังหรือในรูปแบบเสื้อผ้า สำเร็จรูป

จากข้อมูลศูนย์กสิกรไทย ปี พ.ศ. 2561 ตลาดธุรกิจออนไลน์มีมูลค่าสูงขึ้นกว่าในปี พ.ศ. 2560 นับเป็นโอกาสที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีมูลค่าตลาดประมาณ 256,000 ล้านบาท และจะเพิ่มขึ้นเป็นกว่า 470,000 ล้านบาทในปี 2565 มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยประมาณร้อยละ 16.2 ต่อปี ทำให้ช่องทางออนไลน์มีส่วนแบ่งตลาดเทียบกับมูลค่าค้าปลีกสินค้าทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.5 ในปี 2561 เป็นร้อยละ 8.2 ในปี 2565 ปัจจัยดังกล่าว นับเป็นโอกาสของผู้ประกอบการ SMEs ที่สนใจจะนำธุรกิจเข้าสู่ตลาดออนไลน์ โดยช่องทางในการซื้อเสื้อผ้าผ่านออนไลน์ 3 อันดับ ได้แก่ (1) facebook มีผู้ใช้งานถึง 19 ล้านคน (2) line มีผู้ใช้งานเฉลี่ยขึ้นถึง 18 ล้านคน (3) Instagram มีผู้โปรแกรมอยู่ที่ 8 แสนคน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2561) นับว่าเป็นช่องทางตลาดที่มีคนใช้งานจำนวนมาก (กิตติมา นพทิพย์กวาง, 2559). ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า จำนวนผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจเสื้อผ้าออนไลน์ต่อเนื่องมาได้ 2-5 ปี มีจำนวนเพียงแค่ ร้อยละ 26 ส่วนรายที่อยู่ได้ยาวถึง 8 ปีขึ้นไปนั้นมีเพียงแค่อ้อยละ 15.7 รวมทั้ง ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจทีเอ็มบี (TMB Analytics) วิเคราะห์ธุรกิจเสื้อผ้าออนไลน์ว่าด้วยความเร็วในการสื่อสารและราคาอุปกรณ์ใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ลดลง คือส่วนผสมหลักสำคัญที่ทำให้คนไทยหันมาใช้งานอินเทอร์เน็ตในการหาซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ จากข้อมูลในปี 2558 พบว่าคนไทยใช้งานอินเทอร์เน็ต 24.6 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 35 จากปี 2556 และใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับการซื้อสินค้าและบริการถึง 1.6 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 65 โดยเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เป็นสินค้ากลุ่มใหญ่ที่สุด ที่มีจำนวนผู้ซื้อสินค้าชาวไทย 0.6 ล้านคน เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวจากปี 2556 แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับภาพรวมเศรษฐกิจไทยที่เติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไปในช่วงเวลาเดียวกันปัจจุบัน ตลาดเสื้อผ้าสำเร็จรูปในไทยมีมูลค่าประมาณ 3.1 แสนล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.7 ต่อปีเท่านั้น ซึ่งขยายตัวน้อยกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของนักช้อปปิ้งที่เลือกซื้อเสื้อผ้าออนไลน์มาก แสดงให้เห็นว่ากระแสช้อปปิ้งออนไลน์ไม่ได้ทำให้มูลค่าตลาดเพิ่มขึ้น แต่เป็นการย้ายช่องทางการจัดจำหน่ายจากการขายหน้าร้านทั่วไปเป็นจำหน่ายผ่านหน้าจอบริษัทคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตและมือถือแทน นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปไทย ที่มีใช้ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดเท่านั้น แต่หากเท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงย่อมได้เปรียบคู่แข่ง และสร้างรายได้มหาศาลบนต้นทุนที่ต่ำกว่าการทำธุรกิจรูปแบบเดิม สื่อสังคมออนไลน์ถูกนำมาใช้เป็นช่องทางการตลาดที่พร้อมจะก้าวหน้ากว่าทุกสื่อที่มีอยู่ในปัจจุบัน พร้อมทั้งก้าวเข้ามาแทนที่ E-Commerce และ M-Commerce (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2557) สำหรับคนยุคใหม่ในกลุ่มลูกค้าแบบ B2C เป็นช่องทางการตลาดที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับ นักการตลาดใช้สังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ได้แก่ เฟสบุ๊ก (facebook), ไลน์ (Line) และอินสตาแกรม (Instagram) เพื่อติดต่อสื่อสารและเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว เพื่อนและคนรู้จักตามวัตถุประสงค์หลักที่สร้างขึ้น (จุฑารัตน์ เกียรติศรีศรี, 2558) แต่ได้ก้าวข้ามไปเป็นการสร้างความสัมพันธ์ การค้นพบ การแบ่งปัน และการเรียนรู้แบบทางลัด มากกว่านั้น คือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริโภคกับตราสินค้า อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่มีประสิทธิภาพด้านการซื้อขายสินค้าด้วย (พุทธพร ไสว, 2559)

ในส่วนของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในไทยเริ่มมีส่วนร่วมในเครือข่ายสังคมออนไลน์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 โดยปัจจัยหลักเกิดจากค่าบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีราคาที่ถูกลง ส่งผลให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีโอกาสเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น (พันธิตรา กลีบพิพัฒน์, 2556) ทั้งนี้ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายให้บริการครอบคลุมในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้งการเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทำให้การมีส่วนร่วมในเครือข่ายสังคมออนไลน์มีลักษณะเป็นชุมชนเสมือน (Virtual Communities) ซึ่งมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและเป็นกลุ่มสมาชิกที่มีความสนใจเฉพาะเจาะจง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทำให้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีบทบาทเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้รับประสบการณ์การตัดสินใจซื้อสินค้าเครือข่ายสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น (วิภาวรรณ มโนปราชญ์, 2556)

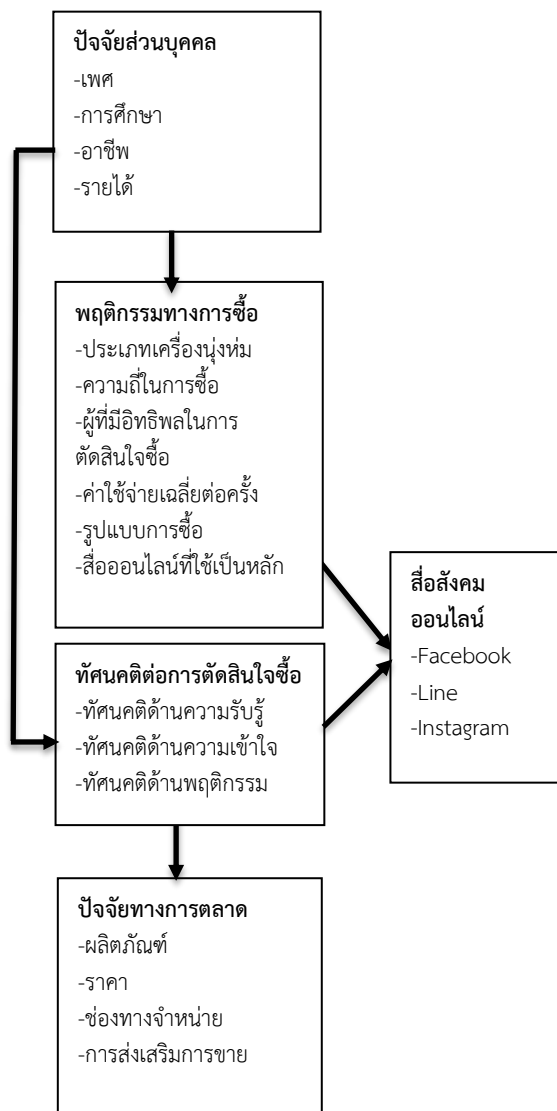
ปัจจุบันผู้ประกอบการในธุรกิจออนไลน์นำกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ พาณิชนัยอิเล็กทรอนิกส์มา ผสมรวมกับกระแสความนิยมของสังคมออนไลน์ (รัชฎาพร อินทรา, 2559) เพื่อสร้างเครือข่ายลูกค้าและเครือข่าย การค้า ขายสินค้า ก่อให้เกิดการทำตลาดแบบรวมกลุ่ม (Social Networking Marketing) และการทำตลาดผ่าน ตัวแทน (Affiliate Marketing) กันมากขึ้น (Dan Zarrella, 2010) จึงเกิดการเสนอขายสินค้าผ่านหน้าเว็บบล็อก ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายโดยตรง เนื่องจากการลดความเสี่ยงที่ไม่สามารถเห็นสินค้าจริงได้ก่อนการตัดสินใจซื้อ โดยผู้ประกอบการสามารถใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการสร้างความน่าเชื่อถือให้ตนเอง และผลิตภัณฑ์ที่ขาย ด้วยการอาศัยการตลาดแบบบอกต่อ (Viral Marketing) (Kipp Bodnar, 2011) รวมทั้งการเปิดให้ผู้ซื้อและผู้ขายผลิตภัณฑ์มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลในเชิงลึกของผลิตภัณฑ์ จึงส่งผลให้เกิดการจัดอันดับความนิยมในตัวผลิตภัณฑ์และให้คะแนนผู้ประกอบการซึ่งพฤติกรรมการซื้อขายสำเร็จรูป กลับได้รับการยอมรับและมีการซื้อขายอย่างแพร่หลายบนผ่านตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Marketplace) (Nancy R. Lee and Philip Kotler, 2015) ทั้งในรูปแบบการเปิดประมูลสินค้า การเปิดเว็บไซต์ และการประกาศขายผ่านเว็บบอร์ด

ดังนั้น บทความวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อขายเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อระดับความสำคัญของปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผลการศึกษา นำมาสู่การวางแผนตอบสนองกลุ่มเป้าหมายให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจอย่างมีคุณค่าสูงสุดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อขายเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อระดับความสำคัญของปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์

2. ขอบเขตด้านการวิจัย

2.1 ปัจจัยทางการตลาด อัน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย

2.2 พฤติกรรมการซื้อ ประกอบด้วย ประเภทเครื่องนุ่งห่ม ความถี่ในการซื้อ ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้ง รูปแบบการซื้อ และสื่อออนไลน์ที่ใช้เป็นหลัก

2.3 ทัศนคติต่อการตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย ทัศนคติด้านความรู้ ทัศนคติด้านความเข้าใจ และทัศนคติด้านพฤติกรรม

2.4 ระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน กันยายน 2560-กุมภาพันธ์ 2561 โดยสำรวจจากลูกค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ใช้อินเตอร์เน็ตของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

5. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน 1 ประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่างกันมีทัศนคติการเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ต่างกันจากการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน 2 ประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่างกันมีพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่างกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติที่มีต่อระดับความสำคัญของปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางประยุกต์ใช้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกทั่วไป และผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในการพัฒนา กลยุทธ์การตลาด และการใช้ประโยชน์จากเครือข่าย สื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับผู้บริโภค

7. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตจากสถิติส่วนบริการลูกค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ปีงบประมาณ 2558 อินเทอร์เน็ตประเภท ADSL จำนวน 14,358 ราย, อินเทอร์เน็ตประเภท Fiber 2 U จำนวน 5,212 ราย และประเภท Wi net จำนวน 6,959 ราย รวมทั้งสิ้น 26,529 ราย

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตรวมทั้งสิ้น 26,529 คน (ส่วนบริการลูกค้าสัมพันธ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ข้อมูล : ณ วันที่ 8 ธันวาคม 2558) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Yamane (1973, ย. 1088) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 98 และยอมรับความคลาดเคลื่อน (e) ที่ 0.0025 (หมายความว่า ความแตกต่างระหว่างค่าพารามิเตอร์ของประชากรกับค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างไม่เกินร้อยละ 0.25 ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 400 คน

8. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) อาชีพ และ (5) รายได้ต่อเดือน ลักษณะของคำถามเป็นการเลือกตอบโดยทั่วไปตามประเภทของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย (1) ประเภทเครื่องนุ่งห่ม (2) ความถี่ในการซื้อ (3) ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อ (4) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้ง (5) รูปแบบการซื้อ และ (6) สื่อออนไลน์ที่ใช้เป็นหลัก

ส่วนที่ 3 ทัศนคติที่มีต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) จำนวน 6 ข้อ (2) ด้านราคา (Price) จำนวน 6 ข้อ (3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) จำนวน 6 ข้อ และ (4) ด้านการส่งเสริมทางการขาย (Promotion) จำนวน 6 ข้อ ซึ่งลักษณะของเครื่องมือใน

ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ การยอมรับ พฤติกรรมการซื้อ และความพึงพอใจ โดยนำเสนอในรูปแบบความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ ตารางค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นซื้อส่งคอมออนไลน์ผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้รับความพึงพอใจจากการซื้อ

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น ในการทดสอบสมมติฐานไว้ที่ระดับร้อยละ 95 เพื่อทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนประสมการตลาดอันได้แก่ (1) ผลិតภัณฑ์ (2) ระดับราคา (3) การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ (4) ช่องทางจำหน่ายและการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ใช้ค่าสถิติ คือค่าเฉลี่ย (Means) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบปัจจัยด้าน ผลิตภัณฑ์ ระดับราคา การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ ช่องทางจำหน่ายและการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ เพื่อหาว่าส่วนประสมการตลาดที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการซื้อในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 โดยทำการทดสอบจากค่าเฉลี่ยของตัวแปรส่วนประสมการตลาดแต่ละด้านเปรียบเทียบกับตัวแปรด้านการยอมรับ และพฤติกรรมการซื้อ โดยหากค่าเฉลี่ยของตัวแปรส่วนประสมการตลาดไม่แตกต่างกันตามการยอมรับ หรือพฤติกรรมการซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 0.05 จะทำการเปรียบเทียบตัวแปรย่อยของส่วนประสมการตลาดนั้น ๆ เพื่อหาว่ามีตัวแปรย่อยด้านใดที่มีความแตกต่างกันตามการยอมรับ หรือพฤติกรรมการซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 0.05 จึงจะทำการยอมรับสมมติฐานและทำการทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least-significant different : LSD) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หากไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ร้อยละ 0.05 จะปฏิเสธสมมติฐาน

9. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ลูกค้ายที่เลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 มีอายุ 28-32 ปี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 รายได้ต่อเดือนโดยประมาณมากกว่า 30,000 บาท จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 พฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พบว่าประเภทของเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ซื้อบ่อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าแฟชั่น จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาคือ เสื้อผ้าลำลอง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 เหตุใดท่านจึงซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ต้องการความสะดวกสบาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ ไม่มีเวลาในการเลือกซื้อ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 ท่านมีความกังวลเกี่ยวกับการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในเรื่องใดส่วนใหญ่เป็น คุณภาพของสินค้าไม่ตรงตามที่ได้รับไว้ หรือมีตำหนิ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ รูปแบบ / สีสันทของสินค้าจริงไม่เหมือนกับในภาพประกอบ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ท่านได้รับอิทธิพลจากใครหรือสิ่งใดมากที่สุดในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคม ออนไลน์ส่วนใหญ่เป็นตัวท่านเอง จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ เพื่อน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 ท่านซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์บ่อยแค่ไหนในแต่ละเดือน ส่วนใหญ่น้อยกว่าเดือนละครึ่ง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 รองลงมาคือ เดือนละครึ่ง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 ท่านใช้จ่ายประมาณเท่าไรต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ 501 - 1,000 บาท จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ 1,001 - 3,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0

ทัศนคติที่มีต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า อันดับหนึ่ง ภาพสินค้าชัดเจน และเป็นภาพสินค้าจริง มีค่าเฉลี่ย 5.50 อันดับสอง รูปแบบของสินค้ามีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ย 4.25 อันดับสาม ความครบถ้วนของข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า มีค่าเฉลี่ย 4.10 ตามลำดับ ดังนั้นสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62

ทัศนคติต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านราคา พบว่า อันดับหนึ่ง กระบวนการชำระเงินที่มีความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 4.80 อันดับสอง ราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพสินค้า มีค่าเฉลี่ย 4.25 อันดับสาม การชำระเงินที่มีให้เลือกหลากหลายประเภท มีค่าเฉลี่ย 4.00 ตามลำดับ ดังนั้นสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นบนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ด้านราคา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35 ทัศนคติต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า ลำดับหนึ่ง สะดวกในการสั่งซื้อ ประหยัดเวลา มีค่าเฉลี่ย 4.22 อันดับที่สอง สามารถสั่งซื้อสินค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง มีค่าเฉลี่ย 4.50 อันดับสาม สามารถตรวจสอบสถานการณ์ส่งสินค้าได้ตลอด มีค่าเฉลี่ย 4.30 ตามลำดับ ดังนั้นสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นบนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.34

ทัศนคติต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการส่งเสริมทางการตลาด พบว่า อันดับหนึ่ง มีการปรับเปลี่ยน / เพิ่มเติมสินค้าให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.36 อันดับสอง มีส่วนลดสำหรับสมาชิกหรือลูกค้าประจำ มีค่าเฉลี่ย 4.43 อันดับสาม มีการแบ่งสินค้าเป็นหมวดหมู่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.28 ตามลำดับ ดังนั้นสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นบนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ด้านการส่งเสริมทางการตลาด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน 1 ประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่างกันมีทัศนคติการเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ต่างกันจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกันส่งผลให้ทัศนคติในการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมทางการตลาดต่างกัน

สมมติฐาน 2 ประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่างกันมีพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ ด้านประเภทของเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่มีการสั่งซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ บ่อยที่สุด เหตุใดท่านจึงซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ลูกค้ามีความกังวลเกี่ยวกับการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในเรื่องใดบ้าง ลูกค้าได้รับอิทธิพลจากใครหรือสิ่งใดมากที่สุดในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นบนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ลูกค้าได้รับอิทธิพลจากใครหรือสิ่งใดมากที่สุดในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์และค่าใช้จ่ายประมาณเท่าไรต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่างกัน

ดังนั้น จึงสามารถอภิปรายผลตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยของบทความนี้อย่างมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันได้จากหลากหลายมิติทางวิชาการ ดังเช่น ญัฐนิ คงห้วยรอบ (2559) ได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์บนเว็บไซต์ Lazada ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์บนเว็บไซต์ Lazada มีความสัมพันธ์กัน มีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องหลัก ได้แก่ (1) ความถี่ในการซื้อสินค้า (2) ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า และ (3) การจะกลับมาซื้อสินค้าซ้ำ ทั้งนี้ทราบข่าวสินค้าผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งผู้บริโภคคนอื่น ๆ ที่เคยซื้อสินค้าและมีการกลับมาซื้อซ้ำ (ญัฐนิ คงห้วยรอบ, 2559) เช่นเดียวกันกับ Jarvenpaa Tractinsky และ Vitale (2000), อ้างถึงใน ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย (2561) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญประการสำคัญในการซื้อหรือใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตคือผู้ซื้อและผู้ขายไม่เห็นหน้าและไม่รู้จักกัน ดังนั้น ความไว้วางใจของผู้บริโภคจึงเป็นปัจจัยสำคัญแก่การซื้อขายสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากยิ่งขึ้นในยุคปัจจุบัน (ริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย, 2561) สัมพันธ์สืบเนื่องถึงแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2550) อ้างถึงใน ทวีรัชต์ คงระชต (2561) ซึ่งในการตัดสินใจซื้อของลูกค้าแต่ละครั้งจะต้องให้ความสำคัญกับ

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้งในด้านสินค้า/ผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด (ทวิรัชต์ คงรชต, 2561) ทั้งนี้เป็นไปได้หากจะให้ความสำคัญเฉพาะส่วนประสมทางการตลาดอย่างเดียว

10. ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อนำผลการศึกษาไปสู่การประยุกต์ใช้สำหรับผู้ประกอบการในธุรกิจออนไลน์ ผู้วิจัยจึงสามารถให้รายละเอียดสำหรับด้านข้อเสนอแนะการวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ประการที่ 1 การนำไปสู่การสร้างต้นแบบสำหรับการบริหารธุรกิจเพื่อเสื้อผ้าแฟชั่นออนไลน์อย่างยั่งยืน เพื่อลดปัญหาและปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่จะเกิดขึ้น

ประการที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มค้าออนไลน์ โดยการกำหนดแผนทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพสำหรับธุรกิจออนไลน์ ทุกประเภทสินค้าและบริการ

ประการที่ 3 การสร้างความเชื่อมั่นของระบบสื่อสังคมออนไลน์ในการซื้อขายสินค้าในมุมมองและทัศนคติของผู้ซื้อ โดยสนใจข้อเสนอแนะทุกประการที่เกิดขึ้นจากผู้ซื้อและนำมาปรับปรุงธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ

ประการที่ 4 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เลือกซื้อสินค้าและบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างตรงเป้าหมาย โดยเน้นรูปแบบที่สนองตอบต่อผู้ซื้อ

ประการที่ 5 การศึกษาพฤติกรรมและคุณลักษณะของลูกค้าหรือผู้รับบริการในการเลือกซื้อสินค้าและบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดการเข้าถึงกลุ่มประชาชนที่ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเฉพาะจากส่วนบริการลูกค้าสัมพันธ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันมีเครือข่ายผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมากและมีการแข่งขันกันสูง โดยแบ่งเป็นเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบนมือถือ ได้แก่ AIS, Dtac, True Move สำหรับเครือข่ายผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตบ้านปัจจุบันที่ถือรายใหญ่ในประเทศไทย มี 4 รายหลัก คือ True Online, 3BB, TOT และ AIS (Speedtest Global Index, 2560)ที่มีความน่าสนใจในการศึกษาวิจัยเพิ่มต่อไปในอนาคต

11. เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2557). *คู่มือลัดเปิดร้านค้าออนไลน์ได้ด้วยตัวคุณ*. นนทบุรี.
- กิตติมา นพทิพย์กมล. (2559). *การศึกษาแนวทางการทำตลาดออนไลน์สินค้ากลุ่มผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวหน้า : กรณีศึกษา แปรนงค์คนไทย. สถาบันพระปกเกล้า*.
- จุฑารัตน์ เกียรติศรีศรี. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- พันจิตรา กลีบพิพัฒน์. (2556). *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปในพื้นที่บูทให้เช่าในศูนย์การค้าเสริมไทย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม*.
- พุทธพร ไสว. (2559). *เอกสารประกอบการสอน รายวิชา 6113509 การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*.
- ณัฐณี คงห้วยรอบ. (2559). *การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์เว็บไซต์ Lazada ในกรุงเทพมหานคร. ปทุมธานี. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.

- ทวีรัชต์ คงรชต. (2561). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ใหญ่วัยทำงานในการซื้อของออนไลน์ ในจังหวัดนนทบุรี วารสารเกษตรศาสตร์ประยุกต์วารสารธุรกิจ, 12 (16), 40-60.
- รัชฎาพร อินทรา. (2559). คู่มือเริ่มต้นขายสินค้าออนไลน์. จาก <http://www.ebooks.in.th /18483/> เมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2561.
- วิภาวรรณ มโนปราโมทย์. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านสังคมออนไลน์ (อินสตาแกรม) ของประชากรในกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศิริลักษณ์ รัตนกิจอำนวย. (2561). การรับรู้ความเสี่ยงและความไว้วางใจที่ส่งผลต่อการซื้อผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดน. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์. 40(157), 79-99.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2561). K SME Analysis หน้าร้านสู่ออนไลน์ปรับตัวอย่างไรให้ปัง. กรุงเทพมหานคร. ธนาคารกสิกรไทย.
- Dan Zarrella. (2010). *The social media marketing book*. Canada :O'Reilly Media, Inc.
- Kipp Bodnar, Jeffrey L. Cohen. (2011). *The B2B Social Media Book: Become a Marketing Superstar by Generating Leads with Blogging, LinkedIn, Twitter, Facebook, Email, and More*. Canada : John Wiley & Sons, Inc.
- Nancy R. Lee, Philip Kotler. (2015). *Social Marketing: Changing Behaviors for Good*. Seattle, Washington : SAGE Publications, 2015.
- Speedtest Global Index. รายงานการวัดผลความเร็วอินเทอร์เน็ตจากทั่วโลก, สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2560 จาก <https://www.brandbuffet.in.th/2017/12/top-10-country-fastest-mobile-internet-and-fixed-broadband-speeds/>

**แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา**

เขต 1 และ เขต 2

**The Development Guidelines The Competency of Measurement and
Authentic Assessment by Using Professional Learning Community for
Teachers in Elementary Schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary
Educational Service Area Offices 1 and 2**

**อมรรัตน์ สนั่นเสียง
Amornrat Sanansiang**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 2) สร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสอนระดับประถมศึกษา โดยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 190 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือปฏิบัติประจำ บ่อยครั้ง นานๆครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ความถี่และร้อยละ ขั้นที่ 2 สร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้คือ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า

1) ครูส่วนใหญ่มีการปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเป็นประจำมากที่สุด คือ วางแผนจัดกระบวนการเรียนการสอนตามสภาพจริง (64.21%) และมีความเห็นว่าสถานศึกษาใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นประจำ ได้แก่ ร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา(47.37%) และมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุดคือ ด้านการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล ร้อยละ 51.01

2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดเป้าหมายให้กับผู้เรียน กำหนดภาระงานการเรียนรู้ กำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดลักษณะและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลการปฏิบัติภาระงานและการนำเสนอผลการประเมิน ซึ่งมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ 21 รายการย่อย เป็นไปได้ 1 รายการ คือ การประเมิน

จากการนำเสนอผลงานของผู้เรียนต่อสาธารณะชน สำหรับกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 รายการ ได้แก่ การรวมกลุ่มครูที่มีความสนใจในวิชาชีพเดียวกัน วิเคราะห์และระบุปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไข จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน สะท้อนการจัดการเรียนรู้ และ สรุปผลการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทุกรายการ

คำสำคัญ : สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล , การประเมินผลตามสภาพจริง , ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

This research aims to: 1) study the state and needs of competency development of measurement and authentic assessment by utilizing a professional learning community for teachers in elementary schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Offices 1 and 2 and 2) construct the development guidelines of competency in measurement and authentic assessment by using the professional learning community for teachers in elementary schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Offices 1 and 2. The research is divided into two steps. The first step is to study the state and need of competency in measurement and authentic assessment by utilizing a professional learning community for teachers in elementary schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Offices 1 and 2. The sample consists of 190 teachers in elementary schools by multi-stage random sampling. The instrument is a four-rating scale questionnaire consisting of performing regularly, often, sometimes and never with reliability of 0.89. The data are analyzed by frequency and percentage. The second step is to construct the development guidelines of competency in measurement and authentic assessment by using the professional learning community. The sample consists of 90 experts. The research instrument is a five-rating scale questionnaire. The data are analyzed by consensus analysis, median and interquartile range.

The results showed that:

1. Most teachers usually follow the competency of measurement and authentic assessment at the highest level: planning authentic teaching and learning (64.21%). They agree that the schools often use the process of professional learning community such as offering development guidelines (47.37%) and they need to develop the competency at the highest level: procedure of evaluation and measurement methods (51.01%).

2. The development guidelines of competency of measurement and authentic assessment consist of 5 steps: analyzing curriculum and targeting for learners, setting learning work load, setting methods and criteria of learning measurement, setting characteristics and proceeding learning activities, and evaluating the performance and evaluation presentation. These are suitable and feasible with 21 items and 1 impossible items: evaluation from presentation of learners in public. The process of professional learning community consists of possible and feasible 7 lists: gathering into groups of teachers who are interested in the same career, analyzing and specifying problems and needs that should be improved, designing solution activities, exchanging and improving, managing learning activities in the classroom, reflecting learning management, and summarizing learning management and publication.

Keywords : competency in measurement , authentic assessment , professional learning community

วันที่รับบทความ : 06 กุมภาพันธ์ 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 04 เมษายน 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 28 พฤษภาคม 2563

1. บทนำ

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2545) ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังมาตรา 22 กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องมีหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ตามระบบการศึกษาแต่ละระดับที่กำหนดและมีความสามารถต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เจริญอย่างรวดเร็วสามารถแข่งขันกับนานาชาติและโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นคนไทยที่มีความรู้ทักษะและความสามารถที่สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21

ครูจึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนามนุษย์จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ ครูสภากำหนดให้ครูต้องมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะกระบวนการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับการวัดและประเมินผลซึ่งต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กระจายอำนาจให้สถานศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ออกแบบการเรียนรู้และทำการวัดและประเมินผลตามการปฏิบัติงาน

ไพรินทร์ ก้อนเพชร(2551) และ วิหาญ พลเพชร (2557) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการวัดและประเมินผลที่ผ่านมาพบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือวัดผลไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด เครื่องมือไม่มีความหลากหลายและไม่มีคุณภาพ ไม่นำข้อมูลไปพัฒนาผู้เรียน

จากความสำคัญของสภาพ ปัญหาและความต้องการ ที่ได้จากแนวคิดและผลงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครู เนื่องจากกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง เป็นการทำงานเป็นกลุ่มหรือ เป็นทีม อาจเป็นทีมในโรงเรียนเดียวกันก็ได้ ต่างโรงเรียนกันก็ได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

2.2 เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สมรรถนะด้านการวัดและประเมินตามสภาพจริง และกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

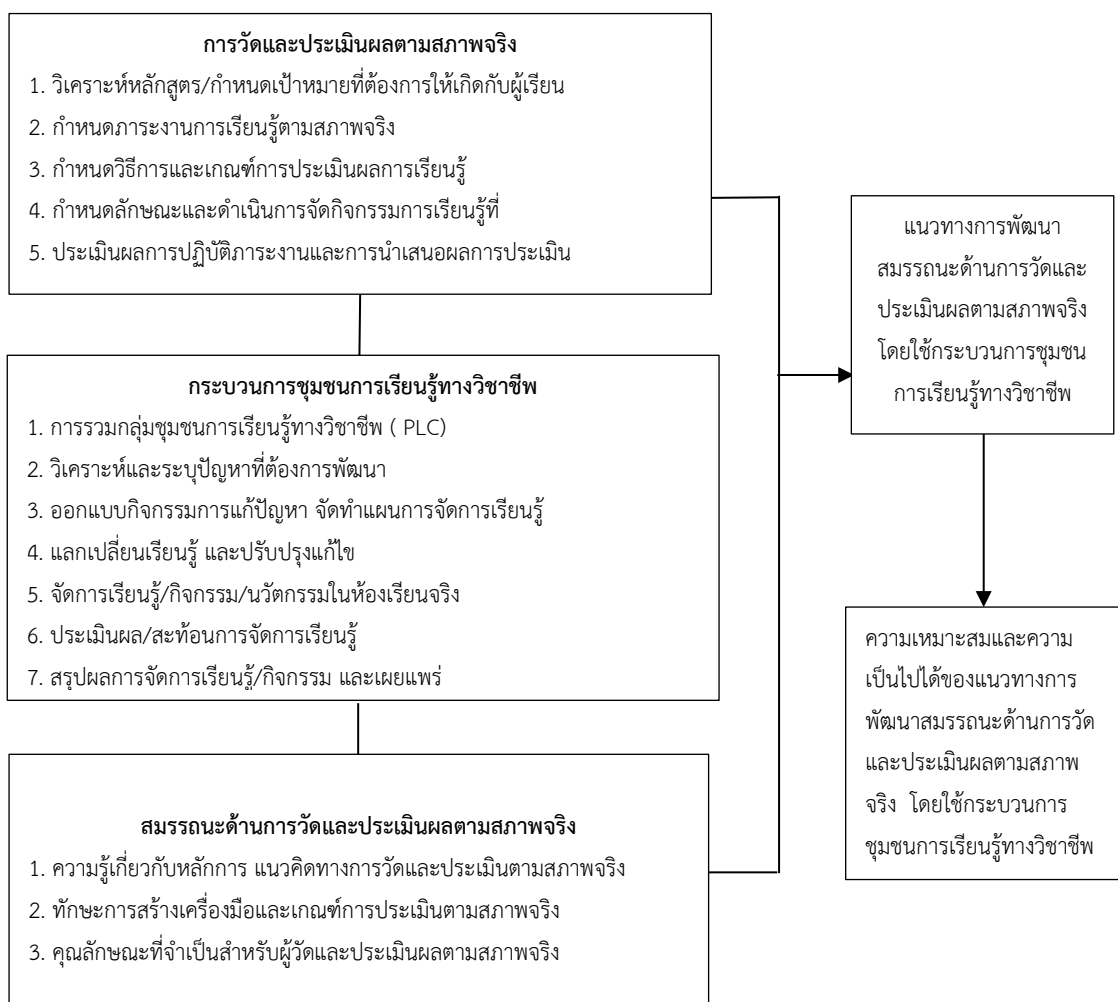
กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตัวอย่างจำนวน 190 คน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

- 1) สภาพและความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
- 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แนวคิดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จากนักวิชาการและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง มาสังเคราะห์ และบูรณาการสรุปเป็นกรอบแนวทางพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังภาพที่ 1

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 190 คน ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการปฏิบัติการประเมินผลตามสภาพจริง และความต้องการในพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง และการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนา การจัดการ เรียนการสอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติการประเมินผล ตามสภาพจริงในสถานศึกษา และการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและนำมาหาค่า IOC พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำไปทดลอง ใช้ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ทำการวิเคราะห์ ความถี่ และร้อยละ

ขั้นที่ 2 สร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินการศึกษาและด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ทำการวิเคราะห์หาฉันทามติ (Consensus:Con) โดยพิจารณาค่ามัธยฐาน (Medians : Mdn $\geq$ 3.50) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range : IQR $\leq$ 1.50)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ครูที่เป็นตัวอย่างได้ปฏิบัติการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติประจำ ได้แก่ วางแผนจัดกระบวนการเรียนการสอนตามสภาพจริง (64.21%) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน (60.53%) กำหนดภาระงานให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (58.95%) รายการที่มีการปฏิบัติประจําน้อย คือ นำเสนอผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็นรายบุคคลอย่างทันทั่วถึง (41.58%) การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล (40.00%) สร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย (39.49%)

ครูที่เป็นตัวอย่างมีความเห็นว่า การใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา มีการปฏิบัติประจำ ได้แก่ ร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา (47.37%) ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา (43.68%) นำเสนอกิจกรรมการแก้ปัญหาให้ผู้มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ (42.63%) เป็นต้น และต้องการพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในเรื่องการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมากที่สุด (51.05%) รองลงมา คือ การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (38.42%)

6.2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ มี Mdn อยู่ระหว่าง 4.00-4.93 และค่า IQR อยู่ระหว่าง 0.57-1.33 ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 21 รายการ ได้แก่ วิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอน กำหนดเป้าหมายหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน กำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง ภาระงาน

ที่ผู้เรียนปฏิบัติต้องใช้ทั้งความรู้และทักษะ เป็นต้น ส่วนรายการที่เป็นไปไม่ได้มี 1 รายการ คือ ประเมินจากการนำเสนอผลงานของผู้เรียนต่อสาธารณะชน เพื่อให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ในหัวข้อนั้น ๆ อย่างแท้จริง 2) สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ด้าน 3) กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 7 รายการ

7. อภิปรายผล

7.1 การประเมินผลตามสภาพจริงที่มีการ

ปฏิบัติประจำ ได้แก่ วางแผนจัดกระบวนการเรียนการสอนตามสภาพจริง กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน กำหนดภาระงานให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การประเมิน และรายการที่มีการปฏิบัติเป็นประจำน้อยแต่ก็บ่อยครั้ง คือ นำเสนอผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็นรายบุคคลอย่างทันท่วงที การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล สร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระวิชาที่หลักสูตรกำหนดเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

7.2 ครูต้องการพัฒนาการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในเรื่องการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะการที่ครูจะวัดและประเมินผลตามสภาพจริงได้ครูผู้สอนต้องวางแผนชิ้นงานที่จะให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจึงจะสามารถวัดและประเมินผลการปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรติยสพร ทองอ่ำ (2555) พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ กฤษปกรณ์ สาคร (2557) พบว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กมีความ ต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในระดับมาก

7.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง จำนวน 21 รายการ ส่วนรายการที่เป็นไปไม่ได้มี 1 รายการ คือ ประเมินจากการนำเสนอผลงานของผู้เรียนต่อสาธารณะชน เพื่อให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ในหัวข้อนั้น ๆ อย่างแท้จริง 2) สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ด้าน 3) กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 7 รายการ สอดคล้องกับ วิหาญ พละพร (2557) พบว่า สมรรถนะด้านการวัดและประเมินการคิดสำหรับครูระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะหลักด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะคุณลักษณะส่วนบุคคล และเจตคติ และ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินการคิดสำหรับครูระดับประถมศึกษาที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาสาระในการพัฒนา 4) กระบวนการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผลรูปแบบ 6) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้และคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกรณ์ สาคร(2557) พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นไปตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ แต่สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติภาระงานและการนำเสนอผลการประเมิน ในประเด็น ประเมินจากการนำเสนอผลงานของผู้เรียนต่อสาธารณะชน เพื่อให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ในหัวข้อนั้น ๆ อย่างแท้จริง เป็นไปไม่ได้ในการนำไปปฏิบัติ เนื่องจากการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริงต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงเป็น

ข้อจำกัดที่จะต้องนำเสนอต่อสาธารณะชน อาจนำเสนอผลงานของผู้เรียนผ่านช่องทางอื่น เช่น วารสารของโรงเรียน แผ่นพับประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

8.1 ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาให้สามารถออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยสถานศึกษาใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

8.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาก่อนนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีภาวะผู้นำ และเป็นกัลยาณมิตรกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

8.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาในระยะเริ่มแรกของการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ต้องให้เวลากับการประชุมพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มาก ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีข้อจำกัดเรื่องเวลาอาจใช้ช่อง ทางอื่น เช่น จัดหาหรือจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เป็นต้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

8.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

8.2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

9. เอกสารอ้างอิง

เกษปกรณม์ สาคร. (2557) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษาโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารวิชาการและการวิจัยสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์, 9,31-3.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิก.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2560 – 2579, กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. หน้า 1.

ไพบรินทร์ ก้อนเพชร. (2551). ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.[http://7pairin10 .multiply.com/journal/](http://7pairin10.multiply.com/journal/). 15 กพ.2555. หน้า 1.

อังคณา ตุงคะสมิต. (2550). การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม :กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาครีดิ้งเค้ง. วิทยานิพนธ์การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า5-6.

สุวิมล ว่องวานิช (2550) การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์. หน้า 236-237.

วิหาญ พลเพชร (2557,กรกฎาคม-ธันวาคม) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและการประเมินการคิด สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วารสารวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 15(2) : หน้า 74-84.

สุรติยสพร ทองอ่ำ (2555) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมิน ผลตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์.สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ภาชีในประวัติศาสตร์ไทย Pachi in Thailand History

ศุภกานต์ นามรัมย์
Supakann Namrum

บทคัดย่อ

ภาชีเป็นชุมชนที่เติบโตจากการเป็นที่ตั้งของ “สถานีชุมทางบ้านภาชี” อันเป็นยุทธศาสตร์การเดินทางเชื่อมระหว่างภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เดิมชาวภาชีอาศัยอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ ต่อมา มีการอพยพของชาวลาวเวียงและลาวอีสานในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และสังคมพหุวัฒนธรรม ภาชีเป็นพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่แม่น้ำป่าสักได้ การเป็นชุมทางรถไฟส่งผลต่อการเติบโตของเมือง ภาชียังมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมืองและเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การขนส่งทางรถไฟหลัง พ.ศ. 2475 ยกตัวอย่างเช่น กบฏบวรเดช กรณีพิพาทอินโดจีน และสงครามโลกครั้งที่ 2

คำสำคัญ: ภาชี ประวัติศาสตร์

Abstract

Phachi is a community that has grown from being "Ban Phachi Junction", a strategic road linking the north and the northeast in Thailand. Originally, the people from Phachi lived scattered throughout the area. Later, there was an exodus of Laotian, Wiang and Isaan people during the reign of King Rama IX. Result to ethnic diversity and multicultural society. This area connected to the Pa Sak River, and was a railway junction it contributed to the city's growth. Phachi was also involved in political events and was part of the post-1932 rail transport strategy, the Indochinese rebellion and World War II.

Keywords: Phachi, History

วันที่รับบทความ : 06 กรกฎาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 30 พฤศจิกายน 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 21 ธันวาคม 2564

1. บทนำ

หากกล่าวถึงภาชีในปัจจุบัน มหาชนส่วนใหญ่ระลึกถึง “หลวงพ่อรวย” วัดตะโก วัดสำคัญของอำเภอบางบาลอันเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวภาชี ภาชีเติบโตจากการเป็นที่ตั้งของชุมทางบ้านภาชี สถานีรถไฟตามเส้นทางหลวงรถไฟระยะที่ 2 จากสถานีกรุงเก่า สถานีชุมทางภาชี สถานีชุมทางแก่งคอย สร้างแล้วเสร็จและเปิดใช้ พ.ศ. 2443 ตรงกับรัชกาล

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้เกิดชุมชนตามเส้นทางรถไฟสายนี้ ต่อมาได้ยกฐานะเป็น “ที่ว่าการบ้านภาชี” จนกระทั่งเปลี่ยนเป็น “ที่ทำการกิ่งอำเภอภาชี” ใน พ.ศ. 2479 อย่างไรก็ตาม หากย้อนพินิจถึงอำเภอภาชี แม้ว่า

จะเป็นเพียงอำเภอเล็ก ๆ อำเภอหนึ่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่พื้นที่แห่งนี้ยังถูกเชื่อมกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่โดยเฉพาะเหตุการณ์หลัง พ.ศ. 2475 การศึกษา “ภาชีในประวัติศาสตร์ไทย” จึงเป็นการนำประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในฐานะส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ไทย ทั้งการอพยพผู้คนหลากหลาย การพัฒนาเส้นทางรถไฟอันเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์การเมือง และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในปัจจุบัน

2. สภาพทั่วไป

อำเภอภาชี ตั้งอยู่เหนืออำเภอพระนครศรีอยุธยาขึ้นไปตามทางรถไฟประมาณ 19 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 84.332 ตารางกิโลเมตร ทางทิศเหนือติดกับอำเภอบางบาล ทิศใต้ติดกับอำเภอบางบาล ทิศตะวันออกติดกับอำเภอหนองแค และอำเภอหนองแซง จังหวัดสระบุรี ทิศตะวันตกติดกับอำเภอนครหลวงและอำเภอบางบาล

ก่อนตั้งที่ว่าการอำเภอภาชี ได้ตั้งเป็น “ที่ทำการบ้านภาชี” มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการ 2 นาย คือ ปลัดอำเภอ 1 นาย และเสมียนสรรพากร 1 นาย เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานของที่ทำการ มีเขตรับผิดชอบ คือ ตำบลพระแก้ว ตำบลดอนหญ้านาง และตำบลไผ่ล้อม อำเภอนครหลวง กับตำบลโคกม่วง ตำบลกระเจียว และตำบลหนองน้ำใส อำเภออุทัย ต่อมา พ.ศ. 2479 กระทรวงมหาดไทยได้ยกฐานะที่ทำการบ้านภาชีเป็น “ที่ว่าการกิ่งอำเภอภาชี” มีเขตรับผิดชอบ 6 ตำบล และให้กิ่งอำเภอภาชีขึ้นกับอำเภออุทัย จนกระทั่ง พ.ศ. 2496 กระทรวงมหาดไทยประกาศพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอภาชีเป็น “อำเภอภาชี” มีเขตการปกครอง 7 ตำบล คือ ตำบลโคกม่วง ตำบลกระเจียว ตำบลดอนหญ้านาง ตำบลพระแก้ว ตำบลไผ่ล้อม ตำบลหนองน้ำใส ตำบลกระโสม ใน พ.ศ. 2508 ได้แบ่งตำบลโคกม่วงออกเป็น 2 ตำบล คือ ตำบลโคกม่วง และตำบลภาชี เป็นผลให้นับแต่ พ.ศ. 2508 อำเภอภาชีมีเขตการปกครอง 8 ตำบล ประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาค (2526)

สภาพพื้นที่อำเภอภาชีส่วนใหญ่เป็นที่ดอน ชาวบ้านประกอบอาชีพทำนา ทำสวน เพาะเห็ดฟาง เลี้ยงสัตว์ และประมง แม้ว่าอำเภอภาชีจะไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน แต่หลังจากการพัฒนาเกษตรกรรมในพื้นที่ภาคกลางของไทยอันเป็นผลจากการทำสนธิสัญญาการค้าเสรีฉบับแรกของไทย หรือที่รู้จักในนาม สนธิสัญญาเบาว์ริง ใน พ.ศ. 2398 ส่งผลให้มีการขุดคลองหลายสายเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางขนส่งทางเรือ รวมไปถึงการขุดคลองชลประทานในเวลาต่อมาด้วย สำหรับคลองระพีพัฒน์ หรือ คลองป่าสักใต้ หรือ คลองเจ๊ก ถือเป็นคลองสำคัญของอำเภอภาชี

คลองระพีพัฒน์ขุดขึ้นในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มาจากพระนามพระองค์เจ้ารัชนีพูนพัฒน์ศักดิ์ หรือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ เริ่มขุดจากแม่น้ำป่าสักตรงประตูระบายน้ำพระนารายณ์ ตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ ผ่านตำบลดอนหญ้านาง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอภาชี ความยาวประมาณ 10 กิโลเมตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(2521) มุ่งสู่อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี รวมระยะทาง 32 กิโลเมตร ก่อนจะแยกเป็น 2 สาย คือ คลองระพีพัฒน์แยกใต้ ระบายน้ำผ่านประตูน้ำพระศรีเสาวภาคไปอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก และคลองระพีพัฒน์แยกตะวันตก ระบายน้ำผ่านประตูน้ำพระศรีศิลป์ ไปสิ้นสุดที่ประตูน้ำพระอินทร์ราชา จังหวัดปทุมธานี ส.พลาญน้อย(2555) นอกจากนี้ยังมีคลองของโครงการชลประทานนครหลวง และโครงการชลประทานท่าหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(2521) ระบายน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมจึงสามารถทำนาได้ ทั้งนาปีและนาปรัง

การคมนาคมขนส่ง ส่วนแรก คือ ทางรถไฟ อันมีสถานีชุมทางบ้านภาชีเป็นทางแยกไปภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทางรถยนต์ มีถนนหินกอง-ภาชี-นครหลวง บรรจบกับถนนสายเอเชียที่ตำบลบ่อโพธิ์ อำเภอนครหลวงไปยังภาคเหนือ ถนนสายคลองชลประทานจากภาชี-ตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ และยังมีถนนที่เชื่อมกับถนนพหลโยธินไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างภาชีกับหินกอง ระยะทาง 10 กิโลเมตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2521) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทั้งสายเหนือ-สายอีสาน มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่งทางบก ทำให้พื้นที่อำเภอภาชีเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันการอุตสาหกรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังตัวอย่างอุตสาหกรรม อาทิ

โรงสีข้าว โรงหล่อโลหะ โรงงานพลาสติก โรงงานผลิตเครื่องดื่ม โรงงานผลิตปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น การอุตสาหกรรมยังส่งผลต่อวิถีชีวิตของชาวภาคอีสานที่ผูกพันกับการเกษตรกรรมสู่การเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมอันเป็นภาพรวมของความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของประเทศ

3. ภาชีในเอกสารประวัติศาสตร์

หากกล่าวถึงนาม “ภาชี” ในเอกสารประวัติศาสตร์นั้น ดูเหมือนว่าไม่ปรากฏนามนี้ในเอกสารใด แม้ว่าในอดีตจะมีการเดินทางไปตามแม่น้ำป่าสักเพื่อไปลพบุรี หรือ การเดินทางเพื่อนมัสการพระพุทธบาทแต่ครั้งรัชกาลสมเด็จพระเจ้าทรงธรรมในสมัยอยุธยา ส่งผลให้บริเวณลุ่มแม่น้ำป่าสักมีความสำคัญกับประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยาอย่างยิ่งสำคัญ ปรากฏความในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) ว่า

“ครั้งนั้นยังมีได้มีทางสถลมารค พรานบุณเป็นมัคคุเทศก์นำลัดดัดลงไปถึงเชิงเขา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสทอดพระเนตรเห็นแต่เป็นรอยพระบรมพุทบาทมีลายลักษณ์ก่งจักร ... กรุงศรีอยุธยามีรอยพระพุทธบาทเหนือเขาสุวรรณบันพด ... แล้วให้ฝรั่งส่งกล้องตัดทางสถลมารคกว้างสิบวา ตรงตลอดถึงท่าเรือให้แผ้วถางทุบปราบขึ้นราบเป็นถนนหลวงเสร็จ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับถึงท่าเรือ ทรงพระกรุณาสั่งให้ตั้งพระราชนิเวศน์ตำหนักฟากตะวันออก ให้ชื่อพระตำหนักท่าเจ้าสนุก” (ประชุมพงศาวดารฉบับกาญจนาภิเษก, 2542)

เหตุนี้การเดินทางสัญจรแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเพื่อไปนมัสการพระพุทธบาทต้องไปทางเรือจนถึงตำบลท่าเรือ แล้วเดินทางบกประมาณ 22 กิโลเมตร จนถึงเขาพระพุทธบาท จึงสร้างตำหนักพระนครหลวงขึ้นในระยะทางสำหรับประทับร้อนตอนกลางวัน และสร้างตำหนักท่าเจ้าสนุกเพื่อประทับแรมค้างคืน ดำรงราชานุภาพ(2557) บริเวณที่ดูจะใกล้เคียงกับบริเวณที่เรียกว่า ภาชี ในปัจจุบัน คือ อรัญญิก เมื่อครั้งที่อองรี มูโอด เดินทางไปยังเขาพระพุทธบาท ใน พ.ศ. 2401 ได้อธิบายไว้ว่า “วันที่ 13 พฤศจิกายน เราเดินทางถึงหมู่บ้านชื่อว่าอรัญญิก ที่นี้อยู่สูงขึ้นไปอีกหน่อย จึงเป็นโอกาสให้เท้าเหยียบดินและได้เข้าป่าล่าสัตว์กัน” อองรี มูโอด(2558) บ้านอรัญญิกตามแต่อองรี มูโอด ได้บันทึกไว้ อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของภาชี ห่างไปราว 20 กิโลเมตร เดิมเรียก บ้านบางม่วง อีกแห่งที่ใกล้กับภาชี คือ บ้านศาลาลอย ในเขตอำเภอท่าเรือ เมธินัย ชุ่มผล(2560) ทั้งบ้านอรัญญิกและบ้านศาลาลอย ต่างเป็นชุมชนที่ใกล้กับภาชี การไม่พบนามภาชีในเอกสารอธิบายได้ว่า ภาชีไม่ใช่ชุมชนที่ติดกับแม่น้ำป่าสักที่นิยมเดินทางสัญจรในอดีต จึงไม่มีการบันทึกไว้ในเอกสาร หรือ อาจกล่าวได้ก็ว่า เดิมบริเวณนี้ไม่มีการตั้งถิ่นฐาน หรือ ชุมชนที่มีความหนาแน่น หรือ สำคัญเพียงพอที่จะกล่าวถึงในเอกสารใด

ภาชีก่อนรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว อาจเป็นเพียงทุ่งหญ้าสำหรับเลี้ยงม้าที่ใช้ในการสงครามเท่านั้น หลังจากเกิดสงครามกับพม่า ได้มีการกวาดต้อนเชลยศึกชาวลาวเวียงจันทน์และภาคอีสาน ทำให้มีบ้านเรือนของชาวลาวตั้งถิ่นฐานตั้งแต่อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี เรื่อยมาจนถึงอำเภอท่าเรือ และอำเภอภาชี แต่ยังคงไม่ได้เรียกว่า “ภาชี” เมธินัย ชุ่มผล (2560) แต่เดิมการเดินทางสู่ปากเพรียว นับแต่ออกเดินทางทิวทัศน์สองข้างทางเต็มไปด้วยทุ่งหญ้าและนาข้าวตลอดสองฟากแม่น้ำในเขตชนบท (รวมเรื่องแปลหนังสือและเอกสารทางประวัติศาสตร์, 2555) ด้วยเหตุนี้สภาพริมฝั่งแม่น้ำ หรือ สภาพโดยทั่วไปตามแนวแม่น้ำป่าสักจึงเต็มไปด้วยทุ่งหญ้า ทุ่งนา เช่นเดียวกับบริเวณอันเป็นที่ตั้งของภาชีด้วย

ภาชี ปรากฏนามในฐานะส่วนหนึ่งของ “ทางรถไฟนครราชสีมา” ทางรถไฟสายแรกของไทย สร้างเสร็จส่วนแรกตั้งแต่กรุงเทพฯ ถึงกรุงเก่า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดการรถไฟ ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2439 (การรถไฟไทย, 2484) การสร้างทางรถไฟสายเหนือ ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาเพิ่มเติมในการจัดซื้อที่ดินสร้างทางรถไฟสายเหนือ ว่า “แต่เดิมได้ออกประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดการจัดซื้อที่ดินสร้างรถไฟสายเหนือ ต้นต่อรถไฟสายนครราชสีมา ตำบลบ้านภาชีผ่านเมืองลพบุรีตลอดไปถึงปากน้ำโพ มณฑลนครสวรรค์ตอนหนึ่ง ...” (การรถไฟไทย, 2484) ประกาศฉบับนี้ลงวันที่ 1 มีนาคม ร.ศ. 121 (พ.ศ. 2446) “ตำบลบ้านภาชี” ที่ระบุในประกาศดังกล่าวจึงเป็นการกล่าวถึงภาชีที่เชื่อมโยงกับส่วนกลางอย่างเป็นทางการ หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งการสร้างทางรถไฟส่งผลต่อพัฒนาการชุมชนให้มีความสำคัญยิ่งขึ้น

4. ชุมทางภาษีกับการก่อสร้างสร้างชุมชน

แม้ว่าจะมีชุมชนก่อร่างขึ้นก่อนการสร้างทางรถไฟแล้ว แต่ความเป็นชุมชนที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจนั้นเริ่มขึ้นเมื่อมีการเปิดใช้ทางรถไฟสายแรก ใน พ.ศ. 2443 การเลือกภาษีในการสร้างสถานีรถไฟชุมทางบ้านภาชี อาจด้วยเหตุผลความเป็นพื้นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึง การสร้างทางรถไฟจึงมีลักษณะแตกต่างจากการสร้างบ้านเรือนชุมชนริมแม่น้ำ ลูอิส ไวลอร์ ได้บันทึกว่า “ริมฝั่งแม่น้ำป่าสักที่นี้สูงราวสิบเมตรเหนือระดับน้ำซึ่งต่ำอยู่ในตอนนี้และมีความลาดชันแบบเทลงเอียงๆ” ลูอิส ไวลอร์ (2556) ซึ่งการสร้างสถานีรถไฟบ้านภาชีนั้นเลือกตำแหน่งตรงข้ามกับวัดภาษีหรือวัดจันทรสารถิมังคลาราม สร้างขึ้นเป็นวัดตั้งแต่ พ.ศ. 2422 (ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร, 2527) การสร้างสถานีรถไฟชุมทางบ้านภาชีจึงมีความเหมาะสมในแง่สภาพที่ตั้ง สามารถเชื่อมแนวทางรถไฟนครราชสีมาและสายเหนือได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังเป็นแนวชุมชนที่เชื่อมกับแม่น้ำป่าสัก โดยมีคลองพระแก้วรับน้ำจากแม่น้ำป่าสัก การสร้างคลองระพีพัฒน์เพื่อการชลประทานผันน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมเอื้อต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในหน้าแล้ง

การเปิดรถไฟสายเหนือ ในวันที่ 31 ตุลาคม 2449 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จพระราชดำเนินจากวังสวนกุหลาบประทับรถไฟพิเศษ เพื่อเปิดรถไฟสายเหนือ ณ สถานีบ้านภาชี ความว่า

“รถไฟพระที่นั่ง แต่สะเตชันสามเสน ขึ้นไปตามทางสายนครราชสีมา ถึงสะเตชันบางปะอิน เวลาเช้า 4 โมงครึ่งหยุดพระที่นั่งประมาณครู่หนึ่งแล้ว รถไฟใช้จักรต่อไป ครั้นเวลาเช้า 5 โมง 35 นาที ถึงทางแยกเข้าทางรถไฟสายเหนือตำบลบ้านภาชี หยุดรถพระที่นั่งที่หน้าโรงราชพิธี มีกำนันผู้ใหญ่บ้านนำโห้ขึ้น 3 เล้า พิณพาทย์ประโคมขึ้นพร้อมกันเพื่อเป็นการถวายไชยมงคลที่นี้ เจ้าพนักงานกระทรวงและกรมโยธาธิการ ได้ล่องหนามาดำเนินการรับเสด็จปลูกเปนพลับพลายก 3 มุข ... เมื่อเสด็จลงจากรถแล้วทรงฉายพระรูปที่หน้าพลับพลา แล้วเสด็จเข้าไปในห้องมุขกลาง ประทับบนพระราชอาสน์ ... พระยาสุริยานุวัตรแทนเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ อ่านรายงานการก่อสร้างทางรถไฟสายเหนือ ... ครั้นเสวยแล้วประทับตรัสแก่พระบรมวงศานุวงศ์ข้าราชการ และทรงฉายพระรูปห้องเลี้ยงข้าราชการ จึงเสด็จประทับพระที่นั่งเวลาเที่ยงเศษเสด็จประพาสดำเนินประพาศเมืองลพบุรีต่อไป ฯ” (การรถไฟไทย, 2484)

การเปิดใช้ทางรถไฟสายเหนือ ทำให้สถานีบ้านภาชีมีความสำคัญยิ่งขึ้น นับตั้งแต่มีการสร้างสถานีรถไฟบ้านภาชี ใน พ.ศ. 2440 ได้มีการทำระบบประปาและระบบไฟฟ้ามายังบ้านภาชีเพื่อใช้ในการรถไฟห้วงจักรไอน้ำ ซึ่งต้องหยุดเติมน้ำเติมพื้นเป็นระยะ ต้องทำแท่งกักน้ำขนาดใหญ่เพื่อรองรับน้ำที่ผันมาจากคลองระพีพัฒน์มาเตรียมไว้ทุกวัน พื้นเหล่านี้จะถูกขุดไถตามสถานีชุมทางสำคัญ อย่างสถานีชุมทางบ้านภาชี ความคล่องตัวจากการเดินทางขนส่งก่อปรกกับโอกาสในการประกอบอาชีพ จึงเกิดการหลั่งไหลของผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ซึ่งเดิมนั้นมีการกวาดต้อนผู้คนมาจากลาวเวียงและลาวอีสานมาก่อนแล้ว ชาวหนองแขงหรือจากสระบุรีตอนในเริ่มอพยพเข้ามา รวมไปถึงชาวจีนที่เคยตั้งบ้านเรือนที่หนองแขงมาตั้งบ้านเรือนบริเวณหน้าสถานีรถไฟ จนกลายเป็นตลาด เรียกว่า “ตลาดภาษี” (เมธีนิย ชุ่มผล, 2560) การอพยพของลาวเวียงและลาวอีสาน ส่งผลต่อเศรษฐกิจ การเกษตรกรรมในพื้นที่ แม้ว่าเวลาต่อมากลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ได้ถูกกลืนกลายเป็นเป็นส่วนหนึ่งของชาวภาชี แต่บางส่วนยังคงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไว้ ยกตัวอย่างเช่น ชาวลาวอีสานในตำบลหนองน้ำใส ยังคงรักษาพิธีกรรมความเชื่อของตน ในทุกปียังคงประกอบประเพณีทำบุญกลางบ้านและไหว้แม่เผ่าประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

ไม่เฉพาะชาวจีนที่มาจากหนองแขงเท่านั้น การขุดคลองระพีพัฒน์ หรือ คลองเจ๊ก ยังเกิดการเคลื่อนย้ายชาวจีนมาเป็นแรงงานในการขุดคลองทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานกระจัดกระจายไปทางด้านตะวันออกของพระนครศรีอยุธยา การหลั่งไหลของผู้คนมาตั้งบ้านเรือนตามแนวเส้นทางรถไฟ ส่งผลให้ชุมชนการค้ามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและขยายตัวของชุมชนออกไป ตลาดภาษีไม่เพียงแต่เป็นแหล่งการค้าที่รับสินค้ามาจากกรุงเทพฯ เพื่อจำหน่าย หากยังเป็นแหล่งขายผลผลิตทางการเกษตรจากชาวบ้าน อันเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญเชื่อมโยงกับสถานีรถไฟ ก่อนที่จะได้รับความเสียหายในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

5. ภัยกับการเมืองไทย หลัง พ.ศ. 2475

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 สถานีชุมทางบ้านภาชีได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ ดังเหตุการณ์ “กบฏบวรเดช” หรือในนาม “คณะกู้บ้านกู้เมือง” เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2476 ผู้นำกบฏคือ พระองค์เจ้าบวรเดช อดีตเสนาบดีกระทรวงกลาโหม เหตุที่ก่อกบฏเกิดจากการกล่าวหาว่าคณะราษฎรไม่ได้รับการบ้านเมืองตามระบอบประชาธิปไตยและยังพยายามนำลัทธิสังคมนิยมมาใช้ มีการกล่าวโทษว่าเค้าโครงเศรษฐกิจของนายปรีดี พนมยงค์ เป็นคอมมิวนิสต์และยังเป็นผู้นิยมระบบสาธารณรัฐ หรือกล่าวอย่างรุนแรงว่า “เรามีได้ต้องการจ้างไว้ซึ่งสถาบันกษัตริย์เป็นประการสำคัญอีกประการหนึ่งด้วย” (มรกด เจวจินดา, 2543) การก่อกบฏในครั้งนี้ถือเป็นเหตุการณ์ครั้งใหญ่ เกิดความเคลื่อนไหวในการรวบรวมกำลังพลตามหัวเมือง เรียกกำลังพลจากหัวเมืองต่าง ๆ เช่น อุรุษยา ลพบุรี สระบุรี เพชรบุรี ราชบุรี นครราชสีมา เป็นต้น โดยมีคำสั่งจากพระองค์เจ้าบวรเดชถึงนายพันเอก พระยาฤทธิรงค์ธเนศให้ปฏิบัติตามแผน “10 ตุลาคม 2476 เวลา 17.55 ให้จัดการยึดอำนาจการปกครองบ้านเมืองตามจังหวัดต่าง ๆ และให้กองทหารสระบุรีเตรียมการที่จะสมทบกับทหารนครราชสีมาที่สถานีปากเพรียวแล้วขึ้นรถขบวนเดียวกันไป” (ณัฐพล ใจจริง, 2563)

ผู้นำทหารฝ่ายรัฐบาลที่ทำการปราบปรามกบฏ คือ นายพันโท หลวงพิบูลสงคราม เร่งขัดขวางการก่อกบฏที่นครราชสีมา ได้ส่งตำรวจสันติบาลชุดหนึ่งพร้อมอาวุธเดินทางไปยังนครราชสีมาเพื่อสืบข่าวและจับกุมผู้ก่อกบฏ โดยใช้ขบวนรถไฟ ราวเที่ยงคืนของรอยต่อระหว่างวันที่ 10 ตุลาคม ต่อวันที่ 11 ตุลาคม 2476 มีรถจักรดีเซลลากจูงโบกี้บรรทุกตำรวจได้วิ่งผ่านสถานีสระบุรี **สถานีบ้านภาชี** มุ่งตรงไปที่นครราชสีมาอย่างรวดเร็ว “วิ่งผ่านมาทุกสถานี ไม่ยอมหยุด แม้สถานีใด ไม่ยอมเปิดทางให้สะดวก จนถึงสถานีปากช่อง” (ณัฐพล ใจจริง, 2563) เมื่อรถไฟขบวนนี้แล่นมาถึงสถานีปากช่องได้ถูกรถไฟที่บรรทุกทหารกองทัพนครราชสีมาส่วนหน้า ดักข่มยิงอยู่ข้างรางรถไฟ ยิ่งกราดเข้ามาในรถไฟจนได้รับบาดเจ็บ ในเวลานั้นขบวนรถไฟกลายเป็นส่วนหนึ่งของการปะทะ มีการข่มขู่โจมตีขบวนรถไฟที่บรรทุกตำรวจจากฝ่ายรัฐบาล ตำรวจที่รอดชีวิตถูกจับกุมทั้งหมดขึ้นขบวนรถไฟ

ขบวนรถไฟที่บรรทุกกองทัพนครราชสีมาฝ่ายกบฏ มุ่งสู่พระนครจนเกิดการปะทะอย่างรุนแรงตามทางรถไฟ ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2476 รัฐบาลได้เตรียมการยิงปืนใหญ่ไปยังสถานีบางเขน สถานีหลักสี่ และกรมอากาศยานดอนเมือง เกิดการปะทะอย่างรุนแรงในเช้าวันที่ 14 ตุลาคม 2476 เสียงปืนของทั้งสองฝ่ายกึกก้องท้องทุ่งบางเขนได้ยินไปถึงปทุมธานีและอุรุษยาบางอำเภอ (ผู้พิชิตสมรภูมิบางเขน, 2548) ความสามารถในการบังคับบัญชาของนายพันโท หลวงพิบูลสงคราม ทำให้ฝ่ายรัฐบาลสามารถย่นกองกำลังฝ่ายกบฏได้ที่หลักสี่ บางเขน ในวันที่ 15 ตุลาคม 2476 ในตอนค่ำพระองค์เจ้าบวรเดชอพยพหนีจากขบวนรถไฟไปนครราชสีมา ฝ่ายรัฐบาลส่งกองกำลังพลไปกับขบวนรถไฟเพื่อติดตามตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2476 เข้ายึดสถานีรถไฟตามเส้นทางรถไฟสายนครราชสีมา จนเกิดการปะทะอย่างรุนแรงที่สถานีหินลับ ปิดฉากกบฏในวันที่ 23 ตุลาคม 2476

การก่อกบฏครั้งนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินอย่างมาก โดยเฉพาะทรัพย์สินทางการรถไฟ ภาษีอยู่ในพื้นที่สี่หนังสือพิมพ์ซึ่งในครั้งนั้น นายพันโท หลวงพิบูลสงคราม ได้ไปอำนวยการปราบปรามกบฏอยู่ที่ชุมทางบ้านภาชี ตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2476 ดังพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติ ความว่า **“หลวงพิบูลกลับจากเพชรฯ ไปตีปากช่องคุมทัพรัฐบาลออกจากภาชีค่าวันก่อน ทหารเรืออาสาไปแนวหน้ากับฝ่ายบก”** ส่วนรายละเอียดของข่าวได้อธิบายเพิ่มเติมว่า พวกกบฏโรยยาพิษที่ถังน้ำดอนเมือง ระดมพลที่โคราชเอารถไฟไปรับ ระเบิดทางรถไฟไม่ให้ตามทัน มีการจับหัวหน้ากบฏที่ประกาศให้รางวัลได้ 2 คน จับเจ้าเมืองผู้บังคับการ ตำรวจและทนายเปิดเดินรถไฟไปท่าเรือตั้งแต่นั้น พวกทหารฝ่ายกบฏแตกกระจัดกระจายตั้งแต่สถานีปากเพรียว แยกคอยถึงปากช่อง ระเบิดสะพานรถไฟที่สถานีหนองกวย ฝ่ายรัฐบาลได้ส่งทหาร ลูกเสือและกุลี 3000 คน ช่วยกันซ่อมจนเสร็จ วันที่ 18 ตุลาคม 2476 กองทหารหน่วยผสมของรัฐบาล ภายใต้การอำนวยการของนายพันโท หลวงพิบูลสงคราม ยกมาถึงที่นี่ (สถานีภาชี) ในช่วงเช้า สองฟากสถานี เต็มไปด้วยกระบวนรถบรรทุก รถเกวียน รถบัส ปืนใหญ่ ปืนกล ปืนยิงเครื่องบิน ทหารบก ทหารเรือ ลูกเสือ จอctrอแน่นขนัดอยู่เพื่อคอยรับคำสั่งให้ยกรถไฟไปปากช่อง นายพันโท หลวงพิบูลสงคราม ซึ่งกลับจากการไปอำนวยการยึดเพชรบุรีและจับพวกหัวหน้าก่อการกบฏในจังหวัดนั้นเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2476 ได้รับขึ้นมาอำนวยการปราบปรามพวกกบฏอยู่ที่นี้

(สถานีสานภาชี) โดยใช้ระเบียบบ้านเล็ก ๆ ที่พักของเจ้าหน้าที่รถไฟ ข้างสถานีรถไฟด้านตะวันตกเป็นที่บัญชาการชั่วคราว (หลวงพิบูลกลับจากเพชร, 2576) ก่อนที่กองหลังจะเคลื่อนตัวออกจากสถานีสานภาชี เวลา 17.30 น. ไปปราบกบฏที่ปากช่อง

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติ ยังกล่าวถึงความสำเร็จในการปราบปรามกบฏของฝ่ายรัฐบาลได้เข้ายึดทับทิมขาวสระบุรีช่วยเหลือรัฐบาลอย่างเต็มที่ ภาคอีสานตั้งกองอาสาสมัครช่วยปราบกบฏที่ปราจีนจนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี จนสามารถเปิดการเดินทางรถไฟ ตั้งแต่ วันจันทร์ที่ 23 ตุลาคม 2476 กรมรถไฟหลวงจะเดินขบวนรถไฟสายเหนือ และสายตะวันออกเฉียงเหนือรับส่งผู้โดยสารไปได้เพียงแก่งคอย สายตะวันออกเฉียงเหนือ (1) ออกจากสถานีสานภาชี เวลา 12.30 น. ไปสถานีแก่งคอย รถขบวนนี้ติดต่อกับสถานีสานภาชีกับรถขบวนออกจากกรุงเทพฯ เวลา 9.50 น. (2) ออกจากสถานีแก่งคอย เวลา 13.45 น. กลับสถานีสานภาชี รถขบวนนี้ติดต่อกับสถานีสานภาชีกับรถขบวนออกจากสถานีสานภาชีเวลา 7.00 น. เข้ามาสถานีกรุงเทพฯ (การปราบกบฏ, 2576) ก่อนที่จะเปิดใช้เส้นทางรถไฟในการขนส่งให้เป็นปกติภายหลังจากการซ่อมแซมทางรถไฟแล้ว

ภาชียังปรากฏในเอกสารราชการ กรณีพิพาทอินโดจีน หรือ สงครามอินโดจีน ระหว่างเดือนตุลาคม 2483 - 9 พฤษภาคม 2484 จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ตัดสินใจรบกับฝรั่งเศส วันที่ 28 พฤศจิกายน 2483 รัฐบาลประกาศว่าเครื่องบินฝรั่งเศส 5 ลำ โจมตีทิ้งระเบิดจังหวัดนครพนมและมีผู้ได้รับบาดเจ็บ รัฐบาลไทยประกาศกฎอัยการศึกในพื้นที่เกี่ยวข้อง 24 จังหวัด พร้อมกันนั้นกองทัพไทยได้เคลื่อนย้ายเข้าไปยึดครองดินแดนที่มีข้อพิพาท มีการต่อสู้ทั้งทางบก ทางอากาศ และทางทะเลที่เกาะช้าง จังหวัดตราด ในสงครามครั้งนี้ญี่ปุ่นเสนอตัวเป็นผู้ไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทตกลงให้มีการหยุดยิง ในวันที่ 28 มกราคม 2484 (28 พฤศจิกายน 2483 ฝรั่งเศสยอมบ้นนครพนม, 2564) ในการนี้ข้าหลวงประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้ปลัดกิ่งอำเภอกาชีเตรียมการต้อนรับทหารกลับจากชายแดนโดยขบวนรถไฟผ่านสถานีสานภาชี ในวันที่ 17 เมษายน 2484 เป็นการเอิกเกริก มีประชาชนถือธงชาติแสดงความยินดีประมาณ 3000 คน มีแถวบรรเลง 1 วง มีการฟ้อนรำของหญิงพื้นเมือง 3 วง และผู้บังคับกองพันนำทหารลงมาฟ้อนรำร่วมด้วย และเลี้ยงน้ำเย็นแก่ทหาร (หอจดหมายเหตุแห่งชาติ มท.5/101, 2484) ถือเป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความยินดีของชาวภาชีกับความสำเร็จของรัฐบาลในสงครามอินโดจีน ภายหลังได้มีการลงนามในอนุสัญญาโตเกียว 9 พฤษภาคม 2484 เป็นผลให้ไทยได้ดินแดนไชยบุรี จำปาสัก เสียมราฐ และพระตะบอง เรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2488 อันเป็นปีสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2

ปีเดียวกันนี้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มาเยือนภาชี ในวันที่ 12 ตุลาคม 2484 ได้ไปตรวจการทำงาน และการสร้างทางในท้องที่กิ่งอำเภอกาชี โดยขบวนรถยนต์ถึงตลาดกาชี ในการนี้ ปลัดกิ่งอำเภอกาชีได้รับไปรายงาน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวปฏิสันถารและสอบถามภาวะการทำงาน การสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ กับที่ดินที่จะสร้างกิ่งอำเภอใหม่ ประชาชนที่มาในงานทอดกฐินวัดข้างกิ่งกาชี ได้พากันไปต้อนรับและเปล่งเสียงไชโยให้ร้องอำนวยพร (หอจดหมายเหตุแห่งชาติ มท.2.2.5/463, 2484) จะเห็นได้ว่า จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่กิ่งอำเภอกาชี ซึ่งในเวลานั้นเริ่มมีการสร้างถนนเพื่อการเดินทาง การขนส่งให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การให้ความสำคัญกับพื้นที่กาชีอันเป็นที่ตั้งสถานีชุมทางบ้านภาชีจึงมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ

เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม ตัดสินใจเข้าร่วมกับญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2 สถานีชุมทางบ้านภาชีได้รับผลกระทบอีกครั้งจากการทิ้งระเบิดเนื่องจากเป็นทางผ่านของขบวนรถไฟที่ทหารญี่ปุ่นใช้ลำเลียงพลไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการทิ้งระเบิดที่สถานีรถไฟพระแก้ว เป็นสถานีรถไฟก่อนถึงสถานีสานภาชี ตัวสถานีซึ่งเดิมตั้งอยู่บริเวณหน้าวัดกาชีได้รับความเสียหายจากระเบิด ใน พ.ศ. 2490 จึงย้ายมาสร้างสถานีใหม่ ณ บริเวณที่ตั้งปัจจุบัน เปิดใช้งานมาตั้งแต่ พ.ศ. 2492 (เมธีนิย ชุ่มผล, 2560) สถานีชุมทางบ้านภาชีกลายเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์สำคัญของประวัติศาสตร์ไทย

6. บทสรุป

ความสำคัญของภาษีเริ่มปรากฏเด่นชัดนับตั้งแต่มีการสร้างทางรถไฟสายนครราชสีมา เปิดใช้งาน ใน พ.ศ. 2443 ต่อมา มีการสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือ สถานีรถไฟบ้านภาษีเป็นจุดเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟกลายเป็น “สถานีรถไฟชุมทางบ้านภาษี” การเปลี่ยนแปลงการเดินทาง การขนส่ง ส่งผลให้เกิดการอพยพของผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานตามแนวรถไฟ เกิดเป็นตลาดภาษีจากความร่วมใจของชาวพื้นถิ่น ชาวหนองแซง และชาวจีนที่เข้ามาตั้งรกรากทำมาหากิน สถานีรถไฟชุมทางบ้านภาษียังเป็นเข้าไปมีส่วนร่วมกับประวัติศาสตร์การเมืองครั้งสำคัญอย่าง กบฏบวรเดช กรณีพิพาทอินโดจีน และสงครามโลกครั้งที่ 2 ณ ปัจจุบัน ภาษียังมีความสำคัญในการเป็นส่วนร่วมขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจผ่านการเดินทางขนส่งทางรถไฟซึ่งยังได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง และยังมีเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาษี ปัจจุบันประชาชนยังนิยมเดินทางโดยรถไฟเนื่องจากมีความสะดวกในการเดินทางมายังพระนครศรีอยุธยาและกรุงเทพฯ แม้ว่าจะมีการทางเลือกจากการเดินทางโดยสารรถประจำทาง หรือ รถยนต์แล้วก็ตาม

7. เอกสารอ้างอิง

การปราบกบฏ, ประชาชาติ (วันอังคารที่ 24 ตุลาคม 2476): 28.

การรถไฟไทย ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าเสริมสวาสดี ฤๅษดากร ณ สุสานหลวงวัดเทพศิรินทราวาส

วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2484, โรงพิมพ์กรมรถไฟ, 2484.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ, *เที่ยวตามทางรถไฟ*, กรมศิลปากร, 2557.

ประชาชาติ (วันศุกร์ที่ 20 ตุลาคม 2476): 1.

ประชุมพงศาวดารฉบับกาญจนาภิเษก เล่ม 3, กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, 2542.

ประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2526. จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา, โรงพิมพ์เทียนวัฒนา, 2521.

ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม 3, โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.

ผู้พิชิตสมรภูมิบางเขนด้วยกระสุน ป.ต.อ. เพียง 9 นัด, *วารสารศิลปวัฒนธรรม*, ปีที่ 26, ฉบับที่ 11, 71, 2548.

มรกต เจริญดา, *ภาพลักษณ์ ปริติ พนมยงค์ กับการเมืองไทย พ.ศ. 2475-2526*, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

รวมเรื่องแปลหนังสือและเอกสารทางประวัติศาสตร์ ชุดที่ 4, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรมศิลปากร, 2555.

ลูอิส ไวลเลอร์, *กำเนิดการรถไฟในประเทศไทย*, พิมพ์ครั้งที่ 2 โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

หลวงพิบูลย์จากเพชร ไปตีปากช่องคุมทัพรัฐบาลออกจากภาษี คำวันก่อนทหารเรืออาสาไปแนวหน้ากับฝ่ายบก, ส.พลายน้อย, *แม่น้ำลำคลอง*, มติชน, 2555.

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. มท.5/101 *เอกสารกระทรวงมหาดไทย กรมมหาดไทย ที่ 527/2484* ลงวันที่ 18 เมษายน 2484

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. มท.2.2.5/463 *เอกสารกระทรวงมหาดไทย กองกลาง ที่ ม.15324/2484* ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2484

อึ้งรี มูโอต์, *บันทึกการเดินทางของอึ้งรี มูโอต์ ในราชอาณาจักรสยาม กัมพูชา ลาว และอินโดจีนตอนกลางส่วนอื่น ๆ*,

พิมพ์ครั้งที่ 2 มติชน, 2558.

เมธินัย ชุ่มผล, *ที่นี่ ... สถานีชุมทางภาษี, วารสารเมืองโบราณ*, ปีที่ 43, ฉบับที่ 1, หน้า 68-77, 2560.

28 พฤศจิกายน 2483 ฝรั่งเศสมอบนครพนม เปิดฉากสงคราม “กรณีพิพาทอินโดจีน”. (25 เมษายน 2564).

สืบค้นจาก https://www.silpa-mag.com/this-day-in-history/article_23602

แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีน สำหรับผู้เรียนชาวไทย

The Guidelines to Improve the Skills of Memorizing Chinese Vocabulary for Thai Learners

ปิยธิดา สังสีแก้ว
Piyathida Sangsikaew

บทคัดย่อ

เครื่องมือสำคัญในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนคือคำศัพท์ ซึ่ง “คำศัพท์” นั้นถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการเรียนภาษา โดยเฉพาะในภาษาจีนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงภาษาอื่น ๆ ด้วย เพราะการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็น การฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียน ความเข้าใจในภาษาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อรู้ความหมายของคำศัพท์ หากไม่รู้ความหมายของคำศัพท์จะส่งผลให้การสื่อสารเกิดความผิดพลาด หรือการเจรจาไม่สัมฤทธิ์ผล ดังนั้นบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเทคนิคการจัดการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาจีนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนได้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับครู อาจารย์ เพื่อนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนที่เสนอแนะได้แก่ การอธิบายส่วนประกอบของตัวอักษรจีน การปูพื้นฐานในการเขียนอักษรจีน การเขียนตามคำบอก การจัดกลุ่มคำศัพท์ตามชนิดของคำ การฝึกใช้คำศัพท์ตามบริบท การฝึกแต่งประโยคจากคำศัพท์ การอธิบายคำศัพท์ใหม่ด้วยคำศัพท์เดิมที่มีความหมายใกล้เคียงกัน การอ่านคำศัพท์ การแปลความหมายของคำศัพท์เป็นภาษาไทย การใช้เกมในการจัดการเรียนการสอน และการใช้กิจกรรมบันเทิงหรือกิจกรรมนันทนาการ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน การจำคำศัพท์ ภาษาจีน

Abstract

The important tool of learning Chinese for every student is a vocabulary. The vocabulary is an essential key for learning Chinese as well as other languages. All communicative forms like listening, speaking, reading, writing, and understanding of the language will recognize if learners understand the meaning of vocabulary. If the learners do not understand the meaning of the words, they are not able to communicate effectively. This article aims to provide the vocabulary teaching techniques to improve memorizing Chinese vocabulary skills, and to provide the guidelines in Chinese teaching both teachers and instructors who need the techniques to improve teaching strategies in classroom. The teaching techniques consist of the components of Chinese characters, fundamental of Chinese writing, Chinese dictation, categorizing the type of Chinese vocabulary,

applied Chinese vocabulary in different context, Chinese composition, Chinese synonym, Chinese reading, translation Chinese into Thai, using game in Chinese teaching, entertainment, and recreation activities.

Keywords: Teaching management, Vocabulary memorization, Chinese

วันที่รับบทความ : 20 สิงหาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 06 กันยายน 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 10 กันยายน 2564

1. บทนำ

เนื่องจากในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยอย่างแพร่หลาย ทั้งในระดับ

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ขณะเดียวกันผู้เรียนภาษาจีนในประเทศไทยก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ในการจัดการเรียนการสอนนั้นยังคงมีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ไวยากรณ์ ตัวอักษรจีน หรือแม้กระทั่งด้านการสอนคำศัพท์ภาษาจีนก็ยังคงพบปัญหาอยู่ ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคสำหรับผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

“คำศัพท์ภาษาจีน” เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเรียนภาษาจีนที่ขาดไม่ได้ หากผู้เรียนสามารถจำคำศัพท์ภาษาจีนได้ และนำไปใช้ก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปต่อยอดการเรียนภาษาจีนของตนเองได้ และสามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในการเรียนภาษาจีนได้เป็นอย่างดีในอนาคต ดังนั้นการมีพื้นฐานคำศัพท์ที่ดีก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ของตนเองได้ในอนาคต

บทความนี้จะรวบรวมเทคนิคและแนวทางต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยขึ้น โดยได้นำเอาทฤษฎีและประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เขียนที่เป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาจีนให้กับผู้เรียนชาวไทยพร้อมทั้งให้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับผู้สอนภาษาจีนเพื่อให้สามารถปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนได้ ซึ่งผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศสามารถศึกษาและนำเอาแนวทางดังกล่าวไปปรับใช้ในการพัฒนาการเรียนภาษาจีนของตนต่อไป

2. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีน

การเรียนภาษาต่างประเทศ ไม่ว่าภาษาใด “คำศัพท์” ถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นซึ่งขาดไม่ได้ เนื่องจากคำศัพท์จะเป็นด่านแรกที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปต่อยอดในการสื่อสารในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไปได้ในอนาคต การที่ผู้เรียนจะสามารถฟัง พูด อ่าน หรือเขียนภาษาต่างประเทศนั้น ๆ ได้ในระดับดีมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคลังคำศัพท์ที่ผู้เรียนมี

ภาษาจีน เป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่มีการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยอย่างแพร่หลาย และมีจำนวนผู้เรียนชาวไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนก็มีความสำคัญไม่แพ้การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งกระบวนการถ่ายทอดทางภาษามีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล โดยกระบวนการถ่ายทอดทางภาษานี้เรียกว่า 母语正迁移 หรือกระบวนการถ่ายทอดเชิงบวกของภาษาแม่ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาจีนได้ง่าย และสอดคล้องกับทฤษฎีของ周小兵, 朱其智, 邓小宁 (2012) ที่อธิบายว่า “ภาษาสองภาษามีองค์ประกอบที่เหมือนกัน เมื่อเกิดการถ่ายทอดเชิงบวกทางภาษา ก็จะทำให้เรียนภาษาได้ไม่ยาก”

แต่อย่างไรก็ตาม ในการถ่ายทอดทางภาษาย่อมต้องมีอุปสรรคและข้อแตกต่างทางภาษาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ ซึ่งอุปสรรคของการเรียนภาษาที่สองนั้นจะมาจากกระบวนการรบกวนของภาษาแม่ โดยเมื่อทำการเรียนการสอน ผู้สอน

สามารถใช้วิธีการยกตัวอย่างในส่วนที่ยากและสำคัญของภาษาก่อน และสร้างความเคยชินทางภาษาขึ้นมาใหม่ (刘珣, 2007) ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ

ในขณะเดียวกัน 王建勤 (2009) ได้อธิบายว่า การเกิดการเรียนรู้ภาษา (语言习得) นั้นมาจากสองปัจจัยพื้นฐานคือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งปัจจัยภายในคือ กลไกการเรียนรู้ภาษา (语言习得机制) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษาเป็นอันดับแรก ส่วนปัจจัยภายนอกคือสภาพแวดล้อมในการรับเข้าภาษา หากไม่มีการรับเข้าภาษา การเรียนรู้ภาษาก็จะเกิดขึ้นไม่ได้

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทย นั้น ผู้สอนสามารถเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยสามารถพิจารณาได้จากกลุ่มผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะด้านการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนของผู้เรียนสามารถทำได้ดังนี้

1. การอธิบายคำศัพท์โดยใช้หมวดนำตัวอักษรจีน

ในคำศัพท์ภาษาจีนมีหมวดนำตัวอักษรจีนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เรียนภาษาจีนจะต้องรู้เป็นอันดับแรก เพื่อให้ง่ายต่อการจำคำศัพท์และเข้าใจความหมายของคำในภาษาจีน เช่น คำว่า 姐姐มีหมวดนำตัวอักษรคือ 女 ซึ่งหมายถึงผู้หญิง เมื่อผู้เรียนเห็นหมวดนำนี้จะทำให้นึกถึงคำศัพท์ที่เกี่ยวกับผู้หญิง หรือคำว่า 吃 ซึ่งมีหมวดนำตัวอักษรคือ 口 ซึ่งหมายถึงปาก เมื่อผู้เรียนเห็นคำศัพท์เหล่านี้จะทำให้นึกถึงคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับปาก เป็นต้น

ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายหมวดนำตัวของตัวอักษรจีนให้ผู้เรียนเข้าใจ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนจดจำและคาดเดาความหมายของคำศัพท์ภาษาจีนได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูเทพ ประภากร (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้หมวดนำตัวอักษรจีน โดยจากผลการวิจัยพบว่า หมวดนำตัวอักษรจีนสามารถช่วยพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และเป็นระบบมากขึ้น ดังนั้นเมื่อผู้สอนเริ่มทำการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาจีน ควรอธิบายความหมายของตัวอักษรนำภาษาจีน อธิบายความสัมพันธ์ของรูป เสียง และความหมายของคำศัพท์กับหมวดนำตัวอักษรจีนให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนเป็นอันดับแรก

2. การปูพื้นฐานการเขียนตัวอักษรจีน

ในการเรียนภาษาจีนนั้น พื้นฐานในการเขียนตัวอักษรจีนที่ถูกต้องถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นพื้นฐานที่ขาดไม่ได้ในการเรียนรู้และจดจำคำศัพท์ภาษาจีน โดยจากงานวิจัยของ จุฬารัตน์ คำน้อย และ หลิวซู จินหลิง (2561) ซึ่งได้ทำการศึกษากการสร้างคลังข้อมูลและวิเคราะห์การเขียนตัวอักษรจีนผิดของนักศึกษาไทย ระดับอุดมศึกษา ภาควิชาภาษาจีนศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยสามารถแบ่งการเขียนผิดออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ 1. ขีดหรือส่วนประกอบข้างหายไป (遗漏) 2. การเขียนขีดหรือส่วนประกอบข้างเกิน (误加) 3. การนำขีดหรือส่วนประกอบของตัวอักษรอื่นมาแทนที่ (误代) 4. การเขียนขีดหรือส่วนประกอบของตัวอักษรผิดตำแหน่ง (错位) 5. การเขียนขีดหรือส่วนประกอบของตัวอักษรผิดรูป (变形) 6. การเขียนส่วนประกอบของตัวอักษรแบบปะปนกัน (杂糅) โดยมีวิธีการสอนดังนี้

- ผู้สอนอธิบายโครงสร้างของตัวอักษรจีน รวมถึงวิธีการเขียนลำดับขีดให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยผู้สอนสามารถเขียนบนกระดานพร้อมทั้งอธิบายวิธีการเขียน หรือเปิดวิดีโอลำดับขีดของการเขียนอักษรจีนได้

อธิบายการเขียนลำดับขีด โดยแยกรูปแบบการเขียนลำดับขีดออกได้ดังนี้

- เขียนจากบนลงล่าง เช่น 三
- เขียนขีดขวางแล้วค่อยเขียนขีดตั้ง เช่น 十
- เขียนตรงกลางก่อนจากนั้นเขียนซ้าย ขวา เช่น 小
- เขียนติกรอบก่อนจากนั้นเขียนด้านใน เช่น 月
- เขียนติกรอบด้านนอกก่อน จากนั้นเขียนด้านใน แล้วค่อยปิด เช่น 四
- เขียนซ้ายก่อนแล้วค่อยเขียนขวา เช่น 八
- เขียนป้ายด้านซ้ายก่อนแล้วค่อยป้ายขวา เช่น 文

- เขียนด้านนอกก่อนค่อยเขียนด้านใน เช่น 问

อธิบายโครงสร้างของตัวอักษรจีน ดังนี้

- โครงสร้างแบบซ้ายขวา 伟、挣、休、但、明
- โครงสร้างแบบบนล่าง 苗、签、茜、岁、军
- โครงสร้างแบบซ้ายกลางขวา 湖、做、脚、谢
- โครงสร้างแบบบนกลางล่าง 宴、溪、禀
- โครงสร้างแบบขวา คลุมครึ่งบน 可、句、司、式
- โครงสร้างแบบซ้าย คลุมครึ่งบน 病、庙、尼、房
- โครงสร้างแบบซ้าย คลุมครึ่งล่าง 建、连、毯、尴尬
- โครงสร้างแบบกรอบบน 同、闻、问、闹、周
- โครงสร้างแบบกรอบล่าง 凶、函、画、幽
- โครงสร้างแบบกรอบซ้าย 区、医、臣
- โครงสร้างแบบกรอบรอบ 国、图、团、园
- โครงสร้างแบบโครงสร้างพิเศษ 坐、爽、夹

- ให้ผู้เรียนลงมือฝึกเขียนลำดับขีดของตัวอักษรจีน โดยคัดตัวอักษรจีนแบบแยกลำดับขีด เป็นต้น

ทั้งนี้ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องเริ่มสอนผู้เรียนตั้งแต่ลำดับขีดเรื่อยมาจนถึงองค์ประกอบของตัวอักษรจีน เพื่อปูพื้นฐานการเขียนตัวอักษรจีนที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนก่อนการลงมือเขียนจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการเขียนตัวอักษรจีนที่ถูกต้องและสามารถนำไปต่อยอดในการฝึกเขียนคำศัพท์ได้ เพราะถ้าหากผู้เรียนไม่รู้วิธีการเขียนตัวอักษรจีนที่ถูกต้อง ผู้เรียนจะเลือกใช้วิธีการวาดภาพออกมาโดยให้มีความใกล้เคียงกับตัวอักษรจีนที่ต้องการเขียนมากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการจำตัวอักษรจีนแบบผิด ๆ และนำไปเขียนแบบผิด ๆ ดังนั้นพื้นฐานในการเขียนตัวอักษรจีนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอีกอย่างหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการเรียนคำศัพท์ภาษาจีนที่ผู้สอนควรสอนให้กับผู้เรียนตั้งแต่ต้น

3. การเขียนตามคำบอก

การเขียนตามคำบอกเป็นทักษะหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกการจำคำศัพท์ผ่านการเขียน ซึ่งวิธีการนี้จะเป็นการช่วยทบทวนคำศัพท์เดิมให้กับผู้เรียนและยังสามารถตรวจเช็คการเตรียมบทเรียนล่วงหน้าของผู้เรียนได้อีกด้วย โดยสามารถทำได้ดังนี้

- ผู้สอนอ่านคำศัพท์นั้น ๆ เป็นภาษาจีน แล้วผู้เรียนเขียนคำศัพท์เป็นตัวอักษรจีน พินอินภาษาจีน พร้อมทั้งแปลความหมาย ซึ่งวิธีการเช่นนี้จะสามารถตรวจสอบความเข้าใจ และตรวจสอบความจำของผู้เรียนได้ รวมไปถึงการตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนตัวอักษรจีน พินอิน และความหมายในคราวเดียวกัน

- การให้ผู้เรียนมาเขียนตามคำบอกหน้ากระดาน โดยอาจเลือกผู้เรียน 1 หรือ 2 คน มาเขียนคำศัพท์บนหน้ากระดาน ส่วนผู้เรียนคนอื่น ๆ ให้เขียนตามปกติ เมื่อเขียนเสร็จ ผู้สอนสามารถนำคำศัพท์ที่ผู้เรียนเขียนบนหน้ากระดานหยิบยกเป็นกรณีตัวอย่างในการสอนเขียนคำศัพท์ได้ โดยอธิบายคำที่ผู้เรียนเขียนผิดเป็นกรณีไป เช่น จุดที่ผู้เรียนควรระวัง หรือปัญหาทั่ว ๆ ไปที่มักพบในการเขียนคำศัพท์ของผู้เรียน เป็นต้น

ซึ่งวิธีการเขียนตามคำบอกนั้นทำให้ผู้เรียนสามารถจำคำศัพท์โดยผ่านการเขียน เนื่องจากก่อนเรียนหรือหลังเรียนผู้เรียนจะทบทวนบทเรียนหรือเตรียมบทเรียนล่วงหน้า เพื่อให้สามารถจำคำศัพท์ได้ ก่อนที่จะมาเขียนตามคำบอกในห้องเรียน ซึ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนจำคำศัพท์โดยผ่านการฝึกเขียนด้วยตนเองหลาย ๆ รอบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิภาวัลย์ ฟองไพบุลย์ ภารติ ประพตกิจ และวัชร ไพสาศย์ (2554) ที่ได้ศึกษาการใช้เทคนิคเขียนตามคำบอกเพื่อพัฒนาคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยเทคนิคเขียนตามคำบอกมีการพัฒนาคำศัพท์ที่สูงขึ้น และนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีการพัฒนาคำศัพท์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีปกติ

4. การจัดกลุ่มคำศัพท์ตามชนิดของคำ

ในบทเรียนหนึ่งบทผู้สอนสามารถนำคำศัพท์มาจัดกลุ่มเป็น คำนาม (名词) คำกริยา (动词) คำคุณศัพท์ (形容词) คำบุพบท (介词) คำกริยาวิเศษณ์ (副词) ฯลฯ เพื่อให้ง่ายต่อการจำคำศัพท์ของผู้เรียน เช่น ในบทเรียนมีคำศัพท์ได้แก่ 想、买、词典、电脑、部、台、白、块、钱、千、一共、需要、面包、香蕉、苹果、再、斤、毛 ฯลฯ ผู้สอนสามารถนำคำศัพท์เหล่านี้มาจัดหมวดหมู่ขึ้นใหม่ เช่น

คำนาม (名词) : 词典、电脑、面包、香蕉、苹果、钱

คำกริยา (动词) : 想、买、需要

คำลักษณนาม (量词) : 部、台、块、毛、斤

จำนวนนับ (数量) : 白、千

คำกริยาวิเศษณ์ (副词) : 一共、再

วิธีการเช่นนี้นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคำศัพท์แล้วยังมีประโยชน์ต่อการเรียนไวยากรณ์ภาษาจีนของผู้เรียนเองในอนาคตอีกด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำคำศัพท์มาแต่งประโยคได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียงลำดับตามประเภทของคำนั้น ผู้สอนควรหมั่นถามผู้เรียนระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และจำแนกประเภทของคำได้ โดยสามารถประยุกต์ใช้กับการอ่านคำศัพท์ในชั้นเรียนของผู้เรียนได้ เช่น ผู้สอน เรียกผู้เรียนอ่านคำศัพท์ประจำบท พร้อมทั้งบอกความหมายและในขณะเดียวกันก็ให้ผู้เรียนบอกประเภทของคำด้วย ซึ่งการทำเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินและเกิดการจดจำคำศัพท์และประเภทของคำศัพท์ได้อย่างแม่นยำ เมื่อผู้เรียนใช้บ่อย ๆ และผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบทำซ้ำ ๆ จะส่งผลให้ผู้เรียนเมื่อเห็นคำศัพท์นั้น ๆ สามารถนำคำศัพท์มาใช้ได้ในทันที อีกทั้งวิธีการเช่นนี้มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางไวยากรณ์จีนได้เป็นอย่างดี และสามารถนำไปต่อยอดในการเรียนไวยากรณ์จีนต่อไป

5. การฝึกใช้คำศัพท์ตามบริบท

เนื่องจากคำศัพท์หนึ่งคำเมื่อนำมาใช้ในบริบทที่ต่างกัน ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไปตามบริบทของการใช้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกใช้คำศัพท์ที่ได้เรียนมาในบริบทที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และเกิดความคงทนในการจำคำศัพท์มากยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนได้ฝึกใช้คำศัพท์ในบริบทที่ต่างกันไป นอกจากนี้แล้วยังเป็นการช่วยฝึกทักษะการเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทให้กับผู้เรียนได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งการเดาคำศัพท์จากบริบทเป็นอีกหนึ่งกลวิธีที่มีประสิทธิภาพในการช่วยผู้เรียนให้เข้าใจเนื้อหาที่อ่านและช่วยเพิ่มปริมาณคำศัพท์ได้ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนจดจำคำศัพท์ได้มากขึ้นและยังช่วยเพิ่มความคงทนในการจำคำศัพท์ได้อีกด้วย (ณัฐพล คุปต์ธนโรจน์ บุษกร วิชชุตา และกรรณิการ์ ช่อไม้ทอง, 2559) การจัดการเรียนการสอนเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนไม่ยึดติดอยู่กับคำศัพท์เพียงความหมายเดียว แต่จะสอนให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ตามสถานการณ์และรูปประโยคได้ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนอย่างมากเมื่อผู้เรียนเรียนภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และกระบวนการคิดวิเคราะห์ดังกล่าวไปต่อยอดเพื่อพัฒนาทักษะภาษาจีนต่อไปได้

6. การฝึกแต่งประโยคจากคำศัพท์

การนำคำศัพท์ที่เรียนมาแต่งประโยคเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการจำคำศัพท์ได้และใช้คำศัพท์เป็น เนื่องจากการจะจำคำศัพท์ได้นั้นหากผู้เรียนท่องจำความหมายของคำศัพท์เพียงอย่างเดียว แต่ไม่นำคำศัพท์มาฝึกใช้ และเมื่อต้องการใช้คำศัพท์นั้น ๆ ในการสื่อสารจึงส่งผลให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์ได้ไม่ถูกต้อง หรือใช้คำศัพท์ไม่เป็น การฝึกให้ผู้เรียนแต่งประโยคจากคำศัพท์ที่เรียนนั้นสามารถทำได้ดังนี้

- ผู้สอนสามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ก่อน จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกแต่งประโยคจากคำศัพท์นั้น ๆ เช่น เมื่อเรียนคำว่า 还是 ผู้สอนควรอธิบายความหมายของ 还是 ก่อน จากนั้นยกตัวอย่างประโยคพร้อมอธิบายความหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพ ผู้สอนยกตัวอย่างประโยคที่ใช้ 还是 ให้ผู้เรียนดูก่อน เช่น 你喝茶还是咖啡？你吃饭还是吃面条？ จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกแต่งประโยคโดยใช้คำศัพท์ 还是 เป็นต้น

การทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ โดยการสอนเช่นนี้ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนช่วยกันแต่งประโยคด้วยความสนใจ หรือให้แต่งประโยคทีละคนได้ เป็นต้น

ดังนั้นการฝึกให้ผู้เรียนนำคำศัพท์มาแต่งประโยคจึงเป็นอีกวิธีการจัดการเรียนการสอนอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้คำศัพท์ และสร้างความเข้าใจด้านความหมายของคำศัพท์ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนประเภทนี้ผู้สอนสามารถทำได้โดยทบทวนความเข้าใจคำศัพท์ประเภทของคำ และวิธีการใช้คำศัพท์นั้น ๆ ของผู้เรียน เช่น การให้ผู้เรียนแต่งประโยคโดยใช้คำศัพท์ที่ได้สอนไปแล้วในช่วงโมเรียนเพื่อเป็นการทบทวนคำศัพท์ประจำบทเรียนนั้น ๆ หรือพูดคุยกับผู้เรียนโดยใช้คำศัพท์ที่เรียนมาในหลาย ๆ บริบท เพื่อฝึกให้ผู้เรียนพูดคุยโต้ตอบและฝึกใช้คำศัพท์ไปในคราวเดียวกัน เป็นต้น

7. การอธิบายคำศัพท์ใหม่ด้วยคำศัพท์เดิมที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยใช้คำศัพท์เดิมที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้วมาอธิบาย เช่น เมื่อเรียนคำศัพท์ใหม่ 可是 ผู้สอนสามารถอธิบายโดยการอธิบายว่าคำนี้มีความหมายเหมือนกับ 但是 พร้อมทั้งอธิบายความเหมือนและความต่างของวิธีการใช้ระหว่างคำศัพท์เดิมและคำศัพท์ใหม่ เป็นต้น การใช้คำศัพท์ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาอธิบายคำศัพท์ใหม่ ไม่เพียงเป็นการสลับข้อจำกัดในการแปลภาษาแม่ของผู้เรียนออกไปเท่านั้น แต่ยังเป็นการพัฒนาความสามารถใช้ภาษาจีนของผู้เรียนด้วย (崔永华, 杨寄洲, 2009) ซึ่งการอธิบายคำศัพท์ใหม่โดยใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ทำได้ดังนี้

“本来” และ “原来”

“本来” คือ (1) การใช้อธิบายว่าที่เรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เดิมที่เป็นเช่นนั้นอยู่แล้ว

ตัวอย่างเช่น 这本书本来昨天就应该还给他了。

(2) ใช้อธิบายในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งก่อนหน้านี้ แต่ตอนนี้ไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว

ตัวอย่างเช่น 他本来不吃蔬菜，后来才吃。

“原来” คือ (1) ใช้อธิบายในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งก่อนหน้านี้ แต่ตอนนี้ไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว

ตัวอย่างเช่น ตัวอย่างเช่น 他本来不吃蔬菜，后来才吃。

(2) เมื่อก่อนไม่รู้เรื่องราว/เหตุการณ์ หรือเข้าใจเรื่องราว/เหตุการณ์ขึ้นมามากอย่างฉับพลันทันที

ตัวอย่างเช่น 原来是你啊！

วิธีการสอนเช่นนี้ผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนชาวไทยได้ ถึงแม้ว่าผู้สอนจะเป็นอาจารย์ชาวไทย เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการทบทวนคำศัพท์เก่าและขณะเดียวกันยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งต่าง ๆ เป็นภาษาจีนได้ เพราะเป้าหมายในการสอนภาษาจีนนั้นก็เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางด้านภาษาจีนให้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุด ผู้สอนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ใช้ภาษาจีนได้มากที่สุด

8. การอ่านคำศัพท์

การอ่านคำศัพท์เป็นอีกวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่น่าสนใจจะทำให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้แล้วยังทำให้สามารถออกเสียงคำศัพท์นั้น ๆ ได้ถูกต้องชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดย 崔永华, 杨寄洲 (2009) กล่าวว่า ในการเรียนภาษาหนึ่ง ๆ นั้น การออกเสียงที่ชัดเจนเป็นสัญลักษณ์ของการเรียนภาษาว่าจะสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งถือเป็นระดับทางภาษาในด้านแรกของผู้เรียน ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถจำคำศัพท์ที่เรียนได้ถูกต้องและแม่นยำ การอ่านออกเสียงคำศัพท์จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งสามารถทำได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- การอ่านนำ โดยผู้สอนอ่านนำแล้วผู้เรียนอ่านตาม จากนั้นให้ผู้เรียนอ่านเองแล้วผู้สอนคอยแก้ไขคำที่อ่านผิด ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนจำการออกเสียงของคำศัพท์ที่ถูกต้องได้ และสามารถออกเสียงคำศัพท์นั้น ๆ ได้ถูกต้องชัดเจน

- การสุ่มเลือกผู้เรียนอ่านคำศัพท์ในบทเรียนเป็นรายบุคคล จะช่วยให้ผู้สอนรู้ว่าผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้องหรือไม่ และยังให้ผู้สอนรู้ปัญหาในการออกเสียงของผู้เรียนแต่ละคน และสามารถทำให้แก้ไขปัญหของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างตรงจุด

9. การแปลความหมายของคำศัพท์เป็นภาษาไทย

วิธีการนี้ถือได้ว่าเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดเมื่อใช้อธิบายคำศัพท์ภาษาจีนให้กับผู้เรียนชาวไทย โดยผู้สอนสามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ในทันที ซึ่งวิธีการนี้มักใช้กับคำศัพท์ที่เป็นนามธรรม หรือใช้กับคำศัพท์ภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับภาษาจีนมาแปลให้กับผู้ฟังเข้าใจได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ สามารถอ่าน จำ และนำคำศัพท์นั้น ๆ ไปใช้ได้อย่างถูกต้องตรงความหมาย

ขณะเดียวกัน วิธีการนี้อาจส่งผลเสียในการเรียนภาษาของผู้เรียนได้ เพราะจะทำให้ผู้เรียนต้องฟังการแปลเป็นภาษาไทยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกระทบกับการรับรู้ภาษาจีนโดยตรงของผู้เรียน ดังนั้นหากผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนฝึกและพัฒนาทักษะทางภาษาจีนจึงจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศในช่วงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับภาษาจีนให้มากที่สุด เนื่องจากผู้เรียนที่เรียนในประเทศไทยมีโอกาสในการใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันค่อนข้างน้อย อีกทั้งคำศัพท์บางคำไม่สามารถแปลตรงตัวได้ แต่ต้องอาศัยการแปลตามบริบทของประโยค ดังนั้นหากในการจัดการเรียนการสอนมีการใช้คำศัพท์คำเดียวกันแต่ใช้ในบริบทที่หลากหลายในการยกตัวอย่างควบคู่ไปกับการแปลตามบริบทจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำคำศัพท์ไปประยุกต์ใช้ได้ดียิ่งขึ้น

10. การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เกม

การจัดการเรียนการสอนผ่านการเล่นเกมนั้นก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งในการสอนคำศัพท์ภาษาจีนที่ผู้สอนนิยมนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข และเกิดการเรียนรู้ เพราะการใช้เกมประกอบการสอนภาษาส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนมากกว่าการสอนโดยไม่ใช้เกมประกอบการสอน เนื่องจากเกมประกอบบทเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายต่อบทเรียนสร้างความสนใจทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ อยากเห็นเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น เข้าใจบทเรียนได้ง่าย จดจำได้เร็ว แม่นยำ และทนทาน รวมทั้งพัฒนาไหวพริบให้ดีขึ้น (เหงียน ถิ หงู๋ อี, 2556) อีกทั้งงานวิจัยของคุณิตา เดชะโชติ และจาง ชู่คุน (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาความจำด้านคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับงานบริการในธุรกิจโรงแรม ได้ข้อสรุปว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความจำภายหลังการใช้เกมการศึกษาสูงกว่าก่อนการใช้เกมการศึกษา และมีความพึงพอใจต่อเกมการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาความจำด้านคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับงานบริการในธุรกิจโรงแรมอยู่ในระดับดี

การใช้เกมเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งเกมที่น่าสนใจในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการจำคำศัพท์ภาษาจีน ได้แก่

- เกมการจับกลุ่มคำ (คำนาม คำลักษณนาม คำกริยา ฯลฯ) โดยในแต่ละบทเรียนจะมีคำศัพท์อยู่เป็นจำนวนมาก ผู้สอนสามารถนำคำศัพท์มาจัดแบ่งกลุ่มคำศัพท์ออกเป็นคำชนิดต่าง ๆ โดยการทำเป็นบัตรคำศัพท์ จากนั้นแจกให้ผู้เรียนแต่ละคน แล้วกำหนดให้ผู้เรียนนำกระดาษคำศัพท์ที่ได้เดินเข้ากลุ่มตามประเภทของคำศัพท์ในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อเข้ากลุ่มได้แล้วให้ผู้เรียนนั่งลง จากนั้นให้แต่ละคนในกลุ่มแนะนำคำศัพท์และบอกความหมายของคำศัพท์ที่ตนได้พร้อมยกตัวอย่างประโยคโดยใช้คำศัพท์นั้น ๆ เป็นต้น

- เกมเก้าอี้ดนตรี ผู้สอนใช้บัตรคำในการสอนคำศัพท์ก่อนในเบื้องต้น เมื่อผู้เรียนจำคำศัพท์ได้แล้วเริ่มเล่นเกมเก้าอี้ดนตรี โดยวางบัตรคำศัพท์ด้านที่เป็นความหมายของคำศัพท์ไว้บนเก้าอี้ จากนั้นเปิดเพลงให้ผู้เรียนเดินตามจังหวะ เมื่อเพลงหยุดผู้สอนจะพูดคำศัพท์นั้น ๆ ออกมาเป็นภาษาจีน และให้ผู้เรียนไปนั่งบนเก้าอี้ ที่มีความหมายคำศัพท์นั้น ๆ เขียนอยู่ และเมื่อผู้เรียนนั่งได้ถูกต้องก็ให้ผู้เรียนอ่านคำศัพท์นั้น ๆ อีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังสามารถเล่นสลับกันได้โดยใช้วิธีการเล่นเช่นเดียวกับข้างต้น แต่จะเป็นการการวางคำศัพท์ด้านที่เป็นภาษาจีนบนเก้าอี้แทน และให้ผู้สอนบอกความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ เป็นภาษาไทย เป็นต้น

- เกมบิงโกคำศัพท์ โดยทำกระดาษบิงโกแจกให้กับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นคำศัพท์ที่เรียนไปในชั่วโมงนั้น ๆ หรือคำศัพท์ที่เคยเรียนมาแล้วก็ได้ โดยอาจมีตัวอักษรจีน ฟินอิน ความหมาย หรือมีเพียงอย่างเดียวหนึ่ง จากนั้นผู้สอนอ่านคำศัพท์โดยสามารถอ่านเป็นภาษาจีน หรืออ่านเป็นภาษาไทย แล้วให้ผู้เรียนกากบาทคำที่ได้ยินในกระดาษบิงโกของตนเอง ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ผู้ชนะ จากนั้นให้ผู้ชนะอ่านคำศัพท์ที่ตนได้บิงโกพร้อมแปลความหมาย เป็นต้น

อย่างไรก็ตามเมื่อการจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงนั้น ๆ สิ้นสุดลง ผู้สอนควรทำการทบทวนองค์ความรู้ประจำบทให้กับผู้เรียนเสมอ

ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาสาระในการสอนสุดท้ายแล้วต้องเกิดผลกับตัวผู้เรียน ผู้สอนจึงต้องเอาใจใส่ในการจัดการเรียนการสอนทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนค่อย ๆ ได้รับความรู้ใหม่ไปทีละขั้นตามลำดับ (徐子亮, 吴仁甫, 2005) ซึ่งผู้สอนสามารถนำเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้นไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนของตนได้

11. การใช้กิจกรรมบันเทิงหรือกิจกรรมนันทนาการ

ผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาจีนซึ่งไม่ใช่ภาษาแม่นอกจากจะเรียนรู้คำศัพท์จากบทเรียนที่เรียนแล้วควรมหากิจกรรมบันเทิงที่ตนสนใจเพื่อกระตุ้นการเรียนภาษาจีนของตนเอง เช่น การดูหนังจีน ฟังเพลงจีน ร้องเพลงจีน ดูรายการหรือโชว์ต่าง ๆ การเล่นเกม อ่านหนังสือในเรื่องที่ตนเองสนใจ ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสามารถนำมาใช้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมานั้นจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ภาษาจีนได้ดีกว่าการเรียนจากครู โดยครูจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยเท่านั้น ซึ่งการทำกิจกรรมข้างต้นจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้ดีกว่าหลาย ๆ ข้อที่กล่าวมาข้างต้น

สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเรียน และในขณะเดียวกัน หากพบคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเรียนผู้เรียนควรทำการจดบันทึกเปิดพจนานุกรมเพื่อหาความหมาย และฝึกใช้คำศัพท์นั้น ๆ ด้วย เพราะการเรียนรู้ไม่ได้มีเพียงในห้องเรียนการเรียนรู้นอกห้องเรียนจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มทักษะทางภาษาจีนที่ดีของตัวผู้เรียน

3. บทสรุป

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับผู้เรียนนั้นมีอยู่ด้วยกันหลากหลายวิธี ซึ่งผู้สอนจะเลือกวิธีการใดมาใช้นั้นต้องพิจารณาจากตัวของผู้เรียนแต่ละกลุ่มด้วยว่ามีการรับรู้สิ่งที่ผู้สอนสอนได้มากน้อยเพียงใด และวิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับตัวผู้เรียนหรือไม่ เหยิน จิงเหวิน (2562) ได้กล่าวว่า “แต่ละภาษาย่อมมีสิ่งที่คล้ายคลึงกันและส่วนที่แตกต่างกัน สำหรับผู้ที่เรียนภาษาต่างประเทศแล้ว ส่วนที่คล้ายคลึงกันกับภาษาแม่ของตนย่อมรู้สึกว่ายาก ส่วนที่แตกต่างกันก็จะรู้สึกว่ายาก ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนหรือผู้สอน การรับรู้ถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างภาษาจีนกับภาษานั้นจะทำให้เราเปรียบเทียบอยู่บนที่สูงจนสามารถมองปัญหาในภาพรวมได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ซึ่งจะช่วยให้เรารู้จักลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนในการเรียนการสอน จึงนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ” หากผู้สอนต้องการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนภาษาจีนได้อย่างราบรื่นจึงควรเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาจีนและภาษาไทยเพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น และสามารถนำมาทำความเข้าใจในการเรียนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ภาษาจีน

นอกจากนี้ การให้กำลังใจผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน หากมีผู้เรียนที่เรียนได้ช้าหรือจำในสิ่งที่เรียนไม่ได้ ผู้สอนควรให้กำลังใจ เพราะหากเกิดการตำหนิเกิดขึ้น แทนที่จะทำให้ผู้เรียนอยากพยายามเรียนให้เข้าใจ แต่กลับจะยิ่งทำให้ผู้เรียนไม่ชอบในรายวิชาที่เรียน และรู้สึกว่สิ่งที่เรียนนั้นยิ่งเรียนยิ่งยาก

ในด้านการพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับผู้เรียนนั้น ผู้สอนควรเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนตามระดับภาษาของผู้เรียน หากเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแล้ว จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะในการใช้คำศัพท์ และสามารถจดจำคำศัพท์ที่เรียนได้ เนื่องจากผู้สอนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการกระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้เรียนรู้และจดจำในสิ่งที่เรียน แต่ในขณะเดียวกันตัวผู้เรียนเองก็สามารถเลือกใช้แนวทางการจำคำศัพท์ภาษาจีนดังที่กล่าวไว้ข้างต้นมาปรับใช้ในการจำคำศัพท์ภาษาจีนของตนได้

เช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถพิจารณาจากความสนใจของตนเองในการเรียนรู้ภาษาจีนและนำเอาวิธีการดังกล่าวมาปรับใช้ให้เหมาะสมได้

4. เอกสารอ้างอิง

- คุณิตา เดชะโชติ และจาง ชู่คุน. (2561). *การใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาความจำด้านคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับงานบริการในธุรกิจโรงแรม*.
- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : พลังปัญญาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (หน้า 673-682). คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- จุฬารัตน์ คำน้อย และหลิวซู จินหลิง. (2561). การสร้างคลังข้อมูลและวิเคราะห์การเขียนตัวอักษรจีนผิดของนักศึกษาไทย ระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษาสำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 11 (2), 102-119.
- ณัฐพล ศุภโรจน์ม บุษกร วิชุลตา และกรรณิการ์ ช่อไม้ทอง. (2559). การสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้กลวิธีการเดาคำศัพท์จากบริบท. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต*, 25-42.
- ภารดี ประพุดติก และวัชร โพธิ์ชัย วิชาวัลย์ พองไพบูลย์. (2554). การใช้เทคนิคเขียนตามคำบอกเพื่อพัฒนาคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษา. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 48-56.
- ภูเทพ ประภาร. (2561). การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้หมวดนำตัวอักษรจีน. *วารสาร มทร.อีสาน*, 5 (2), 100-111.
- เหิงยีน ถิ หลู อี้. (2556). *การใช้เกมคำศัพท์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม*. เข้าถึงได้จาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ: <https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve DOI=10.14457/SWU.the.2013.1>
- เหียน จิ่งเหวิน. (2562). *รู้จริงเรียนจีน (จูกี้จี้จ้อจิ้น เล่ม 2 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 (เล่มที่ 3)*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ กรีนไลฟ์ ฟรินติ้ง เฮ้าส์.
- 刘珣. (2007). 汉语作为第二语言教学兼论 (卷 4). 北京: 北京语言大学出版社.
- 周小兵, 朱其智 และ邓小宁. (2012). 外国人学汉语语法偏误研究 (卷 4). 北京: 北京语言大学出版社.
- 崔永华, 杨寄洲. (2009). 汉语课堂教学技巧. 北京: 北京语言大学出版社.
- 徐子亮 และ吴仁甫. (2005). 实用对外汉语教学法. 北京: 北京大学出版社.
- 王建勤. (2009). 第二语言习得研究. 北京: 商务印书馆.
- 黄伯荣 และ李炜. (2012). 现代汉语 (上册). 北京: 北京大学出版社.

การบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา The Management of Cycling Activity for Tourism in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

พงษ์ศักดิ์ พัวพรพงษ์¹ บังอร โกศลปริญญานันท์²

ราณี จีนสุทธิ³ และหทัยภัทร จีนสุทธิ⁴

Phongsak Poupornphon¹ Bungorn Kosonparinyananta²

Ranee Jeansuti³ and Hataipat Jeansuti⁴

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการบริหารจัดการ กิจกรรมปั่นจักรยาน การท่องเที่ยว และนำเอาข้อมูลจากกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาวิเคราะห์องค์ประกอบที่เป็นการบริหารจัดการในการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยวให้เป็นกิจกรรมดี ๆ กิจกรรมหนึ่งที่ทำให้ผู้คนหันมานิยมทำกิจกรรมปั่นจักรยานมากขึ้น องค์ประกอบการบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ รูปแบบ ความเหมาะสมของสถานที่ การจัดเส้นทาง และการอำนวยความสะดวกและดูแลระหว่างการจัดกิจกรรมของทีม Staff องค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้มีความสำคัญอย่างมาก มีความท้าทายและมีความจำเป็นเพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางในการบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างเป็นระบบ และใช้เป็นแนวทางสำหรับพื้นที่ต่างๆ ที่สนใจนำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารจัดการกิจกรรม การปั่นจักรยาน การท่องเที่ยว

Abstract

The article presents the concept of the management of cycling activity for tourism in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. To study the concepts, management's theories, cycling activity and tourism. This study in which quantitative data collected from the cycling activity for tourism in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, could be the good activity that invited more people to join. The management elements in cycling activity for tourism in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province included public relations, activity's approach, the place, bicycle route, and convenience and care from staff. These elements

¹ มูลนิธิสุริยะ The Sun Foundation

E-mail : phongsak.poup@gmail.com

² มูลนิธิสุริยะ The Sun Foundation

E-mail : kobungorn@hotmail.com

³ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา The Teachers Council of Thailand

E-mail : jeansutiranee@gmail.com

⁴ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 นนทบุรี

The Secondary Educational Service Area Office 3 Nonthaburi

E-mail : hataipat@gmail.com

that were very important, could be challenging options and were essential to be used as systematic management approach for next administrative plans of cycling activity for tourism in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province and the other areas that were interested in the development of next cycling activity for tourism.

Keywords: Management of activities, Cycling activity, Tourism

วันที่รับบทความ : 18 พฤศจิกายน 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 23 กุมภาพันธ์ 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 19 มีนาคม 2564

1. บทนำ

ในประเทศไทยมีช่วงหนึ่งที่เทรน “จักรยาน” เป็นกระแสมาแรงมาก คือ กิจกรรมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ ถือว่าเป็นกิจกรรมที่ทุกคนปลื้มปิติที่ได้ทำดี ไม่ว่าจะด้วยในโอกาสใดๆ ก็ตาม อย่างเช่น ในปี 2558 ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสถิติโลกกินเนสส์เวิลด์เรคคอร์ด หรือกินเนสส์บุ๊ก มีการบันทึกไว้ว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ซึ่งในขณะนั้นพระองค์ดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงจักรยานพระที่นั่งนำประชาชนทั่วประเทศปั่นจักรยานในกิจกรรมปั่นเพื่อแม่ (Bike for Mom) เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2558 เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ต่อเนื่องปีเดียวกัน เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2558 มีกิจกรรมปั่นเพื่อพ่อ (Bike for Dad) เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา กิจกรรมปั่นจักรยาน ปั่นเพื่อแม่ (Bike for Mom) และปั่นเพื่อพ่อ (Bike for Dad) ทำให้ประชาชนทั้งประเทศแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ความรักที่มีต่อสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตลอดจนเป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เสริมสร้างสุขภาพของประชาชนในการออกกำลังกาย และมีน้ำใจนักกีฬา สำหรับการปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติในแต่ละพื้นที่นั้นได้มีการจัดขึ้นมาในหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติแบบกิจกรรม หรือจะเป็นการปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติแบบมาราธอน ทั้งสองสิ่งนี้ก็ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมดีๆ กิจกรรมหนึ่งที่ทำให้ผู้คนหันมานิยมทำกิจกรรมปั่นจักรยานมากขึ้น

มีผู้ที่รักในการขี่จักรยานกันมากขึ้น และมีผู้ที่สนใจในเรื่องการปั่นจักรยานนำมาทำกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมปั่นเพื่อออกกำลังกาย กิจกรรมปั่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กิจกรรมปั่นเพื่อสุขภาพ กิจกรรมปั่นเพื่อรณรงค์ด้านยาเสพติด กิจกรรมปั่นเพื่อลดโรคร้าย เป็นต้น ล้วนแต่ช่วยส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพดี ห่างไกลโรค และวงการจักรยานดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจฟื้นฟู มีการค้าขายจักรยานมากขึ้น รวมไปถึงมีการคิดประดิษฐ์ สร้างสรรค์ประเภทจักรยานต่างๆ เกิดขึ้น เช่น จักรยานเสือหมอบ จักรยานภูเขา เป็นต้น เพื่อตอบสนองการขี่ของนักปั่นจักรยานบนท้องถนน

กิจกรรมปั่นจักรยานในพระนครศรีอยุธยาได้รับความสนใจจากชาวพระนครศรีอยุธยา และคนที่รักการปั่นจากจังหวัดใกล้เคียงหรือจากจังหวัดอื่นๆ ซึ่งมีจำนวนนักปั่นจักรยานเพิ่มมากขึ้นทุกๆ ปี แต่กิจกรรมการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ยังขาดการส่งเสริมการใช้จักรยาน ควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นระบบ เพื่อเป็นการลดปัญหาเรื่องดังกล่าว ทำให้ผู้เขียนสนใจเขียนบทความเรื่อง การบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางในการบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างเป็นระบบ และใช้เป็นแนวทางสำหรับพื้นที่ต่างๆ ที่สนใจนำไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

2. การบริหารจัดการกิจกรรม

มีนักศึกษากล่าวถึงการบริหารจัดการกิจกรรม ดังนี้

เกษม จันทรแก้ว (2540) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะการดำเนินการนำวัตถุประสงค์สู่ระบบด้วยระบบกระบวนการผลิตจนได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้ การบริหารจึงเป็นการดำเนินการให้ทุกโครงการทำหน้าที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องยากที่

จะทำให้เกิดการผสมผสานกันถ้าไม่วางแผนการดำเนินการที่ดี ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่วางแผนบริหารอย่างไร ผู้บริหารมีหน้าที่ อำนาจการ (Directing) ตามอำนาจหน้าที่จากหน่วยงาน (Organizing) ที่เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม (Controlling) ในการนำแผนงาน (Planning) ที่ได้กำหนดไว้แล้วไปดำเนินการร่วมกันกับทรัพยากร (Assembling Resource) ทำให้การผลิตหรือการใช้ปัจจัย การบริหาร (ได้แก่ คน งบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ สวัสดิการ ฯลฯ) ก่อให้เกิดผลผลิตขั้นสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกันกับ เซอร์เมอร์ฮอร์น (Schermmerhorn, 1999) กล่าวว่า การบริหาร คือ กลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Leading/ Directing) หรืออำนาจการ และการควบคุม (Controlling) ซึ่งจะมี ความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร (6M's) เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุ ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วน

นอกจากนี้ สมคิด บางโม (2546) กล่าวว่า การบริหารส่วนใหญ่จะนึกถึงการบริหารราชการ คำศัพท์ที่ใช้มี 2 คำ คือ การ บริหาร (Administration) นิยมใช้กับการบริหารราชการหรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย ศัพท์อีกคำหนึ่ง คือ การจัดการ (Management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนหรือการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามคำว่า “การบริหาร” กับคำว่า “การจัดการ” ใช้แทนกันได้ มีความหมายเหมือนกัน อีกทั้งกล่าวว่า การบริหาร มีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้ คน หรือบุคคล (Man) เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารงาน หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ จำเป็นต้องมีคนที่ปฏิบัติงาน ผลงานที่ดี จะออกมาได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อองค์การหรือหน่วยงานนั้นๆ อีกองค์ประกอบหนึ่ง คือ เงิน (Money) หน่วยงานจำเป็นต้องมีงบประมาณเพื่อการบริหารงานหากขาด งบประมาณ การบริหารงานของ หน่วยงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งเรื่อง ทรัพยากรหรือวัสดุ (Material) การบริหารจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์หรือ ทรัพยากรในการบริหาร หากหน่วยงานขาดวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหารแล้วก็ย่อมจะเป็นอุปสรรค หรือทำให้เกิด ปัญหาในการบริหารงาน และองค์ประกอบสุดท้าย คือ การบริหารจัดการ (Management) เป็นภารกิจของผู้บริหารหรือ ผู้บังคับบัญชาโดยตรง คือเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวล ผลักดันและกำกับปัจจัยต่างๆ ให้สามารถดำเนินไป ได้โดยมีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ต้องการ

สรุปว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคลร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยอาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารเป็นปัจจัยก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหาร จะบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีและหลักการบริหาร เพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน

นอกจากที่ได้เสนอเรื่อง การบริหาร แล้ว ควรทำความเข้าใจของคำว่า การจัดการ (Management) ซึ่งหมายถึง ขบวนการที่ทำให้ งานกิจกรรมต่างๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลด้วยคนและทรัพยากรขององค์กร (Robbins and DeCenzo, 2004; Certo, 2003) ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ได้แก่ ขบวนการ (Process) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ขบวนการ (Process) ในความหมายของการจัดการนี้หมายถึงหน้าที่ต่างๆ ด้านการ จัดการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การโน้มนำ (Leading In fluencing) และการควบคุม (Controlling) มีรายละเอียด ดังนี้ การวางแผน (Planning) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายขององค์กร สร้างกลยุทธ์ เพื่อแนวทางในการดำเนินไปสู่เป้าหมาย และการกระจายจากกลยุทธ์ไปสู่แผนระดับปฏิบัติการ โดยกลยุทธ์และ แผนในแต่ละระดับและแต่ละส่วนงานต้องสอดคล้องประสานกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในส่วนงานของตนและเป้าหมายรวม ขององค์กรด้วย สำหรับ การจัดองค์กร (Organizing) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างขององค์กร โดยพิจารณา ว่า การที่จะทำได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ต้องมีงานอะไรบ้าง และงานแต่ละอย่างจะสามารถจัดแบ่งกลุ่มงาน ได้อย่างไร มิใช่ใครบ้างเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนงานนั้นและมีการรายงานบังคับบัญชาตามลำดับชั้นอย่างไร ใครเป็นผู้ มีอำนาจในการตัดสินใจ อีกประการหนึ่ง คือ การโน้มนำพนักงาน (Leading In fluencing) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการ ให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งต้องใช้การประสานงาน การติดต่อสื่อสารที่ดี การจูงใจในการทำงาน ผู้บริหาร ต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม ลดความขัดแย้งและความตึงเครียดในองค์กร และการควบคุม (Controlling) เมื่อองค์กรมีเป้าหมาย และได้มี การวางแผนแล้วก็ทำการจัดโครงสร้างองค์กร ว่าจ้างพนักงาน ฝึกอบรม และสร้างแรงจูงใจให้ทำงาน และเพื่อให้แน่ใจว่า สิ่งต่างๆ จะดำเนินไปตามที่ควรจะเป็น ผู้บริหารต้องมีการควบคุมติดตามผลการปฏิบัติการ และเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายหรือ มาตรฐานที่กำหนดไว้ หากผลงานจริงเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายก็ต้องทำการปรับให้เป็นไปตามเป้าหมาย

อย่างไรก็ตามมีนักการศึกษาท่านหนึ่ง คือ ญัฐวัชร จันทโรธรณ์ (2563) กล่าวว่า การบริหารจัดการองค์การในหลาย ๆ มิติ ซึ่งได้แก่ การบริหารจัดการของการผลิต บุคลากร ผลิตภัณฑ์ และการตลาด บุคคลที่ทำให้กิจการใดๆ สำเร็จหรือไม่สำเร็จ ก็คือ ผู้บริหาร เพราะผู้บริหารมักถูกวาดภาพว่าเป็นผู้ที่บรรลุแล้วถึงหลักในการบริหาร แต่บางครั้งอาจจะเป็นการเข้าใจที่คลาดเคลื่อน มีความถูกต้องเป็นเพียงบางส่วนว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้มีภูมิปัญญา ทักษะทางสังคม วาจาน่าเคารพ แต่ในหลักการการบริหาร ที่รอบคอบ และการบริหารจัดการ ผู้ที่มีความสามารถสูงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นได้ทั้งในด้านเทคโนโลยี การจัดการ การปัจเจกบุคคล สังคม ผู้บริโภคและตลาด สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบซึ่งกันและกันเอง ผู้บริหารต้องเตรียมพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงและคงสภาพองค์การไว้ให้ได้ จัดการผู้ที่มีความสามารถสูงไว้เพื่อให้ผู้บริหารตื่นตัว รู้จักพัฒนาการตัดสินใจคุณค่าระหว่างเสริมสร้างให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ยึดถือ ยึดมั่นต่อหน้าที่และเป้าหมายขององค์การเน้นการทำงานเป็นทีมมากกว่าการทำงานเดี่ยว รู้จักจัดการกับอารมณ์และความเครียด พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และตนเอง มากกว่าการมุ่งเน้นการควบคุม องค์การที่รับการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ถึงแม้องค์การ ยังสามารถดำรงอยู่ได้แต่ก็ไร้การพัฒนาเสถียรภาพ และได้เพิ่มเติมเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ กล่าวคือ เป็นการดึงความสามารถที่โดดเด่นของแต่ละภาคส่วนออกมา โดยกำหนดการจัดการขั้นพื้นฐาน ดังนี้ การสัมผัสปัญหาและยอมรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ยึดติดกับตัวตนใดๆ หากคนที่เหมาะสมมาบรรเทาปัญหา ประมวลปัญหาแยกแยะระหว่างปัญหาหลักกับปัญหารอง แยกหมวดหมู่ของปัญหา ปัญหาหลักใครแก้ ปัญหารองใครแก้ แล้วดำเนินการแก้ไขในเวลาเดียวกันอย่าสนใจแต่ปัญหาหลัก ถ้าปล่อยไว้ในอนาคตปัญหารองจะกลายเป็นปัญหาหลักได้ ผลของการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร อะไรที่ในองค์การควรตัดหรือเพิ่ม ทำออกมาให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และนำผลที่ได้มาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการองค์การ ถ้าปรับเข้ากับรูปแบบองค์การได้ โดยไม่เสียสมดุลภาพก็ปรับใช้ได้ แต่ถ้าไม่ได้ก็ต้องเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้ออกมาเป็นองค์การเชิงการจัดการสมัยใหม่ ความพยายามรับรู้สิ่งใหม่ๆ เรียนรู้สิ่งที่จะเกิดขึ้น ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเข้าใจในสิ่งที่เป็เงื่อนไขของธุรกิจต่างหากเป็นตัวบ่งชี้

มีนักการศึกษาให้ข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ดังนี้ (อติเรก อุณเจริญ และพลเดช เขาวรัตน์, 2558)

1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ ควรร่วมมือกันพัฒนาสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ให้เป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวได้

2) ด้านทางจักรยาน เส้นทางท่องเที่ยว เส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ควรมีการจัดทำทางจักรยานให้ได้มาตรฐาน มีการตีเส้น ทาสี แบ่งช่องทางให้เป็นสัดส่วน รวมทั้งมีการจัดทำป้ายบอกเส้นทาง ป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ป้ายจำเป็นต่างๆ เพื่อความปลอดภัยและเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวหันมาสนใจการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น

3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ควรมีการจัดเตรียมไว้ให้ครบ และเพียงพอ

4) ด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว รูปแบบการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ตามสื่อต่างๆ ให้มากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต แผ่นพับ เป็นต้น

5) ด้านการจัดกิจกรรม ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้จักรยาน เช่น จัดการแข่งขันจักรยานประจำปี จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว เป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่หันมาใช้จักรยานเพื่อท่องเที่ยวมากขึ้น

6) ด้านแผนที่เส้นทางจักรยาน จะต้องสร้างเส้นทางจักรยานที่เชื่อมต่อกันเป็นวงรอบ เป็นเครือข่ายต่อเนื่อง ให้สามารถใช้จักรยานเดินทาง ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้โดยไม่ติดขัด และควรมีหลายเส้นทาง

7) ด้านการจัดการอย่างเป็นระบบ หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ องค์กรภาคประชาชน ควรมีการทำข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

สรุปว่า การบริหารจัดการกิจกรรม หมายถึง การบริหารงานของผู้บริหารที่ใช้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎี และหลักการบริหารดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การโน้มน้าว (Leading In fluencing) และการควบคุม

(Controlling) สำหรับการบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวให้เป็นแนวปฏิบัติในที่มีแบบแผน มีดังนี้ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยงาน ด้านทางจักรยาน เส้นทางท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านแผนที่เส้นทางจักรยาน และด้านการจัดการอย่างเป็นระบบ

3. การปั่นจักรยาน

นักการศึกษากล่าวถึงการปั่นจักรยานดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายของคำว่า กิจกรรม หมายถึง การที่ผู้เรียนปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ และเมื่อนำคำว่า การปั่นจักรยาน มารวมกัน จะได้คำว่า กิจกรรมการปั่นจักรยาน ซึ่งมีความหมายว่า การใช้จักรยานในการเดินทาง การพักผ่อน หรือสำหรับการแข่งขันกีฬา แล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้ปั่นจักรยานมาใช้

แอตมิน (2563) กล่าวว่า การปั่นจักรยานเป็นการออกกำลังกาย ที่มีคนสนใจมากขึ้นเรื่อยๆ กิจกรรมชนิดนี้ดีต่อสุขภาพ เพราะใช้กล้ามเนื้อเต็มศักยภาพทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นหน้าอก แขน ขา เอว จนถึงข้อเท้าเลย ทั้งกล้ามเนื้อมัดเล็กมัดใหญ่ ถูกดึงออกมาใช้หมด แม้จะทำให้คนที่ปั่นเหนื่อยกว่าปกติก็จริง แต่มันทำให้ได้เผาผลาญไขมันทุกส่วนกับสร้างกล้ามเนื้อไปพร้อมกันด้วย นอกจากนี้กิจกรรมปั่นจักรยาน โดยการเพิ่มเส้นทางจักรยาน ยังช่วยแก้ปัญหาโรคติดได้แน่นอน กล่าวคือ ปัญหาโรคติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเมืองใหญ่ๆ ของโลกแทบทุกเมือง แม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพยายามหาวิธีในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ก็ตาม ทว่ามันก็ยังไม่สามารถสร้างวิธีการได้ผลแบบเต็มร้อย จนมีอีกหนึ่งแนวความคิดเสนอขึ้นมาว่าหากมีการเพิ่มช่องทางจักรยานจะแก้ไขปัญหาโรคติดได้ ยกกรณีตัวอย่างในเมืองแมตต์ฮัตตัน รัฐนิวเจอร์ซีย์ สหรัฐอเมริกา มีผลการศึกษาเกี่ยวกับทางจักรยานในเกาะแมตต์ฮัตตันจากหน่วยงานด้านการขนส่งนิวยอร์กระบุว่า การแบ่งเอาถนนเพื่อมาทำเป็นเส้นทางจักรยานเฉพาะรูปแบบใหม่เมื่อปี 2557 นอกเหนือการเพิ่มความปลอดภัยและความสะดวกให้กับผู้ใช้งานจักรยานแล้ว ยังช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการค้าปลีก เพิ่มจำนวนต้นไม้ และคุณภาพชีวิตดีๆ ให้กับชาวเมืองอีกด้วย แต่สิ่งที่น่าสนใจสุดๆ คือการเพิ่มทางจักรยานเฉพาะลงไปบนท้องถนนจะทำให้โอกาสการจราจรที่ถนนด้วยรถยนต์มีอัตราเฉลี่ยความเร็วสูงขึ้นจากทฤษฎีที่ถูกนำไปปฏิบัติจริงในสหรัฐอเมริกา มองเห็นภาพว่าการเพิ่มทางจักรยานแก้ปัญหาโรคติดได้

นอกจากนี้การปั่นจักรยานมีประโยชน์มากมาย ดังนี้ (Bicycle, 2563)

1) ประโยชน์ทางด้านสุขภาพ ร่างกายแข็งแรง ส่งผลให้หัวใจและกล้ามเนื้อหัวใจแข็งแรง ช่วยกระตุ้นระบบการไหลเวียนของเลือดดีขึ้น ทำให้เลือดส่งไปหล่อเลี้ยงอวัยวะของร่างกายส่วนต่างๆ สมอง ไต เป็นอย่างดี และยังช่วยลดการสะสมไขมันในสายเลือด ป้องกันเส้นเลือดตีตันได้

2) ช่วยในเรื่องของระบบการหายใจให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ไม่เหนื่อยง่าย

3) ช่วยลดภาวะความเครียดของร่างกายได้ เพราะว่าการปั่นจักรยานออกกำลังกายจะช่วยเพิ่มระดับฮอร์โมนแอนโดรฟินช่วยลดความเครียด

4) ช่วยเพิ่มสร้างมวลกล้ามเนื้อร่างกายให้แข็งแรง โดยเฉพาะกล้ามเนื้อในส่วนของ ขา เอวและสะโพก

5) ช่วยให้การเผาผลาญไขมันและแคลอรีได้เป็นอย่างดีสำหรับผู้ที่มีไขมันสะสมในปริมาณมาก

6) การออกกำลังกายด้วยการปั่นจักรยานนอกจากจะได้ประโยชน์ทางด้านสุขภาพ ร่างกายแข็งแรงแล้ว ยังได้สังคมในการพบปะกลุ่มคนที่ออกกำลังกายด้วยจักรยานด้วยกัน เพราะปัจจุบันมีการจัดกลุ่มเพื่อการขี่จักรยานท่องเที่ยวออกทริปต่างๆ มากมาย

ถึงแม้ว่าการปั่นจักรยานมีประโยชน์ก็ตาม ก็ยังมีข้อควรระวังในการปั่นจักรยาน ดังนี้

1) เบาะนั่งจักรยานหรือที่เรียกว่าอานจักรยานนั้นจะต้องมีความเหมาะสมกับสรีระร่างกายของผู้ปั่นจักรยาน ไม่ควรจะนั่งเกินไปอาจทำให้ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อต้นขาได้แต่ละอานนั่งจักรยานแข็งเกินไปอาจส่งผลให้เกิดการอักเสบของกล้ามเนื้อขาได้ง่ายๆ

2) ความสูงของอานจักรยาน ควรมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับความยาวของขาผู้จักรยาน เมื่อถึงจุดสุดควรให้องศาของเข้าเท่ากับแนวตรงของขาไม่เกิน 150 องศา ไม่เช่นนั้นจะทำให้ปวดกล้ามเนื้อขาและเมื่อยลำได้ง่ายๆ

3) สิ่งที่น่าสนใจอีกเรื่อง คือ การใช้เส้นทาง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่นำมาพิจารณาในกิจกรรมการปั่นจักรยาน ดังตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเส้นทางที่สามารถขี่จักรยานไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ได้หลายเส้นทาง ได้แก่

เส้นทางช่วงที่ 1 เริ่มต้นที่สำนักงาน ททท. พระนครศรีอยุธยา-ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ฯ ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร เดินทางจากฝั่งตรงข้าม ททท. ออกรถตรงไปแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนนโรจนะ ผ่านพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาและศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามพิพิธภัณฑฯ ควรใช้เวลาอยู่ที่นี้ประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง

เส้นทางช่วงที่ 2 ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา- วัดพระศรีสรรเพชญ์ ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร จากศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ฯ ให้เลี้ยวซ้ายออกสู่ถนนโรจนะ ผ่านศาลากลางจังหวัดหลังเก่า แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนศรีสรรเพชญ์ ผ่าน ททท. และวัดเกษ ตรงไปเรื่อยๆ จะเห็นวิหารพระมงคลบพิตรและวัดพระศรีสรรเพชญ์อยู่ด้านซ้ายมือ ควรใช้เวลาอยู่ที่นี้ประมาณ 1 ชั่วโมง

เส้นทางช่วงที่ 3 วัดพระศรีสรรเพชญ์-วัดมหาธาตุ-วัดราชบูรณะ ระยะทาง ประมาณ 1 กิโลเมตร จากวัดพระศรีสรรเพชญ์ให้ตรงไปตามถนนนเรศวร ผ่านกลางระหว่างวัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะ และสามารถแวะชมพิพิธภัณฑฯเรือไทยใกล้ ๆ นั้นได้ ควรใช้เวลาที่วัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะประมาณ 1 ชั่วโมง

เส้นทางช่วงที่ 4 พิพิธภัณฑฯเรือไทย-วัดหน้าพระเมรุ ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร จากพิพิธภัณฑฯเรือไทยใช้เส้นทางถนนสีกันสายเดิมเลยไปจนถึงถนนนเรศวรให้เลี้ยวซ้ายตรงไปจนถึงทางแยกให้เลี้ยวขวาแล้วตรงไป และเลี้ยวซ้ายอีกครั้งเข้าสู่ถนนสายรอบเกาะเมือง ขับเลียบผ่านแม่น้ำลพบุรีไปจนถึงวัดหน้าพระเมรุ ควรใช้เวลาชมความงามของพระอุโบสถและองค์พระประธานทรงเครื่องสมัยอยุธยาประมาณ 1 ชั่วโมง

เส้นทางช่วงที่ 5 วัดหน้าพระเมรุ-วัดโลกยสุธา ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร จากวัดหน้าพระเมรุให้เลี้ยวขวาไปตามถนนเลียบแม่น้ำลพบุรี ระหว่างทางด้านซ้ายมือจะเป็นเขตพระบรมมหาราชวังของกรุงศรีอยุธยา ตรงไปเรื่อยๆ พอข้ามสะพานแล้วให้เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทางเลียบคลอง ตรงไปเรื่อยๆ จนมาถึงทางแยกเข้าวัดโลกยสุธาจึงเลี้ยวขวาเข้าไป ควรใช้ เวลาประมาณ 15 นาที หรือครึ่งชั่วโมง

เส้นทางช่วงที่ 6 วัดโลกยสุธา-วัดไชยวัฒนาราม ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร จากวัดโลกยสุธาให้ย้อนกลับด้วยเส้นทางเดิมที่เข้ามา จนออกปากทางถนนเลียบคลองท่อจนถึงทางแยกขวามือ ผ่านสวนสมเด็จพระเจ้า ตรงไปจนถึงสามแยกแล้วให้เลี้ยวซ้ายข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชวรวิหาร จากนั้นเลี้ยวซ้ายตรงไปตามเส้นทาง จะมองเห็นวัดไชยวัฒนาราม ควรใช้เวลาเดินชม ความงามของวัดนี้ประมาณครึ่งชั่วโมง หรืออาจจะใช้เวลามากกว่านี้ก็ได้

เส้นทางช่วงที่ 7 วัดไชยวัฒนาราม-บ้านโปรตุเกส ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร จากวัดไชยวัฒนารามไปตามทางถนนลาดยางเรื่อยๆ จะผ่านบ้านเรือนไทยโบราณ จากนั้นให้เลี้ยวซ้ายที่สามแยก เส้นทางนี้จะผ่านวัดพุทไธสวรรย์ สู่ทางสายนี้คือหมู่บ้านโปรตุเกส

เส้นทางช่วงที่ 8 บ้านโปรตุเกส-วัดพุทไธสวรรย์ ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร จากบ้านโปรตุเกสย้อนกลับเส้นทางเดิมจนถึงวัดพุทไธสวรรย์ ควรใช้เวลาที่นี้ประมาณครึ่งชั่วโมง

เส้นทางช่วงที่ 9 วัดพุทไธสวรรย์-สำนักงาน ททท. พระนครศรีอยุธยา ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร จากวัดพุทไธสวรรย์ผ่านโรงเรียนวัดพุทไธสวรรย์ แล้วเลี้ยวซ้ายไปท่าเรือข้ามฟาก นำจักรยานข้ามฟากไปอีกฝั่งหนึ่ง จากนั้นจึงเลี้ยวซ้ายกลับไปทาง ททท. (Theme Grill, 2020)

ตามที่ได้กล่าวมาเบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมปั่นจักรยาน มีหลายหน่วยงานให้ความสนใจกิจกรรมปั่นจักรยาน เช่น อติเรก อุณเจริญ และพลเดช เขาวรัตน์ (2558) กล่าวว่าปัจจุบันได้ใช้จักรยาน เป็นเครื่องมือ เป็นกิจกรรมในการสื่อสาร การส่งเสริม ประชาสัมพันธ์เรื่องต่างๆ มากมาย รวมถึงการท่องเที่ยวด้วย สอดคล้องกับทวิศักดิ์ พระนคร (2563) กล่าวว่า กิจกรรม “ปั่นชีวฯ ชมกรุงเทพฯ 60 โล” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันที่ 9 สิงหาคม 2563 ได้ใช้เส้นทางในอำเภอพระนครศรีอยุธยา ไปตามวัดที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ โดยวัตถุประสงค์ของกิจกรรมครั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายและส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 545 คน ประกอบด้วย ผู้หญิง

จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 53.21 และผู้ชาย จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 46.79 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอายุของผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 36.69, อายุ 41-50 ปี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50, อายุ 31-40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 18.35, อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 8.26 และอายุ 20-30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.20 ตามลำดับ และพิจารณาคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ปริญญาตรี จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 51.01, มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.) จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60, อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.) จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 11.19, มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 10.46, ปริญญาโท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 8.99, และปริญญาเอก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาอาชีพของผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า รับจ้าง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 36.51, ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 23.85, หน่วยงานเอกชน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90, รับราชการ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 11.93, นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 6.42, เกษตรกร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10, รัฐวิสาหกิจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.73 และข้าราชการบำนาญ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.55 ตามลำดับ โดยเมื่อพิจารณาระดับข้อคิดเห็นในแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยคำถามแต่ละข้อเป็นลักษณะการจัดลำดับทัศนคติที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) เป็นการแบ่งระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ระดับที่ 5 หมายถึง มากที่สุด ระดับที่ 4 หมายถึง มาก ระดับที่ 3 หมายถึง ปานกลาง ระดับที่ 2 หมายถึง น้อย ระดับที่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด และเกณฑ์การแปลผล โดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงคะแนน 5 ระดับ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความต้องการให้มีกิจกรรมในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมา คือ ภาพรวมความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ($\bar{X} = 4.92$) และกิจกรรมนี้ส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพมากน้อยเพียงใด ($\bar{X} = 4.90$) ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นปลายเปิด พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ ให้ความคิดเห็นว่า เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ได้ออกกำลังกาย และส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่สนุกและดีมาก ๆ เจ้าหน้าที่ (Staff) ดูแลและบริการดีมาก บรรยากาศ สถานที่มีความประทับใจ แต่มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีจุดพักตามวัดที่สำคัญๆ ควรเพิ่มระยะทางและควรเปลี่ยนเส้นทางในการปั่นจักรยาน และควรมีการจัดกิจกรรมนี้ทุกๆ สัปดาห์ รวมทั้งเสนอแนะวัตถุประสงค์ของกิจกรรมในครั้งต่อไปคือ เพื่อทำบุญให้พระ 9 วัด

สรุปว่า กิจกรรมการปั่นจักรยาน เป็นกิจกรรมออกกำลังกายที่มีการใช้กล้ามเนื้อเต็มศักยภาพทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นหน้าอก แขน ขา เอว จนถึงข้อเท้าเลย ทั้งกล้ามเนื้อมัดเล็ก มัดใหญ่ ถูกดึงออกมาใช้หมด เป็นกิจกรรมที่สนุกสนานมีประโยชน์มากมาย เช่น กิจกรรมปั่นเพื่อสุขภาพ ช่วยส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพดี ห่างไกลโรค กิจกรรมปั่นเพื่อรณรงค์ด้านยาเสพติด กิจกรรมปั่นเพื่อลดโรคร้าย เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์เรื่องต่างๆ และวงการจักรยานดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น มีการค้าขายจักรยานมากขึ้น สร้างสรรค์ประเภทจักรยานต่างๆ เกิดขึ้น เช่น จักรยานเสือหมอบ จักรยานภูเขา เป็นต้น เพื่อตอบสนองการขี่ของนักปั่นจักรยานบนท้องถนน รวมถึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย

4. การท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีอัตราการเติบโตและเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ จัดเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดรายได้อย่างมหาศาลให้กับประเทศ ซึ่งมีนักศึกษากล่าวถึงการท่องเที่ยว ดังนี้

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2557) ระบุว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากท้องถิ่นเป็นถิ่นที่อยู่โดยปกติของตนไปยังท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว สอดคล้องกับสุดิ ชิดชอบ (2548) ให้ความหมายและกล่าวถึงการท่องเที่ยวไว้ว่าเป็นกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ หรือนันทนาการรูปแบบหนึ่งของมนุษย์ที่เกิดขึ้น ระหว่างเวลาว่าง มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งหมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการพักแรมค้างคืนหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อการเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการทางกายภาพเพื่อสนองความต้องการในการพักผ่อนคลายเครียดใน

ชีวิตประจำวัน และตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น อีกทั้งเป็นกระบวนการพัฒนาค้นในแง่การเรียนรู้ สร้างสมประสบการณ์และวิสัยทัศน์จากการเดินทางท่องเที่ยวได้อีกด้วย

ปัจจุบันเรื่องอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้เป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่แสดงบทบาทเด่นชัดในตลอดสี่ทศวรรษที่ผ่านมา ความสำเร็จโดยรวมหรือบางส่วนนั้น ย่อมมาจากพลังของฟันเฟืองหรือพลังขับเคลื่อนทั้งส่วนเล็กและส่วนน้อยที่ช่วยกันผลักดันกันต้นให้อุตสาหกรรมนี้เคลื่อนไหว ไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง และแสดงบทบาทในการเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งนำไปสู่การจ้างงาน สร้างอาชีพ การกระจายรายได้และการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากหลายร้อยสาขา เป็นการสร้างความมั่งคั่งให้กับประชาชน และประเทศชาติอย่างอเนกอนันต์ และนำไปสู่ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550) ดังนั้น นักการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ระบุว่า ข้อคำนึงถึงและการวางแผนกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงให้ดีขึ้นนั้น มีดังนี้ ขั้นการจัดสรรแบ่งเขตพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยว ขั้นการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในแต่ละเขต ขั้นการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมเสริมในทรัพยากรท่องเที่ยว ขั้นการประเมินขีดความสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละเขตพื้นที่ ขั้นการให้การศึกษาถึงผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวในแต่ละเขตพื้นที่ของทรัพยากรท่องเที่ยว ขั้นการจัดให้มีข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับให้นักท่องเที่ยวต้องการรู้ และขั้นการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวให้เพียงพอ

นอกจากนี้ สมภรณ์ คงเจริญกาย (2548) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้เข้ามาท่องเที่ยวที่มีผลต่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการได้รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้นมาจากการบอกของญาติและเพื่อนแนะนำที่เข้ามา ที่ท่องเที่ยวมาก่อนแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเข้ามาไหว้พระตามวัดต่างๆ ซึ่งจะเข้ามาท่องเที่ยวเฉลี่ยอยู่จำนวน 2-4 ครั้ง ในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ ด้วยการใช้พาหนะรถยนต์ส่วนตัว และเมื่อเข้ามาท่องเที่ยวแล้ว ผู้เข้ามาท่องเที่ยวมักจะจ่ายใช้สอยซื้อของเบ็ดเตล็ด จำนวนเฉลี่ยไม่เกิน 1,000 บาท ลักษณะการท่องเที่ยวตามสถานที่เป็นการเดินเท้าเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ มีอาณาบริเวณใกล้เคียงกัน มุ่งเน้นความสนใจด้านโบราณสถาน ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่สามารถดึงดูดกลุ่มผู้เข้ามาท่องเที่ยวคือ การจัดงานมรดกโลก โดยรับทราบข้อมูลการจัดงานจากทางวารสารการท่องเที่ยว และผู้เข้ามาท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่จะกลับมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอีกครั้ง การศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อด้านสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการบริการ ส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้เข้ามาท่องเที่ยวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้เข้ามาท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อระดับความพึงพอใจในการเข้ามาท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้เข้ามาท่องเที่ยวจำแนกตามพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมความถี่ในการเข้ามาท่องเที่ยว การเดินทางลักษณะค่าใช้จ่ายในการเข้ามาท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายที่ใช้ และการกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งที่แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการเข้ามาท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมของผู้เข้ามาท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน และสถานภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำนองเดียวกันกับ ธนรัตน์ รัตนพงศ์ธระ , เสรี วงษ์มณฑา, ชุชนะ เตชคณา และณัฐพล ประดิษฐ์ผลเลิศ (2561) ได้ศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า มีศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, $S.D. = 0.70$) ได้แก่ ประเภทมรดกวัฒนธรรม มีพื้นที่ประวัติศาสตร์โดดเด่น 2 อำเภอ จาก 16 อำเภอ ประเภทมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม มีศิลปะการแสดง เทศกาล ประเพณี ความรู้ วิถีชีวิตและแนวปฏิบัติในที่มีแบบแผนมาจากสมัยกรุงศรีอยุธยาที่สามารถพัฒนาและฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ 2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและความสะดวกด้านการคมนาคม มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, $S.D. = 0.70$) สามารถเดินทางได้ 4 ช่องทาง ได้แก่ การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว การเดินทางโดยสารสาธารณะ การเดินทางโดยรถไฟ และการเดินทางภายในจังหวัดโดยรถประจำทาง และรถรับจ้าง แต่ควรส่งเสริมการให้บริการรถประจำทางสำหรับนักท่องเที่ยว 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, $S.D. = 0.70$) ได้แก่ ที่พักสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ 10,000 คนต่อคืน และยังมีร้านอาหาร

ศูนย์การค้าศูนย์ให้บริการนักท่องเที่ยวและการให้บริการห้องน้ำสาธารณะ ครอบคลุมทุกพื้นที่ 4) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.66) ได้แก่ กิจกรรมชมโบราณสถาน กิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ กิจกรรมขี่จักรยาน ตามเส้นทางประวัติศาสตร์ กิจกรรมนั่งสามล้อเครื่องชมโบราณสถาน และกิจกรรมนั่งช้าง โดยยังพบว่าควรพัฒนาเส้นทางจักรยานและฟื้นฟูกิจกรรมนั่งรถม้า และนั่งสามล้อปั่น 5) ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.78) ได้แก่ ด้านการไฟฟ้า ด้านการใช้น้ำ ด้านสาธารณสุข และด้านความปลอดภัย เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ด้านธนาคารและการเงิน มีจุดให้บริการแลกเงินตราต่างประเทศไม่ทั่วถึง ด้านการโทรคมนาคมและการประชาสัมพันธ์ประสบปัญหาป้ายมีเพียงภาษาไทย 6) ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.72) ได้แก่ การจำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยวการให้บริการโดยรถท่องเที่ยวโดย ชสมก. และการให้บริการโปรแกรมท่องเที่ยวมารถกลับเรือ สามารถให้บริการนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติได้ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนสามารถนำศักยภาพดังกล่าวนี้ มากำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในส่วนที่รับผิดชอบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างการบูรณาการทุกภาคส่วนให้เกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับ สุวัช วาณิชยวิรุฬห์ (2562) ได้กล่าวถึงแนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบให้ทั่วถึงกัน ทั้งทางเสียงตามสาย หรือปากต่อปาก

สรุปว่า การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ จัดเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดรายได้อย่างมหาศาลให้กับประเทศ ดังนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจะมีการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีสภาพอยู่แล้วให้ดีขึ้นกว่าเดิมด้วยแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในส่วนที่รับผิดชอบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างการบูรณาการทุกภาคส่วนให้เกิดความยั่งยืน โดยมีกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางประวัติศาสตร์ กิจกรรมไหว้พระตามวัดต่างๆ กิจกรรมชมโบราณสถาน กิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ กิจกรรมนั่งสามล้อเครื่องชมโบราณสถาน กิจกรรมนั่งช้าง เป็นต้น

5. บทสรุป

การบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการบริหารจัดการ กิจกรรมปั่นจักรยาน การท่องเที่ยว และข้อมูลจากกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาวิเคราะห์องค์ประกอบที่เป็นการบริหารจัดการในการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว พบว่าองค์ประกอบที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการกิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยงานทางจักรยานด้านที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านแผนที่เส้นทางจักรยาน และด้านการจัดการอย่างเป็นระบบ องค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้จำเป็นสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมปั่นจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยทรัพยากรวัฒนธรรมที่สำคัญมากมาย และมีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ บางสถานที่มีความงดงามเป็นเอกลักษณ์และมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านนับถือกัน แสดงถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณ ทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว ดังนั้นจังหวัดพระนครศรีอยุธยานับเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

6. เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). *Definition Domestic*. สืบค้น 20 กันยายน 2563, จาก

http://www2.tat.or.th/stat/web/static_tst.php.

เกษม จันทรแก้ว. (2540). *โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัฐวัชร จันทโรธรณ์. (2563). *การบริหารการพัฒนาองค์การ*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย. วิชาศักดิ์ พระนคร. (2563). *ปั่นชีวิต ๆ ชมกรุงเก่า 60 โฉ*. พระนครศรีอยุธยา: ศูนย์เรียนรู้ Toyota เมืองสี่แคว อโยธยา.

- ธนรัตน์ รัตนพงศ์ธระ , เสรี วงษ์มณฑา, ชุชนะ เตชคณา และณัฐพล ประดิษฐ์ผลเลิศ. (2561). ศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล-ศรีวิชัย*. 10(1), 65-80.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สมคิด บางโม. (2545). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์.
- สมาภรณ์ คงเจริญกาย. (2548). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้เข้ามาท่องเที่ยวที่มีผลต่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (2557). *ความหมายการท่องเที่ยว*. สืบค้น 26 กันยายน 2563, จาก <http://www.tourismmatbuu.wordpress.com>.
- สุทธิ ชิดชอบ. (2548). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะช้าง จังหวัดตราด*. ชลบุรี: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิษ วาณิชยวิรุฬห์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. *วารสารจันทร์เกษมสาร*. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม, 25(1), 31-44.
- อดิเรก อุ้นเจริญ และพลเดช เขาวรัตน์. (2558). ระบบจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา : อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนาเพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2*. วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.
- แอตมิน. (2563). *สารบทความจักรยาน*. กรุงเทพมหานคร: ชัยไบค์ เฟด.
- Bicycle. (2563). *ประโยชน์ของการปั่น*. สืบค้น 20 กันยายน 2563, จาก <http://sites.google.com>
- DeCenzo, david A. & Robbins, Stephen P. (2004). *Human Resource Management*. 6th ed. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Samuel C. Certo. (2003). *Modern Management*. New Jersey: Prentice Hall.
- Schermerhorn, John R. (1999). *Management*. 6th ed. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- ThemeGrill. (2020). *กิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่น่าสนใจจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สืบค้น 20 กันยายน 2563, จาก <http://www.tamdoo.com>

แรงงานผู้สูงอายุกับตลาดแรงงานไทยในยุค 4.0

Elderly Workers and The Thai Labor Market in 4.0 era

นัฐพงษ์ สุขประเสริฐ¹ และ ปรีชา คำมาดี²
Nattapong Sukprasoet¹ and Preecha Khammadee²

บทคัดย่อ

ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป โดยในประเทศไทยมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และมีผู้สูงอายุที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 34.5 การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยมีผลทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากผู้สูงอายุเข้ามามีบทบาทในการเป็นกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ แม้ด้วยวัยที่สูงขึ้นอาจทำให้ขีดความสามารถในการทำงานบางอย่างลดลง แต่ยังมีอีกหลาย ๆ คุณสมบัติที่ทำให้ผู้สูงอายุยังคงเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ประเทศไทยยังอยู่บนโมเดลเศรษฐกิจ ประเทศไทย 4.0 ด้วย ซึ่งมีแรงงานเป็นองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อน แต่ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ในขณะที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ดังนั้นแรงงานผู้สูงอายุจึงเป็นกลุ่มแรงงานที่มีศักยภาพเพียงพอที่สามารถพัฒนาได้ ถึงแม้ว่าแรงงานผู้สูงอายุจะมีข้อจำกัดในการทำงานบางประการ แต่ก็มีทักษะหลายประการที่มีความได้เปรียบ เพียงแค่ผู้จ้างงานจะกำหนดบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสม

คำสำคัญ: แรงงานผู้สูงอายุ ตลาดแรงงานไทยในยุค 4.0

Abstract

Elderly is defined as the population aged 60 years and over. The number of the elderly in Thailand multiples each year. 34.5 of them are employed. Entering the aging society of Thailand changes the nation's economic and social structure as the elderly people play an important role as one of essential labor groups, driving the country's economic growth. Although, elderly people have reduced capacity to perform certain tasks, they are still potential labors with their capable qualifications. In addition to Thailand's changes in the population structure into the aging society, it belongs to Thailand 4.0 economic model, which Labor is considered as the main driving factor. However, Thailand has encountered the problem of labor shortage while entering the aging society. Therefore, the elderly labor is a group of workers with sufficient potential for further development. With some limitations at work, elderly workers still possess many advantages if their roles and duties would be suitably specified by the employer.

¹ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

College of Innovative Management Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal patronage

Email : nattapongsukprasoet@gmail.com

² วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

College of Innovative Management Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal patronage

Email : preecha.aj@gmail.com

Keywords: Elderly workers, Thai labor market in 4.0 era

วันที่รับบทความ : 18 มีนาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 08 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 24 ธันวาคม 2564

1. บทนำ

จากรายงานขององค์การอนามัยโลก ระบุว่าระหว่างปี 2558 – 2593 สัดส่วนของประชากรโลกที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จะเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าตัวจาก ร้อยละ 12 เป็นร้อยละ 22 โดยภายในปี พ.ศ. 2563 จำนวนผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะมีจำนวนมากกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี อีกทั้งยังมีคาดการณ์ว่า ภายในปี พ.ศ. 2593 ประชากรโลกอายุที่มี 60 ปีขึ้นไป จะมีจำนวนถึง 2 พันล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 900 ล้านคนในปี พ.ศ. 2558 ตัวเลขเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า โลกเรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัวมากขึ้นทุกที (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2561) แม้แต่ประเทศไทยเองก็เช่นเดียวกัน จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยนั้น มีผลทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะด้านกำลังแรงงาน เนื่องจากผู้สูงอายุเข้ามามีบทบาทในการเป็นกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น หรือกล่าวได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีงานทำมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562)

แม้ด้วยวัยที่สูงขึ้นอาจทำให้ขีดความสามารถในการทำงานบางอย่างลดลง แต่ยังมีอีกหลาย ๆ คุณสมบัติที่ทำให้ผู้สูงอายุยังคงเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ ได้แก่ 1) มีทักษะการเป็นผู้นำที่ดี 2) ไม่เปลี่ยนงานบ่อย 3) มีจรรยาบรรณที่ดีในการทำงาน และ 4) มีเครือข่ายที่แข็งแรง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2561, เว็บไซต์) นอกจากนี้ยังมีศักยภาพด้านเทคโนโลยี ศักยภาพด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและงานฝีมือ ศักยภาพการเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ศักยภาพด้านงานขาย ศักยภาพด้านงานบริการลูกค้า ศักยภาพด้านงานการบัญชีและการเงิน ศักยภาพด้านการลงทุน และศักยภาพด้านการเป็นแหล่งข้อมูลวิจัย ด้วยคุณสมบัติของผู้สูงอายุที่ยังคงมีศักยภาพนี้ ได้เปิดช่องให้เข้ามาเป็นอีกหนึ่งฟันเฟืองในการขับเคลื่อนธุรกิจ ซึ่งแบรนด์ยักษ์ใหญ่ระดับโลกหลายราย เริ่มหันมาเพิ่มการจ้างงานแรงงานผู้สูงอายุ เพื่อทดแทนการขาดแคลนพนักงาน และใช้ประสบการณ์ของพวกเขาเหล่านั้นมาเติมเต็มให้กับการทำงาน (ธาดา ราชกิจ, 2562) ซึ่งการขับเคลื่อนประเด็นการจ้างงานของผู้สูงอายุในประเทศไทยมีความจำเป็นด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงอายุ 2) ความต้องการด้านหลักประกันรายได้ที่มั่นคงยามชราภาพของผู้สูงอายุ 3) การเตรียมตัวด้านการออมเพื่อชราภาพยังมีน้อย และ 4) นโยบายและยุทธศาสตร์ที่รองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (ไพลิน จินตามณีพร)

นอกจากประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ด้วยจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันที่ส่งกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน (Chen et al., 2010) ประเทศไทยยังอยู่บนโมเดลเศรษฐกิจประเทศไทย 4.0 ด้วย ซึ่งการที่จะนำประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ได้นั้น กำลังคน หรือแรงงานเป็นองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อน โดยต้องการแรงงานฝีมืออีกไม่น้อยกว่า 12 ล้านคน ภายใน 10 ปี (สุรัชย์ เทียนขาว, 2561) แต่ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ในขณะที่กำลัง

ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดตาก, 2562) จากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และแรงงานทักษะสูงดังกล่าว ผู้เขียนจึงเสนอแนวคิดว่า แรงงานผู้สูงอายุเป็นกลุ่มแรงงานที่มีศักยภาพเพียงพอที่สามารถพัฒนาได้ ถึงแม้ว่าแรงงานผู้สูงอายุจะมีข้อจำกัดในการทำงานบางประการ แต่ก็มีทักษะหลายประการที่มีความได้เปรียบเพียงแต่ผู้จ้างงานจะกำหนดบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสม เช่น ศักยภาพด้านเทคโนโลยีที่เหมือนจะเป็นจุดด้อยของแรงงานผู้สูงอายุ แต่งานเทคโนโลยีที่จะจ้างผู้สูงอายุนี้มักจะเกี่ยวเนื่องกับการคอยดูแลระบบมากกว่าที่จะคิดค้นประดิษฐ์

ศักยภาพด้านงานการบัญชีและการเงิน บ่อยครั้งที่เราจะเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงินที่ยังมีอายุสูงขึ้นยังมีศักยภาพและความสามารถเพิ่มมากขึ้น ประสบการณ์จะสั่งสมให้ทำงานอย่างละเอียด รอบคอบ รอบด้าน และชัดเจน ทำให้เหมาะแก่การทำงานด้านการบัญชีและการเงิน หรือแม้แต่ศักยภาพด้านงานบริการลูกค้า เพราะนี่คือสิ่งที่ทำได้ง่ายในทุกองค์กร และไม่มีข้อจำกัดเรื่องวัย โดยผู้สูงอายุมีความใจเย็น มีประสบการณ์หลายด้าน มีทักษะในการสื่อสารที่ดี ตลอดจนมีจิตใจเอื้ออารี อยากร่วมผู้อื่นด้วย ดังนั้นจึงเห็นหลายองค์กรที่หันมาใช้แรงงานผู้สูงอายุซึ่งสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีตลอดจนสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ให้กับองค์กรได้อีกด้วย ดังนั้นบทความนี้ผู้เขียนจึงพยายามจะชี้ให้เห็นถึงสำคัญของแรงงานผู้สูงอายุในตลาดแรงงานผู้สูงอายุไทยในยุค 4.0

2. แรงงานผู้สูงอายุ

2.1 ความหมายของผู้สูงอายุ และแรงงานผู้สูงอายุ

องค์การสหประชาชาติได้นิยามไว้ว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป (ไพฑิณ จินตามณีพร, 2561) ดังนั้น แรงงานผู้สูงอายุ จึงหมายถึง ผู้ทำงาน แม้อยู่ในวัยที่เกษียณอายุแล้ว คือกว่า 60 ปี ขึ้นไป

2.2 สถิติแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย

จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2562) พบว่า ผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปีส่งผลให้ประเทศไทยก้าวสู่สังคมของผู้สูงอายุ รวมทั้งโครงสร้างของประชากรและโครงสร้างของกำลังแรงงานเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีผู้สูงอายุที่ยังต้องทำงานเพิ่มขึ้นด้วย จากการสำรวจการทำงานของประชากรหรือการสำรวจแรงงาน ในปี พ.ศ. 2562 พบสถิติแรงงานผู้สูงอายุที่ทำงาน แสดงดังตาราง 1

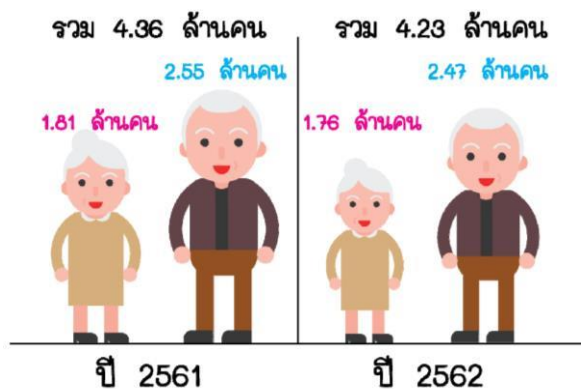
ตาราง 1 จำนวนผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามภาค พ.ศ. 2562

ภาค	ผู้สูงอายุทั้งหมด	ผู้สูงอายุที่ทำงาน	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน
กรุงเทพมหานคร	1,193,320	251,615	21.09
กลาง	3,183,357	977,638	30.71
เหนือ	2,608,179	1,012,958	38.84
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3,846,096	1,461,652	38.00
ใต้	1,438,339	531,817	36.97
รวม	12,269,291	4,235,680	34.52

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

จากตาราง 1 พบว่า มีจำนวนผู้สูงอายุที่ทำงาน 4.23 ล้านคน (ร้อยละ 34.5) จากจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 12.27 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1.46 ล้านคน ภาคเหนือ 1.01 ล้านคน ภาคกลาง 9.78 แสนคน ภาคใต้ 5.32 แสนคน และกรุงเทพมหานคร 2.52 แสนคน

เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2561 -2562 แสดงดังรูปภาพ 1

รูปภาพ 1 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2561 -2562

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

จากรูปภาพ 1 เมื่อพิจารณาการทำงานของผู้สูงอายุเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา พบว่า จำนวนผู้สูงอายุที่ทำงานลดลง 1.25 แสนคน (จาก 4.36 ล้านคน เป็น 4.23 ล้านคน) และเมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า เพศชายลดลง 7.75 หมื่นคน (จาก 2.55 ล้านคน เป็น 2.47 ล้านคน) และเพศหญิงลดลง 4.81 หมื่นคน (จาก 1.81 ล้านคน เป็น 1.76 ล้านคน)

เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ พ.ศ. 2562 แสดงดังรูปภาพ 2

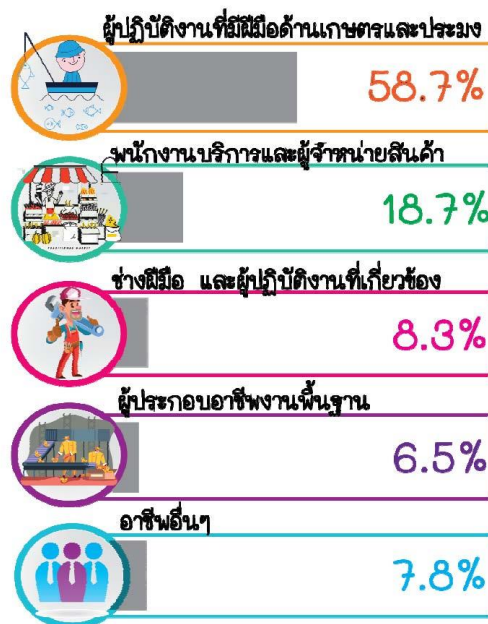

รูปภาพ 2 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ พ.ศ. 2562

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

จากรูปภาพ 2 ระดับการศึกษาที่สำเร็จของผู้สูงอายุที่ทำงานในปี พ.ศ. 2562 พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษา/สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา ร้อยละ 79.7 รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 8.3 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 7.9 และระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 3.9 ที่เหลืออยู่ในระดับการศึกษาอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามอาชีพ พ.ศ. 2562 แสดงดังรูปภาพ 3

รูปภาพ 3 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามอาชีพ พ.ศ. 2562

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

จากรูปภาพ 3 อาชีพของผู้สูงอายุที่ทำงานในปี พ.ศ. 2562 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง ร้อยละ 58.7 รองลงมาเป็นพนักงานบริการ และผู้จำหน่ายสินค้า ร้อยละ 18.7 ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 8.3 และผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน ร้อยละ 6.5 ส่วนที่เหลือกระจายอยู่ในอาชีพอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ พ.ศ. 2562 แสดงดังรูปภาพ 4

รูปภาพ 4 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ พ.ศ. 2562

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

จากรูปภาพ 4 ผู้สูงอายุที่ทำงานตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในปี พ.ศ. 2562 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่ทำงานในภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 60.3 รองลงมาเป็นภาคการค้าและการบริการ ร้อยละ 29.3 และภาคการผลิต ร้อยละ 10.4

เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน พ.ศ. 2562 แสดงดังรูปภาพ 5

รูปภาพ 5 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน พ.ศ. 2562

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

จากรูปภาพ 5 สถานภาพการทำงานของผู้สูงอายุที่ทำงานในปี พ.ศ. 2562 พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง ร้อยละ 62.1 รองลงมาเป็นช่วยธุรกิจครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง ร้อยละ 20.4 เป็นลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 11.2 ส่วนที่เหลือเป็นนายจ้าง ลูกจ้างรัฐบาล และการรวมกลุ่ม ร้อยละ 3.7 ร้อยละ 2.5 และร้อยละ 0.1 ตามลำดับ

จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในประเทศไทยที่ทำงานคิดเป็นร้อยละ 34.5 ของผู้สูงอายุทั้งหมด ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษา/สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา เป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมงอยู่ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคเกษตรกรรม และประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง

2.3 ศักยภาพของแรงงานผู้สูงอายุ

ตลาดแรงงานกำลังจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบขนานใหญ่ ทั้งตลาดแรงงานสำหรับคนรุ่นใหม่ ไปจนถึงตลาดแรงงานสำหรับรองรับผู้สูงอายุ และสภาวะการปฏิบัติทางอาชีพ (Career Disruption) ที่จะทำให้เกิดการปรับตัวอย่างมหาศาลในด้านของผู้สูงอายุเองซึ่งมีทักษะการทำงานที่น่าจับตา ซึ่งองค์กรตลอดจนฝ่ายทรัพยากรบุคคลมองหาศักยภาพในตลาดแรงงานผู้สูงอายุเหล่านี้ ซึ่งมีผู้กล่าวถึง ศักยภาพของแรงงานผู้สูงอายุไว้ ดังนี้

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2561) กล่าวว่า แม้วัยที่สูงขึ้นอาจทำให้ขีดความสามารถในการทำงานบางอย่างลดลง แต่ยังมีอีกหลาย ๆ คุณสมบัติที่ทำให้ผู้สูงอายุยังคงเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ ดังนี้ 1) มีทักษะการเป็นผู้นำที่ดี ซึ่งภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ 2) ไม่เปลี่ยนงานบ่อย จากการสำรวจของ Pew Research Center พบว่า ร้อยละ 54 ของแรงงานที่มีอายุมากกว่า 65 ปี ที่ยังทำงานอยู่นั้น ไม่ได้ทำเพื่อเงิน แต่เป็นเพราะความปรารถนาและความชอบ 3) มีจรรยาบรรณที่ดีในการทำงาน จากการสำรวจของ Pew Research Center ชี้ให้เห็นว่า 6 ใน 10 คนที่ทำการสำรวจ บอกว่า จรรยาบรรณในการทำงานเป็นหนึ่งในความแตกต่างที่สำคัญระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ และ 4) มีเครือข่ายที่แข็งแกร่ง พนักงานสูงวัยที่ทำงานมานาน ย่อมมีโอกาสนี้จะได้พบปะผู้คนและสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ต่าง ๆ มากกว่าคนอายุน้อย

อาดา ราชกิจ (2562) กล่าวถึง ศักยภาพของแรงงานผู้สูงอายุไว้ ดังนี้ 1) ศักยภาพด้านเทคโนโลยี โลกทุกวันนี้กำลังเข้าสู่ยุค Internet of Things ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน รวมถึงการทำงานในทุกอุตสาหกรรม ในอนาคตงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนั้นจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และหลายองค์กรก็เริ่มเตรียมตัวรับมือกับการจ้างงาน

ผู้สูงอายุไว้แล้ว แน่นอนว่าการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุนั้นย่อมแตกต่างจากวัยทำงาน งานเทคโนโลยีที่จะจ้างผู้สูงอายุนั้นมักจะเกี่ยวเนื่องกับการคอยดูแลระบบมากกว่าที่จะคิดค้นประดิษฐ์ อีกทั้งงานลักษณะนี้สามารถจ้างผู้สูงอายุได้ในอัตราที่ถูกกว่าวัยแรงงานอีกด้วย แต่ก็ถือว่าเป็นงานและเงินที่คุ้มค่าสำหรับผู้สูงอายุทีเดียว ซึ่งองค์กรต่างขาติบางแห่งเริ่มวางแผนในเรื่องนี้ไว้แล้ว 2) ศักยภาพด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและงานฝีมือ หนึ่งใน เทรนด์ผลิตภัณฑ์ของโลกยุคใหม่ก็คือการหันมาสนใจในงานฝีมือ และภูมิปัญญาของคนเอง งานอย่างเย็บปักถักร้อย งานแฮนด์เมด ไปจนถึงงานภูมิปัญญาท้องถิ่นกำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในระดับผลิตเองขายเอง ไปจนถึงระดับแบรนด์ใหญ่ ๆ ของโลกลงมาให้ความสำคัญ ผู้สูงอายุที่มีองค์ความรู้ในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนมีทักษะในด้านงานฝีมือ มีโอกาสจะได้งานและได้แสดงศักยภาพสูงทีเดียว 3) ศักยภาพการเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ถือเป็นสิ่งล้ำค่าที่หาซื้อไม่ได้ แต่มันจะเพิ่มพูนขึ้นตามวัยของคน อีกทั้งสิ่งที่กำลังได้รับความสนใจสำหรับผู้สูงอายุก็คือองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัว เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอย่าง และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่น บางองค์กรอาจจ้างไปเป็นวิทยากร หรือบางที่ผู้สูงอายุอาจจะสร้างคอร์สถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสร้างรายได้จากการเปิดคลาออนไลน์ได้อีกด้วย 4) ศักยภาพด้านงานขาย งานขายนั้นไม่เกี่ยงเรื่องอายุ นั่นจึงทำให้องค์กรหลายหน่วยงานเปิดรับผู้สูงอายุ เพื่อมาทำงานด้านนี้ ทั้งพนักงานขายตามเคาน์เตอร์ พนักงานขายในห้างสรรพสินค้า รวมไปถึงพนักงานขายอิสระ ในอีกด้านธุรกิจที่กำลังเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ก็คือสินค้าสำหรับผู้สูงอายุต่าง ๆ ซึ่งพนักงานขายผู้สูงอายุย่อมเข้าใจและสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายเดียวกันได้ดีกว่า และเป็นแนวทางอาชีพที่กำลังได้รับความนิยมมากที่สุดอย่างหนึ่งสำหรับผู้สูงอายุเลยทีเดียว 5) ศักยภาพด้านงานบริการลูกค้า การบริการลูกค้ากำลังเป็นเทรนด์ที่มาแรงในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ เพราะนี่คือสิ่งที่ทำได้ง่ายในทุกองค์กร เพราะผู้สูงอายุมีความใจเย็น มีประสบการณ์หลายด้าน มีทักษะในการสื่อสารที่ดี ตลอดจนมีจิตใจเอื้ออารีอยากช่วยผู้อื่นด้วย 6) ศักยภาพด้านงานการบัญชีและการเงิน บ่อยครั้งที่เราจะเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงินที่ยังมีอายุสูงชันยังมีศักยภาพและความสามารถเพิ่มมากขึ้น ประสบการณ์จะสั่งสมให้ทำงานอย่างละเอียด รอบคอบ รอบด้าน และชัดเจน 7) ศักยภาพด้านการลงทุน การลงทุนไม่ว่าจะอะไรก็ตามข้อมูลและการวิเคราะห์ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ ประสบการณ์หลากหลายด้านของผู้สูงอายุจะเป็นประโยชน์ได้ดีสำหรับการวิเคราะห์ ตลอดจนเสาะหาข้อมูลที่มีประโยชน์ได้ และ 8) ศักยภาพด้านการเป็นแหล่งข้อมูลวิจัย ทุกวันนี้มีการวิจัยที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุจำนวนมาก เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว หนึ่งในขั้นตอนวิจัยที่สำคัญก็คือกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ทำการวิจัยนั่นเอง และเมื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุแน่นอนว่านี่คือ กลุ่มตัวอย่างสำคัญในการทำวิจัย ซึ่งมีตั้งแต่การวิจัยทางการตลาด การวิจัยทางสังคม ไปจนถึงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นอกจากงานวิจัยของ อิสเบล และคณะ (Isabel, et al., 2015) ยังชี้ให้เห็นว่า แรงงานผู้สูงอายุอาจมีข้อจำกัดทางการเรียนรู้สิ่งใหม่ แต่อย่างไรก็ตามแรงงานที่มีอายุมากกว่าเหล่านี้สามารถพัฒนากลยุทธ์เพื่อชดเชยข้อเสียเหล่านั้น ได้เป็นอย่างดี ถ้าองค์กรมีการจัดการที่ดี เช่น การฝึกสอนที่ให้พนักงานสูงอายุเป็นผู้ฝึกสอน

พนักงานที่อายุน้อยกว่า เพื่อสนับสนุนให้พนักงานอายุน้อยกว่าทำงาน และแบ่งปันความเชี่ยวชาญกับพนักงานที่มีอายุมากกว่า องค์กรต่าง ๆ ก็จะได้ประโยชน์จากศักยภาพเหล่านี้

สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุที่ยังคงมีศักยภาพการทำงานที่น่าจับตามอง ได้แก่ การเป็นผู้นำที่ดี ไม่เปลี่ยนงานบ่อยมีจรรยาบรรณที่ดีในการทำงาน มีเครือข่ายที่แข็งแรง นอกจากนี้ยังมีศักยภาพด้านเทคโนโลยี ศักยภาพด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและงานฝีมือ ศักยภาพการเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ศักยภาพด้านงานขาย ศักยภาพด้านงานบริการลูกค้า ศักยภาพด้านงานการบัญชีและการเงิน ศักยภาพด้านการลงทุน และศักยภาพด้านการเป็นแหล่งข้อมูลวิจัย ซึ่งบรรดาศักยภาพในระดับโลกหลายราย เริ่มหันมาเพิ่มการจ้างงานแรงงานผู้สูงอายุ เพื่อทดแทนการขาดแคลนพนักงาน และใช้ประสบการณ์ของพวกเขาเหล่านั้นมาเติมเต็มให้กับการทำงานธุรกิจ

2.4 ความจำเป็นของการจ้างงานแรงงานสูงอายุในสถานประกอบการ

โพลิน จินตามณิพร (2561) ได้ศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจ้างงานแรงงานสูงอายุในสถานประกอบการร่วมกับสถานการณ์ผู้สูงอายุของประเทศไทยทำให้เห็นว่า การขับเคลื่อนประเด็นการจ้างงานของผู้สูงอายุในประเทศไทยมีความจำเป็นด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงอายุ จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่สมดุลระหว่างประชากรผู้สูงอายุ และกำลังแรงงาน

2) ความต้องการด้านหลักประกันรายได้ที่มั่นคงยามชราภาพของผู้สูงอายุยังไม่ครอบคลุมแรงงานทุกคน และยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอโดยเฉพาะแรงงานนอกระบบ 3) การเตรียมตัวด้านการออมเพื่อชราภาพยังมีน้อย คนไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมที่ไม่เอื้อต่อการเข้าสู่สังคมสูงอายุ ยังขาดวินัยในการออม และ 4) นโยบายและยุทธศาสตร์ที่รองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติโดยมีแนวคิดพื้นฐานว่า ผู้สูงอายุไม่ใช่มวลบุคคลด้อยโอกาสหรือภาระของสังคม แต่สามารถมีส่วนร่วมเป็นพลังพัฒนาสังคม กระทรวงแรงงานจึงได้มีการกำหนดไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มศักยภาพแรงงานให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มผลิตภาพอย่างยั่งยืน ดำเนินการโดย 1) ส่งเสริมพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานไทยให้ได้มาตรฐานสากล 2) ดำเนินการเชิงรุกควบคู่กัน 3) พัฒนาและสนับสนุนให้สถานประกอบการกิจการเข้าสู่ระบบมาตรฐานแรงงานไทย 4) “ซ่อม” กลุ่มแรงงานทักษะฝีมือต่ำและค่อนข้างต่ำ (Unskilled & Semi Skill) ในระยะแรก และในระยะต่อไปจะต้องเน้น “เสริม” และ “สร้าง” ควบคู่กันไป 5) มุ่งเน้นพัฒนานคนเพื่อรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมก้าวหน้า (Advanced Industry)

กลยุทธ์ที่ 2 มุ่งสร้างวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตและการทำงานที่เน้นให้มีผลิตภาพสูงตลอดช่วงวัย รวมถึงสำนักงานประกันสังคมได้มีการศึกษาเพื่อการปฏิรูประบบบำนาญให้สามารถรองรับกับสถานการณ์การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐบาลจะให้ความสำคัญและมีนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร แต่การบริหารจัดการสังคมผู้สูงอายุของรัฐบาลยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึง กล่าวคือ ปัจจุบันการดำเนินงานในระดับนโยบายมีหลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทำให้ผู้สูงอายุเข้าถึงนโยบายได้มากขึ้น แต่ยังคงมีผู้สูงอายุบางส่วนที่ยังเข้าไม่ถึงสิทธิที่รัฐจัดให้การสวัสดิการและการดูแลผู้สูงอายุที่รัฐจัดให้ยังไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม ขาดการกำหนดรูปแบบและมาตรฐานการให้บริการที่ชัดเจน และไม่มีระบบการส่งต่อที่เชื่อมโยงกัน

ซึ่งในอนาคตการจ้างงานผู้สูงอายุจะเป็นภาระขององค์กร และสถานประกอบการบางแห่งที่มีข้อจำกัดในการรองรับพนักงานสูงอายุ แต่หากไม่จ้างปัญหานี้ก็จะกลายเป็นปัญหาของสังคม ดังนั้นเพื่อเตรียมความพร้อมในการที่จะเป็นสังคมสูงอายุเต็มรูปแบบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอีก 15 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2573) จึงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำแนวทางการดำเนินการที่เป็นภาพใหญ่ของประเทศ (National road map) โดยการสร้างคุณค่าให้กับผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้มีการจ้างงาน มีมาตรการในการจูงใจให้ผู้สูงอายุทำงานต่อ และมาตรการจูงใจให้นายจ้างจ้างงานต่อ รวมทั้งการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ดังนั้นการจัดการแรงงานผู้สูงอายุ จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรเพื่อรับมือกับการขาดแคลนแรงงานในอนาคต โดยองค์กรสามารถนำทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่สั่งสมมาของแรงงานผู้สูงอายุให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร อันจะนำไปสู่การแบ่งปันความรู้ขององค์กร และประสิทธิภาพของผลการดำเนินงานขององค์กรต่อไป ดังนั้นองค์กรควรให้ความสำคัญกับการจัดการแรงงานผู้สูงอายุในองค์กร เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร (ปรีชา คำมาตี วิโรจน์ เจริญลักษณ์ และจิราวรรณ คงคล้าย, 2560)

สรุปได้ว่า การจ้างงานแรงงานสูงอายุในสถานประกอบการยังมีความจำเป็นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงอายุ จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่สมดุลระหว่างประชากรผู้สูงอายุ และกำลังแรงงาน

2.5 นโยบายการพัฒนาผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วเป็นประเด็นที่มีความสำคัญและมีความท้าทายต่อการกำหนดทิศทางประเทศไทย เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ประเด็นสำคัญที่ต้องเตรียมการรับมือในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าคือ จะมีการบริหารจัดการอย่างไร เพื่อให้ผู้สูงอายุมีหลักประกันทางรายได้ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง การสร้างงาน และการเปิดโอกาสการทำงานให้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากในการสร้างหลักประกันให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีพอยู่ต่อไปได้ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2558) ดังนั้น ควรมีมาตรการรองรับการทำงานของผู้สูงอายุที่ยังคงพร้อมและต้องการทำงานเมื่อครบอายุเกษียณ เพื่อให้ประชากรในกลุ่มแรงงานต่าง ๆ ทั้งแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบมีระยะเวลาในการทำงานที่ยาวนานขึ้น

เพื่อที่จะสามารถเก็บออมเงินไว้ใช้เมื่อถึงวัยสูงอายุ และมีจำนวนเงินเพียงพอสำหรับการยังชีพตลอดอายุขัย รวมทั้งเพื่อให้เกิดความมั่นคงในยามสูงวัยและช่วยพยุงคุณภาพชีวิตให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2558) ดังนั้นรัฐบาลจึงกำหนดนโยบายการพัฒนาผู้สูงอายุ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้เกิดกิจการเพื่อสังคมสำหรับการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีความก้าวหน้าหรือเงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย/ดอกเบี้ยต่ำ 2) ส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานผู้สูงอายุโดยองค์กรของรัฐ เอกชน และ อปท. และ 3) ส่งเสริมการผลิตและการบริการเพื่อผู้สูงอายุ เช่น อุปกรณ์เสริมสุขภาพ การฝึกทักษะและอาชีพ การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การจัดการบริการดูแลผู้สูงอายุ รถบริการ บริการท่องเที่ยว และการจัด โครงการสถานที่อยู่อาศัยและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เป็นต้น (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2558)

สำหรับแนวทางการจัดทำวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีองค์กรการกุศล องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร รวมถึงบริษัทเอกชนจำนวนมากได้หันมามุ่งเน้นนโยบายการทำธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) กันมากขึ้น ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตผู้สูงอายุได้ โดยกองทุนนี้จะมียุทธศาสตร์ในการส่งเสริมให้เกิดการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการคุณภาพดีราคาถูกแก่ผู้สูงอายุ ผ่านการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุในชนบทร้อยละ 70 ที่พึ่งพาตนเองไม่ได้ หรือคิดเป็นจำนวนกว่า 5,000,000 คน ได้รับประโยชน์ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่มีศักยภาพปานกลาง ประมาณร้อยละ 20 จะต้องหามาตรการส่งเสริมการจ้างงานผ่านการสมทบค่าจ้างระหว่างรัฐ เอกชน และ อปท. ซึ่งคาดว่าจะช่วยให้เกิดการจ้างงานผู้สูงอายุได้ถึง 100,000-150,000 อัตรา สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีศักยภาพสูง ร้อยละ 10 จะต้องส่งเสริมให้เกิดกิจการเพื่อสังคมที่ผู้สูงอายุเป็นเจ้าของกิจการ ผ่านการยกเว้นดอกเบี้ยเงินกู้ โดยคาดว่าจะก่อให้เกิดกิจการของผู้สูงอายุ 2,000 กิจการ และมีอัตราจ้างงานผู้สูงอายุ 20,000 อัตรา (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2558)

นอกจากนี้กระทรวงแรงงานได้ขับเคลื่อนการส่งเสริมการมีงานทำและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เป้าหมายจำนวน 100,000 คน แบ่งเป็น ผู้สูงอายุในระบบ จำนวน 20,000 คน ประกอบด้วย ลูกจ้างเอกชน จำนวน 15,000 คน ลูกจ้างภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ 5,000 คน และผู้สูงอายุนอกระบบ จำนวน 80,000 คน ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 70,000 คน และ 2) ส่งเสริมการรับงานไปทำที่บ้าน จำนวน 10,000 คน โดยหน่วยงานในสังกัดรับผิดชอบตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง คือ 1) สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานกำหนดอัตราค่าจ้างรายชั่วโมงสำหรับผู้สูงอายุ 2) กรมการจัดหางานส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ การประกอบอาชีพอิสระ และเป็นศูนย์บริการจัดหางานผู้สูงอายุ 3) กรมพัฒนาฝีมือแรงงานส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงาน และศักยภาพของผู้สูงอายุ เพื่อให้มีทักษะที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ 4) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานให้ความรู้ด้านสวัสดิการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ เสริมสร้างความรู้แก่แรงงานผู้สูงอายุ และ 5) สำนักงานประกันสังคมปรับระบบประกันสังคมให้สอดคล้องกับการจ้างงานผู้สูงอายุและออกหน่วยเคลื่อนที่ด้านสุขภาพ (ประชาไท, 2561)

สรุปได้ว่า แรงงานสูงอายุมีความสำคัญและจำเป็นต่อสถานประกอบการจึงควรมีมาตรการรองรับการทำงานของผู้สูงอายุที่ยังคงพร้อมและต้องการการทำงานเมื่อครบอายุเกษียณ เพื่อให้ประชากรในกลุ่มแรงงานต่าง ๆ ทั้งแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบมีระยะเวลาในการทำงานที่ยาวนานขึ้น เพื่อที่จะสามารถเก็บออมเงินไว้ใช้เมื่อถึงวัยสูงอายุ และมีจำนวนเงินเพียงพอสำหรับการยังชีพตลอดอายุขัย รวมทั้งเพื่อให้เกิดความมั่นคงในยามสูงวัยและช่วยพยุงคุณภาพชีวิตให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี

3. ตลาดแรงงานไทยในยุค 4.0

3.1 ยุคประเทศไทย 4.0

หากย้อนหลังไปในอดีต ประเทศไทยมีการปรับโมเดลเศรษฐกิจอยู่หลายครั้ง เริ่มจากโมเดลประเทศไทย 1.0 ที่เน้นภาคการเกษตรไปสู่โมเดลประเทศไทย 2.0 ที่เน้นอุตสาหกรรมเบา และก้าวสู่ โมเดลประเทศไทย 3.0 ในปัจจุบันที่เน้นอุตสาหกรรมหนัก อย่างไรก็ตามภายใต้โมเดลประเทศไทย 3.0 นั้น นอกจากต้องเผชิญกับภัยคุกคามประเทศรายได้ปานกลางแล้ว เรายังต้องเผชิญกับ ภัยคุกคามเหลื่อมล้ำของความมั่งคั่ง และภัยคุกคามไม่สมดุลในการพัฒนา ภัยคุกคามเหล่านี้เป็นประเด็นที่ท้าทายการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อก้าวข้ามประเทศไทย 3.0 ไปสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นความมุ่งมั่นของรัฐบาลที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ซึ่งการที่จะนำประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ได้นั้น กำลังคนหรือแรงงานเป็นองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อน หากละเลยการเตรียมกำลังคนที่มีคุณสมบัติตามที่ตลาดแรงงานต้องการประเทศไทยก็จะตกอยู่ในภาวะชะงักงัน ไม่มีโอกาสออกจากกับดักรายได้ปานกลาง (MIT) โดย

โครงสร้างแรงงานที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถเข้าสู่ยุค 4.0 ได้ คือ ประเทศไทยจะต้องมีแรงงานฝีมือเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40.50 แต่ปัจจุบันกลับมีเพียงร้อยละ 20 ดังนั้น เพื่อไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ประเทศไทยจึงต้องการแรงงานฝีมืออีกไม่น้อยกว่า 12 ล้านคน ภายใน 10 ปี (สุรัช เทียนขาว, 2561, เว็บไซต์) แต่ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาอัตราค่าจ้างแรงงานสูงและค่าจ้างแรงงานในอนาคตมีแนวโน้มสูงขึ้น ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทยซึ่งกำลังก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุ (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดตาก, 2562, เว็บไซต์)

สรุปได้ว่า ยุคประเทศไทย 4.0 ยังมีความต้องการแรงงานฝีมืออีกมากในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แต่กลับต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทยซึ่งกำลังก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุ

3.2 อนาคตตลาดแรงงานไทยในยุค 4.0

ปัจจุบันแรงงานไทยทั้งหมด 38.42 ล้านคน ที่อยู่ในสายพานการผลิตในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เป็นตลาดการผลิตที่มีขนาดแรงงานใหญ่เป็นลำดับ 4 ของอาเซียน รองจากอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ผนวกกับการผลิตของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคดิจิทัล เทคโนโลยี และหุ่นยนต์ ดังนั้นการแปรผันกันระหว่างแรงงาน และการผลิตของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปจึงมีนัยยะสำคัญที่น่าพิจารณา โดยเฉพาะประเทศไทย พบสถิติตัวเลขที่น่าสนใจ ระหว่างทักษะของแรงงานกับความต้องการแรงงานของตลาด หากดูตัวชี้วัดอย่างตัวเลขคนตกงาน พบว่า ปี พ.ศ. 2561 มีตัวเลขคนตกงานสูงถึง 4.73 แสนคน หรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึง ร้อยละ 1.2 เมื่อเข้าไปดูถึงระดับการศึกษาของผู้ตกงานเป็นที่น่าสังเกตว่ายิ่งเรียนสูงเท่าไร ตัวเลขการตกงานจะเพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น เช่น ในระดับอุดมศึกษา 1.92 แสนคน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1.08 แสนคน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 8.9 หมื่นคน ลดลงตามลำดับ เมื่อมองดูถึงความต้องการแรงงานในตลาด กลับพบว่า มีความต้องการแรงงานเพิ่มสูงขึ้นในสาขาวิชาชีพด้านดิจิทัล เทคโนโลยี ไอที วิศวกรรม ซึ่งมีการคาดการณ์กันว่า ในอีก 10 ข้างหน้า แรงงานในสายวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (STEM) จะเพิ่มจาก 7 แสนคน เป็น 1 ล้านคน แรงงานในสายด้านไอทีและวิศวกรรมจาก 1 ล้านคน เพิ่มเป็น 1.1 ล้านคน แรงงานในสายธุรกิจ บริการ เพิ่มขึ้นจาก 8 แสนคน เป็น 2 ล้านคน ดังนั้น ความต้องการในสาขาวิชาชีพนี้ เพิ่มขึ้นทั้งระบบ จาก 3 ล้านคน เป็น 6 ล้านคน และเป็นที่น่าสังเกตว่า ความต้องการของแรงงานกลับเป็นสาขาวิชาชีพในระดับอนุปริญญา ปวช.และ ปวส.เกือบทั้งสิ้น (กรมการจัดหางาน, 2561)

สรุปได้ว่า อนาคตตลาดแรงงานไทยในยุค 4.0 เป็นตลาดการผลิตที่มีขนาดใหญ่จึงต้องการแรงงานจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานในสาขาวิชาชีพด้านดิจิทัล เทคโนโลยี ไอที วิศวกรรม และเป็นสาขาวิชาชีพในระดับอนุปริญญา ปวช.และ ปวส.เกือบทั้งสิ้น จากสถิติดังกล่าวทำให้ไทยต้องวางแผนร่วมกับระบบการศึกษาในการผลิตแรงงานตามความต้องการของตลาดได้

4. บทสรุป

ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป จากรายงานขององค์การอนามัยโลก ระบุว่าระหว่างปี 2558 – 2593 สัดส่วนของประชากรโลกที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จะเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าตัวจาก ร้อยละ 12 เป็นร้อยละ 22 โดยภายในปี พ.ศ. 2563 จำนวนผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะมีจำนวนมากกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี อีกทั้งยังคาดการณ์ว่า ภายในปี พ.ศ. 2593 ประชากรโลกอายุที่มี 60 ปีขึ้นไปจะมีจำนวนถึง 2 พันล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 900 ล้านคนในปี พ.ศ. 2558 ตัวเลขเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า โลกเรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัวมากขึ้นทุกที แม้แต่ประเทศไทยเองก็เช่นเดียวกัน จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ 60

ปีขึ้นไปในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี โดยผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในประเทศไทยที่ทำงานคิดเป็นร้อยละ 34.5 ของผู้สูงอายุทั้งหมด การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยมีผลทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากผู้สูงอายุเข้ามามีบทบาทในการเป็นกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น หรือกล่าวได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีงานทำมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ แม้ด้วยวัยที่สูงขึ้นอาจทำให้ขีดความสามารถในการทำงานบางอย่างลดลง แต่ยังมีอีกหลาย ๆ คุณสมบัติที่ทำให้ผู้สูงอายุยังคงเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ เช่น มีทักษะการเป็นผู้นำที่ดี ไม่เปลี่ยนงานบ่อย มีจรรยาบรรณที่ดีในการทำงาน และมีเครือข่ายที่แข็งแรง เป็นต้น ด้วยคุณสมบัติของผู้สูงอายุที่ยังคงมีศักยภาพนี้ ได้เปิดช่องให้เข้ามาเป็นอีกหนึ่งฟันเฟืองในการขับเคลื่อนธุรกิจ เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงาน และใช้ประสบการณ์ของพวกเขาเหล่านั้นมาเติมเต็มให้กับการทำธุรกิจ ซึ่งนอกจากประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ประเทศไทยยังอยู่บนโมเดลเศรษฐกิจประเทศไทย 4.0 ด้วย ซึ่งการที่จะนำประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ได้นั้น กำลังคน หรือแรงงานเป็นองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อน แต่ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ในขณะที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ดังนั้นแรงงานผู้สูงอายุจึงเป็นกลุ่มแรงงานที่มีศักยภาพเพียงพอที่สามารถพัฒนาได้ ถึงแม้ว่าแรงงานผู้สูงอายุจะมีข้อจำกัดในการทำงานบางประการ แต่ก็ยังมีทักษะหลายประการที่มีความได้เปรียบ เพียงแค่ผู้จ้างงานจะกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม

5. เอกสารอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน. (2561). อนาคตตลาดแรงงานไทยในยุค 4.0. กรุงเทพฯ : กระทรวงแรงงาน.
- ธาดา ราชกิจ. (2562). *ทิศทางตลาดแรงงานผู้สูงอายุ และแนวทางการเตรียมตัวพัฒนาตนเองสำหรับผู้สูงอายุ*.
- สืบค้นจาก <https://th.hnote.asia/tips/190613-old-people-prepare-aging-society/>.
- ประชาไท. (2561). *ก.แรงงาน จับมือรัฐ-เอกชน หนุนจ้างงานผู้สูงอายุ ตั้งเป้าแสนคน*. สืบค้นจาก <https://prachatai.com/journal/2019/02/81206>.
- ปรีชา คำมาดี, วิโรจน์ เกษภูลักษ์ณ์ และจิรวรรณ คงคล้าย. (2560). การจัดการแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์. *วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยองค์กรในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12 (2), 23-34.
- ไพสิน จินตามณิพร. (2561). *แนวทางการจ้างแรงงานสูงอายุในสถานประกอบการ*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2558). *แรงงานสูงวัยคลื่นลูกใหม่ขับเคลื่อนอนาคตไทย*. กรุงเทพฯ : เป็นไท.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดตาก. (2562). *รายงานพิเศษ โครงการบ่มเพาะนักประดิษฐ์เชิงนวัตกรรม ไทยแลนด์ 4.0 จังหวัดตาก*. สืบค้นจาก <http://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG191001142756133>.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2561). *พนักงานวัยเก๋า คลื่นลูกใหม่ตลาดแรงงาน*. สืบค้นจาก <https://www.smeone.info/software/download-detail/4778>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). *สรุปผลที่สำคัญการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

- สุรัชย์ เทียนขาว. (2561). *การผลิตแรงงานฝีมือ เพื่อรองรับ Thailand 4.0*. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1281344.
- Chen, J., et al. (2010). *Factors related to well-being among the elderly in urban China focusing on multiple roles*. BioScience Trends, 4 (2), 61-71.
- Isabel, R., et al. (2015). *Aging workers' learning and employability*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/283803866_Aging_Workers'Learning_and_Employability).

การศึกษาภาษาม้งบ้านตูปค้อ ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

A study of the Hmong language of Ban Tup Kho

Dan Sai District Loei Province

วิชชุพงศ์ วรศาสตร์กุล

Witchupong Worasatkul

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งนำเสนอการศึกษาภาษาม้งบ้านตูปค้อ ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เพื่อศึกษาภาษาม้งบ้านตูปค้อ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ (learning theory) ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 7 คน การสัมภาษณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และประกอบกับการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอผลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า 1. ภาษาม้งมีความเป็นมาควบคู่กับวัฒนธรรมของชาวม้ง 2.พยัญชนะในภาษาม้งมี 57 ตัว 3.สระในภาษาม้งมี 14 ตัว 4.วรรณยุกต์ในภาษาม้งมี 7 ตัว 5.หลักการผันคำในภาษาม้ง 6.ประโยคในภาษาม้ง มี 5 ประโยค คือ 1.ประโยคอดีตกาล 2.ประโยคปัจจุบันกาล 3.ประโยคนาคตกาล 4.ประโยคปฏิเสธ 5.ประโยคที่มีการใช้คำลักษณนาม ฉะนั้นการศึกษาและสืบทอดการใช้ภาษาม้งก็เป็นการรักษาวัฒนธรรมทางภาษาทั้งในการสื่อสารและพิธีกรรมนำไปสู่การอนุรักษ์ภาษาม้ง เพื่อใช้ในการสื่อสารในกลุ่มชาติพันธุ์ต่อไป

คำสำคัญ: ภาษาม้ง บ้านตูปค้อ ชาวเขาเผ่าม้ง

Abstract

This academic article aims to present the study of the Hmong language of Ban Tup Kho, Kok Sathon sub district, Dan Sai District, Loei Province. And to study Hmong language of Ban Tup kho by learning theory. Data was collected by formal and informal interviews of 7 village sages and analysis of related documents. Content analysis was used for data analysis. Results of academic article were presented by analytical description. Then the results were found that: 1) The history of the Hmong language 2) The consonants in the Hmong language has 57 sounds 3) Hmong language has 14 vowels 4) Hmong language has 7 tones 5) Conjugation in Hmong language 6) There are 5 sentences in Hmong language; 1. Past tense 2. Present tense 3. Future tense 4. Negative sentence 5. Sentences with classifier. Therefore, the study and inheritance of the Hmong language is the preservation of language culture in both communication and rituals, leading to the conservation of the Hmong language for using in communication among the Hmong ethnic groups.

Keywords: Hmong language, Ban Tup Kho, Hmong

วันที่รับบทความ : 10 มกราคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 02 ตุลาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 08 ตุลาคม 2564

1. บทนำ

ชาวเขาเผ่าม้ง (Hmoob) หรือบางทีก็ใช้คำว่า Moob ถือว่าเป็นชาติพันธุ์หนึ่งที่อพยพมาอยู่ในประเทศไทยนานแล้ว จากหลักฐานต่าง ๆ ในประเทศไทยนั้นยังไม่มีผู้ใดสามารถบอกได้ว่ามาจากไหน มีนักวิชาการสันนิษฐานว่ามาจากประเทศจีน แต่ในประเทศไทยนั้น สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย (2548 : 13) ได้ระบุว่า ชาวเขาเผ่าม้งได้อาศัยอยู่ในประเทศจีน โดยชาวเขาเผ่าม้งได้อาศัยอยู่ในแถบกลุ่มแม่น้ำเหลืองและแม่น้ำแยงซีเกียงและบริเวณเมืองฮุนานและบริเวณใกล้เมืองปักกิ่งในปัจจุบัน แต่ถูกชาวฮั่นรุกรานทำสงครามกันอีกจึงได้อพยพหนีสงครามมาตามเทือกเขาต่าง ๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2499 ได้มีลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาแทรกซึมประเทศไทย รัฐบาลไทยจึงได้ดึงชาวเขาเผ่าม้งออกมาจากพรรคคอมมิวนิสต์ โดยแต่งตั้งหน่วยงานเข้าช่วยเหลือและพัฒนาคนพื้นที่สูง ซึ่งมีส่วนหนึ่งเข้ากับฝ่ายไทยและอีกส่วนหนึ่งเข้ากับคอมมิวนิสต์ โดยม้งที่อยู่กับฝ่ายไทยได้อพยพมาอยู่พื้นที่ราบ เช่น บ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลก บ้านปากกลาง จังหวัดน่าน บ้านคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และบ้านเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ จะเห็นว่าไม่มีหมู่บ้านตบค้อ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จากการสัมภาษณ์นาย ชัยปุก แซ่ท้อ (3 พฤษภาคม 63) ได้กล่าวว่าช่วงต้นของการสำรวจนั้นยังไม่ปรากฏ แต่ช่วงต่อมารการสำรวจของภาครัฐก็ปรากฏชื่อหมู่บ้านตบค้อขึ้น ซึ่งเขาถือว่าเป็นหมู่บ้านม้งเพียงหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชาวเขาเผ่าม้งบ้านตบค้ออาศัยอยู่ตามธรรมชาติหรือตามภูเขา มีอาชีพทำไร่เป็นหลัก แต่ก็ยังมีอยู่บ้างที่ทำสวนถือว่าส่วนน้อย และหารายได้จากการทำไร่เพื่อจุนเจือครอบครัวของตนเอง การดำรงชีวิตอยู่ของชาวเขาเผ่าม้งจึงเป็นแบบเรียบง่าย เนื่องจากได้คลุกคลีกับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ชาวเขาเผ่าม้งเป็นชนชาติพันธุ์หนึ่งที่มีเรื่องราวด้านวัฒนธรรมและภาษาที่ถือว่ามีความสำคัญต่อชนเผ่าวัฒนธรรมทางภาษา (Cultural way) ที่ใช้สื่อสารนั้นมีภาษาไทยและภาษาม้ง โดยเฉพาะภาษาม้งเป็นภาษาที่บรรพบุรุษถ่ายทอดมาสู่ลูกหลานจากอดีตมาถึงปัจจุบันนี้ ภาษาม้งสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของคนในแต่ละยุคที่คนในแต่ละสมัยสร้างสรรค์ขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น

อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย (2562) ได้กล่าวว่า ชาวม้งบ้านตบค้อ เดิมอาศัยอยู่บ้านภูชี้เจ้า หมู 6 ต.กกสะทอน เนื่องจากสมัยก่อนตั้งอยู่บนภูชี้เจ้าเพราะอพยพมาจากประเทศลาว พ.ศ.2522 ก่อนหน้านั้นชาวบ้านตบค้ออยู่ในป่า หลังจากนั้นลัทธิคอมมิวนิสต์ เข้ามาแทรกแซง มีความเห็นหลากหลายก็เข้าลัทธิคอมมิวนิสต์ประมาณปี 2525 มีการต่อสู้กับทางราชการทหาร ต่อสู้อยู่กว่า 10 ปี จึงมาอพยพแล้วย้ายมาอยู่ที่หมู่บ้านตบค้อในปัจจุบัน แต่อยู่ในนิคมชาวเขา ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ทางารจึงให้ย้ายเข้ามาอยู่ที่นี้เมื่อปี พ.ศ.2523 เปลี่ยนชื่อเป็น บ้านตบค้อ หมู 6 มี 260 ครัวเรือน จำนวน 1,206 คน และได้สัญชาติไทยทุกคน ตามนโยบาย 66/23 ชาวม้งต้องระหกระเหินย้ายถิ่นฐานตามคำสั่งของทางการ เนื่องจากการสู้รบและความขัดแย้งทางการเมืองของคนไทยในประเทศ ความมั่นคงของชาวม้งต้องขึ้นอยู่กับความมั่นคงของรัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัย มาจนบัดนี้ชาวม้งทุกคนที่นี่ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสำนึกในบุญคุณ ที่ได้อาศัยแผ่นดินนี้อยู่ แต่เขาก็ไม่ลืมรากเหง้าของตนเอง ซึ่งจากการได้สัมภาษณ์นาย เปียเซีย แซ่เล่า (6 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวถึงชาวเขาเผ่าม้งที่บ้านตบค้อ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ว่า ชาวเขาเผ่าม้งที่นั่น มีอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1. ชาวม้งจ้าวหรือเรียกอีกอย่างว่าม้งเขียวหรือม้งดำ (Hmoong Njua) นิยมแต่งกายชุดสีดำมากกว่าสีอื่น มีปรากฏอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนกลุ่มที่ 2 ชาวม้งเดือหรือเรียกอีกอย่างว่า ม้งขาว (Hmoong Deaw) ทั้งชายหญิงมีแถบผ้าสีขาว ติดตามอยู่ปลายแขนเสื้อ ผู้หญิงสวมกระโปรงสีขาวไม่มีลวดลาย มีจำนวนมากกว่าชาวม้งดำ มีปรากฏอยู่ที่บ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลก บ้านปากกลาง จังหวัดน่าน บ้านคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร บ้านเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ และหมู่บ้านตบค้อ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยเฉพาะภาษาม้งที่เขาใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันเขาถือว่าเป็นภาษาที่แท้จริง ภาษาม้งจึงจัดอยู่ในกลุ่มตระกูลภาษาม้ง-เมี่ยน หรือ ม้ง-เย้า และ ขจัดภัย บุรุษพัฒน์ (2518, 24-25) ได้กล่าวว่า แม้ว่าภาษาม้งจะไม่ทราบแน่ชัดว่ามีตัวอักษรเขียนเป็นของตนเอง แต่เขาก็ถือว่ามีความสำคัญต่อชาวเขา

เผ่าม้ง ความเห็นเกี่ยวกับที่มาและลักษณะภาษาพูดของม้ง ก็มีผู้ลงความเห็นไม่ตรงกัน ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ได้จัดประเภทภาษาม้งว่าเป็นภาษาในตระกูลมอญ-เขมร (ออสตุดเอเชียติด) ไท ชินติด และอื่น ๆ บางท่านถือว่าภาษาม้ง-เย้าเป็นสาขาหนึ่งของภาษาตระกูลจีน-ทิเบต สำเนียงภาษาม้งสามารถบอกได้ว่าเป็นชาวเขาเผ่าม้งเผ่าอะไรก็ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มแม้จะมีสำเนียงการออกเสียงที่แตกต่างกันบ้าง แต่การสื่อสารระหว่าง 2 กลุ่มก็สามารถเข้าใจกันได้ เช่น เดียวกันกับภาษาอีสานกับภาษาไทยมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพวรรณ เอี่ยมจันทร์ (2549 : 14) ได้กล่าวว่า ชาวม้งทั้งสองเผ่าพูดภาษาคำคล้าย ๆ กัน คือมีรากศัพท์และไวยากรณ์ที่เหมือนกัน แต่การออกเสียงหรือสำเนียงจะแตกต่างกันเล็กน้อย ชาวม้งสามารถใช้ภาษาเผ่าของตนเองพูดคุยกับชาวม้งเผ่าอื่นเข้าใจได้เป็นอย่างดี แต่ชาวม้งไม่มีภาษาเขียนหรือตัวหนังสือเป็นของตนเอง ในปัจจุบันทำให้ชาวม้งต้องเขียนและอ่านหนังสือภาษาม้งโดยใช้ตัวอักษรอังกฤษ ดังนั้นเรื่องราวความเป็นมาต่าง ๆ ของชาวม้งจึงอาศัยวิธีการจำและเล่าสืบต่อกันมาเพียงเท่านั้น

ชาวเขาเผ่าม้งที่บ้านตูปคืออำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีวิถีชีวิตด้านความเป็นอยู่ตามธรรมชาติแล้วยังมีด้านวัฒนธรรมทางภาษาที่ถือว่ามีความสำคัญในการดำเนินชีวิต เพื่อใช้ในการสื่อสารความเชื่อและประเพณีต่าง ๆ ของตนเอง และกับชาวเขาเผ่าม้งเป็นชาติพันธุ์ที่ร่ำรวยทางศิลปะและวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางภาษาม้งและวัฒนธรรมทางด้านความเชื่อ ประเพณีต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาม้งสื่อสารหรือบันทึกถึงการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดประเพณีความเชื่อต่าง ๆ ขึ้น เพื่อเป็นการสืบทอดต่อกันมาเป็นช่วง ๆ และรักษาให้คงเดิมหรือเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องสภาวะวิธีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปจนกลายเป็นมรดกทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่งต่อความเป็นชาวเขาเผ่าม้ง เพื่อรักษาวัฒนธรรมทางภาษาของบรรพบุรุษให้คงอยู่ถึงปัจจุบันนี้ ต่อไปนี้จะนำเสนอภาษาม้งของชาวเขาเผ่าม้งบ้านหมูบ้านตูปคือ ดังนี้

2. ความเป็นมาของภาษาม้ง

แต่เดิมนั้นชาวเขาเผ่าม้งมีตัวหนังสือที่ใช้สื่อสารเหมือนกัน แต่ด้วยต้องทำศึกสงครามกับจีนบ่อย ๆ เลยต้องอพยพอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับสุภณา กวินยังยืน (2552 : 25) ได้กล่าวว่า ชาวม้งเป็นกลุ่ม

ชาติพันธุ์ที่มีแต่ภาษาพูดไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง ชาวม้งมีตำนานที่ได้เล่าสืบทอดต่อกันมาว่าในอดีตชาวม้งมีภาษาม้งเขียนเป็นของตนเอง ซึ่งผู้ชายจะเป็นผู้ที่เรียนและเขียนบันทึกความรู้ต่าง ๆ แต่หลังจากชาวม้งได้ทำสงครามกับจีนเป็นเวลานานและประสบความพ่ายแพ้ ชาวจีนจึงทำลายหลักฐานการเขียนบันทึกต่าง ๆ ของชาวม้งจนหมดสิ้น จึงเป็นเหตุให้ชาวม้งไม่มีภาษาเขียน และจากการสัมภาษณ์ นางจ้อย แซ่สง (7 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวว่า การทำศึกสงครามกับจีนทำให้ชาวม้งต้องหนีสงครามตลอดเวลา มีอยู่วันหนึ่งขณะชนล่าเหยื่อหนึ่งสัปดาห์เดินทางมาถึงริมลำธารแห่งหนึ่งจึงปลดตะกร้าหนังสือลงจากหลังม้าแล้วพากันพักผ่อน และนอนหลับไป สิมพลอยม้ากินหญ้าอยู่ม้าเลยกินหนังสือของเขาเสียจนหมด จึงทำให้หนังสือสูญหายหมดสิ้น ไม่มีหนังสือให้แก้ลูกหลาน ได้เรียนนั่นเอง และอีก 1 ตำนาน ได้เล่าเรื่องที่คล้ายคลึงกันนี้ว่า ชาวเขาเผ่าม้งได้เดินทางขณะหนีศึกสงครามกับจีน โดยได้ใช้ม้าชนล่าเหยื่อหนึ่งสัปดาห์มีพายุฝนตกหนักทำให้หนังสือเปียกหมด เมื่อฝนหยุดจึงเอาหนังสือมาตากแดด แล้วทุกคนก็มาพักผ่อน และหลับไป พอตื่นขึ้นมาม้าก็กินหนังสือไปเสียเกือบหมด จึงพยายามเก็บในส่วนที่เหลืออยู่ และเดินทางต่อไปจนถึงที่พักกินหนังสือส่วนที่เหลือซึ่งยังไม่แห้งดีไปเก็บไว้บนเพิง สำหรับมคว้นในบ้าน พอตกกลางคืนหนูก็พากันมากินหนังสือเสียจนหมด อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้ชาวเขาเผ่าม้งได้เขียน และอ่านหนังสือภาษาม้ง โดยใช้ตัวอักษรละติน (Hmong RPA) และใช้อักษรภาษาอังกฤษเพื่อเล่าเรื่องราวความเป็นมาต่าง ๆ ของชาวเขาเผ่าม้ง จึงอาศัยวิธีการเรียนรู้จากบทเพลงสอนศาสนาที่ได้เทียบตัวอักษรภาษาอังกฤษให้บันทึกข้อมูลต่าง ๆ และเล่าเรื่องราวสืบต่อกันมาเพียงเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้ชาวเขาเผ่าม้งศึกษาภาษาม้งเพื่อรักษาวัฒนธรรมทางภาษาและเป็นการเรียนรู้พิธีกรรมต่าง ๆ จากการจดบันทึก คนที่รู้ภาษาม้งก็สามารถอ่านและเขียนภาษาม้งได้และเข้าใจในพิธีกรรมมากกว่าคนที่ไม่รู้ภาษาม้งนั่นเอง ดังนั้นการที่ชาวเขาเผ่าม้งมีภาษาพูดที่ใช้ในการสื่อสารทุกวันนี้ เขาไม่มีตัวอักษรที่ใช้เขียนเพื่อการสื่อสารเป็นของตนเอง แต่ได้ใช้ตัวอักษรอื่น ๆ เข้ามาเขียนแทน ซึ่งจากสัมภาษณ์ นางดี แซ่สง (7 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวว่า

ประมาณพุทธศักราช 2493 ชาวเขาเผ่าม้งเริ่มมีการเรียนการสอนภาษาม้งโดยการเขียนของตนเอง อันเนื่องมาจากการได้รับอิทธิพลจากกลุ่มมิชชันนารีชาวอเมริกันและฝรั่งเศส (George Barney และ Yves Bertrais) ได้เข้ามาสอนศาสนาคริสต์ให้กับชาวเขาเผ่าม้งในประเทศลาว จึงทำให้หมอสอนศาสนาคริสต์ต้องการที่จะเผยแพร่คำสอนจึงได้เข้าไปเผยแพร่ในกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ รวมถึงชาวเขาเผ่าม้งด้วย แต่ด้วยภาษาในการสื่อสารเป็นอุปสรรคต่อการเผยแพร่คำสอนจึงได้คิดค้นโดยการเอาตัวอักษรภาษาอังกฤษมาเป็นสัญลักษณ์ในการแทนคำพูดและการเขียนของชาวเขาเผ่าม้งเพื่อจะได้เผยแพร่คำสอนได้ง่าย ๆ และใช้สื่อสารกันทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งสอดคล้อง Symonds Patricia Veronica (1991) ได้กล่าวว่า ชาวเขาเผ่าม้งไม่มีตัวอักษรใช้จนกระทั่งมีบาทหลวงชาวฝรั่งเศสท่านหนึ่งได้เทียบเสียงภาษาม้งในระบบการออกเสียงแบบโรมันในระหว่างเดือนมิถุนายนปี 1951 จนถึงเดือนเมษายนปี 1952 ตั้งแต่นั้นมาชาวเขาม้งก็ใช้การเทียบแบบนี้ในการสื่อสารเนื่องจากสมัยก่อนชาวเขาเผ่าม้งหนีจากประเทศจีนมาตั้งหลักอาศัยอยู่ในประเทศลาวส่วนหนึ่ง ซึ่งในสมัยนั้นประเทศลาวตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศอังกฤษ คนในประเทศลาวจึงได้รับอิทธิพลทางภาษาจากประเทศอังกฤษ ดังนั้นชาวเขาเผ่าม้งที่อยู่ในประเทศลาวก็ได้รับอิทธิพลทางภาษาด้วย โดยที่ชาวเขาเผ่าม้งได้นำเอาตัวอักษรอังกฤษมาใช้เป็นภาษาเขียนเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วย ซึ่งกลุ่มมิชชันนารีชาวอเมริกันและฝรั่งเศสที่สอนศาสนาจึงได้นำเอาตัวหนังสืออังกฤษมาแทนสัญลักษณ์ของภาษาเขียนในภาษาม้ง โดยใช้เป็นตัวเขียนเพื่อสื่อสารในชาวเขาเผ่าม้งเพื่อเผยแพร่คำสอนและเป็นจุดเริ่มต้นที่ทุกวันนี้ชาวเขาเผ่าม้งได้ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษเขียนเพื่อการสื่อสารถึงทุกวันนี้ ในลำดับต่อไปจะกล่าวถึงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ดังนี้

3. พยัญชนะในภาษาม้ง

ชาวเขาเผ่าม้งนั้นเป็นชนชาติหนึ่งที่มีวัฒนธรรม ประเพณี จารีตต่าง ๆ ไม่แพ้ชาติใดเช่นเดียวกัน มีภาษาพูดและภาษาเขียนเพื่อใช้ในการสื่อสาร อีกทั้งเพื่อการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้คงอยู่ โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งน้อยมาก ๆ ที่ชนชาติพันธุ์อื่นจะรู้จักภาษาม้งเพื่อใช้ในการสื่อสาร เนื่องจากชาวเขาเผ่าม้งมีไม่มากที่อยู่ในประเทศไทย ภาษาม้งจึงมีลักษณะคล้ายภาษาอื่น ๆ เช่นกัน โดยภาษาม้งมี พยัญชนะ 2 ประเภท คือ พยัญชนะเดี่ยว กับ พยัญชนะผสม ดังนี้

3.1. พยัญชนะเดี่ยว มี 17 ตัว ดังนี้

3.1.1 พยัญชนะผสม คือ วิธีการนำพยัญชนะ 2 ตัว 3 ตัว 4 ตัว มาซ้อนกัน ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะตัวใหม่เพื่อให้มีตัวอักษรเพียงพอต่อการออกเสียงและการเขียนที่ใช้ในการสื่อสารในสมัยนั้นจนถึงปัจจุบันนี้

แต่ใน Kauj Hmoob Tojsiab (เก้า ม้ง ต้อเซีย) (7 พฤษภาคม 2563), ได้กล่าวว่า สาเหตุที่ต้องมีการผสมเพราะว่าภาษาม้งเกิดจากการนำตัวอักษรโรมันมาดัดแปลงเป็นภาษาม้ง ตัวอักษรโรมันมีไม่เพียงพอเสียงในภาษาม้ง ทำให้ต้องมีการนำพยัญชนะที่มีอยู่มาผสมกันเพื่อให้ได้เสียงพยัญชนะตัวใหม่ อย่างไรก็ตาม ในการเขียนของชาวเขาเผ่าม้งไม่มีอักษรเป็นของตนเอง มีชาวเขบางคนสนใจภาษาม้งพยายามที่ประดิษฐ์อักษรขึ้นใช้เขียน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น อักษรม้ง อักษรพอลลาร์ด อักษรเมียว ส่วนชาวเขาเผ่าม้งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยบางครั้งเขียนด้วยอักษรไทยแต่ก็ไม่นิยมค่อนข้างจะเป็นที่นิยมคืออักษรละติน แต่ก็ยังไม่ยอมไม่ทำอักษรภาษาอังกฤษในปัจจุบันนี้ เนื่องจากทุกวันนี้ชาวเขาเผ่าม้งก็ยังใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้เขียนได้สัมภาษณ์ นางดี แซ่สง (9 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวว่าชาวเขาเผ่าม้งไม่มีอักษรที่ใช้เขียนเป็นของตนเอง จึงได้ยืมตัวอักษรของคนอื่นมาเขียนแทนโดยเฉพาะภาษาอังกฤษและตัวอักษรโรมันส่วนหนึ่ง เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้ที่เหมาะสมต่อการเขียนและการออกเสียงของตนเอง ดังนี้

3.1.2 การนำพยัญชนะผสม 2 ตัว มี 22 ตัว คือ

อักษรภาษาม้ง	kh qh ch ts ny hn th nt np ph tx xy hl
อักษรภาษาไทย	กข คช จช ตช นย ฮน ตช นต นป ปช ตช ตย ฮล
อักษรภาษาม้ง	nk nr dh rh nc pl hm hn ml
อักษรภาษาไทย	นก นจ ดช จช นจ ปล ฮม ฮน มล

3.1.3 การนำพยัญชนะผสม 3 ตัว มี 14 ตัว คือ

อักษรภาษาม้ง	tsh nth txh nts nph nrh hml nkh
อักษรภาษาไทย	ตชย นตช นชย นตช นปช นรช ฌมล นกช
อักษรภาษาม้ง	nch ntch npl plh hny
อักษรภาษาไทย	นจช นกช นปช ปลช ฮนย

3.1.4 การนำพยัญชนะผสม 4 ตัว มี 4 ตัว คือ

อักษรภาษาม้ง	ntsh nplh ntsh ntsh
อักษรภาษาไทย	นตลช นปลช นตชช นตชช
หมายเหตุ : ntsh ntsh 2 คำนี้ สามารถเลือกใช้คำใดคำหนึ่ง	

4. สระในภาษาม้ง

สระในภาษาม้ง คือ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงที่เปล่งออกมา ตามของหลักภาษาม้ง ถือว่าพยัญชนะจำเป็นต้องอาศัยสระจึงจะออกเสียงได้ โดยเฉพาะเรื่อง คำ ต้องอาศัยพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ ประสมกันจนเกิดเป็นคำที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันของชนชาติพันธุ์ม้ง สระในภาษาม้งมีทั้งหมด 14 ตัว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

4.1 สระเดี่ยวมีจำนวน 6 ตัว คือ

- A แทนสระ อา
- E แทนสระ เอ
- I แทนสระ อี
- O แทนสระ โอ
- U แทนสระ อุ
- W แทนสระ อือ

4.2 สระผสมมีจำนวน 8 ตัว คือ

- AA เท่ากับ อัง
- AL เท่ากับ ไอ
- AU เท่ากับ เอา
- AW เท่ากับ เออ

EE เท่ากับ เอ็ง
IA เท่ากับ เอีย
OO เท่ากับ โอง
UA เท่ากับ อัว

5. วรรณยุกต์ในภาษาม้ง

วรรณยุกต์ในลักษณะของภาษาม้ง คือ ลักษณะหรือเครื่องหมายกำหนดเสียงของคำ มีจำนวน 8 เสียง ที่ใช้ในการในปัจจุบันของม้ง ได้แก่

1. cim ua ออกเสียงเป็น จิอัว ไม่มีตัวอักษรแทน ซึ่งถ้าเทียบในภาษาไทยก็คือ เสียงสามัญ เขากล่าวว่า เสียงสามัญ คือ คำที่ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ ตัวสะกด จะไม่มีวรรณยุกต์ปรากฏ เช่น คำว่า sab ceg อ่านว่า สะ-เจ แปลว่า ขา เป็นต้น

2. S ออกเสียงเป็น จิมน เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้เอก
3. G ออกเสียงเป็น จิเน้ง เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้เอก
4. D ออกเสียงเป็น จิด้อ เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ จัตวา
5. M ออกเสียงเป็น จิเน้ย เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้เอก
6. V ออกเสียงเป็น จิกู เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ จัตวา
7. J ออกเสียงเป็น จิตู้ เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้โท
8. B ออกเสียงเป็น จิเซ้ย เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้ตรี

วิธีการผันเสียงวรรณยุกต์ในภาษาม้ง

สามัญ (cim ua)	M	S	G	J	B	D
A (อา)	Am (อ่า)	As (อ่า)	Ag (อ่า)	Aj (อ๊า)	Ab (อ๊า)	Ad (อ๊า)
AA (อั้ง)	Aam (อั้ง)	Aas (อั้ง)	Aag (อั้ง)	Aaj (อั้ง)	Aab (อั้ง)	Aad (อั้ง)
IA (เอีย)	Iam (เอีย)	Ias (เอีย)	Iag (เอีย)	Iaj (เอี้ย)	Iab (เอี้ย)	Iad (เอี้ย)
Au (เอา)	Aum (เอ๋า)	Aus (เอ๋า)	Aug (เอ๋า)	Auj (เอ๊า)	Aub (เอ๊า)	Aud (เอ๋า)
AW (เออ)	Awm (เอ่อ)	Aws (เอ่อ)	Awg (เอ่อ)	Awj (เอ้อ)	Awb (เอ้อ)	Awd (เอ่อ)
E (เอ)	Em (เอ)	Es (เอ)	Eg (เอ)	Ej (เอ)	Eb (เอ)	Ed (เอ)
EE (เอ่ง)	Eem (เอ่ง)	Ees (เอ่ง)	Eeg (เอ่ง)	Eej (เอ็ง)	Eeb (เอ็ง)	Eed (เอ็ง)
I (อี)	Im (อี)	Is (อี)	Ig (อี)	Ij (อี)	Ib (อี)	Id (อี)
IA (เอีย)	Iam (เอีย)	Ias (เอีย)	Iag (เอีย)	Iaj (เอี้ย)	Iab (เอี้ย)	Iad (เอี้ย)
O (ออ)	Om (อ่อ)	Os (อ่อ)	Og (อ่อ)	Oj (อ้อ)	Ob (อ้อ)	Od (อ่อ)
OO (โอง)	Oom (โอง)	Oos (โอง)	Oog (โอง)	Ooj (โอง)	Oob (โอง)	Ood (โอง)
U (อุ)	Um (อุ)	Us (อุ)	Ug (อุ)	Uj (อุ)	Ub (อุ)	Ud (อุ)
UA (อัว)	Uam (อัว)	Uas (อัว)	Uag (อัว)	Uaj (อัว)	Uab (อัว)	Uad (อัว)
W (อือ)	Wm (อือ)	Ws (อือ)	Wg (อือ)	Wj (อือ)	Wb (อือ)	Wd (อือ)

6. หลักการผสมคำในภาษาม้ง

นายชนะ แซ่สง (8 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวว่า หลักการผสมคำในภาษาม้งก็มีลักษณะที่ไม่ต่างไปจากภาษาไทย มีลักษณะที่คล้าย ๆ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าในบางส่วนเหมือนภาษาไทย เช่น ประโยคว่า ฉันทรักเธอ ตรงกับภาษาม้ง kuv (กู) nyiam (เหเนีย) koj (ก่อ) ซึ่งลักษณะประโยคไม่ต่างกันเลย ในส่วนที่แตกต่างกันมาก ๆ คือ การเขียนเพื่อเลียนภาษาม้งต้องบอกเลยว่าไม่สามารถเลียนเสียงได้ถูกต้องตามหลักการพูดภาษาม้ง เช่น คำว่า sua อ่านว่า ชัว แปลว่า เสียง ดังนั้นองค์ประกอบของภาษาม้งไปด้วย 3 พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ทำให้เกิดเป็นคำและมีความหมาย แต่เนื่องจากชาวเขาเผ่าม้งไม่มีตัวอักษรใช้เขียน จึงใช้ตัวอักษรอังกฤษแทนในการเขียนเพื่อสื่อสารกัน จึงต้องใช้พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่เป็นภาษาอังกฤษเช่นกัน ถ้าจะเทียบกับภาษาไทย ในภาษาไทยก็เช่นเดียว คือ สามารถนำพยัญชนะประสมกับสระและวรรณยุกต์ก็จะเกิดคำขึ้นเช่นกัน ดังนั้นการผสมคำในภาษาม้งก็ไม่แตกต่าง จากภาษาไทย คือ การนำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์มาผสมกัน ทำให้เกิดคำต่าง ๆ ขึ้นได้เช่นกัน หลักการผสมคำในภาษาม้งมีดังนี้

6.1 หลักการเขียนการผสมคำในภาษาม้ง

6.1.1 เขียนตัวพยัญชนะก่อน คือ กรณีที่คำนั้นไม่มีเสียงพยัญชนะ เนื่องด้วยมีคำบางคำที่ประสมคำแล้วในภาษาม้งไม่มีเสียงพยัญชนะ แต่ว่าประสมระหว่างสระและวรรณยุกต์ก็ได้ความหมายที่สามารถนำไปใช้สื่อสารได้ตามปกติ หรือชาวเขาเผ่าม้งถือว่าเป็นการละเว้นไม่ต้องเขียนพยัญชนะ เพียงเขียนสระและวรรณยุกต์เท่านั้นก็สามารถสื่อสารได้ เช่น คำว่า กระจก (ภาษาม้ง อ่านว่า IAV = เอีย) ก็คือการประสมระหว่าง IA = สระเอีย และ V = วรรณยุกต์ จัตวา)

6.1.2 เขียนสระเป็นลำดับที่สอง

6.1.3 เขียนวรรณยุกต์เป็นตัวสุดท้าย

6.2 หลักการผสมคำ

ภาษาม้งก็เป็นภาษาหนึ่งที่มีการใช้ในการสื่อสารในชนชาติพันธุ์ชาวเขาเผ่าม้งหรือนิยมเรียกว่าชาวม้งเช่นเดียวกับภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาส่วย ภาษากะเหรี่ยง ภาษาอังกฤษ ภาษาสเปน เป็นต้น หลักสำคัญอันหนึ่งทุกภาษาต้องมีคือ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ภาษาม้งก็เช่นกัน การที่จะผันคำใดคำหนึ่งในภาษาม้งขึ้นมานั้นจะต้องมีการผันตามเสียงพยัญชนะ, สระ และวรรณยุกต์ เพื่อให้ได้เสียงของคำเหมือนกับคำที่เราต้องการ โดยการเขียนตามหลักการเขียน 3 ข้อที่กล่าวข้างบน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 6.2.1 การผสมคำว่า KUV อ่านว่า กู แปลว่า ผม กระผม ดิฉัน ฉันท ซึ่งภาษาไทย หมายถึง ฉันท และในทางภาษาไทยถือว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 ภาษาม้งก็ถือว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 เช่นกัน มีหลักการผสมและเขียนคือ

1. แยกส่วนประสมของคำ จากคำว่า กู มีพยัญชนะ = ก, สระ = อุ, วรรณยุกต์ = จัตวา (+)

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ก = ตัวอักษร K

สระ อุ = ตัวอักษร U

วรรณยุกต์ + = ตัวอักษร V (ออกเสียงเป็น จี๊กู)

ตัวอย่างที่ 6.2.2 การผสมคำว่า KOJ อ่านว่า ก้อ แปลว่า คุณ ท่าน เธอ ในทางภาษาไทย หมายถึง เธอ และในทางภาษาไทยถือว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 ภาษาม้งก็ถือว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 เช่นกัน หลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ก้อ มีพยัญชนะ = ก, สระ = ออ, วรรณยุกต์ = โท

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ก = ตัวอักษร K

สระ อุ = ตัวอักษร O

วรรณยุกต์ ˊ = ตัวอักษร J

ตัวอย่างที่ 6.2.3 การผสมคำว่า HAUDEJ อ่านว่า เฮา เด้ แปลว่า ตีมน้ำ เริ่มนำคำไปใช้ในการสื่อสารมากมีหลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า เฮา เด้ มีพยัญชนะ = ฮ และ ด, สระ = เอ และ เอา, วรรณยุกต์ = สามัญ และ โท

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ฮ = ตัวอักษร H, ด = ตัวอักษร D

สระ เอ = ตัวอักษร E, เอา = ตัวอักษร AU (สระคู่)

วรรณยุกต์สามัญ = ตัวอักษร (-) (ช่องว่างไม่เขียนอะไร), โท = J

ตัวอย่างที่ 6.2.4 การผสมคำว่า Twm อ่านว่า ตือ แปลว่า ควาย เป็นคำนาม มีหลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ตือ มีพยัญชนะ = ต, สระ = อือ, วรรณยุกต์ = เอก

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ต = ตัวอักษร T

สระ อือ = ตัวอักษร W

วรรณยุกต์ เอก = ตัวอักษร M

ตัวอย่างที่ 6.2.5 การผสมคำว่า Hub อ่านว่า ฮู แปลว่า โอง เป็นนาม หลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ฮู มีพยัญชนะ = ฮ, สระ = อุ,

วรรณยุกต์ = ไม้ตรี

2. เทียบตัวอักษร:

พยัญชนะ ฮ = ตัวอักษร H

สระ อุ = ตัวอักษร U

วรรณยุกต์ ไม้ตรี = ตัวอักษร B

ตัวอย่างที่ 6.2.6 การผสมคำว่า Tuaj อ่านว่า ตั่ว แปลว่า มาด้วยหรือ หรือว่า แปลตรงว่า มารี่ หลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ตั่ว มีพยัญชนะ = ต, สระ = อัว, วรรณยุกต์ = โท

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ต = ตัวอักษร T

สระ อัว = ตัวอักษร UA

วรรณยุกต์ ไม้โท = ตัวอักษร J

ตัวอย่างที่ 6.2.7 การผสมคำว่า TUAJ LOV อ่านว่า ตั่ว ลอ เป็นคำลักษณะทักทายที่หมายถึง สวัสดี แต่ถ้าแปลตามคำจะแปลว่า มาหรือ, มารี่ จะมีลักษณะหมายถึงคนอื่นมาหาเราที่บ้าน เราทักทายว่า ตั่ว ลอ มีหลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ตั่ว มีพยัญชนะ =ต, สระ = เอา, วรรณยุกต์ = ไม้โท และคำว่า ลอ มีพยัญชนะ =ล , สระ = ออ, วรรณยุกต์ = จัตวา

2. เทียบตัวอักษร : TUAJ LOV

พยัญชนะ ต = ตัวอักษร T

สระ เอา = ตัวอักษร UA

วรรณยุกต์ ไม้โท = ตัวอักษร J

พยัญชนะ ล = ตัวอักษร L

สระ ออ = ตัวอักษร O

วรรณยุกต์ จัตวา = ตัวอักษร V

ตัวอย่างที่ 6.2.8 การผสมคำว่า MUS TWG LO อ่านว่า มู ตือ ลอ เป็นประโยคคำถาม หมายถึง ไปไหนมา มีหลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ คำว่า มู มีพยัญชนะ =ม , สระ = อุ, วรณยุกต์ = ไม่เอก และคำว่า ตือ มีพยัญชนะ =ต , สระ = อือ, วรณยุกต์ = ไม่มีวรรณยุกต์ ส่วนคำว่า ลอ) มีพยัญชนะ =ล , สระ = ออ, วรณยุกต์ = ไม่มีวรรณยุกต์

2. เทียบตัวอักษร: MUS TWG LO

พยัญชนะ ม = ตัวอักษร M

สระ อุ = ตัวอักษร U

วรรณยุกต์ ไม่เอก = S

พยัญชนะ ต = ตัวอักษร T

สระ อือ = ตัวอักษร W

วรรณยุกต์ ไม่มี = ไม่มี

พยัญชนะ ล = ตัวอักษร L

สระ ออ = ตัวอักษร O

7. ประโยคในภาษาม้ง

ประโยคในภาษาม้งนั้นมีการเรียงลำดับคำในประโยคไม่ต่างจากภาษาอื่น ๆ แต่มีลักษณะเฉพาะของภาษาม้ง โดยจะประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ประธาน กริยา กรรม แต่ละส่วนก็ทำหน้าที่ของมัน ในการใช้เขียนเพื่อการสื่อสารย่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารแต่ละโอกาส เช่น ประโยคว่า miv tom nas (หมีเตาหน้า) แปลว่า แมวกัดหนู ไม่มีการบอกคำเพื่อแสดงกาล แต่ใช้การเติมคำบอกกาลเช่นเดียวกับภาษาไทย ซึ่งอดีตกาลในภาษาม้งจะใช้คำว่า Lawm (เหลือ) ต่อท้ายประโยค เช่น ประโยคว่า Aub tom miv lawm (เตาหมีเหลือ) แปลว่า หมากัดแมวแล้ว ปัจจุบันกาลจะใช้คำว่า Tam sim no nruj (ตาซินอน) แปลว่า วันนี้ หรือในวันนี้ ขณะนี้ เช่น ประโยคว่า Hnub no peb yuav ua dab tsi (นุด นอ เป็ด ยัว อัว ต้า จี) แปลว่า เราจะทำอะไรวันนี้ โดยมากจะนิยมใช้คำว่า yuav (ยัว) แปลว่า จะ วางไว้หน้ากริยา ในส่วนของอนาคตกาล คือ เวลาที่ยังมาไม่ถึง ในภาษาม้งประโยคว่า Kuv yuav tsis mus tom tsev liab lawm (กู ยัว จี มู ต่อ เจ เลีย เหลือ) แปลว่า ฉันจะไม่ไปบ้านแดง (ยงยิ่ง แซ่ลี, 20 มิถุนายน 2563)

ในส่วนประโยคปฏิเสธนั้นจะใช้คำว่า tsis tau (จี เตา) แปลว่า ไม่ นำหน้าคำกริยา เช่น ประโยคว่า Cov dev tsis tom miv (เต้จีเตาหมี) แปลว่า หมาตัวนี้ไม่กัดแมว และก็ประโยคคำถามจะเติมคำว่า หลอ เข้าในประโยค คำว่าหลอ นิยมวางไว้ท้ายประโยค ส่วนคำว่าป่วนิยมวางไว้หน้ากริยา เช่น ประโยคว่า Tus dev puas tom miv ? (เต้ป่วนเตาหมี) แปลว่า หมากัดแมวแล้วใช่ไหม

ประโยคที่มีการใช้คำลักษณนามโดยจะเรียงคำแบบจำนวนนับ-ลักษณนาม-นาม มีความแตกต่าง ๆ จากภาษาไทยของเรา เช่น Ob-lub cev-nees (อือ แปลว่า สอง ตู แปลว่า ตัว แหน่ง แปลว่า ม้า) แปลว่า สอง-ตัว-ม้า ถ้านำไปเทียบกับประโยคในภาษาไทยจะเขียนว่า ม้าสองตัว และ ประโยคว่า Ob lub tsev (อ้อ แปลว่า สอง รู่ แปลว่า หลัง เจ แปลว่า บ้าน) แปลว่า บ้านสองหลัง และก็ประโยคที่ Dua muaj peb rab riam (ตัว แปลว่า เป็นชื่อของคน หมายถึง ม้อง มัว แปลว่า มี เป แปลว่า สาม จำ แปลว่า เล่ม เจีย แปลว่า มิด) แปลว่า ตัวมีมิดสามเล่ม หรือว่า Liab, muaj cuaj ntoo (เลีย หมายถึงชื่อคน มัว แปลว่า มี จัว แปลว่า แก้ว โนตง แปลว่า ต้นไม้) แปลว่า แดงมีต้นไม้แก้วต้น เป็นต้น (เต๋อ แซ่สง, 21 มิถุนายน 2563)

จะเห็นว่าลักษณะของประโยคในภาษาม้งมีลักษณะคล้ายภาษาไทยส่วนหนึ่ง และในส่วนที่แตกต่างกันก็มี เช่น ประโยคที่คล้ายประโยคภาษาไทย คือ Dub los noj tom tsev (ดู ลอ น้อ ต่อ เจ) แปลว่า ดำไปกินข้าวที่บ้าน ซึ่ง ดู แปลว่า ดำ เป็นประธาน ลอ แปลว่า ไป เป็นคำกริยา น้อ ต่อ แปลว่า ที่ เจ แปลว่า บ้าน ในส่วนประโยคที่แตกต่างจาก

ภาษาไทย คือ การใช้ลักษณะนามในภาษาม้ง เช่น Tsib-lub cev-ntses (จี แปลว่า ห้า ลู แปลว่า หลัง เจ้ เจ แปลว่า บ้าน) แปลรวมว่า บ้านห้าหลัง เป็นต้น

การใช้ภาษาม้งในการสื่อสารในชีวิตประจำวันของชาวเขาเผ่าม้งถือว่าเป็นภาษาหนึ่งที่สามารถกันแล้วไม่มีทางเสียง นัก การสื่อสารของเขาค่อนข้างเป็นแบบทื่อ ๆ และใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมา และภาษาม้งส่วนใหญ่ก็จะเป็นไปในลักษณะนี้ ซึ่งมีลักษณะคล้ายภาษาอังกฤษและภาษาไทย แต่ก็มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกับสองภาษาที่กล่าวมาเช่นกัน ยกตัวอย่าง คำว่า riam (เจียม) แปลว่า มืด ซึ่งเราไม่สามารถเขียนให้ตรงตามเสียงชาวเขาเผ่าม้งออกเสียงได้ แต่จะเขียนเรียงเสียงให้ใกล้เคียงเท่านั้น ภาษาม้งก็นับได้ว่าเป็นหนึ่งภาษาในประเทศไทย แต่ภาษาม้งเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในกลุ่มของชาวเขาเผ่าม้งเท่านั้น เนื่องจากว่า ภาษาม้งจะใช้ได้เฉพาะคนที่ เป็นม้งเป็นส่วนใหญ่ และนับวันลูกหลานชาวเขาเผ่าม้งเริ่มที่จะเห็นคุณค่าของภาษานี้น้อยลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคเทคโนโลยีทำให้เปลี่ยนไป ทำให้ชาวเขาเผ่าม้งไม่ค่อยได้เรียนภาษาของตัวเอง แต่จะใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ถ้าหากว่าเป็นเช่นนี้ต่อไป เยาวชนม้งรุ่นใหม่จะไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาของตัวเองได้ ที่สำคัญจะไม่สามารถที่จะเขียนภาษาม้งได้ อย่างไรก็ตาม ในทุกวันนี้เยาวชนม้งรุ่นใหม่ส่วนหนึ่งยังให้ความสนใจในด้านภาษาม้งถึงแม้จะน้อยลงก็ตาม โดยเรียนรู้จากผู้รู้ในชุมชนและฝึกหัดเขียนเพื่อเขียนได้ถูกต้อง

จากที่กล่าวมา ภาษาม้งเป็นการศึกษาเพื่อต้องการความรู้ และเข้าใจลักษณะของภาษาม้งที่ยังมีการใช้เพื่อสื่อสารในกลุ่มของตนเอง ดังนั้น การศึกษาภาษาม้งบ้านตูปคือ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทำให้เห็นว่าสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนภาษาม้งจะต้องเข้าใจหลักสำคัญ 3 ประการ คือ มีพยัญชนะทั้งหมด 57 ตัว สระ 14 ตัว และวรรณยุกต์ 7 รูป 8 เสียง และจากการศึกษาพบว่า ตัวอักษรภาษาไทยไม่สามารถที่จะใช้แทนเสียงในภาษาม้งได้ตรงตามเสียงในภาษาม้งอย่างถูกต้องและครบถ้วน จึงเป็นการยากพอควรที่ผู้เขียนจะนำเสนอภาษาม้งผ่านอักษรภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ศึกษาภาษาม้งจะต้องเข้าใจ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และนำมาประสมกัน จึงทำให้เข้าใจภาษาม้งตามลำดับ แม้ว่าชาวเขาเผ่าม้งจะมีภาษาเขียนที่ใช้สื่อสารในกลุ่มชาติพันธุ์ม้งด้วยกันก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถเขียนหรืออ่านภาษาม้งได้ทุกคน เนื่องจากภาษาม้งไม่ได้มีสอนโดยทั่วไป จะมีก็แต่ผู้ที่สนใจเรียนกับผู้รู้ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความรู้ให้ตนเองเท่านั้น เนื่องจากภาษาไม่ได้มีสอนแพร่หลายทั่วไป อย่างไรก็ตาม ในบางชุมชนที่นับถือศาสนาคริสต์ บาทหลวงก็จะหาคนมาสอนภาษาม้งให้ทุกคน ม้งที่นับถือศาสนาคริสต์ที่และได้เรียนหนังสือจึงเข้าใจภาษาม้งและอ่านได้ เขียนได้ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ได้หมายความว่าชาวเขาเผ่าม้งที่เรียนภาษาม้งมาแล้ว จะใช้สื่อสารโดยการเขียนภาษาม้งได้เสมอไป จะใช้เขียนในบางโอกาสเท่านั้น เช่น ไขเขียนชื่อเจ้าภาพที่มาร่วมงานศพเป็นภาษาม้ง ไขเขียนสื่อสารกับคนม้งที่เขียนภาษาม้งเท่านั้น นอกจากนั้นจะให้พูดมากกว่า อีกทั้งคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยใส่ใจภาษาม้งก็มี เนื่องจากสิ่งแวดล้อมที่เขาค้ายใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เป็นประจำวัน จึงทำให้การใช้ภาษาม้งในเขียนค่อนข้างจะน้อย ซึ่งสอดคล้อง อุไร ยังชีพสุจริต (2560) ได้กล่าวว่า เพราะภาษาม้งไม่ได้มีสอนตามโรงเรียนหรือตามชุมชนทั่วไป ยกเว้นชุมชนที่มีโบสถ์คริสต์ คนม้งที่เป็นคริสต์เดียนก็พลอยได้เรียนรู้ไปด้วยในขณะที่เรียนร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าหรือเรียนพระคัมภีร์ ขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้หมายความว่าม้งทุกคนจะพูดภาษาม้งอีกต่อไป โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาไทยมาตั้งแต่เด็ก พวกเขาจะใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเป็นหลัก และใช้ได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ ในขณะที่กลับไม่มีความมั่นใจและรู้สึกยุ่งยากมากที่จะสื่อสารกับคนม้งด้วยกันเป็นภาษาของตนเอง อย่างไรก็ตาม ชาวม้งที่พยายามเรียนรู้ภาษาม้ง และส่งเสริม ปลุกจิตสำนึกให้เยาวชนชาวม้งตระหนักถึงการอนุรักษ์ภาษาม้งของตนเอง ก็ยังมีส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการสื่อสารในกลุ่มชาติพันธุ์ชาวม้ง เพื่อบันทึกข้อมูลและเรื่องราวต่าง ๆ ของชาวม้งต่อไป

8.เอกสารอ้างอิง

- ขจิตถัย บุรุษพัฒน์. (2518). *ชาวเขา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- จงยี่ แซ่สง. (2563, 7 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ข้าวปุก แซ่ท้อ. (2563, 3 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ชะ แซ่สง. (2563, 8 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ดี แซ่สง. (2563, 7 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].

- ดื้อ แข่งสง. (2563, 21 มิถุนายน). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ทิพวรรณ เอี่ยมจันทร์. (2549). *ภูมิปัญญาการใช้ประยุกต์และอนุรักษ์พืชสมุนไพรของชาวม้งในตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เปี้ยเซีย แซ่เล่า. (2563, 6 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ยงยิ่ง แซ่ลี. (2563, 20 มิถุนายน). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- สกุณา กวินยังยืน. (2552). *สถานภาพและบทบาทของหญิงชาวม้ง : กรณีศึกษาบ้านเข็กน้อย ตำบลเข็ก น้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย. (2548) (ร่าง) *องค์ความรู้ท้องถิ่นม้ง : ม.ป.ท. : ม.ป.พ.*
- องค์การบริหารส่วนตำบลกกสะทอน. (2562). *ปีใหม่ม้งแห่งเดียวในภาคอีสาน บ้านตูป้อ ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2563. จาก <https://tis.dasta.or.th/dastatravel/mong-newyear/>.
- อุไร ยังชีพสุจริต. (2560). *ภาษาพูด : ภาษาม้ง ภาษาที่ใช้เขียน: ภาษาม้ง*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2563. จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/84>.
- Kauj Hmoob Tojsiab. (2553). *ภาษาม้ง*. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2563. จาก <https://sites.google.com/site/kaujhmoob/>
- Symonds Patricia Veronica. (1991). *Cosmology and the cycle of life : Hmong of blrth, Deathand gender in a monuntain village in Northern Thailand*. Ann Arbor, MI : University Microfilms International.

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง
การเตรียมบทความสำหรับวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ เป็นวารสารสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ทั้งบทความวิจัยและบทความวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งทางสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา บทความที่จะผ่านการพิจารณาตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 2 ท่าน บทความชุดนี้เป็นตัวอย่างในการจัดรูปแบบบทความเพื่อจัดพิมพ์ในวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ ผู้เขียนบทความสามารถจัดรูปแบบบทความตามตัวอย่างที่แสดงในบทความนี้ ซึ่งทางวารสารได้ทำการตั้งค่าขนาดหน้ากระดาษ รูปแบบหน้าแรก รูปแบบและขนาดตัวอักษร คำอธิบายสำหรับการเขียนบทความ วิธีการเขียนเนื้อเรื่อง รวมถึงเอกสารอ้างอิงรูปแบบ ตัวอักษรต่าง ๆ วิธีการใส่รูปภาพ ตาราง ผู้เขียนบทความสามารถดาวน์โหลดเอกสารชุดนี้ได้จากเว็บไซต์ของวารสาร หรืออีเมลติดต่อกองบรรณาธิการที่ อีเมล krungkao.arursjournal@gmail.com

1. การเตรียมบทความสำหรับวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยครอบคลุม ด้านบริหารธุรกิจ ด้านการศึกษา ด้านรัฐศาสตร์ ด้านนิติศาสตร์ ด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และประวัติศาสตร์
2. เพื่อเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

นโยบายการจัดพิมพ์

วารสารเปิดรับบทความวิจัยแบบเต็มรูปแบบ (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Articles) จากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยบทความดังกล่าวจะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และเป็นข้อคิดเห็นของผู้ส่งบทความเท่านั้น

วารสารเปิดรับบทความวิจัย และบทความวิชาการ ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยครอบคลุม ด้านบริหารธุรกิจ ด้านการศึกษา ด้านรัฐศาสตร์ ด้านนิติศาสตร์ ด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และประวัติศาสตร์

เกณฑ์การพิจารณาบทความ

บทความจะผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้น จำนวน 2-3 ท่าน โดยใช้วิธีการประเมินแบบ Double Blinded กรณีมีข้อเสนอแนะแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ กองบรรณาธิการจะดำเนินการแจ้งให้ผู้เขียนปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และทรงไว้ซึ่งสิทธิในการตัดสินใจตีพิมพ์ให้หรือไม่ก็ได้

ข้อมูลเผยแพร่ : <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-ar>

วารสารกำหนดออกเผยแพร่ : ปีละ 3 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม

2. คำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับ

การจัดรูปแบบบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้เขียนบทความสามารถจัดรูปแบบบทความตามตัวอย่างที่แสดงใน Template ซึ่งทางวารสารได้ทำการตั้งค่าขนาดหน้ากระดาษ รูปแบบหน้าแรก รูปแบบและขนาดตัวอักษร คำอธิบายสำหรับการเขียนบทความ วิธีการเขียนเนื้อเรื่อง การเขียนอ้างอิง การเขียนสมการทางคณิตศาสตร์ การใส่ภาพและตาราง ผู้เขียนสามารถดาวน์โหลดเอกสารชุดนี้ได้จากเว็บไซต์ของวารสาร

2.1 บทความวิจัย

มีความยาวไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ B5 ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน (Title) สถานที่ทำงาน (Work place of author & co-authors) การติดต่อผู้เขียน (Contact address of correspondence) บทคัดย่อ (Abstract) และคำสำคัญ (Keywords ไม่เกิน 5 คำ) โดยบทคัดย่อและคำสำคัญเนื้อหาดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความวิจัยเนื้อเรื่องจะประกอบด้วย

บทนำ

- ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ขอบเขตของการวิจัย
- สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
- กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี)

วิธีดำเนินการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

อภิปรายผล

ข้อเสนอแนะ

การอ้างอิงใช้แบบ APA ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7

2.2 บทความวิชาการ

บทความวิชาการ เป็นบทความที่รวบรวมหรือเรียบเรียงจากหนังสือ เอกสาร ประสพการณ์หรือเรื่องแปล เพื่อเผยแพร่ความรู้ในสาขาต่าง ๆ หรือแสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์มีคุณค่าทางวิชาการ

บทความวิชาการ มีความยาวไม่ต่ำกว่า 8 หน้า ไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ B5 ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน (Title) สถานที่ทำงาน (Work place of author & co-authors) การติดต่อผู้เขียน (Contact address of correspondence) บทคัดย่อ (Abstract) และคำสำคัญ (Keywords ไม่เกิน 5 คำ) โดยบทคัดย่อและคำสำคัญเนื้อหา ดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความวิชาการเนื้อเรื่องจะประกอบด้วย

- บทนำ
- เนื้อหา
- บทสรุป
- การอ้างอิงใช้แบบ APA ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7

3. การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนต้องส่งต้นฉบับบทความ พร้อมกรอกแบบฟอร์มนำส่งบทความวิจัย/บทความวิชาการ ซึ่งระบุวิธีการจัดส่งในเอกสารแบบฟอร์มดังกล่าว โดยส่งผ่านระบบเว็บไซต์ของวารสารที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-ar>

4. รูปแบบบทความวิจัยและการพิมพ์เนื้อหาของเรื่อง

เพื่อความสะดวกในการแก้ไข ควรใช้โปรแกรม Microsoft Word for windows พิมพ์บนกระดาษ B5 โดยตั้งหน้ากระดาษดังนี้ ขอบกระดาษด้านบน – ล่าง 1.5 ซม. ขอบกระดาษด้านซ้ายและขวา 1.5 ซม.

4.1 รูปแบบและขนาดอักษร

ตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK สีดำเท่านั้นโดยกำหนดรูปแบบขนาด และรายละเอียดดังนี้

รูปแบบ (Types of texts)	บทความภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK)	
	ขนาด (Size)	ตัวพิมพ์อักษร (Typeface)
ชื่อบทความทั้งภาษาไทยและอังกฤษ (Title)	18	ตัวหนา (Bold)
ชื่อผู้เขียน (Author & co-authors)	16	ตัวหนา (Bold)
การติดต่อผู้เขียน (Contact address of correspondence)	12	ตัวธรรมดา (Normal)
หัวเรื่องบทคัดย่อ (Abstract heading)	16	ตัวหนา (Bold)
บทคัดย่อและเนื้อเรื่องหลัก (Abstract & main texts)	14	ตัวธรรมดา (Normal)
หัวข้อคำสำคัญ (Keywords)	14	ตัวหนา (Bold)
หัวข้อเรื่องหลักและตัวเลข (Section heading & number)	16	ตัวหนา (Bold)
หัวข้อเรื่องรองและตัวเลข (Subsection heading & number)	14	ตัวหนา (Bold)

4.2 หน้าแรก

หน้าแรกของบทความจะประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนและผู้เขียนร่วม บทคัดย่อ และเชิงอรรถบ่งบอกตำแหน่งและสถานที่ทำงานของผู้เขียนและผู้เขียนร่วม ให้พิมพ์หน้าแรกทั้งแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษเรียงตามลำดับ

4.2.1 ชื่อเรื่อง พิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ เริ่มจากชื่อภาษาไทยแล้วตามด้วยชื่อภาษาอังกฤษ ขนาดและตัวพิมพ์อักษร และรายละเอียดไฟล์รูปแบบบทความ

4.2.2 ชื่อผู้เขียน พิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้หลังชื่อเรื่อง และเว้น 1 บรรทัด ทั้งด้านบน และได้ชื่อผู้เขียน ถ้ามีมากกว่า 1 คนให้พิมพ์คำว่า “และ” หน้าชื่อคนสุดท้าย ไม่ต้องใส่คำนำหน้าชื่อใด ๆ ทั้งสิ้น และให้ใช้ตัวเลขอารบิกพิมพ์แบบตัวยกต่อท้ายชื่อ เพื่อแสดงความแตกต่างของสถานที่ทำงานดังตัวอย่างประกอบหน้าแรก

4.2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “บทคัดย่อ” สำหรับบทคัดย่อภาษาไทย และ “Abstract” สำหรับบทคัดย่อภาษาอังกฤษ โดยจัดให้อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ สำหรับคำว่า “Abstract” เฉพาะตัวอักษร “A” เท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนเนื้อความ ให้จัดพิมพ์เป็นแบบ 1 คอลัมน์ โดยบรรทัดแรกให้ย่อหน้า 1.5 ซม. และมีอย่างละย่อหน้าเดียว ทั้งนี้บทคัดย่อไม่ควรใส่เอกสารอ้างอิงใด ๆ ทั้งสิ้น และมีจำนวนคำไม่เกินอย่างละ 450 คำ

4.2.4 คำสำคัญ (Keywords) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “คำสำคัญ” โดยพิมพ์ไว้ใต้บทคัดย่อภาษาไทย เว้น 1 บรรทัด และจัดชิดซ้ายของคอลัมน์ คำสำคัญในแต่ละบทความควรมีประมาณไม่เกิน 5 คำ

ให้พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “Keywords” (เฉพาะตัวอักษร “K” เท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่) โดยพิมพ์ไว้ได้ บทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ และให้ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะตัวแรกของคำแรกของแต่ละคำสำคัญเท่านั้น

4.2.5 ตำแหน่ง และสถานที่ทำงาน ให้พิมพ์สถานที่ทำงานของผู้เขียนทุกคน โดยเรียงตามหมายเลข และ Email address จากชื่อผู้เขียน โดยอยู่ด้านล่างของหน้าแรก

4.3 ส่วนอื่น ๆ ของบทความ

เนื้อเรื่อง ได้แก่ บทนำ ขอบเขตการวิจัย วัสดุ-อุปกรณ์และวิธีการวิจัย/ทดลอง ผลการวิจัย/ทดลอง วิเคราะห์/อภิปรายผล บทสรุป กิตติกรรม-ประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก (ถ้ามี) โดยไม่ต้องเว้นบรรทัด เมื่อจะขึ้นหัวข้อใหม่ให้เว้น 1 บรรทัด การพิมพ์หัวข้อให้พิมพ์ชิดซ้ายของแต่ละคอลัมน์ ส่วนของเนื้อเรื่องให้ย่อหน้า 5 เคาะ

การลำดับหัวข้อในเนื้อเรื่อง ให้ใส่เลขกำกับ โดยให้บทนำเป็นหัวข้อหมายเลขที่ “1.” และหากมีการแบ่งหัวข้อย่อย ก็ให้ใช้ระบบเลขทศนิยมกำกับกับหัวข้อย่อย เช่น 1.1, 1.1.1, 1.2, 1.2.1 เป็นต้น

4.4 การจัดรูปภาพ ตาราง และการเขียนสมการ

รูปภาพทุกรูปและตารางจะต้องมีหมายเลข และคำบรรยายอย่างชัดเจน

4.4.1 รูปภาพ

รูปภาพที่เตรียมควรมีขนาดความกว้างไม่เกิน 15 ซม. และความละเอียดที่เหมาะสม โดยตัวอักษรที่ปรากฏในรูปภาพจะต้องมีขนาดใหญ่สามารถอ่านได้สะดวก โดยทุกรูปภาพที่ใส่ไว้ท้ายบทความจะต้องมีการกล่าวอ้างในเนื้อหาบทความทุกรูปภาพ และรูปภาพทั้งหมดควรมองเห็นชัดเจนเมื่อบทความถูกพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์

การเขียนคำบรรยายใต้ภาพ ให้ใช้ TH SarabunPSK ขนาด 14 โดยพิมพ์ตัวหนาสำหรับหัวเรื่องและหมายเลขของรูป และพิมพ์ตัวธรรมดาสำหรับคำอธิบายรูปภาพ จัดพิมพ์ไว้กึ่งกลางคอลัมน์

รูปลายเส้นของรูปภาพจะต้องเป็นเส้นสีดำ ส่วนรูปถ่ายควรจะเป็นรูปขาวดำที่มีความคมชัด รูปสีอนุโลมให้ได้ รูปภาพควรจะมีรายละเอียดเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และ เพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัดเหนือรูปภาพ 1 บรรทัด และเว้นใต้คำบรรยายรูปภาพ 1 บรรทัด

4.4.2 ตาราง

ตารางทุกตารางจะต้องมีหมายเลข และคำบรรยายกำกับเหนือตาราง โดยปกติให้ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 Point โดยพิมพ์ตัวหนาสำหรับหัวเรื่องและหมายเลขของตาราง และพิมพ์ตัวธรรมดาสำหรับคำอธิบายตาราง ถ้ามีข้อมูลฟุตโน้ตด้านล่างของตารางให้ใช้ตัวหนังสือเป็นแบบเดียวกันหากแต่ขนาดตัวอักษรเป็น 12 Point ให้จัดพิมพ์ชิดซ้ายของคอลัมน์ เพื่อความสวยงาม ให้เว้นบรรทัดเหนือคำบรรยายตาราง 1 บรรทัด และเว้นบรรทัดใต้ตาราง 1 บรรทัด

5. เอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงใช้แบบ APA ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 16 Point) ทุกการอ้างอิงที่ปรากฏในข้อการอ้างอิง จะต้องมีส่วนเอกสารอ้างอิงในเนื้อหาบทความ และห้ามใส่เอกสารอ้างอิงโดยปราศจากการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

ตัวอย่างการอ้างอิง ใช้การอ้างอิงแบบ APA ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7

หนังสือ

ผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). *ชื่อหนังสือ*. ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

บทความวารสาร

ผู้เขียนบทความ. (ปีพิมพ์). *ชื่อบทความ*. *ชื่อวารสาร*, ปีที่หรือเล่มที่ (ฉบับที่), เลขหน้า.

หนังสือพิมพ์

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปี, วันเดือน). *ชื่อบทความ*. *ชื่อหนังสือพิมพ์*, เลขหน้า น.หรือ p.

วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). *ชื่อวิทยานิพนธ์*. (การศึกษาอิสระหรือ วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต หรือดุษฎีบัณฑิต).
ชื่อมหาวิทยาลัย, จังหวัด.

เอกสารประชุมวิชาการ

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปี, เดือน). *ชื่อเอกสารหรือโปสเตอร์*. เอกสารหรือโปสเตอร์นำเสนอใน การประชุมของ ชื่อการประชุม. สถานที่.

ข้อมูลสืบค้นที่ได้จากอินเทอร์เน็ต

ผู้แต่ง. (ปี). *ชื่อเอกสาร*. สืบค้น วันเดือนปี, จาก หรือ Retrieved from <http://www.xxx>

การสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์. (ปี, วัน เดือน). ตำแหน่ง(ถ้ามี). [บทสัมภาษณ์.]

วิธีเรียงบรรณานุกรม การเรียงบรรณานุกรมให้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ตัวอย่างรูปแบบการเตรียมบทความวิจัย
วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ชื่อเรื่องภาษาไทย ((TH SarabunPSK 18 Point ตัวหนา อยู่กึ่งกลาง))
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (TH SarabunPSK 18 Point ตัวหนา อยู่กึ่งกลาง)

ชื่อผู้วิจัย¹ ชื่อผู้วิจัย² และชื่อผู้วิจัย³ (ภาษาไทย)
ชื่อผู้วิจัย¹ ชื่อผู้วิจัย² และชื่อผู้วิจัย³ (อังกฤษ)
(TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา อยู่กึ่งกลาง)

บทคัดย่อ

(TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา อยู่กึ่งกลาง)

//////////.....(ย่อหน้า 15 เคาะ)..... (TH SarabunPSK 14 Point.

.....
.....
.....

คำสำคัญ: คำสำคัญ1 คำสำคัญ2 คำสำคัญ3 (ไม่เกิน 5 คำ) (TH SarabunPSK 14 Point)

Abstract

(TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา อยู่กึ่งกลาง)

//////////.....(ย่อหน้า 1.5 เคาะ)..... (TH SarabunPSK 14 Point).....

.....
.....
.....
.....

Keyword: keyword1, keyword2, keyword3 (TH SarabunPSK 14 Point)

วันที่รับบทความ:

วันที่แก้ไขบทความ:

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ:

(TH SarabunPSK 12 Point)

¹ ชื่อสาขา คณะ มหาวิทยาลัย ภาษาไทย

ชื่อสาขา คณะ มหาวิทยาลัย (ภาษาอังกฤษ)

ชื่อ E-mail ที่สามารถติดต่อได้

(ใช้TH SarabunPSK 12 Point)

1.บทนำ (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ) 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

.....(TH SarabunPSK 14 Point)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ) 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

.....(TH SarabunPSK 14 Point)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ) 1.3 ขอบเขตของการวิจัย (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

.....(TH SarabunPSK 14 Point)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ) 1.4 สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

.....(TH SarabunPSK 14 Point)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ) 1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี) (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

.....(TH SarabunPSK 14 Point)

2. วิธีดำเนินการวิจัย (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ).....(TH SarabunPSK 14 Point)

3. สรุปผลการวิจัย (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ).....(TH SarabunPSK 14 Point)

4. อภิปรายผล (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ).....(TH SarabunPSK 14 Point)

5. ข้อเสนอแนะ (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา)

/////(ย่อหน้า 5 เคาะ).....(TH SarabunPSK 14 Point)

6. การอ้างอิงใช้แบบ การอ้างอิงใช้ตามแบบ APA ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 (หัวข้อใช้ TH SarabunPSK 16 Point ตัวหนา)

////6.1. การอ้างอิงในเนื้อหา โดยอ้างอิงแบบนาม-ปี ระบุชื่อผู้เขียน ปีที่พิมพ์ เอกสารไว้ท้ายของข้อความที่ต้องการอ้างอิง เช่น (เลิศชาย สถิตยพนาวงศ์, 2562) (TH SarabunPSK 14 Point).

////6.2. การอ้างอิงท้ายบทความ ทุกการอ้างอิงที่ปรากฏในเนื้อหาจะต้องมีในส่วนเอกสารอ้างอิงในเนื้อหาบทความ และห้ามใส่เอกสารอ้างอิงโดยปราศจากการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ การขึ้นบรรทัดที่สองให้เคาะเจ็ดเคาะ (TH SarabunPSK 14 Point).

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Research Journal

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2564 Vol.8 No. JSeptember – December 2021

Research Papers

- 1.A Study of Causes of Learning Problems in Mathematics Program, Faculty of Education at Suan Sunandha Rajabhat University.1-10
2. A Study and Comparison of Problems for Instructional Management of Physical Education Teachers in Primary Schools between Phra Nakhon Si Ayutthaya and Ang Thong Province.....11-20
- 3.A Study of Causes for Affecting Learning Achievement in Calculus of Mathematics Student Teachers, Faculty of Education..... 21-28
- 4.The Development of Chinese Listening and Speaking Skills for Being Young Tour Guides in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University and Ayutthaya Historical Park by Using Task-Based Learning Program.....29-42
- 5.The Development of Scientific Process Skills with the Observational Skill Packages on Classification and Experiment for Grade 6 Students in Satit Elementary School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.....43-52
- 6.The Development of a Management Model for LGBT Inmates.....53-68
7. Basic Practices as Buddhist of Students from the Faculty of Humanities and Social Sciences.....69-80
- 8.The Relationship Between Management and The Operation of Student Assistant System in Opportunity Expansion School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2.....81-92
- 9.Attitude and behavior of clothing selection on social media of people in Pra Nakorn Sri Ayutthaya Province...93-102
- 10.The Development Guidelines The Competency of Measurement and Authentic Assessment by Using Professional Learning Community for Teachers in Elementary Schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Offices 1 and 2.....103-110

Academic Papers

- 11.Pachi in Thailand History.....111-118
- 12.The Guidelines to Improve the Skills of Memorizing Chinese Vocabulary for Thai Learners.....119-128
- 13.The Management of Cycling Activity for Tourism in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.....129-138
14. Elderly Workers and The Thai Labor Market in 4.0 era.....139-150
- 15.A study of the Hmong language of Ban Tup KhoDan Sai District Loei Province.....151-162

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Research Journal

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Website : <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-arua>

Tel. 035-322082 Facebook : RDIARU2